

Autoarea bestsellerurilor internaționale *Miniaturista* și *Muza*

Jessie Burton

Confesiunea

„Un roman captivant și inteligent, în care misterul rezistă până la ultimul rând."
— *Observer* —

HUMANITAS fiction

Jessie Burton

CONFESIUNEA

Original: The Confession (2019)

Traducere din engleză și note de
IULIA GORZO

2021

MARIA VARGAS (Ava Gardner): E greu de crezut, când trăiești în vremurile astea.
HARRY DAWES (Humphrey Bogart): Ce te face să crezi că trăim în vremurile astea?

Joseph Mankiewicz, *Contesa desculță,* 1954

Ne putem întoarce din lumea ficțiunii în lumea cotidiană, dar ceva straniu supraviețuiește apoi în mintea noastră.

Pauli Pyllko

1980

1

În acea sâmbătă – o după-amiază de început de iarnă în Hampstead Heath – Elise aștepta, de fapt, pe altcineva. Era o întâlnire aranjată de John, proprietarul și colegul ei de apartament. Nu prea înțelegea de ce se dusese acolo pentru un bărbat pe care nu-l cunoștea, dar accepta deseori propunerile altora. Până la urmă, tipul nu mai apăru și, ieșind dintr-un luminiș, în ultima rază de lumină slabă, Elise văzu o femeie care stătea în picioare în fața unui șir de copaci cu frunze de culoarea scorțișoarei pe fundalul turcoaz al cerului. Pe lângă corpul femeii, copacii aveau dimensiuni uriașe, dar corecte. Păreau să facă parte dintr-o coroană colosală, splendidă, ca și cum ea ar fi fost o zeiță sau o regină a naturii. Femeia se întoarse spre Elise, cu câmpul între ele, zâmbindu-i în semn de recunoaștere, ca și cum Elise ar fi fost un paj la curtea ei, un norocos spre care stăpâna își pleca urechea.

Și dacă un bărbat cu fular și jachetă căptușită apăruse cu întârziere în Heath, la întâlnirea cu Elise, pășind printre frunzele moarte? Elise n-avea să afle niciodată. Îi zâmbi și ea femeii, care veni spre ea – iar planul se răsturnă. Elise se întoarse să plece. Aruncă o privire în spate, iar femeia o urmărea. Elise era obișnuită să fie urmărită. Pe când avea zece ani, trăgând cu urechea la discuția adulților din bucătărie, o auzise pe prietena mamei ei spunând: *Asta mică o să frângă multe inimi!,* ceea ce i se întipărise în minte. Când ești copil, lumea îți spune ce ești, cum o să fii, și de multe ori ții minte. Elise se făcuse frumoasă; așa spunea lumea. Ea nu vorbea niciodată despre asta și nici nu trăsese vreun folos, chiar dacă i se propusese să fie manechin și așa mai departe; o oprea lumea pe stradă de când avea treisprezece, paisprezece ani. Dar niciodată nu acceptase, nu-i sunase înapoi. Până-n acel moment. Oricâtă atenție ar fi primit, se simțise mereu invizibilă până când Constance Holden se uitase la ea în Hampstead Heath, lângă copacii de scorțișoară.

*

Lăsară în urmă Heath și se apropiară de gardul lung, zăbrelit, care împrejmuia un cimitir, în timp Elise se gândea la ce urma să se întâmple. Nu mai fusese niciodată cu o femeie. Se opri fără să se întoarcă, așteptând ca într-un joc de-a statuile. Își imagină că azvârle o bucată de grilaj ca pe o suliță, cu forța unui aruncător olimpic, iar grilajul se înfige adânc în morminte, zdrobind oase. Ca să-i arate femeii că e puternică.

Se întoarse, iar femeia era tot acolo, cu brațele încrucișate și un aer cam sfios. Era categoric mai în vârstă decât Elise, dar Elise avea douăzeci de ani și majoritatea adulților din viața ei erau mai în vârstă. Femeia trebuie să fi avut treizeci și ceva de ani. Elise îi observă ținuta: o cămașă bărbătească, un pardesiu lung, deschis, care lăsa la vedere niște blugi simpli, strâmți, și pantofi solizi. Nu părea machiată și purta în urechi niște sfere mici, argintii. Și un ceas delicat la încheietura frumoasă. Elise se prinse cu mâna de gardul cimitirului și vorbi, pentru că se simțea în siguranță în acel loc public. Femeia n-o putea ataca, nici străpunge cu propria ei bucată de grilaj. Și, până la urmă, lui Elise i se anulase cursul la care ar fi trebuit să pozeze ca model, așa că n-avea nimic de făcut.

— Într-o zi o să mor. Și gata, spuse Elise, arătând cu degetul printre gratii. Nu comentă în nici un fel faptul că femeia o urmărise.

Femeia se cuprinse și mai strâns cu brațele și râse, iar râsul o făcu să pară sigură pe ea, o vulpe ridicată în două picioare. Elise privi peste umărul stâng al necunoscutei la pietrele funerare care ieșeau din pământ ca niște dinți strâmbi. Erau în partea săracă a cimitirului, departe de mormintele de marmură pătată aparținând unor pionieri ai industriei răposați și nevestelor lor, îngropate pieziș lângă ei. Mai departe se vedea coșul de cărămidă al unui crematoriu, înalt și drept, care din fericire nu scotea fum.

— Mai ai o grămadă de timp până să mori, spuse femeia, iar vocea ei o străbătu pe Elise ca un proiectil de plumb.

Se priviră în ochi.

— Te pot ajuta cu ceva? spuse Elise.

*

Găsiră o cârciumă ordinară deschisă permanent, dar nu mâncară nimic. Femeia spuse că o cheamă Connie. Elise îi dădu numele ei: Elise Morceau. Stăteau față în față cu niște căni de ceai, încălzindu-și degetele pe porțelanul ieftin. Femeia o privea pe Elise de parc-ar fi fost ireală.

— De obicei nu fac așa ceva, zise ea. Dar tu?

— E în regulă, răspunse Elise. Apoi adăugă: Ce să fac?

Connie ridică privirea din cană.

— Asta. Întâlniri de genul ăsta. Să mergi cu cineva.

— Nu, aș zice că nu.

Elise se uită la Connie și-i văzu efortul de a ascunde că tânjea după răspunsuri.

— Nici eu nu fac asta de obicei, spuse ea, iar Connie se relaxă vizibil.

Discutară puțin despre unde locuia fiecare – Connie, în apropiere, Elise, în Brixton.

— Mereu ai stat la sud de fluviu? întrebă Connie.

— Da.

— Acolo te-ai născut?

Elise o privi.

— Mda.

— Câți ani ai?

— Douăzeci și opt, spuse Elise.

Connie se încruntă.

— Nu te cred. Câți ani ai?

— Tu câți ani ai?

— Treizeci și șase. E vârsta mea reală. Și Connie e numele meu real.

— Am douăzeci de ani, spuse Elise. Și mă cheamă Elise.

— Lucrezi la Londra?

— Lucrez la o cafenea din Pimlico. Se numește Seedling. Și ca plasatoare la Teatrul Național. Și sunt model la RCA[1].

— Un portofoliu divers, zise Connie.

— Tu lucrezi în centru? întrebă Elise, iar Connie se îndreptă puțin de spate, ca și cum s-ar fi simțit ironizată de acea formulare ciudată.

— Lucrez de acasă, spuse Connie. Sunt scriitoare.

— Ce scrii?

— Povești.

---

[1] Royal College of Arts din Londra.

— Ce fel de povești?
— Din alea al dracului de bune, răspunse Connie râzând.
— Ești sigură? zise Elise.
— Uneori.
— Te găsesc la bibliotecă?
— Da. Și în librării.
— Ce tare, spuse Elise.
Connie privi în jos spre cana cu ceai.
— Așa o fi. Apoi ridică ochii: Pot să te invit la masă?

*

În vinerea următoare, înainte de întâlnirea lor de sâmbătă seara, Elise se duse singură la Biblioteca Brixton și căută la litera H de la secția de ficțiune. Cartea era acolo: *Inimă de ceară,* publicată cu un an în urmă. Elise o împrumută, observând că multe alte persoane făcuseră același lucru înaintea ei.
Pe coperta a patra se putea citi o formulă promoțională: „Cartea despre care vorbește toată lumea“.
În acea seară, când John se întoarse de la serviciu, ea îi povesti că o cunoscuse pe romanciera Constance Holden, care scrisese *Inimă de ceară*. Omise detaliul că se întâlniseră în Heath, ca să nu lase impresia că e genul de persoană care se lasă agățată în parcuri. Ea cunoștea lume la serate rafinate, frecventate de romancieri. John nu se arătă prea impresionat de experiența ei, din moment ce Constance Holden nu scria romane despre jafuri, cu litere în relief pe copertă și veșnica siluetă a unui om fugind dintr-o clădire în flăcări. Și nici n-o studiase la școală. Practic, n-auzise în viața lui de ea.
În seara aceea, Elise citi *Inimă de ceară.* Era o carte intensă, crudă, pasională și plină de fraze pe care-i venea să le sublinieze. În timp ce citea, Elise se pomeni ținând când cu femeia, când cu bărbatul; biata Beatrice, ciudata năpăstuită măritată cu un bărbat care-i făcea viața amară. Dar cât de seducător și de rezonabil putea fi Frederick. Beatrice era îndrăgostită de un bărbat periculos pentru ea. Și totuși, era îndrăgostită: îndrăgostită, îndrăgostită. Avea să fugă? Și cum rămânea cu fiica ei, Gaby? O lectură pasionantă, stimulatoare, violentă și revelatoare, un fel de antipoveste de dragoste ce părea încărcată de emoție.
În acea noapte, Elise se gândi la dragoste, cu cartea lui Connie

deschisă pe piept, cu cotorul puțin rupt sub folia de plastic de la bibliotecă. Dragostea. Cum o fi? Elise avea senzația că umbla de-o viață în vârful picioarelor pe marginea unui vulcan a cărui adâncime rămânea o necunoscută, dar care era plin de ceva puternic, ceva de care nu avusese niciodată parte. Acolo jos, în beznă, erau multe suflete fericite, dar și multe cadavre.

*

La cină – de fapt, la prima lor întâlnire romantică – se duseră la un restaurant de pe Dean Street, Soho, care se numea Mariposa. Fusese alegerea lui Connie; separeuri întunecoase, lămpi din alamă și divane îmbrăcate în catifea roșie uzată, într-o nuanță pe care o simțeai fără s-o vezi cu adevărat. Elise coborî pe o scară și dădu de un spațiu mare la subsol – aglomerat, plin de fum și zumzet de voci. Femei machiate cu mult tuș negru, în rochii de catifea cu pernuțe la umeri, frecându-se de băieți obosiți din City și bărbați cu plete revărsându-se de sub pălării la modă. Dril, piele, nicotină, bani – Elise le simțea pe limbă gustul chimic.

Connie ajunsese deja și comandase o sticlă de vin. Se ridică în întuneric ca să-și întâmpine invitata, iar Elise observă cu uimire cât de mult se străduise. Arăta senzațional: o rochie de cocteil simplă, neagră, un lănțișor de aur, părul roșcat perfect ciufulit, cu neglijență studiată. Elise simți un val de invidie: i-ar fi plăcut și ei să aibă treizeci și șase de ani, o casă a ei, să fi publicat cărți ca *Inimă de ceară,* să știe locuri în Soho unde mâncau astfel de oameni.

— Bună, spuse Connie.

— Bună, spuse Elise. Își privi hainele: jeanși negri, tricou alb.

— Dacă știam, mă îmbrăcam mai frumos.

— Arăți minunat. Connie întinse mâna și atinse umărul lui Elise. Își zâmbiră.

— Am venit direct de la cafenea, spuse Elise, strecurându-se în separeu.

— Seedling.

— Da, spuse Elise, încântată că femeia își amintise.

Connie îi turnă lui Elise vin în pahar, fără s-o întrebe dacă vrea.

— Și când lucrezi la teatru, vezi spectacolele?

— Pe toate.

— Te plictisești vreodată?
— Tot timpul.
Connie izbucni în râs tocmai când își făcu apariția chelnerul, un tânăr cu talie subțire, machiat gros la ochi cu dermatograf. Elise încercă să nu se zgâiască la el. Connie alese *pot-au-feu* cu garnitură de legume. Elise parcurse rapid meniul și se hotărî la friptură.
— Noroc, zise Connie, ridicând paharul. Deci să bem pentru chelnerițe, plasatoare și modele. Luă o gură zdravănă de vin.
— Ți-ar plăcea să mai încerci și alte lucruri?
— Alte lucruri?
— Slujbe? Țări?
— Nu știu, zise Elise.
— Părinții tăi ce părere au?
— Nu știu, răspunse Elise, fixând-o pe Connie ca și cum ar fi provocat-o să continue cu întrebările. Dar Connie nu continuă.
— Am niște idei de piese, reveni Elise.
— Piese?
— Da. Aș vrea să scriu o piesă.
— Atunci ar trebui s-o scrii.
Elise nu-și dădea seama dacă voia cu adevărat să scrie o piesă sau nu, dar i se părea de efect. Era adevărat că stătea în întuneric, într-una sau alta dintre cele trei săli ale Naționalului, privind spre înălțimi în timp ce decorurile coborau sau se roteau, transformând spații goale în saloane victoriene, tragedii grecești transpuse în lumi postapocaliptice, idile în Anglia rurală, Japonia, Manhattan, India. Încerca din când în când să scrie câte o scenă, dar nu găsea sensul, până la urmă i se părea o îndeletnicire prea ambițioasă și se mulțumea cu planurile nescrise. Nu putea lega lumea de hârtie. Vârtejul ei lăuntric, mișcarea lui, natura lui abstractă, toate astea i se păreau perfect logice. Credea că, într-o bună zi, avea să iasă singur din ea. Dar încă nu, își spunea.
— Îmi place să le pozez artiștilor, spuse ea.
— De ce? întrebă Connie.
Când Elise se dezbrăca și apărea în fața studenților, corpul ei era solicitat, binevoitor și adaptabil; buzele ei, mâinile, sânii, gâtul, interiorul coapselor. Stătea nemișcată ore în șir, ascultând scrijelitul slab al creioanelor pe hârtia groasă, și hoinărea pe coridoarele propriei minți. Elise știa atât de bine să stea nemișcată, încât era mereu chemată la Facultatea de Artă. Și

uneori, după plecarea studenților, se ascundea la toaletă și apoi se furișa înapoi în atelier, făcând turul șevaletelor care păstrau lucrările de peste zi. Se căuta pe sine, chiar dacă tot ea era posesoarea hărții. Rătăcea prin pădurea de hârtie a propriilor ei membre, așteptând momentul când avea să dea peste persoana care o redase cu adevărat. Până în acel moment, nu reușise nimeni; comoara rămânea îngropată.

Nu-i spuse nimic din toate astea lui Connie.

— Pentru că e liniștitor.

— Dar stai în aceeași poziție?

— Da.

— Cu orele?

Elise ridică din umeri, iar Connie surâse malițios.

— Îți place să fii privită, spuse Connie.

— Și e un lucru rău?

— Nu. Doar că puțini sunt cei care recunosc.

Connie zâmbi.

— Vii încoace? spuse ea.

Elise se simți derutată pe moment.

— Unde?

— Aici, spuse Connie, arătând locul de lângă ea. Elise se supuse, simțind cum degetele răcoroase ale lui Connie îi încadrează fața, ca și cum ar fi încercat s-o modeleze într-o formă nouă.

— Aș înrăma fața asta, spuse Connie.

Din cauza vinului, Elise avea senzația că-și pierde controlul.

— O să te coste, spuse ea. Închise ochii și se întrebă dacă cealaltă femeie avea să înțeleagă că glumise.

Connie cuprinse fața lui Elise cu mai multă delicatețe. Se aplecă spre ea. Răsuflarea ei era dulce și fierbinte. Elise îi vedea gura mică, arcuită, ochii atenți la lumina lumânării.

— Cât mă costă? întrebă Connie.

— Cincizeci de lire sărutul.

Connie râse.

— Eu vorbeam de înrămat, nu de sărut.

Palmele lui Connie se retraseră, iar Elise se simți demascată. Îi luă lui Connie mâinile din poală și și le duse iar la față.

— Ți-am citit cartea, zise ea. Am citit *Inimă de ceară.*

— A, da?

— Ești foarte bună, continuă ea, ținând strâns mâinile lui

Connie, care începu să râdă.

*

Când se trezi, Elise își dădu seama că era într-un pat străin. Ridică plapuma: avea pe ea chiloții și tricoul, nu și pantalonii. Când îi dezbrăcase? Zăceau pe podea, ca un contur al victimei unei crime. Ghetele stăteau strâmb, cu tălpile față-n față, azvârlite cine știe când. Unde se afla? Camera era slab luminată, dar deslușea niște pereți acoperiți cu un tapet în dungi verzi, un mic dulap de haine, un coș de gunoi pentru hârtii, totul ordonat frumos. O pisică tortie masivă, cu un guler alb mare și lăbuțe albe, stătea în mijlocul camerei, privind-o atentă.

— Sper că nu te deranjează Ripley, se auzi o voce din prag.

Elise se întoarse.

— Ripley?

— Pisica. Sst, nu te ridica. Connie intră cu un pahar de apă și două aspirine și le puse pe noptieră, lângă capul lui Elise.

— Mulțumesc, mormăi Elise.

Connie trase draperiile dormitorului, iar lumina slabă de noiembrie îi smulse un geamăt lui Elise.

— Scuze, spuse Connie, dar nu trase draperiile la loc.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Elise, cu voce dogită. Connie nu răspunse imediat. Se uita pe fereastră în grădină.

— Connie?

— Ce s-a întâmplat când?

— Azi-noapte.

— Nu mai ții minte?

— Ba da. Nu.

Connie veni și se așeză la capul patului, cu fața la Elise.

— Am ieșit la cină. Am băut prea mult, ne-am întors aici și tu ai adormit pe canapea.

— Am adormit pe canapea?

— Da. Și te-am cărat eu sus, aici.

— M-ai cărat?

Se uitară una la alta. Connie zâmbi.

— Îmi pare rău, spuse Elise. Ar fi trebuit să mă duc acasă.

Connie se întinse și puse mâna pe fruntea lui Elise.

— Nu te-aș fi lăsat în veci. În starea în care erai. Ai dormit

comod?

— Cât e ceasul?

Connie se uită la ceas.

— Unsprezece și douăzeci.

Elise închise ochii. Ceva nu era în regulă cu ora aceea și cu faptul că ea stătea în continuare întinsă acolo.

— O, căcat. Căcat. Azi lucrez.

— N-ai cum. E ceva deschis duminica? Nu pleca.

— Trebuie. Cafeneaua.

— Și dacă-ți dau alea cincizeci de lire?

— Care cincizeci de lire?

— Ah, erai beată. Las-o așa.

Elise se simțea stânjenită.

— Dă-o încolo de cafenea, spuse Connie.

Ce-ți pasă ție, se gândi Elise.

— Trebuie să plec, spuse ea, chinuindu-se să se ridice ca un pacient de la geriatrie.

— Elise, scumpo, întinde-te.

— Connie…

— Nu poți lucra nimic în starea asta. Întinde-te acolo.

Elise se întinse. Îi venea să plângă.

— O să te hipnotizez ca să nu te duci la serviciu, zise Connie.

Elise strânse din ochi.

— Glumești?

— Da. N-am reușit să-mi iau diploma în hipnoză.

Elise se simțea oribil, dar izbuti să râdă. Connie o privea cu blândețe.

— Să-ți fac un sandvici cu bacon? o întrebă ea.

— Dacă vrei, scânci Elise.

Elise o urmări pe Connie cu privirea până dispăru, apoi o auzi vorbind la telefon.

În curând, mirosul de bacon prăjit veni plutind pe scări, pe coridor, pe sub ușă, până la nările lui Elise. Închise ochii, dorindu-și un corp nou. Ar fi vrut tare mult să facă o baie fierbinte.

*

Connie se întoarse cu o tavă pe care erau un sandvici cu bacon și două căni de ceai.

— Poftim, spuse ea. Capodopera mea.
Elise reuși să se ridice în capul oaselor.
— Mersi, spuse ea. Cât fac de-aici până la Pimlico?
— Nu-ți face probleme, spuse Connie. I-am sunat eu.
— Ce-ai făcut?
— Seedling. Ce nume! Le-am zis că sunt colega ta de apartament și că ai luat un virus.
— Te-au crezut?
— Sigur că da.
— Gabe era?
— Era un bărbat. Nu știu dacă era Gabe. Dar a zis să te faci bine. Am explicat că o să dureze câteva zile și că doctorul ți-a spus să nu te obosești prea tare.
Elise privi lung sandviciul. Era o senzație necunoscută, să-i organizeze altcineva viața în locul ei.
— Bun. Mulțumesc.
Connie sorbi din cana de ceai. Elise citi ce scria pe ea: „I♥ Birdworld".
— Nu e bine ce-am făcut? zise Connie. Mi se întâmplă să mai întrec limita...
— Nu. Nu e nici o limită. Mi-ar fi fost aproape imposibil să muncesc. Doar că. Nu mă așteptam să-i suni.
— Cred că ți-am făcut un serviciu.
Elise se întrebă dacă mai avea încă slujbă. Și dacă-i păsa cu adevărat. Întinse mâna spre cana lui Connie, iar degetele li se atinseră.
— Chiar ai fost la Birdworld?
— Cu prietena mea și fiul ei. Am fost pentru băiat. Dar până la urmă m-am simțit foarte bine. Flamingo, pinguini, pițigoi. De toate.
— Încerc să mi te închipui la Birdworld.
— Am fost în elementul meu la Birdworld.
— Prea ești fițoasă.
— Elise, nimeni nu-i mai fițos decât un flamingo.
Râseră amândouă. Elise își dădea seama că flirtează – un flirt nervos, îngrijorat, la mahmureală. Care să fie următoarea mișcare, ce să facă? Se întâmplase ceva în acea noapte? Simțea că nu.
— Vrei să faci o baie? întrebă Connie, de parcă ar fi știut.
— Vreau, răspunse ea atât de repede, încât amândouă

izbucniră iar în râs. Mă simt groaznic, spuse ea. Îmi pare tare rău.

— O, Doamne. Arăți cât se poate de bine.

— Minți. Pielea mea!

— Ești frumoasă. Stai liniștită. Îți pregătesc eu baia.

Connie o lăsă pe Elise singură, să-și mănânce sandviciul cu bacon. John nu avea cadă în apartament, iar ușa de la intrarea casei lui Connie părea atât de departe. Pâinea unsuroasă era mană cerească, înzdrăvenind-o întrucâtva pe Elise, deși își dădea seama că ziua îi scăpase de sub control.

Brusc, îi trecu prin minte: *Connie o să mă țină prizonieră.* Paranoia indusă de mahmureală aproape că alimenta acea cvasidorință de a fi scutită de orice formă de autocontrol, o fetiță la sânul acelei persoane puternice și talentate, care nu lăsa niște prostii ca deshidratarea să-i afecteze capacitatea de a se da drept altcineva și de a o învoi pe Elise de la serviciu, de a o ține în casă, la căldură, într-o dimineață rece de noiembrie, de a-i pregăti o baie și de a-i oferi un pat curat și proaspăt.

Când cada se umplu, Elise se strecură în ea și aproape că o pufni plânsul în fața purității apei fierbinți.

— Mă duc în Heath, să mă limpezesc la cap! strigă Connie.

Elise era uluită de încrederea pe care i-o arăta Connie, lăsând-o singură în casă. *Aș putea fi o hoață!* își zise ea. *Ar putea fi un șiretlic ca să intru aici și să-i șterpelesc geanta și niște decorațiuni. Deși, mă rog, uitați-vă la mine. Abia dacă leg două vorbe.*

Se gândi la Connie ca la o vrăjitoare din pădure, plecată în căutare de alte Gretel pe care să le aducă acasă, momindu-le cu turtă dulce și zaharicale. Dar după o oră Connie se întoarse, roșie în obraji, cu ziarul de duminică sub braț, spunând:

— Dacă există niște oameni pe lumea asta pe care i-aș masacra fără să clipesc, ăștia-s cei care-și lasă câinii să se cace peste tot și nu curăță niciodată.

Ceva o însuflețea pe Connie în ziua aceea – era mai dulce, mai deschisă decât fusese la restaurantul din Soho și mai blândă cu Elise. Se așeză lângă ea pe canapea în camera de zi și, în timp ce se lăsa înserarea timpurie de noiembrie, Elise nu se îndura să plece. Văzură un episod din *We, the Accused* pe BBC 2, pentru că lui Connie îi plăcuse romanul din 1935 și voia să vadă ce făcuseră din el. Elise moțăia cu capul în poala lui Connie și până

la urmă adormi în timp ce degetele lui Connie îi mângâiau tâmplele cu o tandrețe de care nu-și amintea să mai fi avut parte în viața adultă.

2017

2

Aveam paisprezece ani când am omorât-o pe mama. Până atunci o ținusem numai în culise, unde făcea lucruri mai interesante decât mamele celorlalți, așteptând doar un semn de la mine ca să intre în viața mea. Dar niciodată nu era gata, n-a apărut. Între zece și unsprezece ani, le-am spus colegilor că mama fugise cu un circ rus și că trăia într-un cort făcut din piei de iac. Am scris cărți poștale cu imagini montane, imitându-i scrisul, și le-am adus la școală.

— Vedeți? E acolo. V-am zis!

— Cărțile poștale n-au timbre, spusese un copil pe nume Hamilton Tanner. L-am urât.

— Le-am primit în plicuri, am zis. Le-a aruncat tata.

Eram gata să sap și mai adânc în ficțiune și să mă îngrop în ea. Încă de copilă, am luat la rând basmele, dar mama era o poveste fără răspunsuri. Tata zicea că plecase înainte ca eu să împlinesc un an, dar am început să-i simt absența mai acut abia când am intrat la școala primară. Când toate celelalte mame veneau la poartă, flecărind între ele cu brațele încrucișate, legănându-se de pe un picior pe altul în timp ce copiii le trăgeau de poalele pufoaicelor. La aniversări, aceleași mame organizau niște după-amiezi fără cusur, cu jocuri, mâncare și distracție, asigurându-se întotdeauna că am parte de atenție specială, motiv pentru care ceilalți copii mă urau. Era plăcut să te bucuri de grijă, dar întotdeauna mă întrebam: *Ea unde e în momentul ăsta? Ce face? De ce nu face ce face cu mine?*

Îmi plăceau mult poveștile cu copilași născuți din plante sau preschimbați din animale în oameni. Mă captivau miturile grecești – cum se poate naște un copil dintr-o rază de soare, dintr-un fulger sau dintr-o lebădă. Simțeam o afinitate cu acei copii, cu acei oameni diferiți – o afinitate periculoasă, trebuie spus, pentru că, de fapt, eram o ființă umană foarte normală. Ovidiu n-ar fi scris despre mine. Nu eram o zeitate. Dar de unde

venisem, din trupul cui? Inima cui bătuse pentru tatăl meu?

N-am găsit răspunsuri și am început să mă folosesc de mama mea nevăzută ca să par mai degrabă misterioasă și neobișnuită decât vrednică de milă. Veneam cu drame contradictorii, cu idile, cu speculații îndrăznețe. Făceam eforturi. Din câte țin minte, aveam povestea cu acrobații ruși, povestea cu fugara căutată de lege (furase un colier cu diamante inestimabil, dar nu din vina ei) și povestea cu vaporul – că ajunsese căpitanul unui vas comercial care naviga prin Bahamas. Dar copiii sunt suspicioși și atașați de ordine, de normalitate. Colegii mă considerau ciudată, chiar flușturatică. Ce fel de făptură eram de refuzase maică-mea să stea cu mine – preferând să ducă o viață grea ca hoață de bijuterii? La ora de povești, când am citit respectivele mituri și basme, Hamilton Tanner, cu care mă uram reciproc, mi-a zis:

— Maică-ta a făcut un pact cu Diavolul. A fost transformată în lighioană.

*

Nu știam despre ea decât ce-mi spusese tata: o chema Elise Morceau și mă făcuse la tinerețe, pe când trăiau amândoi la New York. Apoi plecase, cu treizeci și patru de ani în urmă, înainte ca eu să împlinesc un an. N-aveam fotografii împreună; tata n-avea nici una. Ea nu lăsase nici o urmă pe hârtie și nici lucruri pe care oamenii le lasă de obicei în urma lor. Din câte știam, tata nu reușise niciodată s-o găsească după ce fugise – ori pentru că-i pierise orice chef și se lăsase păgubaș, ori pentru că așa îi ceruse ea. El nu voia să spună. Așteptam momentele potrivite – care erau rare – să-l întreb despre ea, iar uneori tata mai lăsa să-i scape informații*. Avea picioare scurte.* (Picioare scurte! Cum contribuie asta la personalitatea cuiva – sau măcar la capacitatea de a fugi repede?) *Avea părul în aceeași nuanță ca tine.* (Asta-mi plăcea.) *Era dificilă. Era optimistă.* Odată, când exagerase cu băutura: *N-avea cum să meargă. Era țâfnoasă.*

Tata îmi spunea că nu ține minte prea multe sau că trecuse amar de vreme – *și între timp ni s-au întâmplat atâtea, Rosie – iar tu ești bine, nu?* Așa că nu știam în ce împrejurări o cunoscuse pe Elise și de ce primise el tutela pentru mine. Știam că sejurul la New York fusese relativ scurt, pentru că el mă

adusese în Anglia înainte să împlinesc un an. Presupun că voia să mă apere de suferință și se străduise să joace rolul ambilor părinți, cerându-mi să mă gândesc doar la mine și la viața mea, nu la ce fusese înainte. Fusese mereu afectuos. Voia să mă cruțe. Dar tot sunt de părere că refuzul lui de a găsi cuvintele a făcut cel mai mare rău. *Lui îi e greu să vorbească,* spusese buni Cherry, mama tatei, înainte să moară. Eu una aș spune că e mai greu să nu vorbești, dar ei păreau să fi ajuns la un consens, din motive care nu-mi fuseseră lămurite. Nici buni Cherry n-o pomenea pe Elise, de parcă și-ar fi atras vreun blestem dac-ar fi vorbit despre ea. Când am întrebat-o pe bunica dacă o cunoscuse pe Elise, mi-a zis că nu. „Era o șmecheră, “ a zis bunica, ceea ce mi s-a părut nedrept să afirmi despre un om pe care nu l-ai cunoscut. Dar pentru bunica mea, Elise nu putea fi decât o șmecheră, o femeie care-și face numărul, un truc de dispariție pentru care se închide într-o cutie și se lasă tăiată în două.

Așa că, până la urmă, am omorât-o chiar eu. Aventurile mele fictive cu ea au devenit la fel de penibile pentru mine cum fuseseră pentru colegii mei de școală. La paisprezece ani nu mai aveam nevoie de alde Hamilton Tanner ca să-mi spună ce se întâmplase cu mama. Nu-și rupsese gâtul la trapezul rușilor, nici nu putrezise într-o închisoare pentru hoți de smaralde și nici nu se izbise cu vaporul de stâncile bahameze. Nu era o lighioană. Pur și simplu… murise. Iar tata îmi dădea dreptate: ba chiar pentru el părea preferabil să ne prefacem pur și simplu că ea nici nu existase, ca un basm uitat la vârsta adultă. Fusese linia lui de conduită pe când eram eu foarte mică, iar când am crescut, singurul mod în care pot descrie lucrurile este că el n-a știut să rupă vraja. Nu deprinsese limba maternă, așa că nu puteam învăța de la el. Moartea ei era categoric preferabilă.

Dar, când am împlinit douăzeci de ani, am început să cunosc persoane care avuseseră părinți adevărați – oameni alături de care trăiseră toată viața – care chiar muriseră. Am fost martoră la suferința lor devastatoare, la irealitatea amețitoare, la sentimentul că durerea nu va înceta niciodată. Am fost la înmormântarea mamei unei prietene și am văzut sicriul dispărând după o perdea, în timp ce prietena mea privea și ea, cu chipul de nerecunoscut din cauza suferinței. Pentru mine, pierderea mamei era o durere palpabilă, dar altfel. Suferința în

versiunea mea era o cutie închisă, o casă de la care n-aveam cheie, un loc imposibil de pronunțat, trecut pe o hartă. Într-o zi avea să mi se dezvăluie și să mă copleșească pe loc, dar n-am vorbit niciodată cu nimeni despre spaima asta. N-aveam o mamă, n-o avusesem niciodată, deci cum să-mi lipsească ceva ce, de fapt, nu pierdusem niciodată? Nu vorbesc cu oamenii despre dor. Despre nedumerire. Le spun: *N-are cum să-ți lipsească ceva ce n-ai avut niciodată!*

*

Au fost hălci mari de timp când nu m-am gândit la ea. Și am avut perioade din viață în care i-am simțit intens absența. Când au devenit populare motoarele de căutare pe internet, am aruncat după ea năvoadele lor care restrâng existența – dar n-am găsit nici o Elise Morceau în lungile nopți de singurătate în care n-aveam altă companie în afară de sticlele de vin – prea multe – și de irezistibilele vizuini de iepure de pe site-urile de genealogie. Bănuiam că Morceau nu era numele ei adevărat. Morceau e cuvântul franțuzesc pentru „bucată“ sau „parte“ și cred că trebuie să fi fost o glumă – din partea ei. Totul a fost în van. Călătoriile mele virtuale n-au dus nicăieri. Nu cred că ea îi dăduse tatei toate piesele din jocul ei de puzzle – dar cine face asta, între iubiți? Poate că ea îi dăduse însă chiar și mai puțin. Un nume împrumutat dintr-o listă de personaje. Îi dăduse tatei niște firimituri amărâte, iar el mi le pasase mie, dar nu păreau să-mi servească la absolut nimic.

3

Eu și Joe, iubitul meu, ne-am petrecut ultima săptămână din vara anului 2017 la tata, în Franța, unde se mutase între timp. Tata se tratase de curând de un cancer la prostată și simțise gustul propriei mortalități; soția lui, Claire, era din Bretania, așa că se mutaseră definitiv acolo, într-o căsuță moștenită de la părinții ei. De la o vreme, ne vizitam cam rar și vorbeam doar prin mesaje – și asta, plus remisia bolii, au dat acestei călătorii o anume importanță. Joe considera că eu și tata suferearn de „constipație“ emoțională – dar, în fine, Joe provenea dintr-o

familie în care te simțeai ca la o reprezentație de amatori cu *Pisica de pe acoperișul fierbinte.*

Tata iubea oceanul. Întotdeauna îi plăcuse să fie în preajma unei ape, iar Tamisa, până la urmă, nu mai era de ajuns. Joe și cu mine investiserăm cam toți banii în afacerea lui Joe cu burrito, Joerittos, așa că, atunci când ei ne oferiseră o vacanță în camera de oaspeți din căsuța lor, acceptaserăm, în ciuda rezervelor lui Joe. Pe termen scurt a fost o greșeală, nu însă și pe termen lung. Am stat cu toții închiși în casă, privind lung pe geam la cerul plumburiu. Marea era întunecată, cu fâșii cenușii schimbătoare; eu tânjeam după soare și visam la plaje aurii. Și încă de la începutul săptămânii, tata s-a purtat ciudat, oscilând între dispoziția vorbăreață și cea depresivă. Aproape că mi-era rău fizic la gândul că era posibil să fi recidivat cancerul.

— Se simte bine? am întrebat-o pe Claire în prima noastră dimineață acolo, când el plecase cu Joe la piață, după pâine.

Claire, mărunțică în bucătăria ei bretonă întunecoasă, și-a scos ochelarii cu lentile bifocale și s-a frecat la ochi.

— Matt e bine – dacă întrebi de cancer. Dar cred că-și face griji pentru tine, a zis ea.

— Își face griji pentru mine? De ce?

— Va trebui să-l întrebi pe el. Claire a oftat. Cred că e și puțin deprimat.

A închis ochii.

— Se mai întâmplă la bărbați când îmbătrânesc.

— Am bătut atâta drum! am zis, de parcă ne-am fi ținut după ei prin deșert timp de șase luni cu o caravană de cămile, când de fapt făcuserăm două drumuri cu mașina, despărțite de o traversare cu feribotul P&O.

— Știu, a răspuns Claire pe un ton ponderat. Vorbește și tu cu el, Rose. Cred că el vrea să încerci.

Tata a avut noroc cu Claire. Cât despre Claire, nu-mi dau seama dacă ea se consideră deosebit de norocoasă, dar mă bucur că există. S-au cunoscut când erau trecuți de cincizeci de ani, la o petrecere de vară a unor cunoștințe, și s-au căsătorit când eu aveam douăzeci și șase de ani. Sigur că nu mi-a scăpat că tata ajunsese cu o franțuzoaică, dacă mă gândesc la numele de familie al mamei, dar nu discut despre asta cu el. Claire nu e nici pe departe o mamă vitregă rea. Îl înțelege pe tata și-l iubește, ceea ce e vizibil de la o poștă, dar fără a renunța

vreodată la termenii ei. Asta probabil pentru că mai fusese măritată înainte. Făcuse greșeli, învățase din ele și probabil că a doua oară alesese alt tip de bărbat. Îl domină pe tata cu siguranța ei de sine – demonstrată de calmul ei, de felul ei de a gândi viitorul lor pe termen lung – dar face asta într-un fel curat și generos. Admir asta. Tata are nevoie de așa ceva. Mi-am dat seama că are nevoie să știe cum stă.

Mă întreb adesea ce i-a povestit lui Claire despre trecutul lui, despre bărbatul care fusese înainte să devină tatăl meu. Cert e că ea nu m-a întrebat nimic. Pe măsuța de toaletă din camera lor de oaspeți e o poză înrămată, cu mine și cu tata. Eu am cam doi ani și un mic moț în vârful capului, legat cu o fundă în culori vii. Cam târșâi un picior și-l țin de mână pe tata într-un loc care pare genul ăla de grădină zoologică unde poți pune mâna pe animale. Pe atunci, tata era vânjos. Brunet, cu picioarele depărtate într-o postură bătăioasă. Sigur că fusesem curioasă cine făcuse fotografia. Probabil că întrebasem până mă lămurisem că mai bine mă abțin. Nimeni nu făcuse fotografia. O făcuserăm tot noi.

*

— Facem o plimbare? l-am întrebat pe tata în acea după-amiază.

El a înclinat capul cum făcea de obicei, privind pe fereastra joasă a căsuței spre apă.

— Pe plajă? a zis el, de parcă am fi avut și alte opțiuni.

Am coborât pe plaja plină de pietricele, ocolind câte o carapace de crab, aplecându-ne după câte o scoică sau o stridie decolorată – rămășițe de viață marină care nu puteau supraviețui pe uscat. Pescărușii se roteau deasupra noastră, scâncind. Mi-am zis: *Claire se înșală. Asta-i discuția în care el o să-mi spună că i-a revenit boala și e fatală.*

— Începi munca imediat? a zis el, așezându-se pe pietriș.

— Da. Imediat ce ne întoarcem acasă.

Tata privea fix linia nesfârșită a Oceanului Atlantic. M-am uitat la profilul lui – liniile subțiri ale chipului, nasul mare, pomeții ascuțiți ca marginile unei sepii, părul cărunt, îmbâcsit. Avea șaizeci și patru de ani, iar eu, treizeci și patru. Întotdeauna fuseserăm doar noi doi. Știam că nu-i convine deloc că lucrez

într-o cafenea, chiar dacă era una drăguță și populară care se numea Clean Bean. De câte ori nu auzisem sintagma „minte brici“ când se referea la mine. Probabil că am într-adevăr o minte bună în multe privințe și că ar trebui să fac mai mult, deși niciodată nu mă lămurisem ce înseamnă „mai mult“. Până și Kelly, prietena mea cea mai bună, începuse să abordeze subiectul, dându-mi de înțeles că depășisem etapa Clean Blean. *Tu poți face orice, Rosie! Ești foc de deșteaptă. Doar să crezi că poți. Te rog.*

Tata nu părea să înțeleagă cum merseseră lucrurile, chiar dacă mi-era cel mai vechi și mai apropiat martor. Renunțasem să mă mai apăr pe mine, dar pe Joe îl apăram în continuare. Aveam să dăm lovitura cu Joerritos. Cu tata nu vorbeam despre Joerritos. Era un punct destul de sensibil.

— Rosie, a zis el. Aș putea… aș putea să-ți dau niște bani, să știi. Nu mulți, dar destui. Nu vrei să faci ceva, poate un curs? O limbă străină? Sau o calificare?

— Tată!

A ridicat mâinile.

— Scuze. Scuze. După o clipă de tăcere: Și ai deja o diplomă.

— Da, am o diplomă, am zis. Era o discuție pe care o tot purtam, periodic, de un deceniu. Zece ani trec repede când nu ești atent. La douăzeci și ceva de ani, după ce mi-am luat diploma de engleză, lucrasem în special ca secretară la mai multe firme interesante și destul de decente. Dar niciodată nu mă zbătusem. Eram mai mult o mijlocitoare, o înlesnitoare, o administratoare a planurilor și ambițiilor altora. Cu doi ani în urmă, când Joe îmi sugerase afacerea cu burrito, hotărâsem să-mi dau demisia de la serviciu și să pornim împreună o afacere. *Gătesc bine,* mi-am zis. Și mi-era frică să nu rămân o subalternă toată viața mea profesională.

— Ești fericită? m-a întrebat tata din senin.

L-am privit alarmată. Cuvântul care mi-a venit pe buze a fost *nu*. Dar auzind cuvântul în mintea mea, mi s-a părut că nu e un răspuns potrivit pentru o femeie sănătoasă de vârsta mea. Vedeam fericirea în zvâcnirea sângelui meu, într-un pahar cu apă băut pe nerăsuflate, în privirea fugară a unui străin. Cunoscusem fericirea – dar am senzația că gustul fericirii altora e pentru mine mult mai intens decât gustul propriei mele fericiri. N-aș fi putut spune ce mă face fericită, dar eram sătulă

să tot încerc să progresez. Să-mi găsesc cea mai bună ipostază, printre multele mele ipostaze de rahat. Joe se dădea pur și simplu jos din pat și era Joe, dar eu nu reușeam să scap de ipostaza mea ratată sau de cele potențiale dinăuntrul meu. Internetul îmi spunea zi de zi că există multe căi spre fericire: niște colanți buni pentru yoga, o lumânare parfumată. Plantele pe care le numim „suculente“. Dar tot internetul lăsa să-i scape un al doilea mesaj, o săgeată subliminală, capabilă totuși să străpungă carnea: la treizeci și cinci de ani, trebuie să fii cu sacii-n căruță.

M-a încercat o mică senzație de sfârșeală.

— Probabil că am fost cam stresată.

— Am vorbit cu Joe la piață, a continuat tata. Mi-a zis că vă gândiți la o familie.

M-am întors spre el, uimită.

— Ți-a zis Joe chestia asta?

— Doar în treacăt. Doar ca idee pe termen lung.

— Aha.

— Și cred că e normal ca o femeie de vârsta ta să aibă astfel de gânduri.

— Da, am răspuns încordată.

— Poate că o să te împlinească, a zis el.

— Cum?

— Poate că…

— Te-am auzit de prima oară.

Tata părea amărât.

— N-a sunat bine. Zic și eu, Rosie. Un copil nu-i ceva rău.

— Depinde al cui e.

— Lui Kelly i-a priit, nu? a zis el, ignorând replica mea. O cunoscusem pe Kelly în prima zi de liceu; la fel și tata, pentru că fuseserăm nedespărțite de la bun început, ne vizitam mereu acasă. Între timp, ea făcuse o fetiță, Mol, care împlinise patru ani, și-mi împărtășise recent, pe un ton oarecum șocat, descoperirea că de curând rămăsese din nou gravidă. Și nu era singura – majoritatea prietenelor care-mi rămăseseră de la școală sau universitate erau niște femei pragmatice care turnau copii, se măritau și cumpărau case. N-am răspuns.

Tata și-a dres glasul.

— Când am crezut că o să – mă rog – că o să mor, singura mea dorință a fost să mă asigur că ai să duci o viață bună când eu n-

am să mai fiu.

— Dar ești aici. Așa că pot să duc în continuare o viață de căcat!

— Rosie, fii serioasă. Știu că nu ți-a fost mereu ușor. Dar vreau să spun… că după părerea mea, ai fi o mamă excelentă.

O clipă n-am putut spune nimic.

— Tată, am zis cu glas răgușit. Mai bine nu.

El a amuțit și am rămas amândoi tăcuți câteva momente. Eu suceam și răsuceam o pietricică în palmă.

— Cum poți să spui că o să mă împlinească? am întrebat brusc. Dar în ultimii treizeci de ani ce-am făcut?

— N-am vrut să spun asta.

— Ba cam așa ceva. N-ai dreptul să spui asta.

— Îmi pare rău, a zis el. Am făcut rahatul praf, nu?

După-amiaza era pe sfârșite și un vânt adia peste mare, ridicând mici valuri de spumă albă. Toamna bătea la ușă. M-am gândit la Londra, la ce aveam acolo și ce-mi lipsea.

— Nu, tati, am zis. Nu-i nimic.

4

În ultima zi, cam cu o oră înainte ca Joe și cu mine să plecăm înapoi la Londra, stăteam cu tata la masa din bucătărie, așteptând să fiarbă cafeaua matinală. Joe dormea încă, iar Claire ieșise să alerge. Eu dormisem prost, mă tot sucisem, roasă de gânduri. Din cauza aerului curat, mi-am zis. Oamenii spun tot timpul că dorm mai bine când evadează din oraș, dar mie personal, aerul mai curat și zgomotul neîncetat al apei aproape că-mi provocau un disconfort fizic, pentru că nu-mi îngăduiau să-mi ascund deprinderile de gândire la fel de bine ca amorțeala noxelor și a luminilor licăritoare ale Londrei. Identitatea mea pândea în umbra straturilor Londrei, pierzându-se printre milioane. Acolo, pe malul mării, mă simțeam goală.

Tata avea chipul palid și încordat. Își ținea buzele strânse de parcă ar fi încercat să nu respire. A luat două cărți de pe băncuța pe care stătea, punându-le pe masa zgâriată pe care Claire o descoperise cu ani în urmă la un târg de vechituri din zonă. Cărțile stăteau între noi, două volume broșate inofensive.

— Pe-astea le-ai citit vreodată? m-a întrebat el. Le-ai citit

pentru facultate?

— Cum?

Le-a împins spre mine, iar eu le-am luat, șovăind. Prima se numea *Inimă de ceară,* iar a doua, *Iepurele verde.* Copertele erau datate, dar ilustrate cu imaginație, cu litere simple, dar desene complicate. *Inimă de ceară* avea pe copertă o inimă uriașă, sub forma unei xilogravuri de modă veche. Inima fusese împărțită în cele douăsprezece zodii, dar în loc de simbolurile obișnuite – capricorn, rac, taur – păreau a fi niște ocupații tradițional-feminine; o cratiță, un ac de cusut, un ghem de lână, o floare presată, toate desenate cu genul ăla de cerneală elisabetană groasă. *Iepurele verde* arăta mai fantezist, era conturul unui iepure schițat liber și iute de o mână pricepută, în cerneală verde, numai că, dacă te mai uitai o dată, iepurele putea fi și o siluetă de femeie. Ambele erau scrise de o autoare pe nume Constance Holden.

— Nu, am zis. M-am axat pe victorieni.

— Chiar e o scriitoare foarte bună. A fost.

— A murit?

— Nu știu. Chiar nu le-ai citit?

— Nu, tată, am răspuns exasperată. De ce mă-ntrebi?

— Ar trebui să le citești, a zis el. Au fost foarte populare când au fost publicate.

M-am întrebat dacă nu cumva așa începe senilitatea; *non sequitur* în conversație, recuperarea bruscă a obiectelor din trecut, să scoți apă din puțul propriei vieți și să constați că nimeni nu vrea să se uite în găleată.

— Copertele sunt frumoase, am zis, răsfoind *Iepurele verde.* Colțurile erau îngălbenite, literele erau mici și datate. Dar ce caută la tine?

El n-a răspuns. Am ridicat ochii.

— Vrei pur și simplu să scapi de ele? Nu le-ai citit, nu?

— Maică-ta…, a început el, dar s-a oprit. A tras aer în piept.

Devenisem atentă, strângând tare între degete volumul maleabil.

— Ce? Ce-i cu mama?

Aerul dintre noi a devenit dens. Tata a arătat spre numele de pe copertă.

— Maică-ta a cunoscut-o pe Constance Holden, a zis el.

— Tată, nu înțeleg.

Privirea lui s-a desprins de mine, alunecând pe fereastra bucătăriei, spre mare.

— Trebuia să-ți fi spus chestia asta acum mulți ani, a zis el.

Simțeam cum îmi bubuie inima și mai tare.

— Ce ar fi trebuit să-mi spui acum mulți ani?

El s-a uitat iar la mine.

— Înainte s-o cunosc pe maică-ta, a zis el, răsucind degetele în pumn, ea a fost cuplată cu Constance.

M-am uitat lung la el.

— Mama mea?

Am pus mâna pe *Inimă de ceară.*

— Mama a fost cu tipa asta?

— Da.

— Mama a fost lesbiană?

— Nu știu, Rosie. E posibil. Au fost nedespărțite o perioadă. Dar mă rog, te-am făcut pe tine, deci nu pot să… să-mi dau cu părerea.

— Deci a fost bisexuală?

— Cred că așa-i spune.

Tata arăta ca și cum ar fi vrut să se strângă ghem și să rămână așa pentru totdeauna.

Am tras aer adânc în piept, strângând *Iepurele verde* ca pe un talisman.

— Oau, am exclamat.

— Simt nevoia să ies la aer, a zis tata, expirând zgomotos. Hai să bem cafeaua afară.

*

Lată-ne așadar din nou unul lângă altul, pe pietriș. Cartea era tot la mine, dar mi-o așezasem pe picior. Valurile clipoceau la câțiva metri de noi, iar de data asta, un crab înainta mecanic pe mal, cu cleștii din față ridicați. M-am uitat la cer, un văl neclintit de nori. Îmi zvâcnea capul, dar nu voiam decât să aflu mai multe.

— De ce-mi spui asta acum? am întrebat.

Tata n-a răspuns, s-a mulțumit să privească fix linia orizontului joasă și cenușie.

— Tată? Nu ești… bolnav, nu-i așa?

— Nu, nu. N-am nimic. Doar că – nu știu. M-am tot gândit. La

tine. La maică-ta.

Vorbea ca și cum l-ar fi preocupat performanța echipei Arsenal în ligă, dar știam că, în foarte rarele lui momente de expansivitate, era preferabil să fie lăsat să tatoneze singur.

— Asta pentru că Joe a deschis discuția, a continuat el. Pur și simplu m-am gândit că nu e în regulă, mă-nțelegi? Să nu știi nimic despre ea când îți pui problema să devii și tu mamă.

Pe neașteptate, mi-au venit lacrimi în ochi. Uneori mă frapa cât de mult se străduise, cât era de lipsit de resurse și totuși făcuse totul pentru mine. Cât de importantă eram pentru el, cât de puternic legată de el mă simțeam uneori. N-am zis nimic și m-am șters la ochi.

— Tu mereu m-ai întrebat, Rosie. Te-ai supărat pe mine.

— Știu. Am.

— Și pe bună dreptate. Dar niciodată n-am spus mare lucru pentru că adevărul e că pur și simplu nu știu ce s-a întâmplat cu ea.

M-am întors spre el.

— Tată, chiar e adevărat?

El a înghițit, ținând strâns cana de tablă în pumn.

— Da. Ea a dispărut. Ăsta e adevărul.

— Într-un nor de fum?

El m-a privit cu asprime.

— Într-o zi era aici, Rose, iar a doua zi plecase. Am *căutat-o.* Nu pentru mine. Pentru tine. Crezi că eu am înțeles ce s-a întâmplat?

— Ai înțeles mai bine ca mine.

El a oftat.

— Maică-ta a. Deja nu mai eram împreună. A plecat. Te-a luat cu ea. Iar Connie – Constance – era acolo.

— La New York?

— Da.

El a oftat.

— Dar maică-ta s-a mutat la o prietenă. O femeie pe nume Yolanda.

— Yolanda? Păi și cu tipa asta, Constance, ce-a făcut?

Tata a fluturat nerăbdător mâna în aer.

— Stai puțin, Rose. Ascultă. Maică-ta și Yolanda lucrau împreună la un restaurant din Manhattan. Yolanda era la fel de pe dinafară ca mine, nu știa ce s-a întâmplat. Când maică-ta a

dispărut, Yolanda m-a sunat și am venit să te iau. Eram sătul.

Era prima oară când auzeam toate astea. Le-am absorbit, privind marea.

— Cât de mult ai căutat-o? am întrebat pe un ton calm.

El s-a întors spre mine, furios.

— Am căutat-o cu lunile. Am dat și cu subsemnatul la poliție. Tata a șovăit. Dar maică-ta nu voia să fie găsită. Dispăruse.

Privirea i s-a ațintit iar asupra apei.

— Rose, ce vreau să spun e că, dacă vrei să afli ce s-a întâmplat cu maică-ta – dacă asta vrei cu adevărat – atunci nu cu mine trebuie să vorbești. Răspunsurile nu sunt la mine. Singura persoană care ar putea ști e Connie.

— De ce-i spui Connie? Cât de bine ai cunoscut-o?

— Destul de bine, a răspuns el posomorât. Dar n-am fost cei mai buni prieteni.

— De ce nu?

Tata căpătase o expresie de parcă ar fi vrut ca marea să-l tragă în adâncuri.

— Mi-e greu să vorbesc despre asta. Cu toții facem greșeli. A fost... o perioadă foarte dificilă, Rose. Eu m-am gândit mereu doar la tine, Rose.

— Dacă te-ai fi gândit la mine, mi-ai fi spus asta acum mulți ani. Am simțit cum mă năpădesc iar lacrimile și am sărit în picioare. Ediția broșată din *Iepurele verde* a căzut pe pietriș. I-am dat un picior, iar tata a sărit s-o salveze. De ce m-ai lăsat să inventez povești stupide despre ea? am continuat eu. Cum ai putut să-mi ascunzi asta? Informația asta.

Tata a încercat să mă ia în brațe. L-am respins și m-am dus cam nesigură pe picioare până la malul apei.

— Îmi pare rău, a zis el. Pur și simplu am considerat că e inutil. A fost așa o harababură! Noi ne întorseserăm în Anglia, maică-ta era Dumnezeu știe unde. Nu voiam decât o situație stabilă.

Precaut, a schițat câțiva pași spre mine, iar eu am rămas pe loc.

— Dacă mai vrei să știi de maică-ta, a spus el cu blândețe...

— Vreau, am răspuns. Știi că vreau.

— Știu. Constance Holden a fost acolo chiar înainte de dispariția ei. Ea a fost ultima care a văzut-o.

Tata a tăcut, cu chipul palid ca o floare hibernală.

— Connie s-a dus s-o vadă pe Elise acasă la Yolanda și de-

atunci n-am mai văzut-o pe maică-ta, asta-i tot ce știu. Nu știu unde-i Connie, Rose. Nu mi-a mai rămas nimic din perioada aia decât nenorocitele astea de cărți.

— Le vreau eu.

— Ia-le. De-aia le-am scos din cutie. Dar, Rosie, e foarte posibil ca ea să nu vrea să stea de vorbă cu tine.

— De ce nu?

Tata a oftat iar, ciupindu-se de puntea nasului cum făcea mereu când se simțea prost.

— N-a fost o perioadă fericită. Deci dacă dai de ea, trebuie să fii atentă.

— *De ce?*

Tata părea dărâmat.

— Maică-ta era. Influențabilă. Tu ești puternică.

— Nu sunt puternică.

— Ești mai puternică decât crezi.

S-a întors spre apă.

— Rose, uneori spunem și facem lucruri fără să ne gândim nici măcar o secundă la consecințe.

— Pur și simplu nu-mi vine să cred că nu mi-ai vorbit niciodată despre asta.

— Crede-mă, mi-am pus problema. Dar ce-aș fi putut face? Te-aș fi încărcat cu asta când erai prea necoaptă ca să poți lua atitudine sau ca s-o vezi din toate unghiurile.

— Tată. Am treizeci și patru de ani.

— N-ar fi fost corect. Ar fi fost o povară mult prea grea.

— Nu crezi c-am simțit oricum o povară tot timpul?

— Poate că nu-i corect că ți-am spus nici măcar acum. Nu cunosc toate aspectele, Rosie, deși am fost acolo. Dar ți-am spus ce știu. Connie era o femeie cu farmec și o subjugase pe maică-ta.

Mi-a pus romanul în mână și mi-a întors spatele, luând-o înapoi spre casă, desenând arabescuri cu zațul cafelelor noastre pe pietrele inegale.

— Și eu ce naiba fac acum, tată? am zis.

El s-a oprit, dar nu s-a întors spre mine.

— Caut-o pe Constance Holden dacă vrei răspunsuri. Eu mai mult nu știu.

1982

5

Cele mai importante douăzeci și șase de tablouri ale Fridei Kahlo fuseseră aduse toate din Mexic pentru a fi expuse la Galeria Whitechapel, condiția fiind să călătorească împreună sau deloc. Connie și Elise se plimbară prin încăperi, privind la micile portaluri vii. Frunze, prunci, sânge și frumusețe, o carte de rugăciuni din altă lume, cu paginile rupte, atârnate pe perete. Iluminarea printr-o femeie care țipa cu gura închisă rugăciuni mute, o poezie care nu se putea învăța în biserică. Mereu aceeași privire: suspendată, știutoare, orientată către sine, dar care reușea să-l includă pe privitor.

Ațâțată de acele imagini, Elise privea gâtul frumos al lui Connie, cârlionții căzuți în strădania dezordonată de a-și cuminți părul – părul ei de culoarea blănii de vulpe, cămașa deschisă lăsând la iveală pistruii de pe claviculă. Degetele ei pe claviculă, apoi arătând spre un tablou sau altul, în mișcare, mereu în mișcare, subțiri și palide ca degetele unei fecioare dintr-o tapiserie. Colonia ei cu miros de citrice și lemn afumat. Bărbia ei micuță, care se lățea într-o față în formă de inimă, cu ochi verzi-cenușii și sprâncene îngrijite, ca aripile unei porumbițe cuibărite. Era atât de roșcată și de englezoaică prin comparație cu enigma mexicană din fața ei. Frida și Constance ar fi putut fi făpturi de pe planete diferite, și totuși îi inspirau același lucru lui Elise. După aproape doi ani de când erau împreună, Elise simțea că ajunsese s-o iubească pe Connie atât de mult, că n-ar fi rezistat prea mult pe lume dacă moartea ar fi luat-o pe Connie prima. La gândul că trupul lui Con fusese încredințat zeilor, propriul ei trup ar fi cedat.

Elise nu mai trăise niciodată așa ceva: și minte, și trup. Tatăl ei tot nu aflase că ea iubea o femeie; n-avea să afle niciodată. Plecase din casa lui la șaisprezece ani, mama ei fiind moartă de mult. Pentru Elise începuse cel mai frumos capitol din viața ei – poate singurul capitol frumos de care avusese parte vreodată.

*

Connie o invitase pe Elise să se mute la ea la vreo șase luni după acea primă dimineață de mahmureală în Hampstead, iar Elise se așezase pe podeaua apartamentului lui John cu doar două genți de voiaj și inima tresăltându-i în piept în timp ce aștepta să audă micul Citroen roșu. *Fac bine ce fac,* își spusese ea în timp ce cobora scările, cu gențile lovindu-i-se de șolduri ca gălețile unei lăptărese. Lăsase chiria pe o lună într-un plic, pe masa din bucătărie – bani de la Connie. *Simt că e bine.*

Drumul cu mașina de la Brixton la Hampstead durase mult. Elise admirase îndemânarea cu care Connie schimba vitezele și trecea mereu pe galben fără să șovăie.

— Orașul e minunat, îi spusese ea lui Connie. Îți închipui cum o fi fost bombardamentul? Marele incendiu?

— Îi prefer pe lăbarii de bancheri, răspunsese Connie râzând, luând mâna de pe volan ca s-o pună peste mâna lui Elise. Degetele îi erau uscate, puternice. Și era o șoferiță atât de sigură pe ea! Stătuseră la semafor, cu mâinile atingându-li-se, Elise privise în jur până când se făcuse verde, iar Connie îi lăsase mâna și pornise ca din pușcă pe Euston Road, depășind St. Pancras și femeile care așteptau în stradă, pe York Way, și continuând spre nord către Hampstead.

*

După expoziția Kahlo, Elise și Connie stăteau afară una lângă alta, privind traficul de pe stradă. O luară spre stația Whitechapel în tăcere, fără să se țină de mâini.

— Chiar a fost un haloimăs în viața ei, zise Connie într-un sfârșit, ca și cum s-ar fi adresat unei prietene. Era aprilie, bătea vântul, iar cârlionții roșcății ai lui Connie zburau în toate direcțiile.

— Haloimăs? repetă Elise. Habar n-avea ce înseamnă „haloimăs“. Îi suna vag idiș. Era încă tulburată de intimitatea picturilor. Voia să fie ca Frida Kahlo, să se cunoască pe sine până la ultima bucățică zdrobită, și totuși să se accepte. Se uită la Connie și-și dori s-o atingă, dar niciodată n-aveai de unde să știi cine te vede. În curând, tot ceea ce aveau împreună urma să se schimbe. În curând, *Inimă de ceară* avea să fie ecranizată la

Hollywood cu titlul *Ținutul inimii.* Urmau să plece la Los Angeles, să asiste la asta. Brusc, Elise simți impulsul de a îngenunchea pe trotuarul din East End, ca să-l simtă în palme. Era orașul ei, nu-i așa?

— Păi știi tu, a zis Connie. Boala din copilărie. Apoi accidentul – operațiile. Cât de mult și-a dorit copii. Sarcinile pierdute. Căsătoria aia.

Elise ridică din umeri.

— Nu știu, spuse ea.

— A murit la doar patruzeci și șapte de ani, zise Connie. Ce păcat să mori atât de tânăr!

— Nu întotdeauna, zise Elise. Și la patruzeci și șapte de ani nu ești tânăr. Connie continuă, cu o expresie nedumerită.

— Mi-e greu să spun exact de ce îmi pare atât de rău de ea.

— Mie nu-mi pare rău de Frida Kahlo, spuse Elise. Nu cred că Frida Kahlo voia să ne fie milă de ea. Era furioasă, judecând după unele dintre tablourile alea. Era foarte hotărâtă să ne arate ce avea ea chef să ne arate.

Connie râse. Lui Elise nu-i plăcea deloc când făcea asta, era ca un pahar de apă care stingea o lumânare. Cu voie sau fără voie, erau lucruri importante pentru ea. Arta nu e adevărul, e o minciună menită să spună adevărul. Așa spunea profesorul de desen de la RCA, unde poza ea ca model. Iar adevărul avea calități diferite față de realitate. Era o chestiune de perspectivă, unde anume te afli și ce ai nevoie să vezi. Arta caută mereu să-ți întindă cârlige de care te agăți.

— Frida Kahlo pare să fi lucrat cu toți cunoscuții ei, continuă Elise, căutând în poșetă după biletul de metrou, asumându-și rolul profesorului de desen. Și cu ea însăși. Dar s-a folosit și de toți ceilalți. I-a pus pe toți în aceeași oală.

*

Metroul opri pe peron la Whitechapel și se urcară în el, așezându-se una lângă alta pe linia District spre Monument. Connie părea obosită. Își sprijini capul de geamul vagonului. Elise se tot juca cu programul expoziției, rulându-l, apoi desfăcându-l în timp ce vagonul le legăna, iar luminile din tuneluri zburau pe lângă ele. De când o cunoscuse pe Connie, simțea că inima i se coace cu repeziciune, ca o piersică într-un laborator încălzit. Se făcuse mai mare și mai grea, lăsând în

urmă sâmburele care trăise mereu înăuntrul ei. Încă de când ajunsese la ușa Citroenului lui Connie, în ziua când se mutaseră împreună, Elise se simțise mai bătrână decât cu cinci minute în urmă, fără să realizeze că ar fi putut fi doar un simptom al tinereții ei.

Vreau să înflorești, spusese Connie. De ce-i dorise Connie asta? se întreba Elise în timp ce se întorceau în oraș, în zgâlțâielile metroului. Ce-și dorise Connie de la ea până atunci? *Vreau doar să te iubesc,* spunea ea. *Să te iubesc e privilegiul cel mai mare. Acuma ce-ar fi să scrii piesa aia?*

Elise nu mai tânjea în fiecare zi după Connie în timp ce traversa orașul spre diferitele ei treburi. Chipul ei rămânea un lac, sexul ei, un cărbune fierbinte. Dar iubirea pe care o simțea creștea întruna, apăsând-o; o făcea să prindă rădăcini. Știa că nu făcuse mare lucru de când era cu Connie. Avea deja douăzeci și doi de ani și totul era încă înăuntrul ei. O găinușă prostuță, asta făcuse Connie din ea. Vălurele în apă; o pasăre cu cap mic, pe care dorința o redusese la alb și negru. Se simțea atât de neputincioasă și atât de fericită.

6

Elise stătea în pragul biroului lui Connie, privind în tăcere. Niciodată nu intra la ea. Connie era atât de concentrată, încât n-o observă de la biroul unde stătea cu capul ușor înclinat și brațul mișcându-i-se peste caietul de notițe. Ripley își înălță capul de pe covor, apoi îl culcă la loc. Se rostogoli, fixând-o cu privirea. Connie era o vrăjitoare cu animalul ei credincios, scriind de zor la vrăjile ei, se gândi Elise. Când era în preajma lui Connie, se simțea exact ca Ripley, huzurind în căldura și siguranța prezenței ei. Ar fi vrut să fie ea cea tolănită pe covor, la picioarele lui Connie. De la o vreme, zilele de lucru ale lui Connie deveniseră tot mai lungi, iar la capătul lor arăta uneori suferindă, pe când la micul dejun, prânz și cină părea distrată, emanând în același timp un fel de exaltare a cărei proximitate o încânta pe Elise.

— Con?

— Hmm?

— Vrei o cană de ceai?

— Nu, mulțumesc.
— Un biscuit?
— Nu.
Elise nu se dădea dusă. Menajera lui Connie, Mary O’Reilly, era la parter. Lui Elise nu-i plăcea când venea Mary. Prima oară când o întâlnise, la începutul relației lor, Connie lucra la etaj, iar Elise citea ziarul la bucătărie. Elise auzise cum cineva descuie ușa și așteptase încordată ca necunoscutul să intre – cineva care avea cheie! Apoi zgomot de pași, spinarea unei femei, o căciulă de lână, rucsacul lăsat cu naturalețe pe un scaun de bucătărie, femeia îndreptându-se spre produsele de curățenie de sub chiuvetă. Abia atunci Mary se întorsese și o văzuse pe Elise la masă. Mary, o femeie subțire, trecută de cincizeci de ani, un vătaf plictisit și solemn, care înțelegea secretele ministrului pe care-l slujea.
— Bună, spusese Mary, ținându-și strâns căciula cu vârfurile degetelor. Așa deci. Tu ești cea care mai trece pe-aici.
— Da, spusese Elise. Trec pe-aici.

*

— Ce scrii? întrebă Elise.
Spatele lui Connie se încordă. Se opri din scris, dar nu se întoarse.
— Ceva.
— Ceva? repetă Elise.
Connie lăsă jos pixul, dar tot nu se întoarse.
— El!
— Scuze.
Connie scria; nimeni nu putea afla mai multe. Elise știa că nu e bine să pună acele întrebări, că erau juvenile și indiscrete, dar era în toane proaste în acea zi. În mai puțin de două săptămâni aveau să plece la Los Angeles – își dăduse demisia de la cafenea și-și încheiase socotelile la teatru.
Anunțase la Facultatea de Artă că urma să plece în America o vreme, așa că nu mai putea să pozeze la cursuri. Le dăduse de înțeles că avea planuri acolo, apoi pozase pentru ultima oară în atelierul expus la curent, ascultând hârșâitul creioanelor. Elise renunța la tot ce i-ar fi plăcut să păstreze din acel loc, în afară de Connie – pentru că plecau la Los Angeles, pentru că nu puteau trăi despărțite. Și Connie stătea cu spatele la ea.

— Eu ți-am spus ție tot ce fac, zise Elise, rezemându-se de tocul ușii, încercând să pară degajată. Când mă întrebi ceva, îți răspund.

Connie se răsuci pe scaunul ei de birou. Avea o expresie exasperată.

— Scriu despre un iepure verde, spuse ea.

— Un ce?

— Un iepure verde.

— Bine.

Maxilarul lui Connie se încordă.

— Te rog. Nu face asta.

— Ce să nu fac?

Connie își masă fruntea.

— Iartă-mă. Numai că… hai că-ți arăt când e gata.

— Bine.

Dar Elise ezita încă.

— Cum crezi că o să fie?

— Cartea?

Deci scria o carte.

— Nu. La Los Angeles.

— Ah. O piscină ca în picturile lui Hockney, spuse Connie. Soare. Recuzită.

— Și Sorcha chiar o să aibă grijă de Ripley?

Sorcha era prietenă cu Connie din perioada studenției la Manchester. Între timp, devenise profesoară de istorie modernă. Dar Elise n-o văzuse niciodată, cum nu-i văzuse pe mulți dintre prietenii lui Connie.

— Sigur că da.

Connie o privi cercetător.

— S-a întâmplat ceva, El? Vrei să rămâi la Seedling? Nu vrei să pleci? Ce e?

— Nu. Nimic. Stai liniștită.

Elise se duse în dormitorul lor, se întinse în pat și se gândi la L.A. Știa puține despre acel loc. Părea un loc al viselor, unde moștenirea celebrității era grotescă. Un secol de vedete de cinema care se sinucid cu droguri și alcool, îndură umilința uitării sau hybrisul expunerii excesive. Părea un loc unde concurai pentru dolari, unde o actriță nu era apreciată pentru talent, ci pentru încasări. *Un film prost te îngroapă,* spusese Connie. *Să sperăm că nu facem un film prost.*

*

Chiar și când Mary trântea ușile dulapurilor la parter, lui Elise îi plăcea casa lui Connie pentru liniște, o liniște așa cum nu mai cunoscuse niciodată și pe care era mândră că reușise s-o găsească. Connie o ademenise acolo, iar Elise tânjea nu să evadeze, ci să rămână. Era primul loc pe care simțise că l-ar fi putut numi acasă. Avusese libertatea de a-și proiecta reveriile asupra bibliotecii supraîncărcate și a mobilierului desperecheat al lui Connie, ce amintea de un decor al unui teatru de amatori după plecarea actorilor. În acea noapte, în pat, Elise îi spuse lui Connie că seamănă cu o migdală. I se părea că sunt certate de mai devreme și simțea nevoia să îndrepte ceva. Să introducă un element de prosteală.

— Dac-ai fi un fel de nucă, asta ai fi, spuse Elise.

Connie stătea pe-o parte, cu spatele la Elise, iar Elise puse mâna pe capul frumos modelat al iubitei ei, simțindu-i mirosul părului, dulce ca de marțipan.

— Te-aș măcina și aș face din tine o prăjitură, spuse Elise.

Connie râse, iar Elise se uită cum i se arcuiesc omoplații, simțind un val de dorință.

— Nu mă simt ca o migdală, spuse Connie. Nu sunt mai degrabă caju? Se întoarse cu fața spre Elise și o trase sub bolta brațului ei. Tu ce fel de nucă ești?

Lui Elise îi plăcea la Connie că nu respingea acele divagații nocturne, când se antrenau una pe alta într-o maree de cuvinte și idei, reducând lumea întreagă la a fi împreună, un fluviu de timp doar al lor.

— O nucă braziliană, spuse ea.

— Braziliana mea cremoasă. Connie gemu ca și cum i-ar fi fost foame.

— Preferata mea.

Asta făcea Connie. Transforma identitatea lor de nuci într-o reflecție a iubirii lor, era o magiciană a metafizicii, care o vrăjea pe Elise. Îi puse lui Connie mâna pe obraz, lăsând-o să alunece în jos până la claviculă, acei umeri albi, spuziți de pistrui. Connie îți atrăgea privirea; dar odată privirea atrasă, nu mai știai ce să faci. Nu voiai neapărat să te apropii prea mult, de teamă că nu ți se va îngădui. Connie nu părea niciodată conștientă de forța ei. Nu-și dădea seama cât de nepăsător putea fi tonul ei. Dar acum

tăcea, în așteptare. N-avea să se clintească până la următoarea mișcare a lui Elise. Elise o sărută pe gură cu delicatețe, auzind minunatul oftat de plăcere al lui Connie și simțindu-i mâinile care o trăgeau spre corpul ei, cel mai natural lucru din lume.

*

Elise se trezi devreme. Connie se pricepea de minune la dormit, era atât de liniștită și de discretă, ca o făptură a pădurii care poposise din copaci să se cuibărească lângă inima de om a lui Elise, fără să-și dea seama că Elise ar fi putut oricând s-o jupoaie și s-o mănânce de vie. Connie era un miracol, dar Los Angeles bătea la ușă, iar Elise se temea de el. Își reprima teama, ceva coroziv care-i crease în trecut multe probleme. Era o rugină a sufletului, mereu prezentă.

— Te iubesc, șopti ea, iar cuvintele plutiră în aer, așteptând să fie primite. Connie se trezi, cu surpriza întipărită pe chip. Sub așternut, membrele ei scoteau un foșnet ca de frunze.

— El, spuse ea zâmbind, îngropându-și fața în gâtul lui Elise. El, și eu te iubesc.

2017

7

Am început *Inimă de ceară* pe feribot, pe când ne întorceam la Portsmouth, aproape fără să vorbesc deloc cu Joe. Nu-i spusesem de discuția cu tata. Eram supărată pe el pentru că vorbise cu tata despre copiii noștri imaginari. Probabil pentru că, după mine, unele lucruri – dedesubturile relației noastre, ale corpului meu – nu se discută nonșalant la o cafea, într-un bistrou franțuzesc. Joe părea să-mi fi intuit starea și a avut inspirația să mă lase în pace, lenevind pe punte, apoi trântindu-se pe un scaun și luând la rând conturile de Instagram ale unor bucătari și bloggeri culinari.

Inimă de ceară fusese publicată în 1979, iar *Iepurele verde,* în 1983. *Inimă de ceară* era o elegie scurtă, cu ecouri din anii ’70, și totuși ciudat de atemporală. Era despre o femeie pe nume Beatrice Jones, al cărei soț are un lung șir de aventuri, o descoperire în urma căreia ea rămâne singură, dar triumfătoare. *Iepurele verde* era o carte furioasă, mai solidă și senzuală – dar tot o variațiune pe tema primei cărți. Spunea povestea unei femei îndrăgostite, doar că, în *Iepurele verde*, femeia nu voia să fie singură. Am încercat să mi-l închipui pe tata citind acele cărți, o imagine care mă dezorienta. Dar, dacă voiam să pornesc în căutare de secrete despre Elise și Constance, atunci trebuia să accept că și el avea secretele lui. Până la urmă, căpătasem de la el ceea ce-mi dorisem dintotdeauna – o fereastră spre viața lui cu mama, chiar dacă rămânea pe jumătate închisă, o cameră cu vederea compromisă – dar nu-mi dădeam seama dacă-mi place.

Și totuși, am continuat. Din moment ce tata mi-o dăduse pe Constance Holden – chiar și fără tragere de inimă, rupându-și din suflet – n-aveam de gând să renunț la ea. Cel mai mult mi-a plăcut *Iepurele verde*, cu viețile sale trăite și irosite și cu cele lăsate să se desfășoare după paragraful final, fără răspunsuri definitive. Întoarsă la Londra, am citit-o în autobuzul care mă

ducea la cafenea, legănându-mă dintr-o parte în alta. Am citit-o la toaletă. Am citit-o în timp ce așteptam să fiarbă apa în ceainic, transformându-mă timp de două zile într-o femeie cu o singură mână, cu capul și inima contopite cu capetele și inimile personajelor lui Connie. Sigur că o căutam pe mama în acele pagini, dar cum s-o fi recunoscut? Era invizibilă și totuși mă sâcâia mereu în dosul minții, ca un mănunchi de baloane de bâlci care-mi înghițeau spațiul și timpul, gata să mă ia pe sus cu sforile lor.

Constance Holden nu părea să se numere printre scriitorii pe care-i cunoști după nume, chiar dacă nu le-ai citit cărțile. Nu era vreo Spark, Angelou, Lessing sau Atwood. Pălise – ca multe alte vieți de scriitoare, eclipsate de alte nume. Și totuși, stilul lui Connie era inimitabil – chiar dacă alții încercaseră s-o imite, din câte mi-am dat seama. *Iepurele verde* e o carte despre solitudinea vieții, despre pustiirea pe care o lasă în urmă o iubire ratată. E o carte despre nevoia permanentă de a fi cu ceilalți și despre dorința permanentă de a-i respinge pe toți. Dar cât de mult mi-am dorit, aflându-mă în acel autobuz, ca totul să iasă bine pentru iepure, pentru femeia verde, o femeie debordând de speranță, gelozie și noi începuturi.

Cât de mult îmi dorisem ca o carte să-mi pătrundă în inimă și să-mi schimbe viața? Citind cuvintele lui Connie, mă gândeam cu un fel de încântare îngrozită că, dacă tata avea dreptate, acea femeie o cunoscuse pe mama atât de intim și poate că știa exact ce se întâmplase cu ea. Pentru mine, era dureros să fiu la curent cu legătura lor, și totuși să nu știu ce să fac cu ea, în afară de a-i citi literatura. Nu voiam literatură: voiam ca cineva să-mi spună adevărul.

*

Am întrebat-o pe Zoë, studenta noastră la Engleză de la Clean Bean, un șoarece de bibliotecă, dacă auzise de Constance Holden. Zoë a făcut ochii mari în timp ce termina de pus spuma într-un cappuccino pentru un client.

— O, frățioare, a zis ea. *Iepurele verde* e una dintre cărțile mele preferate.

— Am citit-o de curând, am spus.

— Dar îmi pare rău c-a scris doar două, a continuat Zoë.

— Știi cumva de ce n-a scris mai multe?
Zoë, care avea douăzeci de ani, un piercing în sept și părul blond fin vopsit în albastru, lua totul foarte în serios, de la romancieri la Netflix, motiv pentru care o adoram.
— Sunt mai multe teorii, a zis ea. La un an după *Iepurele verde* a scris un eseu foarte cunoscut, obligatoriu, practic, la toate cursurile de teorie feministă la care am fost vreodată.
— Zice acolo că n-o să mai scrie niciodată?
— Nu chiar. Dar de-atunci n-a mai publicat nimic. Se numește *Urgia lăcustelor.* Pot să-ți aduc exemplarul meu, dacă vrei.
— Ce mișto. Mersi, Zoë.
— Nici o problemă.
— Știi cumva dacă mai trăiește?
Zoë s-a încruntat.
— Sunt convinsă c-ar fi apărut un necrolog în presă. Nu cred c-a murit. A fost cineva. Și e în continuare la modul bizar, solitar, de figură-cult.
— Bizar și solitar?
— Păi de ce să renunțe așa la scris, în culmea succesului? Ar fi trebuit să mai scrie. Aveam nevoie de ea! Dar ea a renunțat. Mare păcat.
Zoë s-a cutremurat; simțea lucrurile în profunzime. Mi s-a făcut rușine pentru că eram cu paisprezece ani mai mare decât ea și uitasem cum se face asta.

*

Întoarsă în apartamentul nostru, m-am așezat la masa din bucătărie și am căutat-o pe Constance pe internet. Zoë avusese dreptate: poate Constance Holden își dorise să fie uitată, poate că ceilalți hotărâseră s-o uite – sau poate că nici măcar nu fusese ceva deliberat – cert este că scrisese cele două cărți, apoi *Urgia lăcustelor,* apoi nimic. Ca fotografii, am găsit doar niște portrete neclare din anii optzeci: în alb-negru, cu părul înfoiat, ciufulit, o bluză largă, gura severă, dar rujată. Părea tânără și am început să mi-o închipui așa – deși trebuie să fi avut deja peste șaptezeci de ani. Biografia de la sfârșitul cărților tatei era total depășită, dar nu existau deloc informații noi pe internet care s-o înlocuiască. Pe unde-o fi fost în acel moment?
— Cine-i tipa? a întrebat Joe, uitându-se peste umărul meu la

ecranul laptopului.
— Constance Holden, am răspuns.
— Cine?
— O scriitoare. Tocmai i-am citit cărțile.
— O vulpe, a zis el.
— Sunt poze vechi, am zis. Dar poate că e o vulpe bătrână. M-am întors spre el. Joey, am zis. Tata mi-a spus ceva când eram în Franța. Femeia asta a cunoscut-o pe mama.
Expresia lui Joe a devenit brusc îngrijorată. Era expresia pe care o căpăta ori de câte ori pomeneam de mama; nu se putea abține. Fusese martor la prea multe lacrimi, bâjbâise prin prea multe cețuri negre de-ale mele.
— Aha, a zis el.
— Și vreau s-o găsesc.
— Rosie…
— Chiar vreau.
— Ești sigură că e o idee bună?
— Sigur că nu. Dar trebuie să încerc. E prima oară.
— Ei, înțeleg. Bine.
— Ce-i?
— Păi să nu-ți faci prea multe iluzii, da?
— N-o să-mi fac.
Știam amândoi că nu-i adevărat.
— Trebuie să plecăm la ai mei acum, a zis el. Ești gata?
Am oftat și am închis laptopul, nedorind să fiu adusă cu picioarele pe pământ.
— Cum a mers aseară? am întrebat. Joe invitase la un pahar un investitor „înger“[2], să vadă dacă-l interesează să ne sponsorizeze noul plan de afaceri, rulota cu burrito.
— Bine! a răspuns el vesel.
— Și?
— Lucrurile astea cer timp, l-am auzit înainte să se îndepărteze.
Urlam pe dinăuntru. Gura mea era larg căscată, chiar dacă părea închisă, și din ea se revărsa un uragan nemaipomenit. Timp de doi ani, eu dusesem greul în echipa noastră de doi. Am închis ochii, dărâmată de lipsa lui de entuziasm în fața descoperirii lui Constance Holden și a posibilei ei legături cu

---

[2] Investitor care finanțează afacerile în stadii incipiente, care sunt considerate riscante.

mama. Lucrurile astea cer timp și niciodată nu-l dau înapoi.

În urmă cu doi ani, Joe își dorise să facă ceva solid din pasiunea lui pentru mâncarea mexicană, muzica nouă și călătorii, iar o rulotă cu burrito pentru circuitul festivalurilor internaționale avea să fie punctul de întâlnire al celor trei pasiuni. Am fost de acord că era o idee excelentă – chiar era o idee excelentă și romantică! — și, pe măsură ce ne îndepărtam de pragul celor treizeci de ani, devenea important să ne agățăm de orice simboluri vizibile de romantism și aventură. Joe era fericit și la început l-a entuziasmat să obțină autorizație de vânzare, să ia legătura cu organizatorii festivalurilor.

Totuși, n-a fost o idee excelentă să-și dea deja demisia din slujba lui de broker în City și să cheltuiască moștenirea de la răposatul lui bunic ca să cumpere o dubă și să aibă bani de cheltuială. Ar fi trebuit să amenajeze înăuntru o bucătărie ultimul răcnet, dar și asta „cerea timp“. Joe era încăpățânat și nu și-a dat seama – sau a refuzat să accepte – cât de brutală și de competitivă era lumea afacerilor cu mâncare la festivaluri. Trebuia să-ți dorești asta, pe când pentru Joe era doar o plăcere. Era total nepregătit sau nedispus să facă eforturi.

Părinții lui Joe îi cumpăraseră apartamentul în care locuiam împreună, iar eu nu plăteam nici un fel de chirie. Ceea ce mă făcea să-mi țin mereu gura (dacă nu cumva își vâra coada alcoolul) apropo de lipsa de progres cu Joerritos – cum n-aveam nici o contribuție la proprietatea lui, simțeam într-un fel că nu contribui nici la atitudinea pe care o avea față de afacerea lui și la efectul ei asupra relației noastre. Situația era departe de a fi ideală. Apartamentul îl proteja pe Joe ca un fel de cerc magic, iar după părerea mea, îl împiedicase în mare parte să înțeleagă ce înseamnă să muncești din greu și cum e să n-ai o plasă de siguranță.

Eram împreună de nouă ani. Aveam și momente bune, bineînțeles. O mulțime. Altfel, de ce să rămânem împreună? Chiar îl iubeam. Doar că mă întrebam uneori dacă și alte cupluri se târau pe fundul mării, ca noi, și de ce. Pentru că toți credeau în iubire? Pentru că altceva n-aveai ce face? Când ne certam, mă alegeam cu o senzație de apăsare în brațe, în stomac, în umeri, și nu era doar astenia de după-amiază. Certurile cu Joe erau o povară pentru corpul meu. Dar, de la o vreme, nu mă mai înfuriam pe el – era prea epuizant. Mă îmbufnam doar – un

fleac. Poate că se anunța un nou sentiment de resemnare; acea senzație subacvatică avea să rămână cu mine. În fiecare zi simțeam că trebuie s-o duc cu mine. Era de neconceput să mă despart de el. Parcurseserăm împreună jumătate din a treia decadă de viață, ceea ce nu era de lepădat. Kelly avusese mulți parteneri, mulți iubiți; la fel și alte colege. Eu însă nu: îmi găsisem stânca și mă agățasem de ea.

Joe nu era un pierde-vară arhetipal; nu cheltuia o groază de bani pe care nu-i avea, dar tot ce avea „investea“ în afacere. Iar dragostea își mai pierdea din farmec când eu eram singura care ținea minte să facă aprovizionarea cu hârtie igienică, eu asiguram cinele sporadice în oraș și vacanța de vară de două săptămâni și eram singura căreia îi dădea prin cap să cumpere o lumânare drăguță, o pernă sau vreo altă marcă jalnică a maturității în existența noastră comună. Și mie îmi lăsaseră bunicii o mică moștenire și investisem jumătate în Joerritos, fără să-i spun tatei. Era puțin probabil ca de la *el* să capăt vreodată o proprietate.

Furia mi se cizela, mi-era din ce în ce mai accesibilă. Nimeni altcineva no percepea. Mă pricepeam s-o ascund. Dar de fiecare dată când vedeam la televizor un bucătar care gusta din deliciile gastronomiei mexicane (printre care niciodată nu se număra vreun burrito), care vorbea despre civilizația maya sau se plimba printre ruine aztece, trebuia să schimb canalul. Mi se urâse de burrito. De fiecare dată când plecam la serviciu, la Clean Bean, și când mă întorceam, simțeam eșecul afacerii. Rulota ruginea în continuare în fața casei părinților lui Joe, unde mama lui, Dorothy, fusese de acord s-o țină, cu condiția să fie acoperită cu o prelată ca să nu i se vadă culoarea hidoasă, un portocaliu ars. Tot ea plătea și taxa de circulație și asigurarea. Nu cred că tatăl lui Joe era la curent cu asta.

A trecut un an, apoi doi, moștenirea lui Joe de la bunicul era pe sfârșite, iar noi rămăseserăm în același stadiu: testam rețete de burrito și spuneam că vom încerca la cutare târg rural sau la cutare sărbătoare a satului. Era un unghi mort incredibil și nu ne certam pe tema asta decât la beție, pentru că, dacă insultam existența rulotei, era ca și cum aș fi atacat însăși existența lui Joe și toate speranțele lui – ca și cum i-aș fi călcat în picioare visurile și aș fi râs de încercările lui de a realiza ceva. Era susceptibil la modul manipulativ când venea vorba despre asta

și știam că o singură mișcare greșită putea da chiar și mai înapoi ceasul burrito.

*

Nu mă stresa prânzul programat la părinții lui Joe pentru că, deși niciodată nu-mi făcea cine știe ce plăcere, totul era familiar. Joe avea o soră, Daisy, cu trei ani mai tânără ca noi, dar măritată și cu doi copii, care atrăgea mare parte din atenție, scutindu-mă de insistențe curioase. Pentru Daisy, era o veche sursă de conflict că, deși ea le făcuse pe toate cu brio – notele la școală, anul de libertate înainte de facultate, practica din timpul studenției, *bungee jumping* în scopuri caritabile, un maraton, un partener solvabil, doi copii, silueta recăpătată după nașteri – Joe, care nu făcuse nimic din toate astea, rămânea aproape imperceptibil și totuși în mod evident preferatul părinților lor. Îi cunoscusem pe prietenii lui Daisy la nunta ei cu Radek și erau la fel de competitivi ca ea. Față de ei, Daisy se considera o mică excentrică pentru că fuma un pic de iarbă și avea un mic tatuaj cu semnul păcii pe interiorul brațului. Nu era excentrică, iar semnul păcii arăta ca emblema Mercedes Benz. Înainte de copii, lucrase în City, la fel ca tatăl ei. Radek era tot acolo, lucrând în fiecare clipă de la Dumnezeu. Îmi spuneam că și eu aș fi acolo tot timpul dac-aș fi partenerul lui Daisy.

La mesele astea de duminică, vorbeam în general despre școala Luciei, care avea șase ani, sau despre „febra“ lui bebe Wilf. Mama lui Joe era medic de familie. Tatăl lui, Ben, urma să se pensioneze la sfârșitul anului dintr-un fel de post de director al unei chestii financiare din care nu pricepusem niciodată mare lucru. Ben era mai ușor de suportat, devenise o companie previzibilă și manipulabilă după o viață de cultivat relații și vorbit răspicat în săli de ședință. Dorothy era mai dificilă. Întotdeauna avusesem impresia că, pentru ea, Joe nu-și atinsese „potențialul” și asta cumva din vina mea. E posibil să mă fi considerat chiar unica vinovată pentru asta. În ultima vreme, asta-mi stârnea revolta și iritarea. Îmi spuneam: *e maică-sa – ea a fost prima!*

*

Apropiindu-ne de casa lui Dorothy și Ben, am văzut rulota cu

burrito ascunsă sub prelata ei. Am scos din geantă trandafirii cumpărați de la benzinăria Shell și am dezlipit eticheta. Am trecut pe lângă rulotă, fără un cuvânt, și ne-am dus direct la ușa de la intrare, ridicând inelul de alamă.

Lucia ne-a deschis. Purta casca de călărie.

— Ai statura perfectă pentru un jocheu, i-am zis, intrând în casă.

— Știu! a exclamat ea, galopând pe hol pe calul ei invizibil spre anexa spațioasă în care se afla bucătăria.

— Au venit! a țipat ea.

— Salutare! a strigat Ben din living.

— Bună, Ben! am răspuns pe un ton vesel. Ben a venit la ușă și ne-am pupat pe obraz.

— Vă pun ceva de băut? a întrebat el, bătându-și fiul pe umăr.

— Un pahar de vin roșu ar fi minunat, am răspuns.

— Da, și pentru mine, a zis Joe, târându-se spre bucătărie de parc-ar fi avut paisprezece ani.

— Imediat, a zis Ben, luând-o spre scara pivniței. Aveau o pivniță de vinuri, dar ei n-ar fi numit-o așa. Ar fi zis că țin doar câteva vinuri, să fie. L-am urmat pe Joe, trecând pe lângă pendula pretențioasă și pe lângă fotografia-portret cu Daisy adolescentă. Erau nenumărate fotografii de la școală și colaje foto din vacanțele familiei de-a lungul anilor ’90, îndelung aranjate ca să pară spontane, cu toții în costume regulamentare în dungi, Dorothy cu un permanent neinspirat. Am simțit cum mă învăluie o mantie de claustrofobie și m-am oprit o clipă să respir.

— Ah! S-au întors călătorii! a zis Dorothy.

I-am zâmbit și am pupat-o.

— Ăștia sunt pentru tine, i-am zis, întinzându-i trandafirii.

— O, mulțumesc, dragă, a zis ea. O, sunt din Maroc! Mă miram eu să crească trandafiri în sezonul ăsta. Luce, îi pui tu într-o vază?

— Acuma călăresc, a zis Lucia.

— Nu durează mult, a zis Dorothy.

— Îi pun eu, am zis. I-am luat înapoi trandafirii, cu senzația că identitatea lor nord-africană atrăsese dezaprobarea lui Dotty: amprentă de carbon sau rasism? Greu de spus.

— Ce faci? a întrebat ea.

— Bine, mulțumesc, am răspuns, în timp ce o stare de

slăbiciune se combina cu claustrofobia, invadându-mi rapid stomacul. Daisy a apărut în ușa bucătăriei.

— Bună! am zis. M-a pupat și ea pe obraz.

— Bună, Rose.

— Rad unde e?

Daisy a dat ochii peste cap.

— Petrecere de burlaci. În mod normal, ar trebui să fie deja toți însurați până acum.

— Mda.

— De fapt, e a doua căsătorie. Se potrivesc mult mai bine.

Dorothy a oftat.

— Îi spui lui taică-tu să vină să taie carnea? Ce Dumnezeu face acolo?

— Cred că s-a dus după vin, am zis.

— Nu, încearcă să înregistreze cu Sky pe video, a zis Lucia.

— Iar? Du-te și ajută-l tu, Luce. Nu vreau să se răcească toate. Voi doi ați ajuns la fix, a adăugat Dorothy, deși se uita doar la mine.

*

La prânz, am vorbit mai ales despre apropiata nuntă a unei perechi pe care doar Daisy o cunoștea. Mă uitam cum i se mișcă gura și-mi spuneam că pare total epuizată. Am încercat să fac abstracție de ei, gândindu-mă la Constance Holden, care poate că se îndrăgostise de mama, dar Daisy avea o voce persistentă și, în timp ce ea turuia înainte, tare mi-aș fi dorit ca cineva să schimbe subiectul. Cum mai stă Wilf cu bronșita sau Lucia cu programa școlară și prin ce mai excelase fiica lui Daisy, întrecându-și colegii („deși e o idee mult mai bună să rămână printre ei, pentru că e foarte important să se descurce cu persoane de vârsta ei, nu-i așa?“). Brusc, am avut o viziune cu Lucia peste cincisprezece ani. Fără prieteni, deșteaptă, dar total pe dinafară. Deprimant. M-am uitat prin camera decorată anost la portretele-model ale îndepărtatelor rude victoriene ale lui Dorothy. De pe hol s-a auzit bătaia pendulei.

— Și apropo de nunți, voi doi ce faceți? a zis Daisy în timp ce eu luam farfuriile de pe masă.

Joe s-a crispat, iar eu am zâmbit inexpresiv.

— Stați de-atâta timp în apartamentul ăla! a exclamat Daisy pe

un ton vesel. Nu m-am lăsat păcălită.
— Când o să faci din ea o femeie cinstită, Joe?
— O, Doamne, a zis Joe.
— E doar o întrebare.
— E o întrebare de căcat, a zis Joe. Și dacă-mi convine situația așa cum e?
Daisy a fornăit.
— Mami e o purcică! a zis Lucia și m-a pufnit râsul fără să vreau.
— Deci voi doi nu credeți în căsătorie? Dacă nu, nici o problemă, a zis Daisy.
— O, Doamne. Mulțumim, Daisy. Să știi că muream de grija părerii tale despre chestia asta, a zis Joe. Totuși, lăsând la o parte lipsa de tact intruzivă a lui Daisy, m-a tulburat că Joe se înfuriase atât de rău.
— Spune-i să tacă, mamă, a zis el. Mereu face aceeași chestie. E stupid.
— Dar tu nu simți nevoia de siguranță, Rose? a întrebat Daisy.
M-am uitat la ea. Oare avea câtuși de puțin habar de viața fratelui ei? Nu-și dădea seama că, în afară de apartament, cu cei patru pereți și acoperișul lui, Joe nu-mi oferea nici un fel de siguranță? Că în ultima vreme, contribuția lui emoțională era ceva sumar, vag, fiind axată tot pe propriile lui preocupări? Poate că nu. Poate că erau lucruri prea bine ascunse dacă nu voiai să cauți. Am râs, neștiind ce altceva să spun sau să fac.
— De ce râzi mereu de mine, Rose? mi-a zis Daisy.
— Nu râd, am răspuns eu. Pe cuvântul meu.
Daisy m-a privit cu antipatie. A intervenit Dorothy.
— Ce Dumnezeu, Daisy, lasă vinul ăla. Ești obosită. E atât de obosită, mi s-a adresat mie direct, ca și cum eu aș fi provocat acel tir trunchiat de frici și fiere dinspre fiica ei adultă.
— Copiii mici te epuizează.
— De unde să știe ea, a zis Daisy.
— Daisy, i-a tăiat-o Dorothy. Ia du-te în living.
— Ce pizda mă-sii, a zis Joe.
Ben a rămas tăcut. Daisy s-a ridicat și a ieșit din sufragerie cu o expresie de ducesă ofensată. Știam de la prietenele mele că e epuizant să ai copii mici, dar nici una dintre ele nu se purta așa când era obosită. M-am întrebat dacă nu cumva Daisy era deprimată.

— Au probleme, a zis Dorothy cu voce joasă.
— Dot, a zis soțul ei, hotărându-se în sfârșit să intervină pe un ton de avertisment, privind spre Lucia.
— Ei, na, a zis Dorothy, oftând. Toată lumea are momente bune și momente proaste.
Tonul ei amintea de o șefă de clan din prerie, ceea ce m-a iritat. Daisy n-ar fi trebuit să scape ușor pentru ce-mi spusese, dar uite că scăpase – ca de obicei.
— Tată, mergem să vedem rulota? a zis Joe.
Am rămas doar cu Dorothy, Wilf și Lucia, printre resturile încă unui prânz duminical.
— Luce, păpușico, ia du-te tu în camera de joacă și caută un puzzle, să-l facem împreună, a zis Dorothy.
— Nu-mi place să fac puzzle, buni.
— Cui îi place, dragă? Dar du-te și ascult-o pe buni.
Ca un robot, Lucia a lăsat creionul și s-a scurs din scaun de parcă s-ar fi revărsat pe podea.
Dorothy a oftat iar.
— Tatăl tău ce face, Rose? Întotdeauna formula așa – niciodată: „Ce face Matt?"
— E bine, mulțumesc. E în Bretania.
Dorothy mângâia întruna cu degetul un bujor brodat pe fața de masă.
— Îmi închipui că-i e dor de tine.
— O are pe Claire.
— Te duci acolo de Crăciun?
M-am alarmat. Lui Dorothy îi plăcea să facă din timp planuri pentru Crăciun. O fi vrut să plec în Franța de Crăciun? Să fi fost o tentativă de a mă îndepărta de fiul ei?
— Nu, nu cred, am răspuns. O să stau cu Joe. Unde o să fie el.
Dorothy a ridicat ochii spre mine. Expresia ei! Era atât de ciudată. Privind-o, m-am simțit golită pe dinăuntru, de parcă ar fi purtat în jurul capului o aură a înfrângerii. Care i se lăsa peste ochi și-i închidea.
— Crăciun, a șoptit ea.
Am aruncat o privire spre paharul ei de vin. Se îmbătase? *Crăciun* – din cauza modului în care rostise cuvântul, am simțit sărbătorile abătându-se iarăși pe măsură ce ne apropiam de ultimul trimestru din an. Aceeași dinamică la care Dorothy fusese martoră de peste treizeci de ani avea să se reia întocmai

– aceleași certuri, aceleași colinde, același curcan. Simțeam asta în vocea ei. Mi-a venit să-i iau mâna și să-i spun că nu era obligată să le facă ea pe toate – să gătească Joe, să se descurce Daisy! – dar m-am abținut. Nu inspira asemenea intimități. Chiar și după atâția ani, rămăsesem o musafiră; niciodată nu simțisem că fac parte din familie.

— Te simți bine, Dorothy? am zis. Să-ți aduc un pahar cu apă?

— Nu, nu, mulțumesc.

Dorothy a ridicat ochii spre mine și am văzut-o cum se reorganizează mental.

— O, Rose, a zis ea. Sper din suflet că n-au găsit iar rugină în rulotă.

8

Zoë mi-a adus *Urgia lăcustelor,* cum promisese, și am devorat-o. *Toate femeile merită privilegiul eșecului, dar foarte puține au parte de el,* scria Constance. *E un privilegiu să greșești catastrofal, apoi să mai primești o șansă, ca și cum de fapt nu s-ar fi întâmplat nimic. Bărbații fac asta tot timpul, după care sunt aspru criticați și se îndreaptă ca indivizi. Un exemplu ar fi politicienii. Oamenii de afaceri. Ucigașii. Diavolii albi care ne distrug lumea. Și femeile sunt diavolițe, desigur. Dar când o femeie o face lată, de obicei reprezintă tot neamul femeiesc, de parcă toate ne-am mișca într-un singur mare sân. Și totuși, ar trebui să ni se îngăduie s-o facem lată! În viața unei femei, nesiguranța de sine e o urgie a lăcustelor!*

Îmi plăcea îndrăzneala semnelor de exclamare. Îmi plăcea tot. Dar Constance exprima acolo idei politice universale. Pe mine mă interesa partea personală. *Și femeile sunt diavolițe, desigur.* Voiam să știu despre care dintre greșelile *ei* vorbea – unde anume greșise atât de catastrofal în viața ei și ce legătură ar fi putut avea asta cu mama? M-am gândit la ce-mi spusese tata, că Elise fusese subjugată.

Mă documentasem ceva mai în profunzime pe internet. Constance Holden nu mai apărea – adresa ei nu era publică, deci nu m-aș fi putut înființa pur și simplu acasă la ea. Dar cărțile ei existau pe internet. Într-un eseu se afirma că *Iepurele verde* revelează „o femeie aflată la apogeul abilităților ei

scriitoricești: un stil curgător, periculos, care pendulează fără efort între suferință pură și rezervă dureroasă“. În anul publicării, cartea câștigase mai multe premii, iar de atunci se vânduse în peste un milion de exemplare. În ambele cărți, Holden părea interesată de fiice și mame, de iubire, de natura și condițiile represaliilor emoționale și de ocazii ratate. *Inimă de ceară* avusese parte de o ecranizare nemuritoare, *Ținutul inimii.* Filmul primise un Oscar pentru actrița din rolul principal, legendara Barbara Lowden. Ambele cărți aveau parte de nenumărate reeditări, dar Constance nu mai scrisese nici un alt roman după *Iepurele verde.* Din unele articole de presă, rezulta că nu fusese vorba despre vreun blocaj al scriitorului, ci că autoarea încasase pur și simplu un procent din câștigurile de box-office ale *Ținutului inimii* și hotărâse să se retragă. Mi se părea improbabil, dar, până la urmă, nu mai avea alte romane.

Am descoperit că în 1997 existase o tentativă de a-i lua un interviu lui Constance. Un jurnalist de la *Observer* încercase să facă același lucru ca mine – să înțeleagă de ce și-ar fi dorit cineva să dispară în culmea talentelor sale. Agenta ei, o femeie pe nume Deborah Clarke, refuzase să ajute – după toate aparențele, la cererea lui Holden. Jurnalistul explica faptul că Holden fusese întotdeauna „rezervată“ în privința copilăriei sale, contestând adesea utilitatea dezvăluirilor personale când cărțile ofereau suficiente coduri pentru o viață trăită. Conform informațiilor de pe pagina jurnalistului, într-un interviu mai vechi, dat cu ocazia publicării cărții *Inimă de ceară*, dar care nu se găsea online, Constance vorbise despre un tată militar, despre o viață nomadă, în care-l însoțise din misiune în misiune, petrecând prea puțin timp într-un loc ca să poată prinde rădăcini. „Dar oricum, rădăcinile sunt conservatoare”, o cita jurnalistul dintr-un articol mai vechi. „Rolul lor e să ne trimită în colțul nostru și să ne țină acolo.” Din câte știa jurnalistul, Connie era necăsătorită și nu se pomenea nicăieri de vreun partener sau de copii. Singurele informații pe care le putuse găsi jurnalistul erau că Holden plecase o vreme în America, apoi în Grecia, probabil, și în cele din urmă, la o presupusă căsuță undeva la țară, în sudul Angliei. Nu reușise să găsească nici prieteni, nici rude de-ale ei. Patronul magazinului din satul în care se presupunea că ar fi locuit Connie fusese „tăios“ și „protector“, de unde jurnalistul trăsese concluzia că ea trebuie

să fi fost pe-aproape. După care îi pierduse urma. Nimeni nu voia să-l ajute. Jurnalistul întorsese asta în folosul său, transformând articolul într-un nou mister literar. Dar fără a oferi soluții. De atunci trecuseră douăzeci de ani și nimeni nu se mai sinchisise de ea.

*

Eram la Clean Bean și o așteptam pe Kelly, recitind începutul *Urgiei lăcustelor,* când Kelly a dat buzna pe ușă împreună cu fiica ei, Molly. Mi-a crescut inima de bucurie când le-am văzut atât de familiare și de calde.

La școală, Kelly nu fusese chiar cea mai silitoare, dar era de departe cea mai adaptabilă și mai deșteaptă dintre noi. Formam o pereche bizară, eu fiind foarte studioasă și mult mai timidă, dar ne iubeam. Ei îi făcea plăcere ciudățenia mea, iar mie, aptitudinile ei. În timp ce pentru noi, ceilalți, a intra la universitatea potrivită era o problemă generatoare de stări apocaliptice de panică, Kelly intuia că peste zece ani, acea înșiruire de litere avea să conteze mai puțin decât ce urma după. *Dar,* așa cum observase unul dintre prietenii noștri în absența lui Kelly, *Kel se descurcă. Ea are FARMEC.*

De fapt, cu farmecul ei cu tot, Kelly muncise din greu ca să se mențină la suprafață, neavând sprijin din familie sau relații. Urcase treaptă cu treaptă pentru a ajunge la insula paradisiacă din perioada ei activă de la douăzeci și ceva de ani: fusese angajată mai întâi ca stilistă începătoare, apoi ca director de creație la o revistă influentă. După care devenise un fenomen Instagram – @thestellakella: regină a gustului, as al colaborărilor, cu mii de urmăritori. Magazinele de haine și de mobilier începuseră să semene cu interiorul casei lui @thestellakella – era greu de spus cum se estompase acea graniță, dar iată că se întâmplase. Spre deosebire de atâția oportuniști de pe internet, Kel avea măcar o bază solidă de experiență și greutăți. Apoi apăruse Dan, actualul ei soț, una dintre acele persoane instagramabile care părea să se automotiveze de la cinci ani – deși Kelly spunea tot timpul că *tipul nu era în stare nici să fiarbă un cartof* când îl cunoscuse. Apoi venise Molly. *Nu mai fac copii în viața mea,* spusese Kelly după nașterea lui Mol. *În viața mea.*

Mol avea acum patru ani, iar Kelly urma să nască din nou în martie.

Mol s-a așezat pe un scaun, și-a scos creioanele și blocul de desen și s-a scufundat în propria ei lume. Desena o casă-cutie, colorând-o fără milă într-o nuanță atrăgătoare de fucsia. Nu respecta conturul casei, culoarea revărsându-se din pereți în toate direcțiile. Era ca și cum noi nici n-am fi existat, două femei adulte care s-ar fi putut transforma în stâlpi de sare fără ca ea să observe.

— A fost cam arțăgoasă azi, a zis Kelly, așezându-se pe un scaun.

— Tu vrei ceva, Mol? am întrebat. Comandasem deja două *flat white* de la Zoë, amintindu-mi că pentru Kelly trebuia să fie fără cofeină.

— Nu, mulțumesc, Rose, a răspuns Mol.

M-am uitat la Mol, la capul ei plecat. Îmi plăcea compania lui Mol – mai ales să ne plimbăm prin parcuri. Mol alerga mereu în față, lăsându-se pe vine cu ușurință ca să ia crenguțe năpădite de licheni sau o frunză de o splendoare aparte. Avea centrul de greutate atât de jos, încât se mișca în sus și-n jos ca o jucărie pe arc. Vedea deja lucrurile în felul lui Kelly; prietena mea cultivase în mintea ei în formare puterea observației, mirarea și plăcerea de a căuta ceea ce e interesant în lucrurile obișnuite, de a le scoate din context și a le transforma în baghete magice, așternuturi de zâne, materie primă pentru un colaj când se întorceau acasă. Mi-erau cunoscute acele colaje pentru că le urmăream pe Instagram când nu reușeam s-ajung în parc. Văzusem frunze înmuiate în vopsea aurie care primiseră peste 25.000 de *like-uri.*

Zoë a adus *flat white*-urile, zâmbindu-le radios lui Kelly și fiicei ei. Mulți oameni reacționau așa la ele – arătau atât de înfloritoare, exact cum trebuie să fie o mamă și copilul ei. M-am întins după cafeaua mea.

— Stai așa, a zis Kel și am știut ce urmează. Capul lui Mol se încadra perfect între cele două căni, iar Kelly își scosese deja telefonul. Tu desenează acolo, iubito, a zis Kelly, dar Mol nu dădea semne c-o aude: era atât de obișnuită cu telefonul, că nici nu-l mai băga în seamă. După ce a făcut poza, Kel a schimbat trei, patru filtre până când l-a găsit pe cel care în mod evident surprindea momentul mai bine decât momentul însuși.

— „Cafea cu aromă de puștoaică“, a zis ea cu voce tare, în timp ce scria aceste cuvinte la descrierea fotografiei, după care a apăsat pe *send* și și-a strecurat telefonul la loc în poșetă. M-am întrebat în treacăt dacă notase și locul și, în caz că da, dacă avea să crească numărul de clienți la Clean Bean.

Mol și Dan contribuiau pasiv, dar regulat, la povestea pe care Kelly o țesea online și care crea dependență. În sinea mea mi se părea în continuare ciudat să-ți exploatezi copilul și partenerul și să-i pui undeva unde niște străini să se uite la ei în fiecare zi, asta fără ca Mol să-și poată exprima acordul – dar Kelly rămânea prietena mea cea mai bună și se descurca în viață al naibii de bine față de mine sau de Joe. Și un lucru era incontestabil: Mol era un subiect ideal. *E o comunitate bazată pe sprijin și interes!* spunea Kelly. *Fetele care mă urmăresc de câțiva ani încep să facă și ele copii. Pur și simplu merge treaba!* Mol era interesantă într-un fel dulce și profund, iar Kelly nu părea niciodată dispusă să discute despre aspectele filozofice, etice, ale deciziei ei. Presupun că era pur și simplu alegerea ei și, la câte contracte publicitare și sejururi gratuite la hotel primea și după ce văzusem mai multe femei purtând în aceeași săptămână un pulover cu care Kel se afișase în premieră pentru un mic creator din Stockholm, nu mă îndoiam că @thestellakella era un fenomen pop-cultural.

— Ce face Joe? a zis Kelly, luându-și cana de cafea. Cum e cu Joerritos?

Am simțit greutatea din cuvintele ei, dar fără a le putea aprecia temperatura. Știam că, în multe feluri, Kelly era sătulă de Joe, dar își ținea încă părerile pentru ea.

— Face bine, am răspuns. Vorbește cu un investitor.

Kelly amesteca în cafea.

— Un investitor, a repetat ea, storcând toată magia din acel cuvânt.

Mi se părea ciudat că mă întrebase mai întâi de Joe, dar n-am insistat.

— Dar tu ce faci? Te simți bine?

Kelly s-a uitat la Mol.

— Mda, nu-i rău. Grețurile matinale au mai trecut, slavă Domnului.

Am clătinat din cap în semn de mirare.

— Nu știu cum de reușești.

Ea a râs.

— Și tu ai reuși dac-ai fi nevoită, Rosie.

— Ești sigură?

Ea m-a privit surprinsă.

— Normal. Să știi că dacă pot eu, poate oricine.

Știam amândouă că nu-i adevărat, dar am lăsat-o așa.

— A, da, voiam să-ți spun – vreau să duc @thestellakella la etapa superioară, doi copii. Să vedem cum merge.

Și-a fluturat mâinile în aer cu hotărâre.

— Evoluția de la mamă cu un copil la mamă cu doi copii.

O priveam fascinată pe cea mai veche prietenă a mea. Kelly era atât de bună la chestia asta: să facă povești simple, pentru enorm de mulți oameni. Cu Kelly te puteai identifica, deși era sigură pe ea; planurile ei absurde aveau succes pentru că ea credea în ele și pentru că înțelegea că multă lume se simțea pierdută în vremurile noastre și avea nevoie de o călăuză. Inclusiv eu.

— Sună bine, am zis. De fapt, voiam să te întreb ceva, am adăugat. Despre mama.

— Maică-ta?

În privirea lui Kelly s-a strecurat teama, la fel cum se întâmplase și cu Joe, dar am continuat.

— Ții minte ca tata să-ți fi spus ceva despre ea când eram noi mici? Sau să fi pomenit de ea în prezența ta?

Kelly s-a întors să se uite pe fereastra cafenelei. Îmi dădeam seama că reflecta la răspunsul cel mai potrivit. Petrecuse multe ore în apartamentul nostru, după școală sau în weekend, dormise la noi, tata ne dusese pe amândouă cu mașina la cinema sau la mall. Kelly îmi cunoștea viața la fel de bine ca mine, dacă nu cumva și mai bine.

— De ce mă întrebi acum? a zis ea.

— Când am fost în Franța, tata mi-a povestit despre o femeie pe care a cunoscut-o mama. Cred că au fost împreună.

— Bun. Kelly și-a încrucișat brațele pe masă. Sună interesant.

— Ascultă. Tu veneai atât de des pe la noi. Tata a zis vreodată ceva despre o tipă Connie? Constance Holden? Ea a scris cartea asta. Am bătut în coperta *Urgiei lăcustelor.*

Kelly a privit cartea cu interes.

— Îmi pare rău, Rosie. Nu. A trecut atâta timp.

M-a privit cu tandrețe.

— Ești bine?
— Da, sunt bine. Mă rog, am fost cam șocată.
— I-ai spus lui Joe?
— Da. Ei, nu tot. I-am spus de Constance Holden că e o scriitoare pe care a cunoscut-o mama.
— Și?
Am ridicat din umeri.
— N-a fost mare brânză.
Ea a oftat.
— Oricum. Îl deranjează când încep cu mama.
— Păi probabil pentru că nici unul nu știm ce să spunem sau să facem, Rosie.
M-am uitat în jos la masă. Eram din nou cu tata, pe plaja din Bretania. Am închis ochii, așteptându-mă să mă apuce plânsul.
— Sigur ești bine? a zis Kelly.
— O, Doamne. Da, am răspuns. M-am întins și i-am strâns mâna, simțind cum se mișcă iar plăcile tectonice ale iubirii noastre.
— Mami, când plecăm? a zis Mol.
Am aruncat o privire spre bar, unde Zoë curăța aparatul de cafea, cu o expresie concentrată pe fața ei tânără, cu spuzeala fină de coșuri pe frunte care nu făcea decât să-i sporească frumusețea dulce, copilăroasă. Viața mea părea inconsistentă, și totuși îmi simțeam corpul greu și mă împotmolisem.

*

După ce ne-am luat rămas-bun, am hotărât să n-o iau direct spre casă. Am plecat de la cafenea și m-am așezat pe o bancă într-un parc din apropiere, gândindu-mă la conversația cu tata. Nu atât la comentariul lui amenințător despre Constance Holden, ci mai mult la felul în care se rugase de mine să învăț o limbă sau o meserie, ca și cum ceea ce eram în acel moment n-ar fi fost suficient. *Țin minte că aveai ambiții mari!* era un refren pe care-l auzisem adesea. De fapt, în viața mea se întâmplase un singur lucru cataclismic. Fusesem prea puțin pentru ca mama să vrea să rămână.
Acest adevăr m-a prins în sfârșit din urmă. Mă tot măcinase până când n-am mai avut puterea să lupt cu mesajul care-mi învăluia inima de mai bine de treizeci de ani. Iar acum, că nu

mai știam cine sunt, ce Dumnezeu ar fi trebuit să fac cu mine? Nu simțeam pic de bunăvoință față de propria mea persoană. Mi-era rușine de paralizia și inepția mea – pentru că adevărul este că toată lumea are eșecuri, motive de rușine, gânduri obsedante, iar ceilalți par să se descurce. Reușesc cumva – merg înainte, își construiesc o viață. Eu nu reușisem. Eram prinsă în mrejele unei femei-fantomă și ale unui iubit care părea să trăiască în propria-i fantezie, iar pentru mine nu realizasem nimic. N-aveam o Mol a mea, nici nenumărați urmăritori pe Instagram, nici o carte semnată de mine sau o soție cu care să trăiesc pe malul mării.

Futu-i, mi-am zis. *Futu-i.* Am scos telefonul și am scris în bara de căutare: *Deborah Clarke, agent literar.*

În viața unei femei, nesiguranța de sine e o urgie a lăcustelor.

1982

9

Îndreptându-se de la aeroport spre L.A. Pe autostradă în taxiul trimis de compania de producție, Elise, amețită de diferența de fus orar, ar fi vrut deja să plece înapoi. *Dar ăsta da stil de viață!* spunea lumea, așa că rămase alături de Connie, în căutarea acelui stil de viață. Când erau la Londra, Constance spusese că are și ea îndoieli. Dar privind-o în acel moment cum contempla întinderea orașului prin ochelarii ei de soare și se întorcea din când în când către Elise cu un surâs, Elise se întrebă cât de îndoită era, de fapt, Connie. Chiar înainte de a pleca din Anglia, primiseră un telefon de la Deborah, agenta ei. Barbara Lowden – ilustra Barbara Lowden, premiată de două ori cu Oscar, marea doamnă nu doar a acelui oraș, ci și a marelui ecran din întreaga lume occidentală – acceptase s-o joace pe Beatrice Jones. Connie și Elise se priviseră lung una pe alta la aflarea veștii, simțindu-se în al nouălea cer, după care începuseră să chiuie și să strige de bucurie și se îmbătaseră incredibil de rău într-un bar, la patru după-amiaza.

Elise citise la coafor un articol despre L.A. În care orașul era

descris ca „un loc plin de vise ciudate și băuturi numite *Brain On,* de sucuri din alge, țigări cu marijuana și diete bazate pe grupa sanguină, de bungalouri cu adevăruri ascunse în spatele ușilor învăluite în întuneric“. *Oare voi putea trăi acolo?* se întrebase ea. Îi tot venea în minte o scenă din romanul *Nașul,* în care Tom Hagen vine la L.A. Pentru o întâlnire cu directorul unui studio cinematografic și vede o fată preadolescentă ieșind din biroul tipului, ca o căprioară rănită. Se gândea la căprioare cu picioare rupte, la Bette Davis și Joan Crawford, la genele lungi care ascundeau sărăcia starletelor și la strălucirea care, cu toate astea, nu pălea niciodată.

În depărtare, plajă; soare, da; țara făgăduinței, da. Dar de aproape, Elise o voia doar pe Connie. Voia pace și liniște și mici momente de viață. Connie era puternică în acel moment: zbura la L.A. Cu celebrul ei roman întipărit atât în corpul ei fizic, cât și în sinele ei abstract. Avea s-o protejeze ca o amuletă într-un loc ca L.A., unde altădată nu și-ar fi găsit rostul. Elise nu avea o amuletă. O avea doar pe Connie.

*

Ca orice oraș, avea părți care arătau oribil din goana mașinii; stratul de smog, atmosfera de robie, șirul nesfârșit de mașini. *Sănătaaaate curată!* țipa un panou. În taxi mergea radioul. „Cumpărați! Cumpărați! CUMPĂRAȚI!“ striga el. Reclamele nu păreau să înceteze niciodată; lumea amenința s-o strivească. Au trecut pe lângă o gogoașă imensă, făcută dintr-un inel de metal, agățată în fața unui fast food. Gogoașa, bulbucată ingenios, mare cam cât un elefant obișnuit, ruginise pe suportul ei rotitor. În timp ce obiectul luneca pe lângă ei încremenit, dar foarte prezent, Elise încercă să facă o fotografie, dar taxiul își continuă drumul, iar gogoașa se făcu mică de tot, cât o bomboană mentolată. Taxiul trecu pe lângă alt panou uriaș, suspendat deasupra șoselei. Nu se vedea din el decât chipul unei femei, imens și perfect, cu ochi lacomi, și cuvintele: SOȚIA PREȘEDINTELUI.

— O, Doamne! chițăi Connie.

Elise tresări. Nu asocia chițăitul cu persoana lui Connie.

— Ea e. Incredibil, nu? E Barbara Lowden!

— Să mergem să vedem filmul cu ea? întrebă Elise.

— Să mergem, răspunse Connie. Nu-mi vine să cred. E… adică, există cineva mai cunoscut decât ea?

— Regina. Papa?

Connie zâmbi larg, aranjându-și ochelarii de soare.

— Pun pariu că mai multă lume s-ar culca cu Barbara Lowden.

Barbara Lowden. În curând, aveau s-o cunoască. Părea total absurd.

Silvercrest, studioul care producea *Ținutul inimii,* închiriase un bungalou pentru Connie. Taxiul ajunse în West Hollywood și coti pe străduțe tăcute, pline de flori, oprind în sfârșit în fața unei clădiri joase, în stil colonial spaniol, încremenită și tăcută, înconjurată de un frunziș de junglă domesticit cu discreție, cu cactuși-santinele postați cu pricepere pe margini și cu ferestre întunecate, de nepătruns. Pentru Elise, era uluitor cât de departe părea casa din Hampstead, care la rândul ei îi păruse atât de departe de micul apartament din Brixton. Toate locurile pe care le numise acasă, dar care nu-i aparținuseră niciodată cu adevărat.

— Ești gata? întrebă Connie.

— Sunt gata, răspunse ea, deși nu știa pentru ce era gata.

Connie sună la ușă și de undeva din adâncurile bungaloului se auzi un clinchet. După un moment, o femeie îmbrăcată în uniformă de menajeră deschise ușa. O chema, neverosimil, Maria. Maria era tânără și sfioasă, nu semăna deloc cu Mary O’Reilly a lor.

*

Elise își dădea prea bine seama că orașul nu-i datora nimic. Munții, plaja, lumina, toate erau acolo. Îi plăcea lumina, cerul de lavandă în amurg. Ea și Constance stăteau față în față în living, în timp ce Maria le pregătea ceaiul. Tăceau, ușor dezorientate. Reușiseră – erau acolo.

Mai târziu, trează în patul uriaș din capătul casei, Elise asculta sistemul automat de stropit iarba. Connie dormea adânc, dar Elise se înfiora amintindu-și de chipul Mariei, o mască politicoasă, care nu reușea să-i ascundă epuizarea din privire.

— Căsniciile se destramă în tot Hollywoodul, zise Barbara Lowden. Aici, bărbații sunt niște monștri.

— Chiar așa? zise Elise.

— Așa suntem, zise Matt.

— Și femeile la fel, adăugă Barbara râzând.

— Nici pomeneală, zise Shara.

— Prietenii mei spun că Los Angeles îți prăjește creierul, spuse Connie, dând pe gât ginul.

— Cunosc eu un dealer care te poate ajuta în sensul ăsta, spuse Matt și toată lumea râse.

Probabil că lui Connie i se părea că se poartă firesc în fața Barbarei, dar lui Elise i se părea ciudată. Erau la o cină de bun venit, pentru a sărbători filmările la *Ținutul inimii* care aveau să înceapă în curând, la un restaurant care se numea Gino's, un local legendar de pe North Crescent Drive, Beverly Hills – o vilă cu două etaje, îmbrăcată în stuc alb, cu mănunchiuri înspumate de buganvilea roz rubinii cățărându-se pe ziduri în noapte. Aleea de la intrare era luminată de lumânări până la o ușă verde simplă, care se deschisese ca din proprie voință când se apropiaseră de ea. Masa lor era retrasă, lângă un mic bazin din curte, un romb turcoaz luminat pe care pluteau petale fără vreo țintă.

Erau un grup de șapte. Connie și Elise, prietena americană a lui Connie de la universitate, Shara, cu soțul ei englez, Matt, unul dintre producătorii filmului, Bill Gazzara, regizorul, Eric Williamson, și piesa de rezistență: Barbara Lowden.

Înainte să plece din bungalou, Elise îi spusese lui Connie că nu-i venea să creadă că Barbara chiar avea să-și facă apariția.

— Bănuiesc că-i place să fie văzută, răspunsese Connie.

Iar acum, că Barbara își făcuse într-adevăr apariția și se afla aievea în fața lor, Connie afișa un aer nonșalant, neconvingător pentru Elise. Pentru Elise – după atâtea seri petrecute la teatru, un teatru practic, demn, harnic, care ar fi trebuit s-o imunizeze la glamour – Barbara era exact așa cum și-o imaginase. Femeia era un miracol, dar fără excese. Nu părea sculptată, nu putea fi redusă la o pereche de pometi suspendați în aer sau la ochii scandalos de mari și de negri. Era mai mult decât frumoasă: era *Barbara Lowden.*

Beatrice Jones, personajul pe care-l juca în *Ținutul inimii,* era o matriarhă dezlănțuită. Era un rol cu spirit și libido, cu

demonstrații extraordinare de cruzime, ea fiind în același timp călău și victimă, un rol pe care orice actriță trecută de patruzeci de ani și l-ar fi dorit până la lacrimi. Asemenea roluri erau prea puține, prea rare.

Barbara Lowden nu avea patruzeci și ceva de ani. Trebuie să fi fost puțin trecută de cincizeci, dată fiind longevitatea carierei ei, nostalgia blândă, încețoșată, a primelor ei filme, dar frumusețea ei elastică nu făcuse decât să se perenizeze odată cu trecerea anilor.

Urmărind-o pe Barbara cum se apropie de masa lor în restaurant, Elise se simțise ca în prezența unui arhanghel. Iat-o, coborâse printre oameni! Barbara avea un cap mic, dar leonin, și o frunte înaltă. Când zâmbea – și-i zâmbi imediat lui Elise – i se vedeau dinții mari. Și gura aceea extraordinară! Un zâmbet care-și declara sinceritatea. Accentul ei păstra încă ecouri din Sud: cald, adânc și tărăgănat, sarcastic și muzical. Nota proletară pe care se zvonea c-ar fi avut-o la debutul ei se evaporase de mult. Când se așeză, aerul din jurul ei păru să se învolbureze. Aura ei o făcu pe Elise să-și pună întrebarea interesantă în legătură cu adevărata invitată de onoare la cină.

— Deci, cum ți se pare L.A.? întrebă Matt în timp ce toată lumea se așeza. Abia după câteva momente, Elise realiză că i se adresase ei.

În ultimele trei săptămâni, ajunsese să-i cunoască pe Matt și Shara. Cele două cupluri petreceau mult timp împreună, Shara și Connie fiind nerăbdătoare să se pună la curent reciproc cu noutățile. Shara avea două moduri de funcționare: entuziastă la vederea vechii prietene sau extenuată de toți și de toate. Se oferise să le ducă la cumpărături pe Melrose, dacă voiau. Ea nu prea mai ieșea în ultima vreme, dar știa locurile perfecte pentru manichiură, masaj, o detoxificare cu suc de kiwi. Shara nu era doar americană – era *californiană.* Era o pictoriță dintr-o familie bogată, posesoarea unui atelier imens, aerisit, cu vedere la mare. Părea să fie o persoană cumsecade, cu o istorie personală care număra șase generații cu rădăcini adânci în acel stat, din vremea când soarele, pământul și apa scânteiau în goana după aur, iar casele din lemn n-aveau nici o legătură cu băuturile numite *Brain On* și cu mallurile. Un trecut care lui Elise nu i se părea deloc mai ușor, dar era încântată că-i întâlnise pe Shara și Matt și că-i cunoaște pe prietenii lui Connie, o bucată din

trecutul ei. Asta-i dădea o oarecare legitimitate.

Se gândi la întrebarea lui Matt. La drept vorbind, locul i se părea bizar. Putea fi un loc tare ciudat, potrivit pentru muncă, nu pentru viață, unde, chiar și când te duceai la o petrecere la piscină, erai în căutare de contracte! La asta se adăugau prefăcătoria sinistră care se ghicea în tonul chelnerițelor, idioțeniile peste medie de pe panourile publicitare și o abundență de orice, pe care ea o găsea amețitoare și profund deranjantă. *Ori o să vă placă la nebunie, ori deloc!* le spusese Shara lui Connie și Elise când veniseră în vizită la casa ei și a lui Matt din Malibu; de unde se subînțelegea că, dacă nu le place deloc, sunt încuiate și snoabe, ca toți europenii.

— E un pic altfel, îi răspunse ea.

Matt râse.

— Fată de Londra?

— Fată de oriunde altundeva.

— Ai fost vreodată la New York? întrebă el.

— Niciodată.

El o privi cu o expresie serioasă.

— Cred că o să-ți placă aici.

În timp ce stăteau cu toții pe mal și priveau marea, la casa de pe plajă a lui Matt și Shara, Elise se gândise în sinea ei că văzuse peisaje marine mai frumoase în sudul Franței și că nisipul din Malibu era plin de pietriș. Elise se bucura că ajunseseră acolo datorită performanțelor narative ale lui Connie, numai că păreau să aibă doar planuri pentru mâine, nimic în prezent.

Shara era de vârsta lui Connie, dar Matt era mai tânăr, la vreo treizeci de ani. Era destul de scund, suplu, energic într-un fel nervos, încordat, cu o față subțire atrăgătoare, o umbră de barbă și cearcăne adânci sub ochi. Avea un păr ca un cuib, șaten-roșcat și ciufulit. După toate aparențele, scria scenarii. Connie zicea că Shara îl cunoscuse într-un bar din Manchester, iar el plecase după ea, să-și urmeze visurile. Deocamdată, nu-și vânduse nici un scenariu. Din câte povestea Connie, părinții Sharei crezuseră că unica lor fiică se măritase cu un soi de lord englez, dar fuseseră rapid dezamăgiți. Matt era foarte… normal. *El suferă, s*pusese Connie. *Americanii pot fi chiar și mai snobi decât englezii. Toți oamenii se nasc egali? Aiurea.* În seara aceea, Matt purta un sacou alb, cu mânecile rulate. Părea

agitat. Sunt *banii Sharei,* spusese Connie. *El nu-și găsește rostul.*

Își umplură cu toții paharele, în timp ce cicadele țârâiau pe fundalul dealurilor, iar Elise descoperi cu dezamăgire că locul ei nu era lângă Barbara, ci între Matt și Eric Williamson, Barbara fiind în stânga lui Eric. Avu un schimb de priviri complice cu Connie.

Eric Williamson era mic de statură și intens, vibrând la masă ca un cristal. Avea părul cărunt și o față bronzată, cu pielea bine întinsă. Nu părea genul de tip care să poarte șapcă de baseball și să stea într-un scaun de regizor. Arăta mai degrabă ca un filozof în corpul unui instructor de fitness. Nu părea interesat să poarte o conversație cu ea.

— Ți se par toți bătuți în cap, nu? șopti Matt.

Elise se simți demascată.

— Nu, spuse ea defensiv. Nu-i adevărat.

— Așa am crezut și eu la început. Când am ajuns. Dar, de fapt, trebuie să fii deștept ca să supraviețuiești în orașul ăsta, spuse el. Am întâlnit aici mai multe minți strălucite, bărbați și femei, decât oriunde altundeva în lume. Și am fost în multe locuri din lume. Sigur, sunt și unii proști ca noaptea, continuă el rânjind. Dar trebuie să ai idei, entuziasm și o tenacitate incredibilă.

— Și să nu bei în nici un caz Kool-Aid, îl întrerupse Barbara, apărând brusc din spatele lor, cu o mână pe spătarul scaunului lui Mat. Elise simți cum se crispează la apropierea ei.

— Să călătorești în propriu-ți cur, știi tu? adăugă Barbara. Își ținea țigara în echilibru cu două degete, iar fumul șerpuia prin părul lui Matt. Matt se întoarse cu fața la ea, vrând să pară relaxat.

— O să țin minte chestia asta, spuse el.

— Voiam doar să lămuresc lucrurile, zise Barbara. Mi-am zis că se cere.

— Nu credeți că Elise ar trebui să dea o probă filmată? spuse Matt, întorcându-se să se adreseze celor de la masă.

— Eu? făcu Elise.

— Cu fața ta, spuse el.

— Doar cu fața? întrebă ea și toată lumea râse. Barbara se întoarse la locul ei. Nu sunt actriță, spuse Elise.

— Trebuie doar să minți cu talent, spuse Matt.

— Hei! făcu Barbara, dar zâmbea.

— Eu aș spune că scenariștii trebuie să mintă cu talent, iar actorii trebuie să fie sinceri, zise Connie.

Shara supse dintr-o felie de lămâie, apoi îi dădu drumul înapoi în paharul de vodcă tonic.

— Deci tu minți cu talent, Con? întrebă Elise.

Connie o privi.

— În general, da. Mă pricep și la spus adevărul.

— Elise, tu unde te simți acasă? La Londra? întrebă Shara. Lumina blândă din curte îi scălda umerii falși și colierul de chihlimbar din decolteul bronzat. Felul insistent în care Shara rostise cuvântul *acasă* și discuția despre talentul de mincinoasă al lui Connie o făcuseră pe Elise să se simtă prost.

— Eu fug des de-acasă, răspunse ea.

Matt râse, dar lui Elise i se păru că vede o licărire de dezamăgire în ochii Sharei. Elise nu era convinsă că Shara era capabilă să înțeleagă experiența ei de viață mereu în mișcare, absența părinților sau alinarea perversă de a-ți plânge de milă pentru că n-ai ajuns acolo unde ar fi trebuit.

— Adică pe vremuri fugeam de acasă. Înainte de Connie, adăugă ea.

*

Acțiunea *Ținutului inimii* fusese mutată în America. Londra devenise New York, iar Anglia rurală fusese înlocuită de Munții Catskill. Exterioarele – satul lui Beatrice, pădurea din jur, apartamentul lui Gaby din Greenwich Village – aveau să fie filmate *in situ.* Toate interioarele urmau să fie filmate la studiourile Silvercrest. Astfel, romanul lui Connie avea să fie disecat, dezmembrat pe toată întinderea unui continent uriaș, pentru ca la final să se reînchege într-un tot coerent.

— E important pentru tine, Connie? întrebă Barbara. Că a fost americanizat?

Connie cumpăni răspunsul.

— O să-mi pansez rana cu cecul, spuse ea și toată lumea izbucni în râs.

— Deci, doamnelor, voi două o să asistați la filmări până la sfârșit? zise Bill Gazzara. Sunteți mai mult decât bine-venite.

Expresia lui Connie era indescifrabilă pentru Elise – o premieră – ceea ce nu-i convenea.

— Încă nu știm, răspunse Connie. Nu vrem să încurcăm.

*

Barbara juca bine în acea seară. Nu era deloc proastă. Elise își spuse că Matt avea dreptate: proștii nu rezistau prea mult în L.A. Trebuie să fi știut ce însemna prezența ei pentru acel film. Cei patru soți pe care-i avusese făceau parte din mitologia Barbarei – de fapt, era la fel de cunoscută pentru căsniciile ei ca pentru roluri. I se atribuia adesea citatul: *Iubesc bărbații, doar că nu pot mânca unul întreg* – dar nimeni nu știa dacă spusese cu adevărat așa ceva. Elise o urmări cu câtă delicatețe ciugulea din cocteilul de creveți. La fel ca Shara, avea în față o vodcă tonic efervescentă. Elise nu se așteptase la nimic din toate astea; se simțea oarbă la detalii și totuși conștientă până la paranoia de tabloul mai larg. Un chelner îi turnă vin alb, iar ea se uită cum lichidul rece formează o pojghiță de condens pe pahar, dorindu-și să-i aducă cineva de mâncare. Barbara, Connie și Eric trecuseră la *Ținutul inimii* și tema cărții, cum poți renaște fără să fie nevoie să mori.

— Eu cred în genul ăsta de reîncarnare, zise Barbara. Doar că nici măcar nu e nevoie să renaștem ca să facem aceleași greșeli iar și iar. E ceva în noi care merge în reluare.

— Ți-aș da dreptate dacă vorbim despre mine și tequila, spuse Bill.

— Contează ce-ți pică, spuse Eric. Trebuie să ai noroc.

— Scena aia lângă sicriu, Constance. Când Bea îi spune lui Gaby că e o dezamăgire… Dumnezeule mare! zise Barbara.

— O, te rog să-mi spui Connie.

Bill chicoti.

— E extraordinar. Dar ea de ce nu-i răspunde?

— Bea e pur și simplu mai interesantă decât fiică-sa, spuse Shara. Femeia aia, Gaby! O, eu n-aș suporta-o.

— E și ea o fată, spuse Matt. Fii mai tolerantă.

— Am lucrat cu Eric de patru ori, spuse Barbara, ridicând paharul spre Eric. Ne cunoaștem. Te cunosc, Eric. O să fie palpitant. O să iasă un film fantastic. Deși e păcat că nu l-ai convins pe Derek Yelland să filmeze.

— Barb, are optzeci și patru de ani, răspunse Eric. Anul trecut a făcut un atac cerebral. Lasă-l și pe el să răsufle puțin.

— Derek n-ar fi acceptat oricum, spuse Bill. I-am propus *Zile de glorie,* dar nevastă-sa nu-l mai lasă să lucreze. Nici nu-l mai lasă

să plece de la fermă. Cred că-l ține în frâu.

— Posibil, spuse Eric. Dar oricum, nu i se potrivea. Îmi place tipul, dar când a lucrat Derek ultima oară la un film cu scene intime, cum are materialul ăsta? Toți din filmul ăsta ori gem, ori se bat ca chiorii.

— Eu nu merg prea des la cinema, spuse Connie.

Barbara tresări teatral la replica ei, acoperindu-și ochii cu mâinile.

— Ăsta e un atac? spuse ea, dar își duse o mână la tâmplă, arătând cu cealaltă spre Connie într-un fel caraghios, astfel încât toată lumea să-și dea seama că glumise.

— Ai vorbit fix ca englezii!

— Englezii nu fac filme, spuse Connie. Noi preferăm să spunem povești în fața focului din vatră, în timp ce plouă cu găleata peste mlaștini.

— Ceea ce probabil că e de bine, spuse Barbara. Sunt atâtea filme de rahat!

— Pe mine m-a interesat să găsesc, interveni Bill, încercând să atragă din nou atenția asupra lui, și chiar am găsit, un om care să știe să spună o poveste, care să le fie simpatic actorilor, dar care să aibă și un simț al epicului care să nu se limiteze la protagoniștii dramei. Cineva cu o viziune nebună, dar care să știe să vorbească pe limba unei gospodine din Ohio, a unei sore medicale din Detroit sau a unui afacerist din Londra.

Bill apăsă cu mâna fața de masă de parc-ar fi fost un altar.

— Aveam nevoie de cineva cu suflet. Dar noi l-am găsit pe Eric!

Toată lumea râse.

— Glumesc, dragule. Ești de milioane că faci asta. Toată lumea de la Silvercrest e încântată.

Asistența păru mișcată de această convingere, așteptând efectul observației: un regizor de cinema cu suflet. Se ciocniră pahare.

— Nu e un oraș potrivit pentru suflet, spuse Barbara, râzând sec în timp ce-și aprindea o țigară. Atracția flăcării, firescul cu care inhala – *O fi o replică dintr-un film?* se gândi Elise. Prea o scosese la momentul potrivit.

Ridicară cu toții paharele pentru observația Barbarei. Apoi pentru Barbara, apoi pentru *Ținutul inimii* și în sfârșit pentru Connie – toastul cel mai entuziast, pentru că „fără tine, Connie,

nimic din toate astea n-ar fi posibil“, cum spuse Bill.

— O, sunt sigură c-ați fi găsit alt roman, Bill, răspunse Connie, dar Elise își dădea seama că era emoționată și fericită. Sosiră aperitivele. Elise nu știa exact cine le comandase, dar apăruseră – *terrine,* mici porții de salată și niște construcții din spumă excesiv de complicate, pe care le terminai dintr-o înghițitură. Elise se gândi la paste. Oare la felul următor? Barbara refuză tot: părea perfect mulțumită cu cocteilul de creveți și vodca tonic.

— Ursula Inning era dornică s-o joace pe fiica ta, spuse Eric. Nu mi s-a părut potrivită.

Barbara se încruntă.

— Urse? A vrut ea s-o joace pe fiică-mea?

— Mă bucur că o avem pe Lucy Crenshaw.

— Mai zi-mi o dată cine-i asta, spuse Barbara.

— O, e o frumusețe, spuse Shara.

— Ea câți ani are?

— Optsprezece, spuse Eric.

— Merge pe douăzeci și opt, bombăni Bill.

— Am văzut-o în ceva? întrebă Barbara.

Eric își dădu ochii peste cap.

— Știi cum e, Barb, răspunse el. E puștoaica lui Crenshaw. A învățat la Juilliard, dar s-a lăsat ca să filmeze *Destin roșu.*

— Chubby Crenshaw? pufni Connie, acoperindu-și gura ca să nu izbucnească în râs[3].

Shara o privi.

— Charlotte Crenshaw – manechinul?

— Nu, îmi pare rău. Habar n-am, răspunse Connie.

— Cea care s-a măritat cu Tom Crenshaw, compozitorul de muzică de film? insistă Shara. S-a lăsat de meserie de mulți ani, are un adăpost pentru lame în Topanga. Mai nou, fiică-sa face senzație.

— De unde naiba știi toate astea? spuse Matt.

— Din reviste, răspunse Shara.

— Eu nu fac decât să scriu romanele, observă Connie cu emfază.

Elise avea senzația că stăteau la acea masă de cincisprezece ani.

— Atunci de ce n-a venit și Lucy în seara asta? spuse Barbara.

---

[3] Ca adjectiv, „chubby“ înseamnă durduliu, rotofei.

Dacă e fiică-mea...
— E în est, termină un film. Se întoarce săptămâna viitoare.
— Și bărbații? spuse Barbara. Am partener, băieți? Ce durează atât?
— E pe alese, răspunse Eric.
— Ca de obicei, puiule.
Barbara părea incapabilă congenital să poarte o conversație care să nu semene cu scenariul unei comedii trăsnite.
— Hai să luăm niște tipi din teatru, continuă ea. Te rog eu, fără macho bătuți în cap. E prea mult.
— De-acord cu tine, spuse Eric. Perfect de acord.
— E imposibil să le găsești pe toate la un singur bărbat. Eu nu reușesc niciodată. Vreau scula unuia și mintea altuia și al naibii dacă găsesc vreodată lucrurile astea două într-un singur loc.

*

Spre încântarea lui Elise, primiră paste la felul principal: farfalle cu ragu de vită sau tagliatelle cu dovlecei și fasole cannellini. Își comandă câte o porție din fiecare. La fel făcură bărbații și Connie. Shara își luă varianta vegetariană, ducând la gură cu furculița mici discuri de dovlecel și răsucind întruna pastele pe farfurie ca și cum ar fi preparat mâncarea în loc s-o mănânce. Discuțiile despre actori se stinseră, lumea își schimbă locul la masă, își aprinse țigări, comandă coniac și diverse deserturi. Discutară despre Reagan și Thatcher pe un ton oarecum detașat, ca și cum mâncarea îi sedase și nimeni nu se sinchisea.
— N-a fost și el actor pe vremuri? întrebă Elise.
— A fost mai bun la prima lui meserie, spuse Barbara.
Seara începu să se dezorganizeze. Connie și Barbara se duseră la piscină, braț la braț, ca niște doamne dintr-un roman de Austen. Sub privirea lui Elise, Connie îi spuse ceva Barbarei, făcând-o să râdă. Bill și Eric rămăseseră la masă, lăsându-se pe spate în scaune, departe de fața de masă pătată, și discutând despre scenariu, creația unui nou copil-minune pe nume Daniel Stein, care trăia la New York. Matt îi asculta, iar Elise se întreba ce era în sufletul lui. Daniel Stein avea douăzeci și șase de ani și era deja consacrat.
— Să știi că lui Barb i-a plăcut mult romanul, dar nu s-ar fi băgat dacă n-ar fi fost scenariul lui Danny. El i-a dat aripi.

Shara se scuză și se duse la toaletă.

— Scumpule, făcu ea, cu o mână pe umărul lui Matt. Dar altceva nu mai spuse.

Matt și Elise se uitară după Shara, care dispăru în clădire.

— Tu scrii? o întrebă el, abandonându-i pe Bill și Eric.

— Nu, răspunse ea. Tu lucrezi la ceva acum?

— În ultima vreme am scris mai mult poezie, spuse el.

— Oau! Ai fost publicat?

— La edituri mici, locale. Ar trebui să vii într-o duminică la surfing, spuse el. Dacă te plictisești.

— Nu mă plictisesc.

— S-ar putea să te plictisești.

— N-am făcut niciodată surfing.

— Te învăț eu.

— Bine.

Matt nu se mai uita la Elise, ci spre piscină, la Barbara și Connie care se plimbau maiestuoase. Cele două femei stăteau obraz lângă obraz și n-aveau ochi pentru nimeni altcineva, până când un chelner veni să șoptească ceva la urechea Barbarei.

— A ajuns șoferul, spuse Barbara cu voce tare. Abia se făcuse ora nouă, dar seara se încheiase. Shara se întoarse de la toaletă zâmbind. Se ridicară cu toții în picioare ca să-și ia rămas-bun, adresându-se mai întâi Barbarei, cum era firesc. Cu toții o îmbrățișară ușor pe vedeta de cinema de parc-ar fi fost membrii aceleiași familii, obișnuiți cu un anumit ritual. Elise participă și ea, simțind atingerea puțin umedă a obrazului Barbarei, parfumul ei de vanilie și izul de Marlboro.

— Sună-mă, îi spuse Barbara lui Eric. Connie! exclamă ea, luând-o de mână pe Connie. Parcă am întâlnit o soră de suflet.

Connie zâmbi.

— Plăcerea e de partea mea.

— De-abia aștept să-i ofer lui Beatrice pasiunea pe care o merită.

— Mulțumesc.

— Și ne vedem curând.

Barbara dădu drumul mâinii lui Connie. Îi zâmbi lui Elise. Apoi plecă.

*

În taxiul spre casă, Connie și Elise disecară cina.
— Cred c-a fost una dintre cele mai nebune seri din viața mea, spuse Connie.
— Nu știam că Matt e poet, spuse Elise.
Connie râse.
— Matt și poezia lui de căcat.
Elise se scutură auzind tonul lui Connie, iar Connie păru să-și dea seama că exagerase.
— Elise, tu nu le-ai citit. Uneori ni le citește la cină. Chiar trebuie să lași tacâmurile din mână și să-l asculți. Dacă m-aș apuca și eu să fac așa?
— Shara s-a purtat cam ciudat, spuse Elise. Părea iritată din cauza lui Matt.
— E cam neieșită din casă, spuse Connie.
— A, da? De ce?
Connie continua să privească pe geamul taxiului.
— Anul trecut a pierdut o sarcină, răspunse ea. Copilul avea șase luni.
— O, Doamne!
— N-a fost plăcut. Matt n-a suportat.
— Cum adică?
Connie oftă.
— Nu știu exact ce s-a întâmplat. Dar n-a sprijinit-o.
— Dar de ce să suporte el așa ceva mai bine decât ea?
Connie rămase tăcută un moment.
— Corect. Dar din câte înțeleg, el n-a încercat să înțeleagă cum a fost ea marcată. Shara… s-a închis în sine și el n-a insistat. Și cred că ea îl pedepsește pentru asta.
— Nu te-ai fi prins după atitudinea ei.
— Presupun că Barbara nu e singura actriță bună, spuse Connie. O cuprinse pe Elise cu brațul, care se cuibări pe umărul ei.
— Nici unul din ei nu e de vină pentru așa ceva, spuse Elise.
— Nu, sigur că nu. Trebuie să fi fost groaznic. Dar contează cum faci față după. Ea e de vârsta mea, El. Are treizeci și opt de ani. Matt are ani-lumină înainte. Dacă citesc printre rânduri, cred că sarcina ei a fost ceva excepțional.
Elise închise ochii și se gândi cum la orice petrecere există întotdeauna conversații neîmpărtășite. Matt, Shara și copilul lor nevăzut, rătăcind ca o fantomă în căsnicia lor. Elise se întrebă

dacă trupul Sharei mai resimțea vreo durere sau dacă durerea era doar în capul ei, un musafir ocazional trăgând-o în jos pe o scară pe care doar ea putea păși.

11

A doua zi, Elise se așeză pe marginea piscinei bungaloului, cu picioarele în apă, și se gândi la maică-sa. Avea șapte ani când Patricia Morceau se rezemase de blatul din bucătărie și-i spusese fiică-sii că are o umflătură ciudată pe creier. Chirurgii i-o scoseseră împreună cu facultatea vorbirii și, chiar dacă Patricia învățase să vorbească iar, nu se mai exprima ca înainte, ci haotic. Nu-și mai controla limba. Nici Elise, nici tatăl ei nu știau la ce să se aștepte: cuvinte otrăvite sau mieroase.

La câteva săptămâni după operație, întreaga familie participase la o petrecere de încheiere a unui spectacol pentru care Patricia crease costumele. Schimbarea prin care trecuse Patricia devenise vizibilă abia când o privise direct pe Elise. Ochii ei erau altfel. Până atunci fuseseră de un albastru închis, cenușiu, dar se deschiseseră la culoare, ca și cum cineva i-ar fi decolorat. Pupilele i se făcuseră mici de tot și nu păreau egale. Mama ei nu mai era.

Elise își mișca picioarele înainte și înapoi prin apă, amintindu-și cum o pironise Patricia la petrecere cu ochii ei spălăciți, ca și cum ar fi simțit nevoia să-i transmită fiică-sii acea schimbare nedorită. Elise nu știuse cum să-i răspundă maică-sii, în a cărei țeastă bazinul cu apă de mare secase și nu mai rămăsese decât mâlul. Își dorise multă vreme să poată spune ceva folositor – orice – dar Patricia îi arătase cu asprime că nu era nimic de spus sau de făcut. Îndepărtarea tumorii zburase poarta maternă din balamale. Nu mai puteau sta la taifas, nimic nu mai avea rost. Elise însăși nu mai găsea nimic de spus, așa că nu-i rămânea decât să-și păstreze pentru sine compasiunea nedorită.

De fiecare dată când Connie o întreba pe Elise despre mama ei moartă – ceea ce făcea destul de frecvent – Elise simțea că ei îi putea destăinui adevărul pe care nu-l mai spusese nimănui. Îi povestise lui Connie că tumoarea se refăcuse după doi ani, iar a doua oară fusese prea mare și prea distructivă, omorând-o pe mama ei. *Îmi pare tare, tare rău,* spusese Connie. *Trebuie să-ți*

fie dor de ea.

Elise mințise atunci, spunând că te obișnuiești cu asta. Spusese că depășise momentul, că astfel de lucruri se întâmplă. Spre uluirea ei, Connie păruse să accepte acele afirmații, fără să le conteste superficialitatea.

Probabil că și eu mint cu talent, se gândi ea, dând din picioare în apă.

— Mamei i-ar fi plăcut aici, zise ea cu voce tare. Imediat cum rosti cuvintele, Elise simți că-i tremură vocea. Ce se întâmpla cu ea în acel loc?

Connie, care-și ascundea pielea albă sub o umbrelă de soare și scria într-un carnețel la masă, ridică privirea spre Elise.

— Poftim?

— Mă gândeam așa la Shara, spuse Elise.

— Biata Shara, spuse Connie.

— Și-a dorit mult copilul?

— Da, în mod sigur. Cred că soră-sa are vreo patru.

— Tu te gândești vreodată la copii? întrebă Elise.

— Adică la propriii mei copii? Connie lăsă jos pixul. Acum, nu prea. Pe vremuri, mă gândeam. Aș prefera să mi se oprească ciclul, ca să nu mai fie o problemă. Ce-ți veni cu chestiile astea?

— Ți-am zis, se burzului Elise. Shara.

— Bine, zise Connie cu blândețe. Păi, dacă tot m-ai întrebat. Nu vreau să fiu mamă, El. N-am timp. Pare să fie muncă multă și grea. Nu mă interesează chiar atât de mult. Practic, nu m-a interesat niciodată. Îmi plac piciorușele și urechiușele lor. Îmi place că sunt frumoși. Dar cresc mari și n-au alt scop decât să te părăsească. Și e firesc. Sinceră să fiu, El, mi se pare zdrobitor. Când mă gândesc că cineva mi-ar putea face mie ce le-am făcut eu părinților mei.

— Deci de fapt ești o bleagă care nu vrea să se aleagă cu inima frântă.

— Ha. Nu știu. Connie șovăi, ca și cum ar fi reflectat. Mai e un lucru care nu-i așa ușor de explicat.

— Care?

— Păi, din câte am văzut la alții care au copii – când copiii sunt mici, categoric trebuie să trăiești mai mult în prezent. E un fel de vigilență permanentă. Te concentrezi foarte mult pe moment, pe problema de față.

— Aici cred că ai dreptate.

— Și sunt convinsă că ei se gândesc și la viitor. Problema e că scrisul e cam pe dos. Eu trăiesc în câmpuri temporale diferite. Trăiesc într-un prezent artificial, născocesc întruna un viitor – iar trecutul îl reimaginez.

— Nu crezi că și oamenii cu copii fac asta?

— Poate. Dar sunt nevoiți să facă saltul înapoi la un prezent lumesc. Eu nu, oricum, nu atât de mult. Și trăiesc de atâta timp aici, în capul meu, încât nu știu dacă sunt dispusă să renunț la drepturile mele cetățenești.

E genială, își zise Elise. *Și ar fi o mamă bună.*

— În plus, continuă Connie. Îmi plac multe lucruri frumoase. Pentru mine, frumusețea copiilor nu întrece frumusețea și satisfacția altor lucruri.

— Ai spune vreodată lucrurile astea public?

Connie se strâmbă.

— Nu, Doamne. N-aș mai putea vorbi despre nimic altceva. De-aia nu se știe nici că sunt gay. Îți dai seama? Nu merită, ce dracu'.

— E logic că nu vrei. Elise intră în apă și începu să înoate lungimi de bazin. Înota bras, cu capul la suprafață.

— Nu știu dacă să mă simt jignită sau să mă bucur, zise Connie. De ce e logic?

— Pentru că tu ești tu.

Elise se scufundă și deschise ochii. Sub apă, lumea era dilatată și încețoșată, de un albastru chiar și mai strălucitor. Își imagină că poate respira sub apă. Oare unde ar trăi atunci – sigur nu acolo, captivă într-un dreptunghi plin de clor, ci în ocean ca o sirenă, mișcându-se printre recife cu înotătoarele ei enorme. O dureau plămânii, așa că ieși la suprafață. Connie îngenunchease pe marginea piscinei, cu o expresie îngrijorată.

— Dar tu? întrebă ea.

— Eu ce?

— Tu vrei copii?

— Nu știu, Con.

Era adevărat.

— Oricum, ești prea tânără, spuse Connie.

— Nu sunt.

Connie oftă, ceea ce o irită și mai rău pe Elise.

— N-ar trebui să-mi spui lucruri din astea, zise ea. Că sunt prea tânără. Zici așa mereu. Am aproape douăzeci și trei de ani.

Connie păru gata să spună ceva, dar se opri. Apoi spuse:

— Ești tânără, dar nu ești prea tânără. Iartă-mă, adăugă ea și se întoarse la umbră și la notițele ei.

12

Hotărâră să rămână în West Hollywood cât timp se filmau interioarele la *Ținutul inimii.* Trecură mai bine de zece zile; erau deja la Los Angeles de șase săptămâni. O perioadă în care petrecuseră trei zile în San Francisco și un weekend prelungit în Monterey, care inclusese o excursie la Salinas, Connie dorindu-și să vadă unde trăise Steinbeck.

— Te duci acolo pentru inspirație? întrebase Elise.

— Nu, mă duc pentru că sunt curioasă, răspunsese Connie.

Văzuseră locuri fantastice. Sequoia uriași, stânci cu vedere la ocean, soarele ca o zeiță de iulie, aurind crestele valurilor și umerii oamenilor înainte de căderea nopții, când începea să se audă chemarea bufnițelor și a altor făpturi. Elise ar fi stat mai mult în pădure, dar aleseseră s-o ia pe autostradă și dormeau în moteluri, după care goneau iar, cu Connie la volan. Elise își imagina că sunt două pioniere care porniseră să caute aur, în ciuda oprobriului bărbaților dornici și ei de îmbogățire.

Uneori, când Connie scria, Elise scotea și ea un carnețel și încerca să scrie. Nu-i venea nimic. Asta îi provoca o durere aproape fizică. Cum făcea Connie? Se simțea atât de bine acolo, scria tot timpul, probabil despre iepurele ăla verde, deși niciodată nu voia să spună. Legase o prietenie adevărată cu Barbara Lowden. Cele două femei se întâlneau – ca să discute despre personajul Barbarei, pretindea Connie. Lăsa să se înțeleagă că putea fi uneori epuizant, dar când Elise comentase că nu e obligată să satisfacă toate capriciile vedetei de cinema, Connie răspunsese că nu-i satisface nimic.

— Nu ți se pare ciudat? Să te uiți la ea? întrebase Elise.

Connie începuse să râdă.

— Nu. E o ființă umană. Chiar foarte amuzantă. E atât de cunoscută de atâta timp, încât se poartă altfel decât ceilalți oameni. Ceea ce mi se pare fascinant.

Încă nu hotărâseră dacă să plece cu echipa filmului în munții Catskill, dar cert era că sejurul în Los Angeles, în America în

general, părea să ofere posibilități nenumărate. Se duceau des la Malibu, să-i viziteze pe Shara și Matt. Stăteau toți patru la foc, cu fețele încălzite de flăcări și înveliți în șaluri, în timp ce stelele împungeau cerul, iar Elise se uita la cuplul căsătorit, imaginându-și suferința lor secretă.

Propunerea de a petrece o noapte în aer liber în parcul Joshua Tree venise de la Matt.

— Sunt doar trei ore până acolo, spusese el. Stai să vezi ce mai *stele.* Și stânci.

Elise îl ascultase cu admirație în timp ce vorbea despre formele lor, despre culorile schimbătoare în amurg.

— Nici nu mă gândesc, spusese Connie. Nu vreau să mor de colții unui coiot.

— Nu-ți place liniștea pădurilor, Con? întrebase Shara.

Connie se strâmbase.

— E ca în spațiu. Dacă ești pe moarte, nimeni nu-ți aude strigătele.

— Exagerezi puțin, spusese Matt.

— În fond, n-ai nimic de făcut în natură, spusese Connie. Poate doar să realizezi cu oroare cât de ușor te plictisești.

— Mie mi-ar plăcea să merg, spusese Elise.

Dar conversația continuase și nimeni nu păruse s-o audă.

*

Elise observase că Matt și Connie discutau rareori între ei – iar când discutau, nu era neapărat glacial sau dificil, dar Connie părea să cauterizeze tentativele lui de a face conversație.

— Ai o problemă cu Matt? o întrebă ea pe Connie într-o zi, când se întorceau acasă din Malibu. Între timp, închiriaseră o mașină pe termen lung, iar covorașul era plin de nisip scuturat de pe tălpile lui Elise, care părea imposibil de curățat.

— Matt? N-am nimic cu el, răspunse Connie. Doar că nu cred că Shara ar fi trebuit să se mărite cu el.

— De ce?

— E mediocru.

— Da?

— Nu ți se pare? Are vreodată alt subiect de conversație în afară de locurile pe care ar trebui să le vizităm sau pe care le-a vizitat el? Nu suport chestia asta.

— Con, vrea și el să împărtășească.
— Vrea să se dea mare. Pot să mă duc la Joshua Tree fără el, ce naiba.
Connie devenise, după părerea lui Elise, mai intolerantă în noile situații sociale în care erau puse: sigur că te impresiona și-ți lua ochii, dar era prea critică față de metehnele altora. Poate că i se trăgea de la cealaltă relație pe care o cultiva – un fel de transplant de încredere de la Barbara Lowden, prin osmoză. Sau poate de la convingerea lui Connie că Matt n-o sprijinise destul pe Shara după pierderea sarcinii. Poate că avea dreptate, își spunea Elise: poate că nu în miezul plantei de peyote puteai găsi liniștea, ci în grija pentru soție. Dar Matt? Oare el ce simțise în acea perioadă? Se sinchisise cineva să-l întrebe?
— Știi că pe Shara o cheamă, de fapt, Sahara, dar a renunțat ea la primul „a“ ca s-o enerveze pe hipiota de maică-sa și să încerce să pară mai normală? zise Connie, râzând. În studenție scandaliza Manchesterul, crede-mă.
— De ce naiba a făcut facultatea la Manchester?
— Din cauza serviciului lui taică-su. A crescut pe jumătate în Anglia. Dar aici e locul ei.
— Dar e și locul lui Matt aici?
Connie o privi pieziș.
— Asta să-mi spui tu.
N-avea nevoie să i-o spună Connie explicit. Între Matt și Shara exista o fisură tangibilă – vizibilă pentru Elise, cum e de multe ori pentru copiii proveniți din căsnicii dificile. Shara era dură și rigidă, iar Matt părea agitat, gata să facă exces de zel, mult prea implicat în planuri diverse, de la udat cactușii pe lună plină, până la organizarea unor excursii. După care devenea indispus, meditând la nedreptatea lumii, la dificultățile existenței. Elise îl înțelegea; simțea că Matt era depășit intelectual de Connie, cum era și ea adesea – și nici față de Shara nu simțea cine știe ce afinități. Îi plăceau exaltările lui Matt și faptul că făcea eforturi cu ea, spre deosebire de mulți alții.
Într-o zi, Shara le invită pe Elise și Connie în atelierul ei, ca să-i vadă picturile. Femeile intrară, ușor emoționate. Era un spațiu mare și luminos, cu pânze pe toți pereții. Erau mari și în general abstracte, multe acoperite cu un amalgam semitangibil de cercuri.
— Astea, spuse Shara, arătând cu degetul. Am vrut să fac un

comentariu despre imanența maternității.

Elise nu găsi nimic de spus, dar Connie încuviință din cap. *Ce dracu' știe Connie despre imanența maternității?* se întrebă Elise, după care-și aminti că meseria lui Connie era o combinație de curiozitate și de competență afișată.

— Asta, Shar, zise Connie. Îmi place mult. Arătă spre una dintre lucrările mai mari. Elise privi lung hașurile nesfârșite ale cercurilor ca niște ochi care o fixau la rândul lor, ferindu-se în același timp de privirea ei cercetătoare: un vid ademenind-o la el.

— Ia-l tu, zise Shara.

— Ei, nu te prosti, zise Connie. Îl cumpăr.

— Nu, zise Shara. Vreau să ți-l dau.

— Serios?

— Serios.

Elise se învârti fără rost prin atelier, cu sentimentul că ar trebui să le lase în pace. Își aminti de ziua când împlinise douăzeci și unu de ani și ieșise cu Connie la un picnic în Heath, aproape de locul unde se văzuseră pentru prima oară. În afară de plăcinta cu carne și cârnații reci de la măcelărie, Connie pregătise chiar și un tort de ciocolată. Elise își amintea senzația fără precedent de a fi, în sfârșit, obiectul grijii cuiva – amestecată cu o dorință sexuală debordantă, în ciuda coșului de picnic blytonian[4] și a sticlelor cu bere de ghimbir aduse de Connie. Pentru următoarea ei aniversare, Connie cumpărase bilete la *Mult zgomot pentru nimic,* la Teatrul Național.

— Ca să ai și tu seara liberă și să te conducă și pe tine cineva la locul tău, spusese Connie. Penelope Wilton o jucase pe Beatrice, Michael Gambon pe Benedick, iar Connie și Elise se amuzaseră și se ținuseră de mână pe întuneric.

Elise simți cum o cuprinde un val de ură irațională față de Connie, pentru că era prizoniera ei. Ar fi vrut să aibă și ea treizeci și opt de ani și să primească tablouri de la prietene americane. Ar fi vrut să plece cu o mașină spre West Hollywood. Ar fi vrut să locuiască în Malibu, lângă plajă. Dar ea se mulțumea să privească de pe margine. Nimic din toate astea nu era al ei. Iar Connie i-ar fi putut lua într-o clipită puținul pe care-l avea.

---

[4] De la Enid Blyton (1897-1968), autoare britanică de cărți pentru copii, foarte prolifică și populară.

2017

13

Stăteam în livingul apartamentului nostru, privind lung la post-it-ul mototolit pe care notasem numărul agenției literare a lui Deborah Clarke. *Bună, sunt mare fană a lui Constance Holden!* N-ar fi mers – era exact genul de persoană pe care reprezentanții lui Constance ar fi ținut-o la distanță. Bănuiam că Deborah Clarke nu mai era în activitate, având în vedere că trecuse atâta timp, și mă gândeam că asta m-ar fi putut ajuta – dar, cu toate astea, era puțin probabil ca persoana care lucra în acel moment pentru Constance să-mi dea vreo informație. *Bună ziua! Constance ar putea fi implicată în dispariția mamei mele, aș vrea să vorbesc cu ea – credeți că e disponibilă?*

M-am gândit în treacăt că aș putea spune adevărul. Să dau numele tatei, să spun că vreau doar să reconstitui din bucăți primii mei ani de viață. Să fiu pur și simplu sinceră – ce idee! Exclus s-o iau în calcul la modul serios. Nu mă gândeam decât la ce-mi spusese tata, să am grijă cu Constance, că era o femeie puternică, pe când mama fusese slabă, și că era posibil să refuze discuția cu mine despre Elise Morceau.

Am hotărât să inventez un nume. O identitate simplă și discretă, care să se piardă ușor pe internet. Laura și Brown, un suport cu două capete, suficient de ubicuu pentru a ascunde o viață adevărată. Desigur, era tentant să-mi arog un prenume de împrumut rar – Miranda, Isabella, Penelope – cuplat cu un nume de familie ca Storm sau Montgomery, dar ar fi fost destul de riscant. M-am uitat pe site-ul agenției. Aveau o asistentă, Rebecca Forrester, și din fericire, în acele vremuri de mare transparență, adresa ei de e-mail și numărul de telefon erau publice.

Eu eram Laura Brown și voiam să-i scriu o scrisoare domnișoarei Holden. Unde puteam s-o trimit? Am format numărul și am așteptat. După trei sonerii, cineva a răspuns.

— Clarke and Davies, sunt Rebecca, vă pot ajuta cu ceva? a

răspuns o femeie pe un ton agitat.

— Bună, Rebecca.

Tonul meu era stupid, informai. Am intrat în panică și mintea mi s-a golit.

— În legătură cu Constance…

— O, slavă Domnului că m-ai sunat înapoi, a zis ea pe nerăsuflate.

— Eu.

— Stai o secundă.

S-a auzit un fâșâit în telefon.

— Ai găsit pe cineva? a zis Rebecca. Că se cam impacientează.

— Se impacientează?

— Păi să nu zici că ți-am mai spus, a continuat Rebecca. Dar a refuzat toate celelalte candidate trimise de voi și chiar nu știm ce să mai facem.

— Nu, sigur că nu, am răspuns, cuprinsă de amețeală.

— Deci, ai pe cineva? Trebuie să găsim urgent pe cineva.

Mintea îmi lucra cu viteză maximă. Habar n-aveam despre ce vorbea respectiva Rebecca, dar mi-am dat seama că, dacă nu-i dau ce vrea, m-ar fi putut refuza și ea pe mine.

— Da, am zis.

— Fantastic. Îmi trimiți datele ei?

— Să-ți trimit datele ei? am repetat, încercând să trag de timp ca să-mi adun gândurile.

— Ăă. Da.

M-am străduit să mă recompun.

— Sigur. Sigur. Să-ți trimit pe e-mail?

— Da, a răspuns Rebecca, cu o undă de nerăbdare în voce. Se poate acum?

— Sigur. O singură chestie – lucrez de acasă. O să fie de pe adresa mea personală. De la. M-am oprit. Pe măsuța din sufragerie era o sticlă de sos picant McIntyre, rămasă acolo pentru că Joe n-o pusese la locul ei.

— De la mcintyre0533@gmail.com. Îmi bubuia capul. De acord?

— Sigur, a zis Rebecca. O să fiu pe fază. Te sun imediat ce citesc. Acum trebuie să fug la o ședință.

— De fapt, poți să-mi răspunzi mai bine pe e-mail? Chestia e că am un bebe care doarme și se trezește dacă sună telefonul.

Futu-i, mi-am zis. *Ce mama mă-sii fac?*

— Nici o problemă. Ne-auzim curând, a zis Rebecca. Părea tot mai hărțuită, ca și cum ar mai fi avut pe cap încă cincizeci și cinci de treburi în ziua respectivă. A închis telefonul.

Semănasem ceva, dar nu știam exact ce. Ceva care avea nevoie de apă și de lumină. Am ticluit minciuna uluitor de repede. Am deschis laptopul și am început să creez un CV pentru Laura Brown. Nu-mi venea să cred ce fac, dar iată că născoceam totul dintr-o suflare.

Laura Brown era de vârsta mea. Studiase la aceeași universitate ca mine, același domeniu. Oricât de tentant ar fi fost să-i inventez un trecut profesional neobișnuit, strălucit, m-am gândit că era preferabil să mă mențin cât mai mult pe teritoriul nonficțiunii, ca să nu fiu demascată ca falsă absolventă de fizică premiată cu Nobelul Junior sau ca falsă traducătoare de romane rusești.

Acestea fiind zise, i-am dat o diplomă mai bună.

Apoi m-am trezit că, șocată cum eram de iuțeala cu care înjghebasem acea șaradă la telefon, nici măcar nu aflasem pentru ce se candida. Trebuia să ghicesc, altfel totul s-ar fi putut prăbuși înainte să înceapă măcar. Îngrijire medicală pentru Constance? Secretariat? Era ridicol. Am respirat adânc. *Hai să le combinăm,* mi-am zis, vioaie cum nu mai fusesem de luni întregi.

Laura Brown făcuse voluntariat și activități caritabile, lucrase trei ani într-o librărie și fusese asistentă pedagogică în Costa Rica. Nu-mi venea să cred cât de repede născoceam totul. Găseam adjective care s-o descrie pe Laura mai repede decât pentru mine însămi. Era conștiincioasă, entuziastă, optimistă, foarte atentă la detalii. Și totuși, în timpul liber făcea plimbări lungi, la fel ca mine.

Până la urmă, nu CV-ul fals a fost problema, ci să deschid falsul cont de e-mail. Mă afundam în pădure în căutarea lui Connie și ar fi fost oribil să fiu prinsă – nu voiam să-mi marchez drumul cu firimituri. Mă rugam să nu existe deja adresa mcintyre0553@gmail.com. Am avut noroc, dacă se poate vorbi despre noroc la scenariul ăsta.

From: mcintyre0553@gmail.com
To: rebecca@clarkeanddavies.com

Rebecca,

Mulțumesc pentru răspuns. Îți trimit CV-ul Laurei Brown, cum am discutat.

Laura de-abia așteaptă s-o cunoască pe Constance pentru post și să discute despre toate cerințele ei. E o candidată excelentă, aflată de puțin timp în căutarea unui job nou, pentru că fostul ei angajator s-a mutat din țară. I-a părut foarte rău că se desparte de ea!

Laura e extrem de serioasă, fermecătoare și un om bun la toate și credem că e o variantă excelentă, adaptabilă, pentru clienta voastră.

Toate cele bune și aștept un semn de la tine.

Nu l-am semnat. Rebecca s-ar fi putut gândi că eram distrată din cauza bebelușului irascibil pe care-l inventasem și, ca să nu dau înapoi, am și apăsat pe *send.* Ce nebunie lină! Am închis laptopul și am ieșit la o plimbare de parcă minciuna și disperarea aveau să-mi fie iertate dacă mă îndepărtam de echipamentul incriminator. M-am învârtit cincisprezece minute prin părculețul de la capătul străzii noastre, iar când m-am întors în apartament, l-am găsit pe Joe așezat pe canapea și răsfoind o revistă culinară lunară.

— Hei. Ai vreo idee pentru cină? a zis el.

— Bună, am zis, așezându-mă lângă el și pupându-l pe obraz. Nu.

Joe n-a reacționat.

— Te-ai întâlnit cu Kelly? a zis el. O să transmită nașterea pe Instagram?

— Normal că nu, am răspuns. Am căzut totuși pe gânduri.

— Ce nebunie că mai face un copil. Se tot spune că așa se întâmplă la treizeci de ani. Dar eu n-am vrut în nici un caz copil la treizeci de ani.

— Nu, n-ai vrut, a zis Joe.

— Nici tu n-ai vrut.

— Se spune, a zis Joe. Cine spune? Când e să se întâmple, se întâmplă.

Știam că nu înțelege ce spun, nu până la capăt. Corpul lui Joe nu trecuse prin nici un fel de schimbare adevărată. Da, se făcuse mai masiv și mai păros – dar în mare rămăsese la fel și pe dinăuntru, și pe dinafară. Eu, care la doisprezece ani încasasem șocul primei dureri nefamiliare, toropitoare în partea

de jos a abdomenului, al sângelui care începuse să curgă, pentru ca după cinci ani să-mi dau bacul chircită de o durere crâncenă – eu, care crescusem și descrescusem ca luna de la o lună la alta, care știam că gradul diferit de umezeală dinăuntru ar putea fi un indicator al fertilității – eu îmi cunoșteam corpul pe dinăuntru mult mai bine decât și-l cunoștea el pe al lui. Corpul lui nu fusese scrutat pe stradă de necunoscuți cum fusese al meu. Și iată-mă în punctul în care corpul meu risca să eșueze în a crea altă ființă înainte de a fi prea târziu.

— Joe, îmi lipsește pasiunea, am zis eu brusc. Între noi doi.

— Mda, a răspuns el, dar nu-mi dădeam seama dacă tonul lui era aprobator, resemnat sau și una, și alta. Dar asta nu se poate păstra.

— Tu vorbești serios?

— Nu știu cum se poate.

— Unii reușesc totuși, am zis eu. M-am întrebat ce însemna să faci mult sex, în termeni de cantitate.

— Dac-ai avea un copil, ce nume i-ai pune? a zis Joe, închizând revista.

Mai avuseserăm acea discuție și de obicei tonul era foarte abstract, ipotetic, îndepărtat. Dar ceva din vocea lui m-a speriat.

— E greu să te gândești la un nume când nu cunoști persoana, am răspuns. Dar ar trebui să fie unul care să-l scutească de ironii. Unul care să n-aibă legătură cu mine. Pur și simplu mă depășește de ce unii oameni își botează copiii cu nume ciudate. E foarte nedrept să dai copilului un nume de balamuc.

Joe avea o expresie amuzată.

— Ce? E un lucru la care țin.

— Văd.

— O, oamenii n-au decât să-și boteze copiii cum au chef – Galben, Hamburger, Păpădie. Cine-s eu să-i judec?

— Hamburger e drăguț.

— Hammie! Dă-te jos din leagăn!

— Sună într-un fel.

Am râs amândoi. Ne puteam înțelege. Chiar ne înțelegeam. Oricine ne-ar fi văzut în acel moment, pe canapeaua noastră, s-ar fi putut gândi: *Da, lor le-a ieșit figura.* Și poate că așa era. Și dacă nesfârșitele compromisuri și frustrări, sentimentul cronic că undeva după colț – sau în urmă, pe drumul pe care nu l-ai ales – așteaptă adevărata viață, toate astea sunt doar o parte

din ceea ce înseamnă să trăiești, ba mai mult, să încerci să trăiești cu altcineva?

Dacă m-ar fi întrebat cineva *Îl iubești pe Joe?,* aș fi răspuns că da. Dar nu iubeam persoana care eram eu alături de el. Nu-mi plăcea felul în care… derapasem cu vremea. Eram convinsă că am multe alte euri zăvorâte în mine, care aveau să rămână zăvorâte dacă o țineam pe aceeași cale – acea cale fixă, cu el de mână. Înainte de Claire, tata nu se mai supusese altei încercări pe termen lung, așa că nu aveam un precedent pentru felul în care oamenii negociau suișurile și coborâșurile unei întregi vieți petrecute împreună – actele de netezire, imperativul de a găsi farmec în repetiție, în defecte, în plictiseală.

Iubeam trecutul meu cu Joe, dar prezentul ne silise să ne limităm ca să ne potrivim formei lui. Simțeam în sânge un iz de sabotaj. Dacă-l lăsam, avea să se întindă? Și în același timp îmi venea să-mi cer iertare – că-mi pierdusem entuziasmul față de Joerritos, că nu știam niciodată ce vreau, că nu semănam câtuși de puțin cu Kelly.

— Joey, tu ce părere ai despre toată chestia asta cu copilul? am zis.

— Nu știu, a răspuns el. A tăcut. Oare e momentul? a continuat el. Cu mine și cu afacerea?

Ce căcat de afacere? îmi venea să strig. Nu-mi venea să cred cât de mult ne adânciserăm în iluzie. De parcă n-ar fi existat nici o scăpare. El privea intens covorul, ca și cum ar fi încercat să ghicească viitorul în fibrele microscopice.

— Tu ce părere ai? a zis el. Îți dorești un copil?

M-am uitat la el. Știam că începusem un joc al ghicitorilor cu Natura, era ca și cum aș fi urcat pe scara lui Escher, mergând întruna fără să ajung vreodată undeva concret. Femeile mai în vârstă îmi spuneau deseori: *Cu Natura nu te pui!* ca și cum Natura ar fi fost o colegă ciufută pe nume Janet, plină de reguli năzuroase, dar despre care recunoșteau cu ciudă că e bună în meserie. Acele femei își permiteau să fie mulțumite de ele, bătrânicioase, cu mici apucături tiranice. În ochii lor, era dreptul celor care se pomeneau încremeniți în decizii luate de bunăvoie sau nu, dar care făcuseră tot ceea ce se putea.

— Copilul e singurul lucru pe care nu-l pot returna la magazin, Joey, am zis. Singurul lucru pe care l-aș face în viață și care e total ireversibil.

— Știu, iubire.

— E și costisitor. Avem noroc cu apartamentul, dar are un singur dormitor.

— Poți ține copilul într-un sertar, a zis el.

— Fii serios. Costă o avere să trăiești la Londra.

Dar îngrijorarea mea n-avea legătură cu costurile. Când eram la școală, discuțiile nu se purtau în nici un caz în jurul copiilor. Ci în jurul altor tipuri de realizări, cele care nu țineau de corp. Diplome, utilitate, aripi fixate cu ceară, care te înalță spre soare. Majoritatea prietenelor mele fuseseră ca mine, femei mitice, cu aripi de ceară. Dar rămăseseră gravide una câte una și avuseseră copii – atât de frumoși cu toții – iar din vechile pene ale aripilor își făcuseră cuiburi. Niciodată nu fusesem invidioasă sau tristă când aflasem veștile. Întotdeauna le primisem cu încântare și entuziasm – și o ușurare deloc neglijabilă că nu eram în locul lor nici de data asta. Mă puteam bucura de copiii lor, dar puteam să plec acasă la sfârșitul zilei.

Eram destul de inteligentă ca să realizez că niciodată nu puteai fi sigur de capriciile corpului și totodată destul de optimistă ca să cred că la treizeci și ceva de ani poți ajunge la o oarecare soliditate. Doar că eu nu reușisem. Nu mai voiam să discut despre asta. Nu-mi venea să rostesc acele cuvinte. Îmi doream, probabil, ca Joe să exprime dorința și convingerea necesare pentru noi amândoi, ceea ce nu mi se părea corect.

Am preferat să deschid laptopul, unde am găsit un e-mail de la Rebecca, nou-nouț și strălucitor.

— O, Doamne! am zis.

— Ce e? a zis Joe.

— Am candidat pentru un job.

— Tu-ți cauți joburi?

— Stai puțin.

Am deschis e-mailul, cu inima bubuindu-mi. Joe încerca să-l citească și el, dar m-am ridicat de pe canapea și m-am dus în dormitor.

— Ce se întâmplă? a strigat după mine, dar n-am răspuns.

Laura pare minunată! scrisese Rebecca. *Am discutat cu Deborah, care a vorbit cu Constance. Laura ar putea ajunge la Constance mâine la ora 14, pentru un interviu?*

Maică Precistă!

Bună, Rebecca. Da, am scris eu, *cred că e liberă cam toată*

săptămâna asta, în timpul zilei. Iau legătura cu ea, să-mi confirme ora, și revin. Îmi mai trimiți o dată adresa, te rog?

Riscant, dar n-aveam de ales.

Sigur, mi-a răspuns Rebecca. În mod evident, se grăbea, dornică să-și impresioneze șeful sau pur și simplu ca să scape de-o grijă. *Adresa e Dacres Road 17, NW3 5 RP.*

Perfect, am răspuns.

M-am așezat pe marginea patului și i-am scris lui Zoë un SMS. *Bună, Z, putem face schimb de ture mâine? Scuze că te-am luat din scurt. Îți rămân datoare.*

Zoë mi-a răspuns imediat la mesaj. *Sigur că da x.*

Ms, i-am scris.

Am așteptat cinci minute pe ceas. Am deschis iar laptopul și am răspuns la ultimul e-mail al Rebeccăi. *Laura poate ajunge mâine la ora 14,* am scris. *Să mă anunți cum a mers și vedem cum facem.*

Mersi, mi-a scris Rebecca. *Îi țin pumnii!*

Și asta a fost tot. M-am întins pe cuvertură. N-are cum să iasă, mi-am zis. N-are cum, pur și simplu. La un moment dat, agenția literară va lua legătura cu cei care le trimit candidați. N-am cum să scap basma curată.

Dar m-am gândit că, în cel mai rău caz, îmi rămâneau cam douăzeci și patru de ore până să fiu demascată. Și între timp aveam să mă asigur că ajung pe Dacres Road la numărul 17 și că mă prezint în fața lui Constance Holden.

Cum nu locuisem niciodată la nord de marea frontieră a fluviului, nu prea frecventasem Hampstead Heath. Dacă voiam spații largi, mă duceam la Richmond Park, delectându-mă cu cerul lui nesfârșit și auriurile toamnei, gândindu-mă la Henric al VIII-lea care vâna căprioare, ale căror urmașe pasc încă sub stejari. Dar iată-mă urcând cu pași mari Parliament Hill. Am ajuns până la locul faimos de unde se vede centrul Londrei, toată întinderea cerului, de la est la vest, Gherkin, Walkie-Talkie, Shard, cupola de la Saint Paul, scobitura Roții – un descântec de vrăjitoare întrerupt spre Soho, geografia modernă licărind în soare. Era un octombrie cald; lumea se plimba în cămașă și cu ochelari de soare, cu o nonșalanță care te făcea să uiți că peste opt săptămâni urma să fim în toiul unei ierni londoneze. Ca prin ceață, am trecut pe lângă băltoace tulburi și am văzut un husky cu ochi albaștri, trăgând după el o femeie care smucea lesa cu

brațele ei subțiri, nu fără o doză de cruzime. Am văzut bărbați cu picioarele albe în șorturi sport; copii trecând în goană pe scutere.

Eram și nu eram pe acel deal. Mă simțeam ca și cum aș fi plutit deasupra mea, privindu-mi propriii pași iuți prin Heath. Eram Rose Simmons și eram Laura Brown. Eram în nord, eram în sud și nu eram în nici un punct cardinal. Nu știu cum, ajunsesem să cobor dealul spre Dacres Road, ca să întâlnesc o persoană care o cunoscuse pe mama. O femeie despre care știam de la tata că mi-ar putea spune unele lucruri. Am încercat să mă adun, să-mi aduc aminte toate lucrurile pe care le realizase Laura Brown în viață.

Nu-i spusesem lui Joe ce fac. N-aveam chef de dezaprobarea sau de îndoielile lui. Țineam să fac asta de una singură. Și totuși, în timp ce intram pe Dacres Road mi-a trecut prin cap că nimeni nu știa unde sunt. Poate Constance avea să recunoască trăsăturile mamei pe chipul meu și să mă țină captivă, hrănindu-mă în colivie, îngrășându-mă ca să mă mănânce – și atunci? Aveam să mor acolo, fără răspunsuri, și nimeni n-avea s-o mai găsească vreodată pe Rose Simmons.

*

Casele de pe Dacres Road aveau patru etaje, mici ferestre triunghiulare în partea de sus și beciuri vizibile dacă te uitai în jos, în timp ce urcai treptele spre ușile înalte de la intrare. Zidăria era de bună calitate și rezistase la mai bine de un secol de aer londonez. Era de un roșu intens, lucrată îngrijit, cu nișele ferestrelor vopsite într-o nuanță de crem. Garduri vii bine tunse și tufe de trandafiri bogate completau iedera care creștea de-a valma peste verandele cu vitralii. O liniște scumpă – deși multe clădiri păreau să fi fost împărțite în apartamente. Într-un fel, părea inevitabil ca o scriitoare precum Constance să locuiască într-una dintre acele case luxoase din Hampstead – dar eu chiar mă bucuram că era așa, pentru că probabil avea să fie singura ocazie să văd cum arătau pe dinăuntru.

Numerele 11, 13, 15 – pulsul mi se accelera pe măsură ce mă apropiam de casa ei. *Bați la ușă și gata,* mi-am zis. *Care este cel mai rău lucru care se poate întâmpla?*

Mă gândeam – de fapt, eram convinsă – că ea avea să deschidă ușa și să mă recunoască pe loc, că amprenta lui Elise

Morceau avea să fie atât de evidentă pentru ea. Mi-am imaginat cum Constance o să mă ducă la New York, în apartamentul unde-mi trăisem primele zile de viață. Să închid cercul, să aflu povestea mamei – pentru asta, merita să risc.

Am ajuns la numărul 17. Fațada casei era acoperită de iederă, care cobora până la pragul verandei. Dalele de sub picioarele mele erau mici diamante negre și albe, crăpate pe ici, pe colo de vechi ce erau. Ușa era de un verde închis, cu două ochiuri de geam, viu colorate în roșu și galben, albastru și violet. Ciocănelul de bătut la ușă era din fontă, în forma unei mâini de femeie ivindu-se delicat dintr-o manșetă. Am ridicat mâna, i-am dat drumul pe sfera de fier de dedesubt și am așteptat. După cel puțin zece secunde, am văzut prin geamurile cețoase de sticlă o siluetă mișcându-se pe coridor, înaltă și întunecată, transformându-se pe măsură ce se apropia, cu conturul ca un mic val de apă neagră.

Poți să fugi, mi-am zis. *Poți să te prefaci că nimic din toate astea nu s-a întâmplat.*

Dar mă săturasem să mă prefac. Voiam să aflu adevărul.

Apoi, Constance a apărut în fața mea în ușa deschisă larg, cu fața și corpul încadrate de gura casei. Când m-a văzut, a rămas pe loc. Ochii ei au zăbovit cu o fracțiune de secundă prea mult asupra ochilor mei.

Acum! mi-am zis. *Acum! Totul o să se limpezească.*

— Vă pot ajuta cu ceva? a zis ea.

Ca să fiu sinceră, mă așteptasem să arate mai mult a băbătie. O romancieră solitară ar fi trebuit să fie o bătrânică, o stranie surată[5] cu probleme de igienă corporală, care adună în prostie cutii de cereale, o cotoroanță nebună cu deficit de estrogen și o claie de păr încâlcit, dar cu o minte genială. Constance Holden nu arăta așa.

Era aspră la înfățișare: corpul ei părea aspru. Corpul ei era o lecție. N-avea nici un pic de grăsime în plus, purta un pulover strâns pe corp, elegant, și pantaloni negri strâmți, care se lărgeau la glezne. O singură brățară de aur la încheietură. Părul alb, prins într-un coc. Ochelari cu lentile de citit, din baga, atârnați la gât. Avea ochi deschiși la culoare și pomeți lați. Portretele ei din anii optzeci roiau în jurul ei ca niște matrioști

---

[5] Aluzie la cartea *Stranii surate* a lui Terry Pratchett, în care vrăjitoarele sunt personaje principale.

emanând dinăuntrul ei.
În persoană, părea și mai înfiptă. Oare chiar o cunoscuse pe mama mea, o sărutase, o ținuse în brațe, o rănise? Oare se întreba vreodată ce se întâmplase cu copilul născut de Elise demult? Mi s-a pus un nod în gât; nu puteam vorbi. Mă legănam pe dale, încercând să n-o apuc de brațe și să-i spun: *Sunt eu, Rose. M-am făcut mare.* Mi-am adus aminte ce-mi spusese tata – să am grijă.
— Vă simțiți bine? a zis ea, întrerupându-mi gândurile.
— A, da. Mă scuzați. Sunteți Constance Holden? am zis. Vocea mi s-a încordat. *N-ar fi trebuit să vin,* m-am gândit. *Mai bine nu veneam.*
Ochii inteligenți ai lui Constance îmi scrutau fața.
— Ați venit pentru interviu, a zis ea.
— Da.
— Intrați.
N-a zâmbit și nici n-a întins mâna. S-a dat pur și simplu într-o parte.
Am intrat în vestibul, cu o senzație de greață. M-am întors și m-am uitat la ea cum închide ușa și se luptă puțin cu zăvorul. Atunci i-am observat degetele. Avea încheieturile umflate, degetul mare ieșea stângaci în afară, iar celelalte degete nu se răsfirau în sus, în direcția firească. Mâinile ei păreau să fi aparținut altei persoane și să-i fi fost cusute într-un experiment crud, dar să-și fi păstrat voința proprie.
M-a văzut că mă holbez la ele, așa că m-am grăbit să mă uit în altă parte, la pereți. Zugrăveala roz închis contrasta cu mobilierul vechi de culoare verde și pe o latură a holului era o etajeră lungă și joasă, pe care se înșirau cel puțin douăzeci de vase diforme.
— Sunt superbe, am zis pe un ton prea vesel, gesticulând.
— Din peninsula Yucatân, a răspuns ea. Avea o voce puternică, deloc sleită. Prezentă.
— Locuiți de mult aici? am întrebat.
— Am casa asta de aproape patruzeci de ani, a zis ea. Dar n-am locuit mereu aici.
Și-a îngustat ochii.
— Cum ziceați că vă cheamă?
— Laura Brown, am zis. Numele mi s-a rostogolit cu ușurință pe limbă, de parcă ar fi fost al meu.

Cine o fi ștergând vasele de praf? m-am întrebat. Ce s-ar întâmpla dacă ar dărâma cineva vreunul cu poalele hainei? Probabil moarte de om. Ochii mei porniseră în explorare, înghițind tot ce vedeau. Aveam senzația că o vânez pe acea femeie – dar cu stângăcie, iar ea avea să știe cum să se ferească de mine.

Am cerut voie să merg la baie, iar Constance mi-a arătat o ușă de sub scară cu degetele ei neascultătoare.

Era doar o mică toaletă de bun-gust, fără elemente de decor marine. Am încuiat și m-am așezat pe closet cu capul în mâini. Spațiul era întunecos, auriu și catifelat, o încăpere discretă, cu pereți înalți. Am stat în acel ungher tihnit ca o bijuterie, încercând să urinez fără zgomot. Făcusem o nebunie ca să intru în acea casă. Dar mi-era teamă. Mi-am dat cu apă pe față și m-am îmbărbătat singură.

— Mergem în living? a zis Constance când am ieșit. Era tot în hol, ca un paznic în propria ei casă.

— Mulțumesc.

— Înțelegeți ce caut? m-a întrebat ea peste umăr, în timp ce mă conducea în living. Lumina după-amiezii de octombrie intra jucăușă prin uriașul bovindou. Sub picioarele noastre erau covoare orientale, iar în jur, pereții neobișnuit de înalți erau zugrăviți în albastru metalic. Mai multe fotografii erau atârnate de-a valma; aș fi vrut să le cercetez una câte una, dar știam că nu pot. Fotoliile și canapeaua erau îmbrăcate în trandafiri de catifea și păreau obosite, dar comode.

— Nu mi-au zis prea multe, am răspuns.

Constance a dat ochii peste cap.

— Dar am citit *Iepurele verde.*

Ea s-a oprit locului.

— E…

— Doar nu sunteți doctorandă, nu?

— Nu.

— Slavă Domnului.

S-a uitat iar la mine. Îmi simțeam fața de parc-aș fi rămas fără un strat de piele. Apoi s-a dus la un fotoliu și s-a așezat pe el. Fotoliul aproape că a înghițit-o cu totul.

— Vă rog să luați loc, domnișoară Brown.

— Laura, vă rog.

— Câți ani ai, Laura? a întrebat ea.

— Fac treizeci și cinci în iulie.
— Rac?
Am privit-o surprinsă. N-aș fi zis că e genul interesat de astre.
— Da.
— Îți place să te ascunzi?
— Sper că nu, am răspuns.
Nu reușeam să ajung la ea. Constance ajunsese prima la mine și nu știam regulile. N-aveam nici o armă, nu mă simțeam inteligentă sau ageră sau ce bănuiam eu că mai aștepta Constance de la mine. Constance era prea puternică, prea nepoliticoasă, prea obișnuită ca toată lumea să i se supună. Nimeni nu mai vorbise vreodată așa cu mine. În mod evident, nu se sinchisea de regulile obișnuite de etichetă. A ridicat mâinile.
— Asta-i problema, a zis ea. Osteoartrită gravă. Ei o tot dau pe după vișin, iar când fetele ajung aici – că sunt mereu fete – nu-și dau seama câtă nevoie de ajutor am.
— Și câtă nevoie de ajutor aveți? am zis.
Ea m-a privit aprobator.
— Locuiesc singură, a răspuns. Nu am un partener de viață, nici serios, nici neserios. Pot să mă îmbrac. Deocamdată. Câtă vreme hainele au fermoare și nu o grămadă de năsturei. Pot să pun un ceainic pe foc. Să torn în cană. Pot să deschid o carte și s-o citesc. Dar mi-e greu cu mișcările mai precise. Mai nou, mă încalț numai în mocasini fără șireturi. Cu spaghetele bolognese e un dezastru absolut. Probabil că niciodată n-o să-mi mai curăț singură creveții și nici n-o să mai mănânc supă în public.
— Îmi pare rău, am zis.
— Mulțumesc.
— Puteți scrie? am întrebat.
Constance mi-a aruncat o privire de uliu. După care expresia i s-a mai relaxat.
— Să fac un ceai pentru amândouă? am întrebat.

*

M-a îndrumat spre bucătărie și m-am dus până-n fundul casei, unde se deschidea o bucătărie frumos decorată, de dimensiuni medii, cu vedere spre o curticică plină de pomi fructiferi mărunți și jardiniere mari, cu plante de mentă. Am luat la rând dulapurile până când am găsit cănile lui Constance. Colecția ei

era în răspăr cu impresia de eleganță și forță pe care o dădea restul casei. Erau din școala fotoliilor obosite, îmbrăcate în catifea – căni decolorate de la Cadbury, probabil cumpărate cu tot cu ouă de Paști cu mult timp în urmă, printre căni cu „Salvați copiii“, „Salvați balenele“ și una cu „I♥ Birdworld “, decorată cu o pasăre emu care văzuse și vremuri mai bune.
— Ce faci, culegi frunzele de ceai? a strigat Constance.
— Imediat, am spus, luând-o pe cea cu „I♥ Birdworld “.
M-am întors în living cu ceaiul ei.
— Îl las deoparte, să se răcească.
Ea a privit bănuitoare ceaiul. Își ținea mâinile în poală și m-am întrebat cât de des bea sau mânca de față cu alții.
— Sunt pe final cu un roman, a zis ea. Probabil va fi ultimul pe care-l mai scriu.
Am avut o senzație de disconfort care pornea din mijlocul corpului, ca o porumbiță neagră împungându-mă în coaste.
— Pot să tastez, dar foarte încet, a continuat ea. Urăsc computerele. Prefer să scriu de mână. Dar am un scris atroce. Deci am cam dat de greu.
— Înțeleg.
— Nu mă trezesc devreme, a zis ea. Deci nu am pretenția să vii înainte de zece. Beau cafea, apoi scriu până la 1, când mă opresc ca să mănânc de prânz.
A oftat.
— Nu-mi dau seama exact cum să facem.
— Despre ce e romanul dumneavoastră? am zis, regretându-mi imediat vorbele. I-am citit pe chip neplăcerea și resemnarea care luptau cu dorința de a-mi spune sau măcar de a încerca.
— Te interesează să mă ajuți? a zis ea.
— Da, am răspuns. Și n-o să vă mai pun niciodată astfel de întrebări.
Ea a zâmbit, ridicând mâinile.
— În afară de povestea asta plicticoasă, poți ține o agendă?
— Da, am zis.
— Poți lucra uneori și seara? Să-mi gătești? Știi să gătești?
— Da, știu.
— Și ce anume te interesează, de fapt, la postul ăsta?
N-am găsit nimic de spus.
— Înțeleg, a zis Constance, părând să șovăie. O să fiu sinceră, Laura. Ești cea mai în vârstă candidată pe care mi-a trimis-o

agenția de recrutare și Rebecca. Sigur că nu consider că ești bătrână, nici pe departe. Doar că toate celelalte au sub douăzeci și cinci de ani. Par hotărâte să ajungă undeva, înțelegi? Pentru ele, e ceva provizoriu. Un purgatoriu. Și, ca să fiu sinceră până la capăt, cred că majoritatea s-au speriat. Tu poți să-mi spui de ce-ai venit aici?

— Mi-ați citit CV-ul? am întrebat.

Ea și-a fluturat mâinile în aer.

— M-am uitat pe el. Drept să-ți spun, toate arată la fel. Și oricum, toată lumea inventează cam jumătate din ce e acolo. Eu prefer să vorbesc cu persoana. Mă pricep la oameni, să știi.

— Normal.

— Deci de ce vrei slujba asta? Te mulțumești cu ce se nimerește în momentul ăsta?

— Nu. Caut ceva anume, am răspuns.

— A, da? Ce?

— Aș vrea să fiu de folos, am răspuns.

Constance a râs.

— Vei fi de mare folos.

S-a lăsat pe spate în fotoliu și m-a examinat.

— Dar oare eu îți voi fi ție de folos?

— Poftim?

— Vrei să-mi spui că munca aici va fi o plăcere cu totul altruistă?

— Păi nu. Deci, am nevoie de o slujbă. Asta clar. Și cred că e un post interesant. Și am nevoie de o schimbare, am adăugat. Simțind în sfârșit o undă de adevăr în aer, obrajii mi s-au încins.

Parcă ar fi mirosit și ea același lucru.

— O schimbare? a repetat ea. Nu ești mulțumită unde ești?

— Lucrez din când în când într-o cafenea. Nu mă… stimulează.

— Dar dacă lucrezi aici, n-o să ai cu cine vorbi în afară de mine. Și n-aș spune că să faci ceai e mult mai stimulator decât să faci cafea.

— Parc-ați încerca să mă convingeți să renunț, am zis.

— Vreau doar să înțelegi. Eu nu sunt aici ca să te distrez, să-ți spun povești. Mie-mi trebuie – în fond – o menajeră cu abilități de dactilografă.

Avea un stil abrupt, tăios – îmi dădeam seama de ce multe persoane nu o agreaseră pe Constance sau poate că se intimidaseră sub privirea ei.

— Nu aștept nimic de la dumneavoastră, am zis și a trebuit să-mi feresc privirea, cu fața aprinsă de minciună. Când am privit-o din nou, ea aștepta să vorbesc. Domnișoară Holden.

— Connie, te rog.

— Connie. Îmi doresc slujba asta. Ăsta-i adevărul. Fac ce-mi ceri. Te las singură când o să vrei să fii singură. Îți gătesc. Îți scriu la computer. Mâinile tale sunt ale tale și așa vor fi mereu. Dar eu ți le dau și pe ale mele, dacă le vrei.

Constance părea descumpănită. Poate că nimeni nu i se mai oferise de multă vreme, sub nici o formă. Ba i s-au și umezit ochii o clipă, dar a clipit, iar eu m-am uitat în altă parte ca să nu se simtă prost. Bănuiam că nici nu concepea să plângă în fața mea. De fapt, nu mă așteptasem la o asemenea izbucnire din partea mea, dar poate că undeva, inconștient, știam că nu pot rata acel moment. N-aveam idee cum s-o rezolv cu agenția de recrutare, dar întrezăream ceva ce poate că în următoarea clipă avea să dispară pentru totdeauna. Deja mă afundasem prea tare – trebuia să mă prefere pe mine celorlalte. Trebuia să-și dorească să ne înțelegem.

Mi-a scrutat chipul, ca și cum ar fi încercat să pătrundă un mister sau ar fi contemplat o operă de artă derutantă.

— Mai e un lucru, a zis ea.

— Da?

— Agenția de recrutare folosită de Rebecca.

O senzație de greață mi-a năvălit în stomac.

— Da?

— Ce procent din salariu îți ia?

— Ăă, 20%?

— Mm. Pentru ce, mă rog? a zis Constance. Mi-au trimis numai nesărate până acum. Mi-am pierdut vremea cu ei.

— Presupun că face parte din căutare totuși, am răspuns. Din procesul de pețit, am adăugat în glumă, regretând însă pe loc.

— Uite cum facem. O să sun la agenția de recrutare, să le spun să nu mai caute.

— A, da? Inima mi-a luat-o la goană. Când Connie avea să-mi pomenească numele la agenția de recrutare, aveam să fiu demascată. Ei nu știau nimic de Laura Brown. Singura persoană care-mi cunoștea numele era Rebecca.

Connie a interpretat greșit șovăiala mea și a înălțat o sprânceană.

— E împotriva principiilor tale? a zis ea.
Mintea mea lucra febril.
— Îi sun eu pe recrutori, am zis. Să le spun că nu mă mai interesează slujba. Să mă șteargă din evidențele lor. Eventual le spun că mi-am găsit altceva?
Connie a aprobat din cap. Latura mea paranoică se întreba dacă nu cumva își confirmase vreo bănuială în legătură cu mine. Dar dacă era așa, de ce era atât de dornică să mă angajeze?
— Cred că e bine așa, a zis ea. Dar o să-i anunț că nu mai caut.
— În regulă, am zis.
N-avea cum să se termine cu bine.
— Apoi vii la mine separat, a continuat Connie. Te plătesc direct, în numerar. Și o să-i spun Rebeccăi că agenția de recrutare mi-a găsit pe cineva și mă ocup personal de detalii.
Mă simțeam ușor amețită.
— Dar… Rebecca n-o să țină să rezolve ea problema?
Connie a ridicat din umeri.
— Mă îndoiesc. Nu prea e domeniul ei și s-a bosumflat de la început că a trebuit să se ocupe ea. Mă consideră ciufută și sunt sigură că o bag în sperieți.
Mi-am amintit de tonul hărțuit al Rebeccăi la telefon, de dorința ei de a scăpa de acea responsabilitate cât mai repede.
Trebuie să găsim urgent pe cineva. Era foarte probabil ca asta să mă ajute.
Connie a zâmbit.
— Bun. S-a rezolvat. E bine când poți să faci economii, nu?
— Da, am răspuns, simțind cum se scurge adrenalina prin mine. Probabil că da.
Eram îngrijorată, dar am hotărât să nu mă gândesc prea mult, ci să văd cât mă ține norocul. Mi-am imaginat camerele de deasupra noastră, dulapuri și sertare pline de scrisori și jurnale – chiar și fotografii – printre care s-ar fi putut găsi un portret al mamei – și al meu, prin extensie. Dacă trebuia să gătesc cazane întregi de paste bolognese ca să le găsesc, eram dispusă să-mi asum riscul.
— Excelent, Laura, a zis Constance. Bine atunci. Îmi inspiri lucruri bune. Când te poți apuca de treabă?

*

Ne-am luat la revedere, căzând de acord să mă prezint peste două săptămâni, luni la 10 dimineața. Tot drumul spre gară m-am simțit extraordinar. Invitația lui Connie de a pătrunde în lumea ei mă învăluise în urzeala ei strălucitoare de parc-aș fi fost o crisalidă țesută de degetele ei diforme. Timp de treizeci și patru de ani, oferisem lumii o versiune a mea. După câteva minute în compania lui Connie, mă lepădasem de ea.

15

Reacția lui Joe la vestea despre jobul meu a fost categoric dezamăgitoare.

— Nu cred că e o idee bună, a zis el.

— De ce nu? m-am rățoit eu. Tot timpul îmi spui că la cafenea n-am posibilitatea să evoluez.

— Ei, haide, Rose. Știi de ce nu. E ciudat. Ai de gând să-i spui tipei ce ți-a zis taică-tău despre ea?

— Încă nu.

El a lăsat capul pe spate și a închis ochii.

— Ești în casa ei. Și o s-o minți.

— Nu, doar că nu-i spun.

— N-o să pună întrebări când o să-ți vadă numele de familie?

— Nu mi-am dat numele adevărat, am zis.

Joe și-a luat capul în mâini.

— O, Doamne! Nu, Rosie. E periculos.

— E în regulă. Trebuia… să mă protejez.

— Nu e în regulă. Nu e deloc în regulă. Ce faci?

— Nu știu! am strigat. Pur și simplu. Pur și simplu am vrut să fac asta, da? Simțeam nevoia să fac ceva. Să schimb ceva.

El m-a privit speriat.

— Să schimbi ceva?

Simțeam că-mi dau lacrimile.

— Da. Nu voiam în nici un caz ca el să exprime aceleași îndoieli pe care le simțisem și eu. Nu voiam ca cineva în care aveam încredere să considere că era o idee proastă, un fel de nebunie.

— Am vrut doar să văd, am zis. N-ai cum să înțelegi.

— Poți fi arestată pentru chestia asta.

— N-o să fiu arestată.

Joe a oftat.

— Mă rog, n-aș vrea să fii dezamăgită.
— Crede-mă, Joe. Când vine vorba de mama, n-am cum să fiu mai dezamăgită decât sunt deja.
Și-a pus mâna pe umărul meu. Mi s-a părut grea ca plumbul și aș fi dat-o la o parte, dar știam că asta avea să propulseze cearta la următorul nivel și nu mă simțeam în stare.
— Să nu suferi, a zis el.
— E o femeie bătrână, Joe. Ce-o să-mi facă – să mă omoare în bătaie cu bastonul?
— Știi că nu la asta mă refer, Rosie. Îmi dau seama că eu nu voi putea înțelege niciodată cum te simți tu știind că maică-ta a plecat. Și cum e să nai nici un răspuns. Dar chiar nu cred că e o idee bună.
— Ei, eu tot mă bag. Și tocmai tu ți-ai găsit să vorbești despre idei bune.
— Asta ce mai vrea să însemne?
— Joe, eu te-am susținut atâta timp cu burritoșii, cu rulota și tot restul.
— Sunt lucruri foarte diferite, Rose…
— Și îți cer să mă susții și tu pe mine. În chestia asta, atât. Fără să pui întrebări. Doar să mă susții.
— Bine, a zis el, dar am simțit că o spune doar ca să dezamorseze situația, să-mi readucă vocea la tonalitatea obișnuită, după ce urcase pe nesimțite până la țipăt.
— Tatăl tău știe? a zis el.
— Nu și nu vreau să afle. E pur și simplu prea complicat. E treaba mea.
— Bine, a zis Joe, cu o expresie obidită. Bine.

*

În acea seară, i-am scris un SMS lui Kel: *Ne vedem la cină? Am ceva să-ți spun.*
Ea mi-a răspuns: *??? Eu pot marți seara.*
Am așteptat să confirme, pentru că de multe ori anula în ultima clipă, ea și Dan împărțindu-și îndatoririle părintești. Am stabilit să ne vedem în localul nostru preferat, un restaurant specializat în ramen dintr-un mic gang din Soho, cu ferestre mereu aburite și bao mereu delicioase.
— Deci? a zis ea instalându-se pe scaunul de bar și desfăcând o pereche de bețigașe, deși încă nu comandaserăm.

— Am un nou job, am răspuns.

Am surprins momentul – atât de scurt, dar limpede în ochii ei – de dezamăgire. M-a împuns în inimă și mi-am dat seama cât de mult îmi legasem speranțele de ea. Dar Kelly aștepta să-i spun că sunt gravidă; asta era speranța pe care o lega ea de mine. Eram sigură de asta. Știa că oscilez în legătură cu maternitatea și voia o rezolvare concludentă. Vestea despre copil ar fi bucurat-o mai mult decât cea despre job. Prietena mea cea mai bună, care ținea atât la munca *ei*, care știa cât mă zbat ca să-mi găsesc calea.

— O, Doamne! a exclamat ea. Bravo ție. Ce anume?

— Lucrez ca asistentă pentru romanciera aia de care ți-am zis.

— Romanciera?

Am oftat în sinea mea. În ultima vreme, Kel era foarte prezentă, entuziastă și deschisă la întâlniri – dar nu mai absorbea ca pe vremuri informațiile pe care le schimbam între noi. Fuseserăm una pentru alta niște enciclopedii existențiale și nici un capitol nu scăpase de însemnările și adnotările noastre. Dar de când se născuse Mol, găurile din atenția ei se lărgiseră. De obicei, asta nu mă deranja; știam că face parte din evoluția noastră și Mol mi-era tare dragă. Știam că nu putem avea veșnic paisprezece ani și nu consideram că măruntișurile vieții mele erau neapărat memorabile. Dar neglijența ei din acea zi m-a deranjat. Era o slujbă foarte importantă. Pentru mine, aducea ceva nou – poate că eu însămi aveam să fiu un om nou.

— Constance Holden, romanciera? am zis.

Ea nu dădea semne de recunoaștere.

— Cea despre care tata zice că a cunoscut-o pe mama. Iubita ei.

Atunci i-a picat fisa.

— O, Doamne, a zis ea. Vorbești serios?

Am încuviințat din cap.

— Căcat. Sună abstract rău!

— Pe bune?

Ea m-a privit cu o sprânceană vizibil arcuită.

— Mda. Pe bune. Ea știe cine ești?

— Nu. Am dat un nume fals.

La asta, Kelly s-a mulțumit să mă privească lung.

— Ce-ai făcut?

— Ce-ai auzit. Am dat alt nume.

Aș fi vrut s-o aud pe Kelly râzând de îndrăzneala mea, de refuzul meu de a-mi lăsa trecutul și viitorul potențial în mâinile altora. Apucam soarta de coarne, un lucru pe care ea îl recomanda mereu urmăritorilor ei de pe Instagram. Dar n-a scos nici o amărâtă de vorbă. Mă tot privea lung. A venit chelnerul și am comandat amândouă *tonkotsu.*

— Nu zici nimic? am întrebat.

— Nu știu ce să spun. Cum a reacționat Joe?

— N-a fost în culmea entuziasmului, am zis. Aș bea o bere.

Am atras atenția chelnerului.

— Tu vrei o bere? am zis.

Ea și-a mângâiat burta.

— A, scuze. Normal.

— Probabil că e îngrijorat, a zis Kelly.

— Mă cam enervează că nimeni nu pare să mă susțină în chestia asta.

— Nu, dar e cam… e cam aiurea, Rose. Ce nume ți-ai luat?

— Laura Brown.

A procesat informația.

— Rose, nu cumva e un fel de. Fantezie?

Mi-am înăbușit impulsul s-o iau tare.

— Tocmai de-aia o fac. Pentru că totul a fost o mare fantezie. Încerc să mă apropii de adevăr.

— Dar dacă încerci să te apropii de adevăr, de ce nu-i spui pur și simplu cine ești? Ai așteptat toată viața momentul ăsta.

— Exact, am zis. Nu mă pot duce acolo, să-i spun direct. Tata zice că are o personalitate foarte puternică și, din câte mi-am dat seama, are dreptate. Nu știu ce s-a întâmplat între ea și mama și nici el nu pare să știe. Dacă-i spun lui Connie cine sunt de fapt, m-ar putea da afară. Ar putea nega. Și voi pierde singura legătură cu mama. Pentru totdeauna.

— Asta dacă ea chiar e o legătură, a zis Kelly cu blândețe.

— Sigur se știau. Tata a fost categoric în privința asta. Și dacă ea e singura legătură care a rămas, trebuie s-o cunosc. Trebuie s-o am aproape. Trebuie să-i câștig încrederea.

— Cum să aibă încredere în tine dacă află că ai dat un nume fals?

— Pentru că n-o să afle, am răspuns.

— Bine, a zis ea. Bine. Numai să-mi dai naibii un mesaj când ajungi acolo, da? Poate te otrăvește sau mai știu eu ce.

— De ce să facă așa ceva?
— Nu știu! N-o cunoști!
— E foarte ciudat să spui așa ceva, am zis.
S-a lăsat o tăcere apăsătoare, dar, spre ușurarea noastră, ne-au adus ramenul.
— Ce face Dan? am zis, luând o lingură de supă. O, Doamne, că bun mai e!
— Muncește non-stop, a zis Kelly. Ce face Joe?
— Fix pe dos.
Ar fi putut fi amuzant – ar fi putut fi o ocazie de a ne salva seara, dar Kelly n-avea de gând să se lase.
— Poți să te desparți de el, să știi, a zis ea.
M-am uitat la ea, cu bețigașele în aer. Maxilarul ei emana o hotărâre periculoasă, la care fusesem martoră timp de aproape douăzeci și cinci de ani.
— N-o să moară, Rose, a zis ea.
— Știu asta, Kel. Știu că n-o să moară.
— Nu, Rosie, nu cred că știi. Chiar nu cred că știi. Undeva în adâncurile ființei tale ai... convingerea că asta-i chestia. Relația ta. Că e mai bine să stai în cuplul ăsta al vostru. Chiar dacă. Poate nu ești fericită.
— Kelly.
Simțeam că-mi sare țandăra.
— Nici măcar nu muncește, a zis ea.
— Se ocupă de burri.
Ea a ridicat bețigașele ca pentru a alunga răul.
— Vai de mine. Să nu te mai aud că pronunți cuvântul ăsta.
— Bine.
— Și cu sexul?
— Ce-i cu sexul?
— Păi, din câte mi-ai zis în ultima vreme, nu e grozav. Nu că-ți dau eu lecții, eu nici măcar nu fac sex în momentul ăsta. Suntem prea obosiți.
A oftat.
— Îmi pare rău. Știu și eu, Rosie. Chestia e că. După nouă ani, nu te uiți și tu la el și te gândești: *„Vreau să fii tatăl copiilor mei?“*
Mă holbam la ea.
— Oau, am zis cu vocea răgușită și cu fața aprinsă. Știam că e și bun simț în ce-mi spune, dar n-aveam de gând să cedez. Ce

legătură au copiii cu chestia asta?

— Eu doar. Trebuie să-ți spună cineva chestia asta. Încerc să ajut. Serios. Iartă-mă. Și chestia e că. Tu mereu pari convinsă că toată lumea o duce mai bine ca tine. Un mare căcat.

— Eu.

— Sunt epuizată, a zis Kelly. În viața mea nu m-am simțit mai obosită. Și uneori am senzația că eu trag pentru toată lumea. A început să i se frângă vocea. Și Dan ia toate premiile. El se duce zilnic la serviciu și nu vede nici un sfert din tot ce fac. Și atâta stau și mă gândesc că nu dorm aproape deloc. Iar copilul ăsta mi-a nenorocit pielea peste tot și nu sunt pregătită pentru asta. Nu sunt pregătită.

A tăcut, respirând precipitat. Spre uluirea mea, a început să plângă. Kelly nu plângea niciodată. Mâna mi-a țâșnit spre mâna ei.

— Kel, am zis. Ai dreptate. O, Doamne, îmi pare atât de rău.

Ea mi-a luat mâna și a strâns-o.

— Nu-i nimic, a zis ea. Înțeleg. Nu-i nimic.

1982

16

Barbara se obișnuise să le sune frecvent pe Connie și Elise la bungalou. Pe Elise o irita cum sărea Connie ca o puștoaică în seara balului de absolvire, când îi sună partenerul la ușă. Se ducea cu telefonul în dormitor și înțelegerea dintre ele era ca Elise să nu vină după ea: era ceva care ținea de muncă, era important. Elise detesta firul răsucit care se întindea în hol ca un șarpe mort. Frustrarea ei era cu atât mai mare cu cât n-avea mai nimic de făcut. Bineînțeles că ar fi putut pune și ea mâna pe caietul ei de notițe, dar locul acela îi inducea un fel de paralizie. Activitatea, forfota și felul grăbit de a vorbi al oamenilor pe care-i întâlnise îi creau senzația că membrele ei erau din humă.

Ea și Connie stăteau întinse una lângă alta pe șezlongurile de la piscină, nemișcate, când sună iar telefonul. Connie sări în picioare.

— Știai că numele de familie al Barbarei nu e de fapt Lowden? strigă Elise în urma ei. E Betty Sheinkovitz pe numele de botez.

— Cine ți-a zis? întrebă Connie, dar nu se opri să asculte răspunsul.

În realitate, Elise știa de la Matt. Matt, care-i spusese că nu era de mirare, cu un nume ca ăsta, că Barbara ținuse să scape de Sud. *E cineva în orașul ăsta care-și folosește numele adevărat?* întrebase ea, făcându-l să râdă.

*

Connie se întoarse după vreo cincisprezece minute.

— Barb vrea să câștige un Oscar cu filmul ăsta, spuse ea zâmbind larg.

Elise se strâmbă.

— De-aia a sunat?

— Da. Connie părea în defensivă. Se trânti pe șezlong.

— Și o să câștige?

— Habar n-am, dragă. Dar asta vrea Barb. Zice că Don o să scoată un rezultat frumușel la box-office, deci sigur o să umple sălile. Don Gullick era actorul distribuit în rolul lui Frederick, care avea să împartă ecranul cu Barbara. Din păcate pentru Barbara, era mai degrabă genul cu mușchi decât genul de Hamlet sensibil. Oricâtă paradă ar fi făcut Eric că-i dă dreptate, se dovedise că erau vorbe goale.

— Barb zice că ea și Lucy n-au cum să vândă așa de bine, nici măcar luate împreună, zise Connie. Îți vine să crezi?

Barb, Barb, Barb. Dacă n-ar fi fost atât de iritată, ironia numelui de alint al Barbarei, ca un ghimpe în coastă[6], ar fi făcut-o pe Elise să zâmbească.

— Mă rog, nu e filmul lui Barb, spuse ea. Nu e un *one-woman show.*

— Ba este, într-un fel, spuse Connie. Eu o înțeleg. Nu știu dacă Don chiar e-n stare să joace.

Filmul era important pentru Connie; era de înțeles. O făcea să se simtă vie – implicată, importantă. Dar Elise se simțea pierdută. Încerca din răsputeri să nu se simtă în plus, dar nu reușea.

— Știe toată lumea că noi suntem împreună? o întrebă ea pe Connie. Deci, Shara și Matt știu, dar Barbara? Și restul? Toată lumea… înțelege?

— Sigur că da.

— Și ce părere au?

— Presupun că puțin le pasă. Ce naiba pui întrebarea asta?

— Pur și simplu. Știu și eu. De fapt, nu m-ai prezentat niciodată ca pe iubita ta.

— Nu mi s-a părut necesar. Am considerat că e foarte evident cine ești.

— Păi cine sunt? spuse Elise, ridicându-se.

— Poftim?

— Cine sunt?

Connie își ridică ochelarii de soare și strânse din ochi, apoi se grăbi să-și pună la loc ochelarii.

— Ești bine? întrebă ea.

Elise n-ar fi vrut să plângă. N-ar fi vrut să aibă nevoie de nimeni și de nimic. Dar era prea târziu: o voia pe Connie – forța

---

[6] Ca substantiv comun, *barb* poate avea înțelesul de ghimpe, cârlig sau înțepătură.

ei, iubirea ei și plăcerea amețitoare de a fi centrul afecțiunii unei persoane ca ea. Lovi cu ambele palme în șezlong.

— Ce caut aici?

Alarmată, Connie se ridică și-și răsuci picioarele ca să ajungă cu fața la Elise. Se mută iute pe celălalt șezlong și o îmbrățișă.

— Ești aici pentru că te iubesc, spuse ea. Pentru că am nevoie de tine. Pentru că ești specială. N-am întâlnit niciodată pe nimeni care să-mi inspire lucrurile astea.

— Deci sunt aici pentru tine.

Connie cântări răspunsul.

— Păi da. Cred că da. Dar ai toată libertatea să trăiești cum vrei experiența asta. Nu te-am adus cu forța, El. Vreau să-ți facă plăcere.

— Dar nu-mi mai spui deloc lucrurile astea, mormăi Elise, cu fața îngropată în partea de sus a brațului lui Connie. Lucrurile pe care mi le spuneai la început.

— Ce lucruri?

— Că ai nevoie de mine. Că sunt specială.

— Iartă-mă, spuse Connie, îmbrățișând-o strâns și sărutând-o pe creștet. Chiar am nevoie de tine. Ești specială.

*

Furtuna dintre ele se risipi deasupra grădinii, fără să se abată asupra lor. Elise se simțea răzbunată și în același timp împăcată. Connie era uneori neglijentă, într-adevăr, iar spre deosebire de Shara, Elise nu voia să i se plângă de milă. Cu toate astea, simțea în continuare că orice formă de a-și exprima autonomia, încrederea în sine sau dorințele, avea să-i șubrezească poziția. Când spunea ce vrea – atenția lui Connie, ceea ce însemna, de fapt, respectul și iubirea lui Connie – părea copilăroasă și simțea că i se face un hatâr. Elise privea fix apa. Nu mai voia să fie o sirenă. Voia să se simtă acasă pe pământ.

*

Connie o duse într-o zi la filmări. Când intrară în hangar, Barbara veni spre ele într-un chimonou înfoiat, cu o bonetă de bumbac legată strâns pe cap. Elise simți cum i se strânge inima. Cu doar câteva săptămâni în urmă, fusese atât de bucuroasă că avea s-o cunoască pe Barbara, dar acum era de-ajuns ca femeia

să apară și parcă-i lua facultatea de a gândi, de a respira. Era prea de tot. Barbara nu era machiată, dar avea o piele perfectă, care o făcea să arate ca un ou fiert luminescent. Sânii îi erau înghesuiți spectaculos într-un corset.

— Știu, spuse Barbara, arătând spre ei. Ar trebui să port zilnic ținuta asta. Dar dacă-i mai ridic nițel, n-o să-mi mai nimeresc gura cu tacâmurile.

Elise văzu pe ușa deschisă un șir de figuranți plebei, mânați pe marginea drumului, purtând cu toții culorile țăranilor hollywoodieni; cenușiu, un pic de roșu coacăză, tonuri schimbătoare de crem murdar.

— Ei cine sunt? întrebă ea.

— Fac un film despre părinții fondatori, pufni Barbara, în timp ce Connie își lungea gâtul ca să se uite în urma lor. Bine-ați venit în Lumea Nouă. Hai să așteptați la mine în cabină, doamnelor. Mai e o veșnicie până la scena mea.

Când ieșiră în soarele de iulie, Barbara urcă într-o mașinuță de golf care aștepta, iar Elise și Connie se așezară de-o parte și de alta a ei. Enorm cum era, chimonoul ei se strecura în poala lui Connie și a lui Elise, revărsându-se ca o ciupercă din vehicul. Tivul îi scânteia în soare precum conturul unui diavol de mare gigantic. Barbara își vârî o mână între sâni, lovind-o din greșeală pe Elise cu cotul în timp ce scotea o țigară și o brichetă, apoi luă țigara în gură ca un cowboy, ceea ce nu se potrivea deloc cu boneta calvinistă.

— Țigara mea pentru cazuri de urgență, spuse Barbara. Simți, Elise?

— Ce să simt?

Barbara trase din țigară și suflă un rotocol cenușiu.

— Începutul. Ador începuturile.

— Și eu, spuse Connie.

Barbara o ciupi pe Connie de antebraț.

— Mijlocul și sfârșitul, acolo e futere.

Connie râse, mijind ochii spre cerul azuriu.

— Poate doar mijlocul.

Barbara își feri ochii de soare în timp ce înaintau greoi.

— Sunt epuizată.

— Nu vrei să rămâi singură, ca să te pregătești? întrebă Elise.

Barbara își trase nasul.

— Nu, nu. Se întrerupse. Fostul meu soț se poartă ca un mare

nesimțit, adăugă ea din senin. Avea vocea spartă, iar mâinile îi tremurară în poală până reuși să le liniștească. Se uită la Connie.

— Iar a venit la unu noaptea, Con.

— O, Doamne, îmi pare rău, spuse Connie.

Con. Con și Barb. Barbara părea să-și dea drumul la gură față de Connie cu mare ușurință – sau poate asta doar pentru că Barbara era atât de obișnuită să citească despre ea însăși, să se vadă în afara cercului imediat, intim, al vieții ei – practic, în afara propriei persoane – încât nu considera că i se poate întâmpla ceva rău dacă vorbește atât de deschis. Elise își închipuia că experiența de viață a Barbarei, mereu sub reflectoare, îi pecetluise de mult gura, dar poate că cei ca ea uitau că se poate trăi altfel.

— Vrea bani, spuse Barbara. Știe că lucrez la filmul ăsta, așa că vine să-și bage el nasul.

— I-ai dat ceva? întrebă Elise, încercând să participe la fluxul conversației.

Barbara se răsuci spre Elise.

— Să nu te măriți niciodată, scumpo. Dac-ar fi să-ți dau vreun sfat, ăsta e.

— De ce să mă mărit? spuse Elise.

Barbara nu răspunse. Elise se gândi că Barbara, care avea patru foști soți, nu părea să fi ascultat în mod deosebit de acea perlă de înțelepciune. Barbara și Connie sporovăiau întruna, iar Elise încetă să mai fie atentă, închizând ochii în soare.

În sinea ei, găsea ideea căsătoriei – să devii una cu celălalt, o singură persoană – de-a dreptul irezistibilă. Ce idee – să te autoanihilezi în felul ăsta, în aprobarea generală! Era atât de greu să fii mereu o persoană. Imaginează-ți că ai găsi o ipostază a ta mai bună și mai atentă și că propria ta inimă s-ar transforma noaptea doar stând lângă inima celuilalt! Imaginează-ți că-l lași pe celălalt la cârmă, dar în așa fel, încât să simți că mergeți tot umăr la umăr! Că ar putea fi atât de ușor!

În ultima vreme, cu Connie nu era deloc ușor.

Aș putea lua un avion spre New York, se gândi Elise în timp ce mașinuța înainta hurducându-se. Nu fusese niciodată acolo, dar nu trebuia s-o întrebe pe Connie despre New York așa cum o întrebase despre L.A. – pentru că toată lumea știa cum era la

New York: taxiuri galbene, Greenwich Village, covrigi și Tiffany’s. Albastrul piscinei lui Hockney se dizolvă într-o viziune cu frunzele brun-roșcate din Central Park. Elise se gândi la *Marele Gatsby,* la cântecul „Mă-mbogățesc ca Rockefeller!“, la pizza pregătită de emigranții din Napoli, ca tatăl lui Bill Gazzara. Își puse dorința să fie acolo, ca Dorothy, dar când deschise iar ochii, erau toate trei în mașinuța de golf, hurducându-se mai departe prin studiouri.

*

Cabina Barbarei era mobilată surprinzător de simplu; o etajeră lungă fixată în perete, încadrată de o oglindă enormă, cu multe beculețe aprinse pe margine, o canapea joasă, îmbrăcată în catifea roșie, un scaun rustic de lemn, care nu se potrivea deloc cu decorul, și un cuier pentru haine, pe care erau agățate costumele lui Beatrice Jones. Elise observă pe etajeră pensule de machiaj, flacoane și flaconașe, un scenariu mototolit și mâzgălit peste tot cu creionul, o sticlă cu apă, una cu vodcă, trei pahare folosite și câteva felicitări cu urări de succes. Lângă toate astea era un buchet imens de crini, un coș cu fructe și o scrumieră arhiplină. Un mic frigider zumzăia în colț.

Barbara foșni delicat între arătător și degetul mare celofanul care acoperea coșul cu fructe.

— Vreți un măr, fetelor?

Amândouă refuzară.

— Mereu îmi trimit fructe, dar acidul mă omoară. Atunci o bere? Luați loc.

Connie și Elise se așezară pe canapea. Era înșelător de incomodă. Totul era ciudat. Lui Elise tot nu i se părea normal ca un star de calibrul Barbarei să le invite în intimitatea ei. O astfel de persoană trebuia să fie rezervată și indiferentă, nu-i așa? De ce se purta așa? Barbara se îndreptă foșnind spre frigider și scoase două sticle de bere. Le deschise cu un gest sec și le oferi.

Năucită, Elise o acceptă pe a ei și luă o înghițitură.

— Mulțumesc, spuse ea. Connie bea deja din sticla ei.

Barbara se trânti pe scaunul de lemn.

— Așa, v-ați hotărât dacă veniți cu noi în Catskill?

Nici una dintre ele nu răspunse, iar Barbara râse.

— Vai, doamne. Așa stă treaba, nu?

Elise ar fi vrut s-o pocnească.

— Are dreptate Lucy.

— Lucy Crenshaw? zise Connie. Ce treabă are ea cu asta?

— Ne întrebam și noi, spuse Barbara, privind-o pe Elise. Ziceam că poate vi s-a cam acrit pe-aici.

Connie mai luă o gură de bere.

— De ce ziceți asta? Rămânem aici.

— Excelent, spuse Barbara. Cum e berea?

— Rece, răspunse Elise.

Barbara își mângâie marginile corsetului.

— Aș da orice să beau și eu una, spuse ea. Dar mă abțin. Închipuiți-vă cum e să ai gaze în drăcovenia asta. O să mi se umfle țâțele și mai rău și parcă-i vezi că mă extrag dintre reflectoare.

Elise se simțea puțin descumpănită. Elementele de suprafață ale personalității Barbarei îi păreau apăsătoare, dar lovitura de grație fusese vestea neașteptată că aveau să rămână în America. Apucă strâns sticla de bere. Când anume avea de gând Connie s-o anunțe și pe ea? Oare se hotărâse pe moment, provocată de Barbara? Elise începu să se îmbufneze. Cum era partenera mai tânără a lui Connie, fără vreun talent anume, se simțea datoare să fie mereu atentă, pe fază, zâmbitoare – și începuse să-i vină foarte greu. Nu-și dorea decât ca iubita ei s-o privească la fel de admirativ ca pe Barbara – să i se adreseze cu încrederea cu care li se adresa lui Bill sau Matt.

Brusc, Elise își dori să fi acceptat invitația lui Matt la surfing. Să fie în acel moment în apă, fie și doar să se plimbe pe mal – în loc să stea acolo, în acea încăpere sufocantă, cu coșul de fructe nedorite și becurile intense. Epuizată, se târî în spatele canapelei, ținând strâns sticla de bere.

— Te simți bine, scumpo? spuse Barbara, desfăcând nodul bonetei albe de bumbac și scoțând la iveală părul plin de bigudiuri. Arăta ceva mai uman, dar fața ei capta în continuare atenția într-un fel supranatural.

— Mă simt cam slăbită, dar sunt bine, mulțumesc.

— Vrei să ieși la aer curat? zise Barbara.

— Vrei să mergi acasă? întrebă Connie.

*

Barbara ceru asistentului de producție să-i dea o mașină care s-o ducă la bungalou. Elise protestă, spunând că se simte bine și nu e nevoie. Connie spuse că era palidă și că mai bine-și petrecea după-amiaza la piscină.

— Chiar se simte bine? o auzi prin ușă pe Barbara discutând cu Connie. Chiar vrea să rămână singură?

— O să-și revină.

— Ar trebui să te duci cu ea, Con. E doar un copil.

— Dac-aș trata-o ca pe un copil, ar fi și mai nemulțumită, Barb.

De fapt, Elise nu se simțea rău, dar își dorise să scape de Barbara, iar Connie să vină cu ea. Voia să fie singură cu Connie. Elise pășea încet pe linoleum, înaintând pe coridor spre dreptunghiul de lumină din capăt. Nu-și dorea decât să plece – să se întoarcă la Londra, doar ea și Connie. Avu revelația dureroasă, înfiorătoare, că noua viață de care se agățase îi aluneca printre degete. Așteptă afară, în soare, să vină cineva după ea, privind cum se înșirau figuranții ieșiți din alt hangar; centurioni romani, cu coifuri sclipind în soare.

*

Elise știa că n-o poate controla pe Connie. Nu putea ști totul despre ea – niciodată. Nu era sigură dacă ceea ce-i spunea Connie erau cuvinte pe care le mai rostise sau pe care avea să le mai rostească alteia. N-avea nici un fel de ancoră acolo.

Când ajunse acasă, se duse direct la telefon și formă numărul lui Matt și Shara din Malibu. Îi răspunse Matt.

— Eu sunt, spuse ea.

— Elise, răspunse el. Ce faci?

— Bine, zise ea. Mă întrebam… Shara e acasă?

— Shara?

— Da.

— Stai puțin.

Urmase o pauză, apoi zgomot de pași. Elise așteptă. Într-un final, Shara luă receptorul.

— Bună, Elise, spuse ea. Ce e?

— Pot să-ți pozez? zise Elise.

— Poftim?

— Pentru un tablou. Ai nevoie de un model?

Se lăsă un moment de tăcere.

— Ei, păi... Adică în ultima vreme fac lucrări ceva mai abstracte, Elise. Îmi pare foarte rău, dar în momentul ăsta nu lucrez cu modele.

Elise simți un zid de furie înălțându-se inexplicabil înăuntrul ei.

— Bineînțeles, zise ea. Scuze. A fost o idee stupidă.

— Nu, e o ofertă minunată. Îmi pare sincer rău că felul în care lucrez acum nu.

— Nu-i nevoie să-mi explici, zise Elise. Îmi pare foarte rău că te-am întrebat, Shara. N-ar fi trebuit să te întreb. Hai că probabil ne vedem curând.

— Hei.

Dar Elise închise telefonul și nu auzi restul.

2017

17

În prima zi de luni în care urma să lucrez pentru Connie, la mijloc de octombrie, am ajuns puțin după ora zece dimineața. Ea mi-a dat imediat o cheie, pentru că nu voia să facă efortul să coboare zilnic scările, ca să deschidă ușa de la intrare. Din câte-mi dădeam seama, ea nu mânca de dimineață, pentru că m-am dus direct la bucătărie, să fac cafea, și totul era imaculat.

— Prefer ibricul ăsta, spuse Connie. Dar trebuie să ai mare grijă, să nu dea în foc.

— S-a făcut.

— Și, Laura, te rog să-mi deschizi corespondența.

— Ești sigură?

Connie a clipit către mine ca o bufniță.

— Niciodată nu primesc nimic din cale-afară de interesant și n-am chef să bâjbâi jumătate de oră ca să deschid un plic în care scrie că internetul lor are viteză mai bună.

Era al doilea element din intimitatea ei la care Connie renunțase fără să clipească. M-am întrebat dacă n-avea nimic împotrivă să intru în casa ei și să-i deschid scrisorile pentru că adevărata intimitate era în capul ei, un loc la care n-aveam să capăt niciodată acces.

— Oricum, Laura, a adăugat ea, de parcă mi-ar fi citit gândurile, nu primesc aproape deloc corespondență.

*

La ora unu, Connie a coborât la masa de prânz pe care i-o pregătisem. Părea să-i placă mâncarea pentru copii: sandviciuri cu șuncă, morcovi tăiați subțire, un pachet de biscuiți, totul ușor de apucat. Când m-am uitat în cutia de biscuiți, măcar am aflat un secret: Constance era mare amatoare de ciocolată.

— Am anunțat agenția de recrutare că mi-am găsit altceva, am zis.

— Aha.
— I-ai spus Rebeccăi că ai… angajat pe cineva?
— Da, a răspuns Connie, terminându-și ultimul sandvici cu o concentrare intensă. Așteptam să termine de mâncat, să lase coaja de pâine pe farfurie, să mă întrebe ce fel de impostoare sunt, să mă dea afară definitiv din casa ei. Parcă stăteam să se abată o secure asupra mea.
— N-a întrebat nimic altceva? m-am încumetat.
Connie a mormăit scurt.
— Poate doar dacă aș fi găsită moartă la baza scării, la trei săptămâni după ce nu i-aș mai răspunde la telefoane, poate doar atunci și-ar da Rebecca osteneala pentru mine mai mult decât strictul necesar. Apropo, ai văzut că a murit Fiona Wilkins în weekend? a adăugat ea, mușcând dintr-un baton Lion.
— Nu, am răspuns, scoțând o tavă cu brioșe de morcovi pe care hotărâsem să le prepar. Oribil.
— Era pe moarte de vreo treizeci de ani. Credeam că a murit deja.
Fiona Wilkins; o romancieră care nu era la fel de bună cum fusese Connie, dar era extraordinar de populară și putred de bogată, datorită unei serii de romane cu o călugăriță-detectiv pe nume Giovanna, care se războia cu papa și cu ucigașii lui în Roma secolului al XVI-lea. Romanele inspiraseră un serial TV longeviv. Eu nu văzusem versiunea televizată, dar cărțile îmi plăcuseră toate la nebunie. Fiona Wilkins, care locuise aproape de Connie, îi căutase probabil prietenia, dar, în mod evident, eșuase lamentabil.
— Mi-aș dori să fi scris și eu ceva cu o călugăriță detectiv, spuse Connie. Dar totuși, nu pleci în rai cu drepturile de autor. Sau cine știe, poate că da. Biata Fiona Wilkins. Murim dracului toți.
— Tu nu.
— Ba da. Oricum, măcar ea era mai bătrână ca mine. Poți să faci niște ceai? Ți-ai luat un baton de ciocolată din cutie?
— Nu.
— O, ce Dumnezeu, Laura.
— Nu-mi place ciocolata.
— Cui nu-i place ciocolata? Mi-ai spus tu asta despre tine?
— N-am fost întrebată la interviu, am zis, iar ea a chicotit.
Am pus ceainicul pe foc.

— Știi că avea șase copii? a zis Connie. Terminase batonul Lion și trecuse la un Bounty. Mi-am pus în treacăt problema riscului de diabet.

— Șase copii, ce dracu'. Și unde sunt acum?

— Or fi la căpătâiul ei?

— Iar bărbat-su nu era bun de nimic. Normal că toate romanele erau la fel.

— Mie mi-au plăcut.

— Ce?

— Mi s-au părut foarte citibile! Și bine documentate, am zis. Și chiar erau destul de diferite între ele.

— Călugărița îi dădea de cap la sfârșit?

— Da.

— Și scăpa mereu, deși o făceau franjuri?

— Bineînțeles.

Connie și-a tras nasul.

— Chiar îți trebuie talent ca să te repeți. Poate c-ar trebui să trimitem flori.

— Mă pot ocupa eu de asta, am zis.

— Bun. Așa să faci.

Connie a oftat. Când era obosită, putea să pară o bătrânică. Aproape. Ochii ei își pierdeau strălucirea, iar spiritul ei caustic amuțea. Brusc, am început să mă simt vinovată din cauza motivului pentru care o căutasem – răspunsurile pe care aveam de gând să le scot de la ea. Și m-am întrebat: câte cărți mai rămăseseră în acea minte? Mi-am dat seama că mi-ar fi plăcut să citesc despre călugărița detectiv Giovanna în versiunea lui Connie. Ar fi fost spectaculos. Dar probabil că era prea târziu.

— A scris cartea aia oribilă de memorii, a zis Connie. Cum îi zice? *Păcate pe hârtie* sau așa ceva. Doamne. Ce părere ai despre cărțile de memorii? Le citești cu plăcere?

— Depinde ale cui memorii sunt, am răspuns, aducând cănile cu ceai la masa din bucătărie. Nu-mi place genul „o viață lungă trăită“. Am pus cana aburindă în fața lui Connie.

— Ah, a făcut ea. Te rog să folosești suporturi pentru căni. Detest petele de umezeală.

— Sigur, am zis, grăbindu-mă să așez două suporturi de plută. O detesta ea petele de umezeală, dar toate cănile arată ca vai de capul lor, m-am gândit eu.

— Nu sunt toate îngrozitor de confesive? a zis ea. De

egocentrice?
— E oarecum necesar să fie egocentrice, dar nu mi se pare un lucru rău. Dacă-i spun ceva cititorului.
— Nu cred că oamenii s-ar identifica cu ce am eu de împărtășit, a zis ea.
Am apucat strâns cana.
— De ce nu?
— Mă rog. Cred că am vrut să spun altceva. Ce vreau să spun de fapt e că nu vreau să împărtășesc cu alții.
— Sunt sigură că ai trecut prin multe, am zis. Ai cunoscut multă lume.
Connie și-a îngustat ochii.
— N-aș scrie niciodată despre asta. De-aia scriu un roman.
Am ezitat, dar am hotărât să vorbesc.
— Presupun că dacă scrii despre viața reală, ai putea fi dată în judecată. Te-ai putea trezi cu acuzații.
— O, n-aș păți eu așa ceva, a zis Connie. Probabil că toți cei despre care vreau să scriu sunt morți.
Mi-a trecut un fior prin stomac.
— Ești ultima supraviețuitoare? am întrebat.
Connie m-a privit.
— Ceva de genul ăsta.

*

A vrut să ne mutăm în living, ca să luăm facturile la mână. Connie nu folosea plata pe internet; incredibil, plătea în continuare cu cec. Am făcut focul – *O, n-am mai avut parte de așa ceva de peste doi ani!* – și atmosfera a devenit de-a dreptul dickensiană. Îmi făcea plăcere să-i examinez achizițiile, simplele facturi pe care le plătea ca cetățeană a Marii Britanii: telefon, apă, impozite locale, gaze. Am observat cu interes că făcea donații generoase asociațiilor pentru persoane fără adăpost, programelor de alfabetizare și de dresaj pentru câinii-ghid. Am încercat să ghicesc în acele detalii un indiciu despre mama – oare Elise rămăsese vreodată pe drumuri? Poate Connie o găsise pe străzi și o învățase să citească? Oare mama orbise și schimbarea i se păruse de nesuportat? *Stop,* mi-am zis. *Răbdare. Realism. Nu te grăbi.*
Connie părea să prefere vinul bun și pantofii solizi, de calitate, dar altfel nu era deloc cheltuitoare. Mă uitam la ea, la expresia

ei de concentrare intensă în timp ce se căznea să se semneze decent în carnetul de cecuri, și mă întrebam cum Dumnezeu aveau să decurgă lucrurile. Chiar aveam să stau la masă și să scriu după dictare, ca un fel de secretară din anii 1940? Mi-am amintit de mutra dezamăgită a lui Zoë când i-am zis că plec de la cafenea; de fețele crispate ale lui Joe și Kelly când le dădusem detalii despre noua mea slujbă. *Femeia care a cunoscut-o pe mama ta? Ești sigură că e o idee bună?*

Bineînțeles că nu eram sigură că e o idee bună. Dar știam că, în ciuda minciunii mele șubrede, o singură zi în casa lui Connie mi se părea mai palpitantă și mai plină de posibilități decât trei luni de muncă la cafenea. Când am intrat în casa lui Connie, nu eram oare o femeie pe nume Laura Brown, care lucrase pe vremuri în Costa Rica și visa să se întoarcă acolo într-o bună zi? Laura văzuse un jaguar, Laura fusese la un adăpost pentru leneși. Laura avea să fie energică, sigură pe ea, capabilă să facă niște brioșe de morcovi geniale. Joe mă bombănise pur și simplu pentru că, de data asta, eu venisem cu ideea nebună, eu îndrăznisem să încalc limitele comportamentului nostru normal.

*

În acea primă săptămână am dat cu aspiratorul, am lustruit, am șters praful și am spălat, având acces la toate spațiile unde în mod normal n-aș fi intrat. În salon, am pus mâna pe rame foto lustruite, cu fotografii ca niște ferestre bizare, în tonuri de sepia, spre alte vremuri – o mamă într-un blazer în stilul anilor ’40, cu o broșă în formă de crenguță. Un tată care părea să poarte uniformă militară. Connie bebeluș, cu un băiețel lângă ea. Cu priviri blânde, cu minți de nepătruns. În baia lui Connie, i-am examinat măștile cosmetice, nenumăratele creme și seruri; rimelurile și rujurile scumpe, ca un arsenal într-un război personal. Într-o dimineață mi-am dat discret pe buze cu nuanțele *Vis de caisă* și *Roșu ca păcatul,* apoi am șters orice urmă cu o bucată de hârtie igienică. I-am pipăit halatul de baie; era din mătase, dar pe alocuri ros aproape complet, ceea ce nu făcea decât să-i sporească farmecul. Apoi bijuteriile, îngrămădite neglijent într-un vas ceramic mare, decorat pe margini cu un șarpe încolăcit: șiraguri de coral, argint mexican, aur edwardian încrustat cu mici rubine, cercei de argint în formă

de frunze de dafin. Mă simțeam de parc-aș fi fost oarbă – sau cel puțin lipsită de unul dintre simțuri – și aș fi reînvățat să văd, să miros, să pipăi ca să ajung la trecutul mamei. Încă nu dădusem peste nici o fotografie cu Connie adultă sau cu altă femeie și nu găsisem nici scrisori sau documente. Mă agățam strâns de speranța sau poate de convingerea că în cele din urmă aveam să găsesc în acea casă ceva care să mă conducă la Elise.

Singurele două locuri în care n-aveam acces erau dormitorul lui Connie de la ultimul etaj și biroul ei. Asta nu pentru că s-ar fi temut Connie că sunt o hoață. Ci probabil pentru că, din punct de vedere psihologic, erau spații în care doar ea avea acces, așa că trebuia să arăt că respect acest lucru. Și chiar dac-aș fi fost o hoață, ce venisem să fur? Ceva ce-mi aparținuse cândva, dar care poate că până la urmă avea să se dovedească imposibil de furat.

În dimineața de vineri a primei săptămâni, în timp ce ne beam cafeaua, Connie m-a întrebat de Costa Rica.

— Ce te-a atras acolo? a zis ea.

Am înghețat și mi s-a strâns stomacul. Apoi mi-am adus aminte: eram Laura, nu Rose. Laura nu era genul care să se fâstâcească. Laura avea aventuri și le povestea cu talent.

— Jungla, am răspuns. Căutam jaguari.

Spre uluirea mea, ochii lui Connie s-au luminat. Asta m-a făcut să mă simt bine.

— Și ai găsit? a zis ea.

— Nu. Sunt bine ascunși. Dar am văzut o mulțime de leneși.

Connie a râs.

— Și copiii cum erau?

— O, erau minunați. Mi-e dor de ei, am zis.

— Le plăcea să învețe engleză?

— Da. Dar tu ai călătorit mult? am întrebat-o.

A părut să se gândească la întrebare.

— Da.

— Ai locuit vreodată în altă parte? am continuat eu. Adică în afara Angliei?

— Da, a repetat Connie, dar în ciuda răspunsului afirmativ, tonul ei punea capăt discuției. Poate că Laura Brown fusese prea îndrăzneață.

*

Acasă, Joe m-a întrebat cum a fost.

— E... total altceva față de Clean Bean, am zis.

— Ați vorbit despre mama ta?

— Încă nu.

— N-ai deschis subiectul?

— Nu!

— Credeam că vrei să știi.

— Vreau, Joe.

— Atunci.

— Nu insista.

— Ei, și acum ce-o să faci?

Am pus plicul primit de la Connie pe masa din bucătărie.

— Cash. Cinci sute.

— Oau!

El s-a încruntat.

— Se duce ea la bancă să scoată banii?

— Nu e pustnică, Joe. Iese din casă.

— Credeam că bate suta de ani.

Noaptea, în pat, Joe s-a întors spre mine și a început să mă mângâie pe braț.

— Ce asculți? a zis el.

Mi-am scos o cască din ureche.

— O carte audio.

— E bună?

— Da.

Și-a frecat nasul de gâtul meu și n-a întrebat ce carte. Ascultam *Iepurele verde.*

Am iubit-o încă înainte s-o întâlnesc, spunea vocea naratoarei*. Am iubit-o ca idee, iar când a apărut în viața mea, m-a făcut să fiu cu adevărat eu însămi.*

Joe a continuat să se frece de mine și l-am lăsat. Probabil că se gândise la apelul meu pentru salvarea pasiunii pierdute dintre noi și i-am simțit gura alunecându-mi peste claviculă, peste curbura incipientă a sânului. Am închis ochii și mi-am scos ambele căști, oprind povestea ca să fac ceea ce mai făcuserăm de atâtea ori. Când m-a penetrat, mi-am imaginat că am alt corp. Picioare pe care le văzusem de atâtea ori în reviste. Mi-am imaginat că Joe nu era Joe, ci o umbră din dosul minții mele. Că nu eram în sudul Londrei, ci într-o cameră răcoroasă dintr-o țară caldă, unde afară totul e umed. Un pat, o perdea fluturândă,

viața mea desprinsă de orice fel de trecut sau prezent, pe când viitorul nu era nici măcar un licăr.

Eram Rose, dar eram și Laura. Nu știam care dintre ele vreau să fiu.

18

Nu știam cât aveam să mai rezist în casa lui Connie. Connie m-ar fi putut presa să spun mai multe despre viața mea, aș fi presat-o și eu, și poate că amândouă am fi insistat să aflăm mai multe decât era cealaltă dispusă să destăinuie. Întrebările ei despre Costa Rica erau destul de inofensive, dar nu cumva intram într-un joc care nu putea avea decât un singur câștigător? Și mai aveam o spaimă – că tata s-ar fi putut înșela complet în privința lui Connie. Poate că ea habar n-avea ce se întâmplase cu mama – Elise ar fi putut rupe legătura cu ea așa cum făcuse cu tata. Connie ar fi putut fi în ceață, ca și el. Nu-mi rămânea decât să mă țin tare pe poziții și să văd cum avea să evolueze situația.

Trebuie să ai încredere în tine, îmi tot spunea Kelly. Încercam, dar nu știam în cine să am mai multă încredere, în Rose Simmons sau în Laura Brown. Îmi plăcea să fiu Laura. Era mai îndrăzneață, mai eficientă și mai amuzantă decât Rose. Rose era o creatură total diferită. Mai puțin sigură pe ea, mai speriată. Nu călătorise niciodată prea departe – prefera să stea în casă. Nu știa cum ar fi trebuit să arate viața ei.

Nu mă puteam hotărî până unde să merg cu minciuna. Oare dacă voiam, mi-aș fi putut inventa o biografie nou-nouță? L-aș fi putut elimina pe Joe. Aș fi putut născoci o mamă pe care o cunoscusem și o iubisem dintotdeauna. Altă adresă. O viață nouă – în timp ce visam la ea cu ochii deschiși, m-a șocat cât de repede găseam alternative. Eram celibatară pe moment, deși mă vedeam când și când cu cineva – un muzeograf din New York pe nume Leo. Sau mă vedeam cu o femeie, Carenza, o avocată pe care o cunoscusem într-o seară la un bar, amatoare de alpinism, care mă bătea la cap să plec în nu știu ce vacanță aventuroasă îngrozitoare, care presupunea niște stânci abrupte – o, Carenza! – când eu aș fi preferat să stau la piscina hotelului. Mie-mi plăcea să stau acasă, Carenza era o aventurieră, dar

cumva ne înțelegeam. Părinții mei locuiau în Bath, în Glasgow; sau într-un sat de lângă Dorking. Erau fericiți sau erau divorțați, iar mama, Sally, se stabilise la Madrid, pentru că se îndrăgostise de un dezvoltator imobiliar spaniol. Să-i spunem Geraldo. Mă duceam deseori la ei în weekend, iar Sally și Geraldo îmi umpleau bagajul de mână cu cel mai bun *jamon.*

Îmi venea natural să desfac firele identității mele și să-mi urzesc alta. Cum de-mi venea atât de ușor să renunț la mine, să torn cuvinte și născociri în golurile căscate?

Dar, dacă la asta eram bună, de ce să n-o fac? Nimeni n-avea să sufere pentru că nimeni n-avea să afle. Connie avea să mă întrebe, probabil, despre viața Laurei, și cu cât petreceam mai mult timp împreună, cu atât mai greu avea să-mi fie să mă-nchid în muțenie. Și chiar dacă inventam o poveste, asta n-avea să-mi afecteze prezența în casa lui Connie. Ba chiar ar fi putut funcționa ca un fel de scut protector, ascunzându-mi adevărata identitate după fortificațiile verbale ale unei identități mai interesante. Și imediat ce aveam să aflu povestea mamei, aveam să plec, luându-mi cu mine toate invențiile și lăsând-o pe Connie cu ale ei.

*

La următoarea noastră discuție personală, Connie părea să se fi gândit și ea la aceste lucruri. La mine, la cine eram, de unde veneam. Pe cine iubeam, ce doream. Poate că moartea Fionei Wilkins o făcuse mai expansivă și meditativă, astfel că tânjea să se deschidă spre omul care-i era cel mai aproape. Poate că pur și simplu începea să mă placă. Dar tot m-am abținut să-i spun povestea vieții mele, reală sau imaginară. Voiam doar s-o aflu pe a ei.

M-a rugat s-o însoțesc la o plimbare în Heath, așa că i-am găsit un fular, o căciulă și o haină groasă, căptușită. Degetele ei trăgeau cu stângăcie de marginile căciulii de lână, ca ale unui copil, și m-a surprins din nou contrastul între eleganța persoanei lui Connie în general și degetele ei bâjbâitoare, spasmodice.

Era o zi mohorâtă, soarele rămânea ascuns, dar măcar nu ploua.

— Laura Brown, a zis Connie în timp ce urcam dealul, rostindu-mi numele în joacă. Ești măritată, Laura Brown?

Am râs.
— Dacă-s măritată? Nu.
— Ai un partener?
— Da, am răspuns și m-am gândit la Joe, la Leo, la Carenza. M-am întrebat ce nume avea să-mi iasă pe gură și m-am bucurat când Connie a trecut mai departe.
— Copii?
— Nu.
— Dar îi vrei?
N-am răspuns.
— Înțeleg, a zis Connie.
— Ce înțelegi? am întrebat.
Nu mi-a răspuns.
Am continuat să mergem. Mă simțeam rănită și iscodită și aș fi vrut să ne întoarcem în casă, unde eram mai în siguranță decât afară, cu ea. Afară, absurdul purtării mele – minciuna, faptul că devenisem un fel de însoțitoare a ei – părea să se amplifice. Mi se părea că mă paște oricând arestul.
— Când aveam douăzeci de ani, a zis Connie, întrerupându-mi șirul gândurilor, am scris niște poezii pentru aniversarea unei iubite.
— Frumos din partea ta.
Connie a scos un fornăit.
— Eram lefteră, de-aia le-am scris. Nu-mi permiteam un cadou ca lumea. Nu pentru că m-aș fi crezut poetă.
S-a oprit lângă o bancă și s-a așezat.
— Deși poate că mă credeam. Doar eu le-am scris, în definitiv. Nu țin minte să fi avut vreo jenă să i le dau.
— Despre ce erau?
— Nu mai știu. Probabil despre dragoste. În viziunea mea aproximativă. Despre ea, despre mine. Nu erau „douăzeci și una de poezii pentru aniversarea de douăzeci și unu de ani“ sau ceva de genul ăsta. Deși țin minte că m-am străduit.
— Nu le-ai publicat?
— Nu, Doamne ferește! Nu. Apoi ne-am despărțit iar. Ea le-a lăsat în portbagajul mașinii. O rablă pe care ar fi preferat să i-o fure careva decât să se ocupe de ea. Și i-au furat-o, iar poeziile rămăseseră în portbagaj, așa că duse au fost și ele.
— Cam de căcat din partea ei.
Connie a ridicat din umeri.

— Erau ale ei. Putea face cu ele ce poftea. Nu voia nimic care să-i aducă aminte de mine, așa că puțin i-a păsat că și poeziile au fost furate. După care au apucat-o regretele pentru decizia asta. Când am început să vorbim din nou, m-a întrebat dacă pot să le mai scriu o dată pentru că, deși le lăsase intenționat în portbagaj, le voia înapoi.

— Le-ai rescris?

— În nici un caz.

— Bun.

— Mașina ei se numea Sirius, după numele constelației, a zis Connie, îngropându-și bărbia în partea de sus a fularului. După câțiva ani, am scris altă poezie despre asta. *Sirius,* ai înțeles – numele astral, ideea de destin. Și-a dat ochii peste cap. Foarte inteligent. Era despre furtul primelor poezii. Despre pretenția ei de-a dreptul arogantă să i le rescriu.

— Ce-ai făcut cu poezia cea nouă? am întrebat.

— Nimic. Nu era grozavă. Dar care-i chestia. A găsit-o noua mea iubită și s-a supărat că scriu o poezie despre foste iubite.

Mi-am amintit cuvintele tatei: *Au fost nedespărțite o perioadă.*

— Tipa cea nouă era geloasă din fire? am întrebat cu inima bătându-mi ceva mai tare.

Connie și-a ferit privirea.

Spune-i pe nume, m-am gândit. *Spune-mi numele ei.*

— Cam așa ceva, a răspuns ea. Destul de focoasă. Am aruncat poezia la gunoi. Ar fi trebuit să fiu mai atentă.

— Aveai dreptul să scrii poezia.

Connie se uita în continuare după trecători fără prea mult interes.

— Am venit cu niște greșeli vechi peste oameni noi. Să nu faci asta niciodată, Laura. Ți-o spun ca omul pățit.

— Bun, am răspuns stânjenită.

— Deși toți facem asta, a continuat Connie. Prima suferință din dragoste se întâmplă o singură dată. Dar durerea se face întotdeauna simțită la următoarele întâlniri, chiar dacă nu-ți dai seama. Ai fost vreodată rănită din dragoste?

M-am gândit la întrebare atât de mult, încât Connie s-a întors cu totul spre mine.

— Da, am răspuns, dar nu mă gândeam la iubiți.

Poate că tonul meu avea o notă de adevăr sau măcar de emoție sinceră.

— Nu-i așa că doare? a zis ea cu blândețe.
— Da.
— Romanul ăsta nou e despre responsabilitate, a zis ea brusc și am avut impresia că-mi face un dar. Se numește *Mercurialul.*
— *Mercurialul?*
— Ce am vrut să-i explic iubitei mele…
— Cea focoasă?
Connie a zâmbit.
— Da, focoasa – sau poate mie însămi – voiam să-i explic că mergem pe conturul unei cicatrici care nu dispare niciodată. Semne vechi sub piele nouă. Dar prin scris îi ofer un prezent reconfigurat. Ceea ce eu aș numi artă așa cum o știm. Care ne ajută și să ne închipuim un viitor ideal.
— Ești sigură că e înțelept?
Connie a râs.
— Nu. Le sucesc pe toate, dar ăsta mi-e obiceiul. Dacă ești o persoană care nu crede în nimic altceva în afară de cultură artistică – în ficțiune, să zicem – nu ești neapărat mai brează decât cineva care nu citește cărți. În unele privințe, ești o ființă îngrozitoare. Sau îngrozită. Depinde de zi. Nu e cumva o abdicare de la realitate? O persoană care trebuie să vadă un actor plângând cu lacrimi de crocodil ca să înțeleagă adâncurile suferinței, o persoană care are nevoie de o poezie de dragoste ca să se apropie de sentiment – poate că ei i-ar veni greu să trăiască în lumea reală. Să spunem că are niște limite.
Connie mă luase prin surprindere. Se emoționase.
— Nu suntem cu toții puțin așa? am zis. Lumea reală… poate fi prea de tot.
Ea a fluturat prin aer o mână ca o gheară.
— Eu nu critic. Sunt sigură că fac parte din majoritate. Eu am nevoie de actorii ăia. Am nevoie de poeziile alea de dragoste. Mi-a fost greu, am avut nevoie de povești. Ceea ce presupun că se vede de la o poștă.
— Doar că n-ai mai scris de atâta timp.
Asta nu i-a plăcut lui Connie. Și-a tras nasul și s-a uitat în altă parte.
— Când ai venit prima oară la mine acasă, ai zis că ai citit *Iepurele verde.*
— Am citit-o.
— Și ai crezut că eu sunt Iepurele?

— Nu. M-am gândit că e un personaj fictiv.

Nu era întru totul adevărat.

Connie a zâmbit.

— Bun. Pentru că asta-i și ideea. Nu e niciodată real. Ăsta-i scopul. Dar problema e că nimeni nu poate spune cu adevărat ce e, de fapt, realitatea. Îți alunecă printre degete.

— Știu.

Ea s-a ridicat în picioare.

— Gata. Hai să ne întoarcem. Aș bea un ceai.

La câteva zile după această conversație, făceam pizza la masa de bucătărie a lui Connie când ea și-a făcut apariția la ușă.

— Laura, a zis ea. Poți să stai până mai târziu? Am un musafir și mă întrebam dacă poți să gătești tu.

— Un musafir? Se simțea încordarea din tonul meu. *Cum ar fi,* mi-am zis. *Să intre mama pe ușă.*

— E voie, nu-i așa? a zis Connie, ridicând o sprânceană.

— Scuze. Sigur că da.

— E agenta mea. Deborah.

— Agenta ta, am repetat eu, simțind că mi se chircește ceva pe dinăuntru. M-am întors spre blatul de bucătărie. O luam razna – de ce să-mi închipui că ar fi venit mama la cină?

— S-a întâmplat ceva, Laura?

— Absolut nimic. Am arătat spre aluatul sferic de pizza la care tot frământam. Dar aveam de gând să-ți las o pizza.

— Pizza e minunată, mulțumesc. Și vrei să-l inviți pe partenerul tău? a zis Connie.

— Poftim?

— Pe partenerul tău. Doamne, ce-i cu tine?

— Nimic. Chiar mă simt bine.

— Nici măcar nu știu cum îl cheamă pe partenerul tău, a zis ea.

— Joe, am răspuns, prea agitată ca să ticluiesc o minciună. Leo și Carenza dispăruseră, alungați de curiozitatea lui Connie. Lucrează în seara asta, am zis.

— Cu ce se ocupă?

— E... face comerț cu antichități.

— Fantastic, a zis Connie, părând sincer bucuroasă. M-am înroșit la față și am rămas cu spatele. Am respirat adânc și m-am gândit la ce ar spune Laura.

— Din ce perioadă? a întrebat Connie.

— În principal de la începutul secolului XX, am răspuns.

Connie a scos un sunet de încântare.
— Dar de ce lucrează în seara asta?
— E în Yorkshire. Mâine o să fie o licitație importantă și vrea să fie printre primii la marfă.
— Ei, poate vine data viitoare.
— Mulțumesc, Connie. Ar fi minunat.
— Poți să faci o pizza mai fițoasă? Nu doar cu pepperoni?
— Sigur că da. Chiar am absolvit un curs de bucătărie italiană. Când am fost… la Padova. Deborah e alergică la ceva?
— Padova? Splendid! Nu suportă anșoaul. Orice altceva merge.

*

Connie a plecat și am auzit ușa de la biroul ei închizându-se sus, la etaj. M-am așezat la masa ei de bucătărie, recunoscătoare pentru aluatul de pizza de sub degetele mele, o masă spongioasă care ceda sub presiune. Mi-am imaginat-o pe Laura într-o mansardă romantică din Padova, învățând să pregătească tortellini, ricotta și pizza adevărată, cea mai bună și cea mai simplă, ca în Italia. Tânjeam să fiu fata aceea, care îndrăznea și făcea astfel de lucruri. Mi-am tras mâna, iar aluatul s-a umflat ca un organ inflamat și decolorat, încercând să șteargă urmele lăsate de degetele mele. Joe, comerciantul de antichități. Îl și vedeam umblând pe culoarele nesfârșite ale unui târg de antichități, în căutarea mesei art deco perfecte. De ce n-oi fi ales și eu ceva mai ușor, un avocat sau un contabil? Ăștia nu stârneau curiozitatea nimănui.
Îmi dorisem pur și simplu ca Joe să pară interesant. Ceea ce probabil că era valabil și pentru mine.
Că scormonea după antichități sau făcea burrito, nici pomeneală să-l aduc pe Joe acolo, dar Deborah era o catastrofă și mai mare. Am luat la rând rapid scenariile. Dacă îi spunea Connie că mă trimisese agenția de recrutare, iar Deborah spunea că nu auzise niciodată de mine? Aveau să-mi ceară răspunsuri. Ar fi putut chiar suna la poliție. Dacă se adeverea avertismentul lui Joe și eram arestată? Abia ce simțeam că pusesem și eu un picioruș în acea casă – că mama era cu câțiva milimetri mai aproape decât fusese vreodată – nu puteam irosi acea șansă. Nu puteam fi de față când avea să vină Deborah. Trebuia să mă mișc prin casa lui Connie nederanjată de străini.
Am lăsat aluatul într-un vas, acoperit cu folie alimentară, și m-

am dus sus ca să vorbesc cu Connie. Spre surprinderea mea, ușa de la biroul ei era deschisă. Ea stătea la un birou îngust de lângă o fereastră care dădea spre grădină și spre spatele altor case. Connie nu mă auzise. Stătea aplecată asupra unui blocnotes galben, cu profilul neclintit de la concentrare, dar în primul rând mi-a sărit în ochi că ținea pixul cum ține un occidental novice bețigașele chinezești. Gestul ei era stângaci, lipsit de grație, pierdut într-un șir de acțiuni și contexte fără noimă pentru ea.

Am înlemnit la câțiva pași de ușă: știam că n-ar fi trebuit să văd asta.

— Futu-i, futu-i, futu-i, a zis ea încet, apoi a lăsat jos pixul și și-a luat capul în mâini.

Mi-era atât de milă. În timp ce eu îi găteam și-i făceam ordine în hârtii, îi pregăteam ceai și-i raționalizam batoanele de ciocolată Lion, ea se chinuia să țină pixul în loc, să stea acolo, sus, și să scrie șiruri nesfârșite de cuvinte minunate.

Am dat înapoi.

— Laura, a zis ea.

M-am întors rușinată, iar când privirile ni s-au întâlnit, am văzut și rușinea ei, pe care s-a grăbit s-o ascundă îndreptându-și ținuta și sprijinindu-și cu eleganță un cot de marginea biroului.

— De când stai aici? a zis ea pe un ton aspru. Obișnuiești să spionezi oamenii?

— Îmi pare foarte rău, am zis. Mi-a venit să-i spun că o consideram foarte curajoasă, dar am bănuit că nu i-ar fi plăcut deloc. Îmi spusese, desigur – și nu o dată – că are mâinile bolnave, dar una era s-o văd că mânuiește stângaci o sticlă de șampanie și cu totul alta să văd cu ochii mei cât de greu îi era să scrie.

M-am prefăcut că nu se întâmplase nimic. Laura Brown ar fi rezolvat totul fluierând: cu tact, fără efort.

— Am venit doar să-ți spun că nu mă simt prea bine, am zis. Pot să fac doar pizza, apoi să plec?

— Nu te simți bine? a răspuns Connie. Păreai absentă adineauri. Toate bune?

— Sunt la ciclu.

Nu-mi venise nimic altceva.

Expresia i s-a îmblânzit.

— Ce belea! N-am spus-o ironic. Sigur, Laura – nu-ți face

probleme cu mâncarea. Du-te acasă. Odihnește-te. O sun pe Deborah și-i spun să ia ceva de la M&S. Ai nevoie de paracetamol? Îl găsești în dulapul din baie.

Am simțit cum se relaxează ceva în mine; un mușchi invizibil pe care-l ținusem încordat fără să realizez. Îmi venea să mă reped și s-o îmbrățișez pe Connie, chiar dacă nici vorbă să-mi inspire îmbrățișări. M-am gândit la managerul meu de la Clean Bean, un tip pe nume Giles. Când eu sau Zoë eram la ciclu, pe el îl durea în cot că pe una din noi o îndoiau durerile, iar cealaltă, Zoë, vomita în toaleta angajaților. *Dacă bărbații ar avea ciclu,* spunea Zoë în barbă, *ar avea dreptul la concediu plătit douăsprezece săptămâni pe an și tampoanele ar fi gratuite.*

M-am simțit vinovată că mă bucuram de grija lui Connie, chiar dacă eram doar o lașă și mă ascundeam.

— O să-ți fac pizza, am zis. Doar n-o să-ți servești agenta cu mâncare de la M&S.

— N-ar fi prima oară și până acum n-a murit nimeni, a zis Connie.

— Dar de-aia sunt eu aici. Ca să ai în continuare parte de lucruri frumoase.

Connie părea impresionată, iar când s-a întors la blocnotesul ei și a luat iar pixul în mână, am văzut că obrazul palid i se îmbujorase. Și iar mi-am pus acea întrebare: de când nu se mai gândise nimeni așa la Connie, nu-i mai dusese grija, nu mai împărțise același spațiu cu ea? Disponibilitatea ei de a-mi purta de grijă fusese o surpriză și m-am întrebat cât timp zăcuse adormit în ea acel impuls, așa omenesc și natural cum era.

— Da, a zis Connie. Cred că ai dreptate. Dar du-te să te întinzi în camera de oaspeți. Ia un paracetamol și trage un pui de somn și, dacă nu-ți revii în câteva ore, nu e nevoie să stai pentru mine.

*

Am hotărât să înghit paracetamolul pentru că asta ar fi făcut Laura, din moment ce spusese că e la ciclu. Într-adevăr, mă durea puțin capul. M-am dus în dormitorul de la parterul înalt, o cameră micuță, cu un pat de o persoană și tapet în dungi, verde-mentă; pe toți pereții erau afișe de teatru înrămate, cele mai vechi din 1975. Era și o bibliotecă plină de romanele lui

Connie în mai multe limbi, dar nu le-am scos, simțind că nu e cazul să profit, din moment ce Connie se arătase atât de generoasă, de inocentă. Respectul față de Connie se lupta cu dorința de a afla mai multe despre mama. M-am întins pe pat, simțind că nu se cade să mă bag în așternut. M-am întrebat dacă Elise venise vreodată în acea casă, poate chiar dormise în acel pat – și dacă da, atunci când, în ce fel și cum se terminase totul? Dar am adormit aproape imediat ce am pus capul pe pernă – instantaneu, profund, cum adorm copiii la un drum lung cu mașina sau în brațele părinților.

Când m-am trezit, Connie era deasupra mea. Lumina de afară pălise odată cu apusul, iar expresia nesigură, îngrijorată, de pe fața lui Connie m-a surprins.

— Ah, s-a trezit, a zis ea. A venit Deborah.

— Cum?

— Ai dormit trei ore.

M-am ridicat brusc.

— Trei ore?

— Ai fost sub o vrajă, a zis Connie. Sau așa ești tu la ciclu. Eu nu mai pot dormi așa. Tinerii au mare noroc.

— O, Doamne, am zis. Îmi pare așa de rău.

— Nu te prosti. Pizza se face imediat. Hai s-o cunoști pe Deb.

*

Am urmat-o pe Connie în living. Deborah stătea lângă cămin. Era scundă, trecută de șaizeci de ani, după aprecierea mea, iar ochii ei strălucitori și duri nu trădau prea multe. Purta un șal gri imens, iar trăsăturile îi erau dominate de o pereche de ochelari cu o ramă mare, verde. Avea părul tuns în smocuri scurte, vopsit într-o nuanță potrivită, și purta o mulțime de bijuterii din perspex cu forme abstracte, probabil scumpe, care-i atârnau la gât sau îi zăngăneau pe degete. Arăta ca o bufniță, inclusiv ca rotunjime.

— Deb, ea e Laura. E îngerul meu, a zis Connie.

— Bună, Deborah, am zis, apropiindu-mă de ea. Eram încă amețită, dar mi-am dat seama că trebuie să fiu pe fază. Sunt Laura. I-am strâns mâna.

— Asistenta cea nouă, a zis Deborah, privindu-mă cu un zâmbet nu foarte amical. Ești un înger sau un demon?

— N-o băga în seamă, Laura, a zis Connie.

Deborah mi-a strâns mâna și mi-a examinat cu atenție fața.
— Vă aduc un pahar de șampanie? am întrebat.
— Da, mulțumim, a zis Connie.
— E clar de ce te place Con. Bine atunci, a zis Deborah. De ce nu?
Le-am lăsat și m-am dus la bucătărie, să torn șampanie. Am respirat adânc de câteva ori, sprijinindu-mă de blatul de bucătărie, iar când m-am întors, Deborah era tot lângă cămin și se dezbrăca de șal.
— E absolut imens! a zis ea, fluturându-l. Zici că-i pătură de picnic, ce naiba. Mi l-a cumpărat Davy de ziua mea. Dar o să se umple de păr de la câine. L-a împăturit cu grijă și l-a lăsat pe canapea. Connie și-a cerut scuze și s-a auzit țăcănitul încuietorii de la toaleta de la parter.
— Deci, cum ți se pare? mi s-a adresat Deborah. Încă nu te-a pus pe fugă?
Am râs.
— Nici pomeneală. Îmi place să lucrez pentru Connie. Am mare noroc.
— Connie consideră că ea e norocoasa, a zis Deborah, așezându-se cu paharul ei de șampanie. Predecesoarea ta a rezistat doar o săptămână, așa că sigur ești o zână.
— Predecesoarea? am repetat.
Deborah mi-a zâmbit neutru. Mi-era jenă că avusesem naivitatea să cred că eram prima din categoria mea, că și viața lui Connie începuse din clipa când îi trecusem pragul, la fel ca a Laurei. Connie trăise multe vieți prin comparație cu mine, iar cuvintele lui Deborah mă făcuseră să mă simt prost. Mi-am imaginat un șir fantomatic de foste asistente care eșuaseră toate în fața unei misiuni nedefinite, imposibile.
— Mă rog, a zis Deborah, fluturând din mână. Ești aici și Con te place. Asta e cel mai important. Cum ai aflat de slujbă?
Inima a început să-mi bubuie.
— M-a trimis aici agenția mea de recrutare, am zis.
— A, da. Asistenta mea, Rebecca, a ținut legătura cu ei.
— Mi-au spus că e nevoie de cineva care s-o ajute pe Connie prin casă și cu munca, m-am grăbit să adaug, sperând că n-o să mă întrebe de numele agenției, conștientă că între mine și arestul poliției stătea doar o amărâtă de adresă de Gmail. Gândul că aveam să fiu nevoită nu doar să dau explicații pentru

minciunile mele, ci și să arunc spectrul mamei în brațele acestor femei era de neîndurat.

— Mă bucur așa de mult de romanul cel nou la care scrie Connie, am zis, încercând cu disperare să schimb direcția conversației. După atâta timp.

— Știu, a zis Deborah, încruntându-se. Dar n-o ajută mâinile.

— Ăsta-i rolul meu, am zis.

Deborah mi-a aruncat o privire tăioasă.

— Zice că e despre responsabilitate.

Connie s-a ivit în ușă și a întrebat:

— Ce e despre responsabilitate?

— Cică *Mercurialul,* a zis Deborah. După spusele îngerului tău.

— O, da, a zis Connie, așezându-se comod în fotoliul ei vechi, de parcă nici n-ar fi existat pauza de treizeci de ani în care nu publicase nici un cuvânt. I-am spus Laurei că e despre responsabilitate, a continuat ea. Dar nu numai. O să-ți povestesc intriga, Deb. Bine?

— Bine, a zis Deborah.

— E despre o femeie. Întotdeauna e despre o femeie, a zis Connie, privind-o complice pe Deborah. O cheamă Margaret Gillespie.

— Un nume bun, a zis Deborah, sorbind cu răspundere din șampanie.

— Se întâmplă la Londra, în 1626, a continuat Connie. Soțul lui Margaret e un calvinist puritan fervent, așa că ea și fiica lor, Christina, pleacă împreună cu el la Massachusetts cu vaporul. Vor locui într-o colonie care se numește Peabody. Locul chiar există. Dar soțul lui Margaret moare și boala se întinde în toată colonia, omorând jumătate din populație. Ea supraviețuiește, la fel și Christina. Duc o viață grea. M-a interesat… mizeria, a explicat Connie, încrucișându-și brațele și ascunzându-și mâinile în timp ce-și descria pe larg lumea interioară. Sigur că ele n-ar fi avut ce căuta acolo de la bun început. Dar bărbatul care le adusese acolo nu mai e și nu-și permit să se întoarcă. Am vrut să scriu despre ce înseamnă să iubești pe cineva cu prețul pierderii de sine. Dacă e un lucru bun. Dacă nu cumva ăsta e sensul tuturor lucrurilor. Cred că tendința asta e uneori un handicap pentru Margaret. Iubirea ca dificultate. Acum n-aș vrea să fiu previzibilă – și lumea va spune că sunt previzibilă – dar există o prezență odioasă.

— O prezență odioasă? am repetat eu.

— Obstacolul, a zis Connie. Îi străluceau ochii. Tipul e o brută, sub masca evlaviei. Davy Roper, proaspătul soț al Christinei.

— Davy? a zis Deborah. Așa-l cheamă pe fiu-meu, Con.

— Știu, a răspuns Connie cu calm. Mi-a plăcut numele. Te deranjează?

— Nu, nu cred, a zis Deborah pe un ton plictisit, care sugera că era obișnuită cu asemenea lucruri.

— Davy e o bombă pentru Margaret și Christina, a continuat Connie. Face parte din conducerea coloniei pe un post mărunt, dar urcă în ierarhie. În spatele ușilor închise, o bate și o violează pe Christina. Încearcă s-o bată chiar și pe Margaret, ca s-o pună cu botul pe labe, pentru că ei nu-i convine să-l știe însurat cu fiica ei. Margaret începe să se revolte din cauza poziției ei izolate de văduvă vulnerabilă și se ia adesea în coarne cu Davy. Se ceartă mereu cu fiica ei din cauza lui Davy. Ar vrea ca ea să-l părăsească, dar Christina refuză. Pentru că Davy e spoiala lor de respectabilitate. Apoi, el începe să scornească zvonuri despre Margaret și oamenii devin bănuitori.

— De ce-l cred? am întrebat.

Connie s-a uitat la mine.

— De ce nu? El reprezintă autoritatea. E bărbat. Margaret e o străină. Și e o bucătăreasă bună, a continuat Connie. Ceea ce înseamnă că se pricepe la plante. Așa că Davy dă drumul la retorică. Cum a murit, de fapt, soțul ei? întreabă el comunitatea. Cum au murit toți ceilalți coloniști, de fapt? Ce sunt bucățile alea de scoarță uscată și ciuperci agățate în coliba lui Margaret? Cochetează cumva cu vrăjitoria? Connie s-a oprit să-și tragă răsuflarea. Când Christina rămâne însărcinată, a continuat ea, Margaret îi spune că poate da afară copilul, dacă nu vrea să aibă și el parte de traiul pe care-l aveau ele cu Davy. Christina hotărăște că nu vrea copilul. Margaret încearcă s-o ajute. Și lucrurile o iau la vale.

În cameră s-a lăsat tăcerea.

— Cum adică? a întrebat în cele din urmă Deborah.

— Care-i chestia, a zis Connie. Margaret Gillespie e mereu abandonată de toată lumea. Asta e și plăcerea, și durerea ei.

— Ce face Margaret, Connie? a întrebat Deborah.

— Prepară un abortiv pentru Christina, a zis Connie.

Deborah a terminat șampania din pahar.

— Așa.

— Christina îl ia și asta o omoară, a zis Connie. Cu mișcări lente, Deborah a așezat paharul de șampanie pe măsuța de cafea.

— Deci Margaret trebuie s-o ia de la capăt.

Cum stăteam în acel living elegant din Hampstead, am simțit o energie care se trezea sfârâind la viață: ciudată, rece și nefamiliară, deși până în acel moment totul fusese convivial. Mi s-a zbârlit părul pe brațe ca și cum Margaret Gillespie și fiica ei, până atunci niște umbre aproape imperceptibile, ar fi căpătat brusc o formă solidă.

— Și… Margaret reușește? am întrebat.

— Ce să reușească? a zis Connie.

— S-o ia de la capăt.

Ea a zâmbit.

— Va trebui să ai răbdare ca să afli.

— Se poate spune că *Mercurialul* e o privire asupra dinamicilor dificile de familie? a zis Deborah. Pot să le spun editorilor interesați că asta tratează romanul?

Connie a strâmbat din nas.

— E o simplificare, Deb. Dar atunci când un bărbat scrie despre familie? Oamenii nu consideră că vorbește neapărat despre familia lui. Dacă un bărbat scrie despre cum aspiri praful din covor, se va spune că vorbește despre purificarea sufletului. Dar când o femeie face aceeași chestie, ea se referă la menaj. Romanul ăsta ar putea fi despre suflet.

— Știu, a zis Deb. Dar.

— Ei ne consideră incapabile să inventăm chestii. Să vedem imaginea de ansamblu – când de fapt noi am fost nevoite să fim cele mai bune mincinoase din oraș, cele mai bune imitatoare.

M-am înecat cu șampanie și Connie s-a întors spre mine.

— Ești bine? a zis ea.

— Foarte bine. Abia îndrăzneam s-o privesc.

— Bine, a zis Deborah, cu o notă de exasperare în glas. N-o să spun că e o perspectivă asupra naturii familiei. Deși chiar nu cred că e greșit să scrii despre familie.

— Normal că nu e, a zis Connie. Felul în care e interpretat este problema.

Deborah și-a luat paharul gol de pe masă și am ciocnit pentru romanul lui Connie.

— Ar trebui să văd de pizza, am zis.
— Mulțumesc, a zis Connie. Totul e făcut în casă, Deb, Laura a făcut aluatul. Făcuse niște ochi mari, de parcă mi-ar fi reușit o fisiune atomică.
Deborah a ridicat paharul spre mine, cu fața ca o mască.
— Felicitări! a zis ea.

*

Muream de nerăbdare să mă întorc, să trag cu urechea la discuția pe care o purtau în lipsa mea, dar m-am concentrat să pun toppingurile pe pizza, să încropesc o salată și să pun masa. Când am terminat, am luat-o în vârful picioarelor pe coridor și m-am postat în fața ușii. Vorbeau cu voci joase, insistente.
— Chiar vrei să dezgropi iar toată povestea asta? spunea Deborah.
Am simțit cum mi se înmoaie maxilarul. Am închis ochii, rugându-mă să nu mă dea de gol scândurile podelei.
— E doar un roman, Deb, a zis Connie. Treaba mea e să creez o punte între realitate și prezentarea realității. Important e cum arată puntea asta, cum se simte sub picioare, unde ne duce. Nu neapărat de ce sunt eu constructorul.
— Nu sunt proastă, Con.
— Nu înțelegi, Deb. Connie părea să șovăie. N-ai înțeles niciodată.
A urmat un moment de tăcere.
— Crezi că nu recunosc de unde au venit toate astea? a zis Deborah.
— E ficțiune, a zis Connie, cu ceva tăios în voce. Ce, lumea a crezut că Charlotte Bronte a stat încuiată într-o cameră roșie când avea nouă ani? Că-și dorea în secret să se mărite cu un sociopat care-și ținea prima soție în pod?
Au tăcut amândouă. Auzeam focul trosnind în cămin.
— N-ai avut niciodată intenții rele, Con, a zis Deborah într-un târziu.
Connie rămânea tăcută, iar Deborah a pufnit nerăbdătoare.
— Tu nu știi toată povestea, a zis Connie.
— Am fost acolo. Jumătate a fost în capul tău, Con. În capul tău. Știu că a fost un moment dificil, dar el niciodată nu te-a considerat vinovată. Nici el, nici altcineva. Deci de ce să te

învinovățești singură?

Inima mi-a luat-o la goană. Să fi vorbit Deborah despre tata? Gândul că poate Connie avea s-o includă pe mama în noul ei roman – pe care aveam să-l bat eu la computer – era insuportabil, și totuși irezistibil. Am strâns pumnii ca să-mi opresc tremurul mâinilor.

— El n-a știut mare lucru. Dar, dac-ar fi știut, ar fi dat vina pe mine.

— Păi toată lumea a avut o parte de responsabilitate. Inclusiv el. Ai fost prea dură cu tine, Con. N-ai scris deloc atâta vreme și e mare păcat. Ce s-a schimbat?

Connie a oftat.

— Faptul că peste un an sau doi s-ar putea să nu mai fiu în stare nici să mă semnez, ce naiba! Ficțiunea nu rezolvă nimic, dar măcar se străduiește.

— Ai mai adus-o și pe fata asta nouă, o bagi și pe ea…

— Laura e minunată, a zis Connie.

Auzindu-i cuvintele, m-am simțit foarte vinovată. Nu eram minunată. Invadasem casa lui Connie ca să-mi caut mama. Eram acolo pentru Elise, nu pentru Connie. Și totuși, auzind cuvintele lui Connie, am simțit fără să vreau un val de afecțiune față de ea. Connie văzuse în mine calități – sau măcar într-o versiune a mea. Îmi venea să plâng.

— Ce competențe are? a întrebat Deborah.

— A absolvit o facultate. A călătorit, a predat – a fost în Costa Rica.

— Dar ce-i iese ei la afacerea asta? a insistat Deborah.

— Dumnezeule mare, Deb. Nu toată lumea are interese ascunse. Avea nevoie de o slujbă. Avea nevoie de o schimbare. Cred că a avut o perioadă dificilă. O fată deșteaptă ca ea să lucreze într-o cafenea.

— O, tu și fetele tale în perioade dificile. Îți cad la picioare și uite unde ajungi. Iartă-mă. Doar că. Îmi pasă de tine, Con. Vreau să-ți fie bine.

— Nu mai am timp, Deb. O ultimă poveste.

Deborah a oftat: un lung suspin din rărunchi, de om care-și petrecuse toată viața printre persoane nonconformiste, încăpățânate. Tulburată, înviorată, am luat-o înapoi pe coridor în vârful picioarelor. Apoi m-am întors pe propriile mele urme – dar de data asta tare, ca să fiu sigură că cele două femei aveau să

mă audă. Am intrat și am anunțat că pizza avea să fie gata în zece minute.

*

Cu mine de față, n-au mai spus nimic interesant. Deborah a făcut conversație de umplutură, în timp ce Connie răspundea aproape monosilabic. Seara părea compromisă.

— Zici c-ai terminat *Mercurialul?* a întrebat Deborah.

— Încă nu, a zis Connie.

— Cine ți-l scrie la computer? Presupun că e scris de mână.

— De-aia sunt eu aici, am zis. M-am întors spre Connie. Îl scriu eu la computer.

— Am un scris oribil, a zis Connie.

— Sunt tipul răbdător.

Connie a zâmbit.

— O să-ți spun „tipa răbdătoare”.

— Bun, a zis Deborah. După ce termină Laura de cules manuscrisul, ne-apucăm de treabă. La Artemis Press nu mai e de mult nimeni dintre cei care au lucrat la cărțile tale, Connie. Deci ne putem duce oriunde. N-avem contract. Poate fi o abordare cu totul nouă. Ai multe atuuri. Ești considerată o legendă. Ești o legendă. Iată cel de-al treilea roman mult așteptat al unui geniu literar care a stat ascuns.

— O, Doamne, a zis Connie.

— Pe de altă parte, piața e foarte diferită față de cum era la începuturile noastre, Con. Editurile sunt altfel. Va trebui să fii pregătită pentru asta. Și eu la fel.

Deborah și-a potrivit ochelarii pe cap.

— După ce m-ai sunat să mă anunți, am pomenit câtorva persoane, una și una, că scrii un roman. Ca să le pun pe jar, știi tu. Ca de obicei, s-a dus vorba, și niște producători de film și-au manifestat interesul să vadă scenariul. Unul de la Paramount și unul de la Silvercrest.

— Silvercrest, a zis Connie. Te-ai dus la Silvercrest?

— Nu m-am dus eu la ei, Con. Tocmai ți-am zis. Ei m-au sunat.

Dar Connie părea furioasă. Nu înțelegeam ce era atât de deranjant la interesul unuia dintre cele mai cunoscute studiouri de film din lume.

— Să avem noi manuscrisul dactilografiat, tot, și vedem ce

iese, ha? a zis Deborah pe un ton împăciuitor.
— Dar nu Silvercrest.
— Bine. Deborah și-a mușcat buza. Georgina Hyatt ar putea fi interesată de carte, a continuat ea.
— Cine naiba e Georgina Hyatt? a întrebat Connie.
— E editoare la Griffin Books. E puțin mai mare decât tine, Laura. I-ar plăcea mult. Te admiră enorm, Con.
— Nu știu dacă asta e bine sau rău, a zis Connie.
— De ce?
— Păi e ceva diferit. Connie a șovăit. Tu crezi că lumea chiar va fi interesată de așa ceva? Chiar o s-o vrea?
— Sigur că da, Con. Sunt convinsă că da.
— Pur și simplu n-aș vrea să fiu una dintre amărâtele alea scoase de la naftalină pe post de „capodopere uitate“. Genul ăla de ipocrizie oribilă, care se poartă cu mănuși. Calitățile unei cărți nu sunt niciodată înnobilate de cuvântul „uitată“. Ai senzația că e vina ta, că meritai oricum să ieși din uz.
— Asta să le-o spui femeilor uitate, a zis Deborah.

*

Deborah n-a stat și la desert: a pretextat că trebuia să ajungă acasă, să plimbe câinele. M-am oferit s-o conduc. Am stat amândouă în prag, în timp ce Connie troncănea prin bucătărie, încercând cu prudență să așeze vasele în mașina de spălat. Parcă și eu, și Deborah ne așteptam să se audă zgomot de farfurii făcându-se țăndări.
— Chiar n-o mai ajută deloc mâinile, a șoptit Deborah.
— Știu.
A tras ușa de la intrare, închizând-o aproape de tot.
— În anii ăștia, Connie a atras o mulțime de fete și femei, a zis ea. E o chestie a la Sylvia Plath.
— Ce e?
— Deși Connie a scăpat cu viață, desigur. În loc să viziteze un mormânt, femeile astea vor să intre în viața ei. Ești și tu ca ele?
Deși franchețea ei mă descumpănise, eram foarte tentată s-o întreb pe Deborah dacă vreuna dintre acele fete se numea Elise Morceau. Să fi fost mama atrasă pe orbita lui Connie sau invers? Cine se înamorase prima? Oare eram și eu una dintre acele fete? Nu mă aflam acolo din motive romantice, dar tot eram

dornică să dezghioc viața lui Connie strat cu strat, sperând s-o găsesc pe mama dedesubt.

— Nu, am răspuns. Eu am vrut o slujbă interesantă, atâta tot.

Deborah a oftat.

— Bine. Să știi că, pe vremuri, nu era ușor să te înțelegi cu ea când scria. Nu-i plăcea să discute cu jurnaliștii și nu văd de ce s-ar fi schimbat lucrurile.

— De ce să nu-i placă? am spus, prefăcându-mă îngrijorată ca să nu ratez ocazia. Presupun că ei vor fi încântați de revenirea ei, nu?

Deborah părea stânjenită.

— Lor le place să inventeze povești ca să umple golurile. Connie nu fuge de lume. Vrea doar să trăiască discret. Dar, de bine ce se ascundea, ei cu atât mai mult o amușinau.

— Dar de ce a vrut să se ascundă? am întrebat. Era atât de populară.

Deborah a zâmbit.

— Ei, poftim răspunsul. E un blestem, dar e totodată un joc. Dacă le dai câte ceva, te lasă în pace. Am tot încercat s-o conving pe Con de asta, până am lăsat-o baltă. Se vede că te place. Poate că are și încredere în tine. Așa că vei avea mult de furcă dacă dă lovitura cu cartea. Nu mă înțelege greșit, eu vreau să dea lovitura. Dar pentru noi două nu va fi ușor.

— E bine de știut.

— M-am gândit că e bine să fii în temă, atâta tot. Mi-a părut bine de cunoștință, Laura.

— Și mie…

N-am apucat să mai adaug nimic, că Deborah a și pornit-o pe mica alee a grădinii din fața casei, fără să se uite în urmă. A dispărut după gardul viu, iar eu am rămas în prag, năucă și înfrigurată. Am încercat să mă îmbărbătez gândindu-mă la toți cei pe care aveam să-i întâlnesc în curând – Margaret Gillespie, Christina, Davy Roper – poate la fel de reali pentru mine ca mama sau chiar ca mine, în acel straniu spațiu intermediar în care mă aflam. M-am gândit la *Iepurele verde,* la *Inimă de ceară* și *Urgia lăcustelor,* la cum se lipiseră de mine acele cărți, oricât ar fi încercat să fugă autoarea lor. *O, tu și fetele tale în perioade dificile. Îți cad la picioare și uite unde ajungi.* Așa spusese Deborah. Mi-am amintit vorbele tatei: *Maică-ta era influențabilă.* Eram convinsă că Deborah și Connie vorbiseră despre mama, iar

gândul că ea avea să fie imortalizată într-o ficțiune pe care eu aveam s-o citesc înaintea tuturor era aproape insuportabil.

1982

20

Connie o lăsă pe Elise pe marginea drumului, lângă casa de pe plajă a Sharei și a lui Matt.

— Vin să te iau peste patru ore, da?

— Tu ce-o să faci? întrebă Elise, ducându-și mâna la ochi ca să se ferească de soare. Își uitase ochelarii de soare. Connie îi purta pe ai ei, iar Elise nu-i vedea expresia.

— Mă duc să lucrez, zise Connie.

— Unde?

— Unde? De ce întrebi?

— Eram curioasă.

— O să fiu acasă, El. Connie îi zâmbi. Dacă ai nevoie de mine, mă suni.

— Con?

Dar Connie plecase. Elise o privi cum dispare în arșița zilei. *Con*, ar fi vrut să spună. *Azi e ziua mea. Am douăzeci și trei de ani.*

*

Shara o conduse pe Elise direct în atelier. Elise pășea în urma celeilalte femei, care, văzută din spate, în rochia ei de vară, arăta ca o jumătate de violoncel. Fizic, Shara era tot ceea ce nu era Elise: avea sâni plini, șolduri late, păr lung și blond, și pielea bronzată. Îi evoca lui Elise o creatură a apei, poate un leu de mare – un leu de mare frumos, pe jumătate transformat în femeie, cu clopoței pe înotătoare.

— Ce te amuză? întrebă Shara zâmbind, în timp ce-și aranja pensulele.

— Nimic, răspunse Elise.

— E bine dacă te așezi aici? spuse Shara, arătând spre un șezlong verde închis, cu ciucuri la bază.

— Sigur.

*

Telefonul venise cam la o săptămână după ce Elise o întrebase pe Shara dacă avea nevoie de un model. Shara părea să se fi răzgândit: voia un model – dacă Elise mai era dispusă să-i facă acest serviciu. Totul i se păruse cam dubios lui Elise, care se întreba dacă nu cumva avusese loc o discuție fără știrea ei. Shara sunând-o pe Connie, s-o anunțe că Elise se oferise. Connie spunându-i: *Amuz-o, Shar – are nevoie de distracție.*

Era posibil. Elise își tot alimenta ghemul mic și negru de resentimente față de Connie, care poate că voia să scape de ea. I se făcuse rușine de rugămintea ei de a fi pictată, ca și cum s-ar fi expus într-un fel vrednic de milă – acea dorință de a fi observată, reconfigurată, de a deveni specială. Și totuși, când Connie îi transmise rugămintea, acceptă pe loc.

Privi spre mare, pe fereastra larg deschisă. Era o zi californiană magnifică. Cerul era senin, de un albastru aproape regal, iar în marginea câmpului ei vizual răsărea iarba-de-mare în nuanțe verzui și aurii. Auzea valurile clipocind, dar nu le vedea. Părea o scenă ireală, Elise admirând ceva la care niciodată n-avea să ajungă cu adevărat.

Închise ochii și tabloul deveni oranj, firele de praf pătrunzându-i în interiorul pleoapelor. Simți din nou o arsură amintindu-și cum uitase Connie de ziua ei. Să nu spună nici un cuvânt, să nu vină cu o felicitare, să nu propună un prânz drăguț – să nu-și amintească – era zdrobitor.

— Ce mă bucur că ai zis da, spuse Shara, întrerupându-i gândurile. Elise deschise ochii și o privi pe Shara. Shara fusese cea care spusese da, nu Elise – ideea fusese a lui Elise din capul locului.

— Pictezi des portrete? întrebă ea.

— Înainte pictam autoportrete, dar m-am lăsat. Shara zâmbi șters.

— De ce te-ai lăsat? întrebă Elise.

— Când și când îmi pictez ochii.

— Doar ochii?

Shara își făcu de lucru cu tuburile, pânzele și pensulele.

*

Elise își scoase șortul, tricoul și lenjeria de corp. Simțea cum îi

curge furia prin vine; voia ca Shara s-o vadă.

— Azi e ziua mea, spuse ea. Așa că am venit cum m-a făcut mama.

Shara se întoarse cu fața, cuprinzând cu privirea umerii cu ascuțimi de sepie ai lui Elise, părul ei pubian negru, sânii mici, stomacul plat și șoldurile firave.

— La mulți ani, spuse ea. Poți să te așezi pe șezlong?

— Vrei să stau pe șezlong? întrebă Elise.

— Te simți bine dezbrăcată? zise Shara.

— Vrei să mă îmbrac?

Un licăr de nerăbdare străbătu chipul Sharei.

— Dacă tu preferi să stai nud, nu, răspunde ea.

— Bun.

— Poți să stai pe-o parte, sprijinită pe șold, cu fața la mine?

Elise se instală comod pe șezlong și în propria-i piele. Acea situație familiară, în care nu i se cerea altceva decât să stea nemișcată, începea s-o calmeze. Să fie prezentă, dar și absentă, în timp ce adevărata ei persoană dispărea în tablou. Îi plăcea să urmărească mișcarea fluidă a brațului Sharei – urca până la pânză, apoi se retrăgea, iar urca, iar se retrăgea – în timp ce pensula lăsa urme pe care Elise nu le putea vedea. Îi plăcea concentrarea Sharei, aerul ei respectuos.

Ușa atelierului se deschise și Matt intră val-vârtej.

— Unde-ai pus... Tăcu. Făcu ochii mari, holbându-se la silueta întinsă a lui Elise, apoi întorcând privirea spre perete.

— Căcat. Nu știam.

— Te-am rugat să bați la ușă, spuse Shara.

Matt se întoarse spre soția lui și cei doi se priviră ca și cum Elise n-ar fi fost acolo, strălucind pe canapea, goală și albă, ca un fruct periculos cules de Shara din grădină, pe care nu știa cum să-l pregătească, să-l curețe de coajă și să-l mănânce. Shara se postă între Matt și Elise – ca s-o protejeze pe Elise sau să-l blocheze pe Matt? Elise nu-și dădea seama.

— Ce cauți? spuse Shara.

— M-ai pus să înnoiesc asigurarea pentru casă. Deci asta fac.

— Așa.

— Dar nu găsesc dosarul.

— E la locul lui, Matt. Shara oftă. În birou, al treilea sertar al dulapului cu acte. Umerii Sharei erau încordați până în dreptul urechilor. Tihna camerei se scurgea pe ușa deschisă.

— Bine, zise el și ieși pe ușă, închizând-o în urma lui.
Shara se întoarse spre Elise, cu o expresie indescifrabilă.
— Hai să facem cafea.
— Nu vrei să continui?
— Simt nevoia de-o cafea.
Elise se înfășură într-un prosop mare de plajă în timp ce Shara pregăti două căni de cafea instant. Apoi deschiseră ușa din spate a atelierului și se așezară pe veranda care înconjura casa, cu trepte care coborau până la dunele de nisip.
— Ai planuri de ziua ta? zise Shara.
— Nu prea o sărbătoresc.
— Dacă știam, îți luam un cadou. Sigur nu te deranjează că ai venit aici?
— Sigur.
— Ai vorbit cu ai tăi de-acasă?
— Ăă… cu tata nu. Mama a murit.
— O, aoleu. Îmi pare rău. Eu sunt cam gură-spartă.
— Nici o problemă.
Shara sorbi din cafea, cu șuvițele de culoarea porumbului care-i încadrau fața fluturându-i în vânt.
— Când a trecut dincolo mama ta?
Formularea i se păru ridicolă lui Elise. Suna stupid, New Age. Dar adevărul era că gentilețea și respectul Sharei erau aproape insuportabile, făcând-o pe Elise să realizeze că propriile ei reacții la situații erau limitate, artificiale, insuficient de mature. În acel moment, Elise suferea cu adevărat pentru că Shara se raporta la moartea mamei ei cu delicatețe și atenție.
— A murit când aveam nouă ani.
— O, scumpo. Nouă ani. Îmi pare tare rău. Shara își puse mâna pe mâna lui Elise și o strânse.
— Nu-i nimic, zise Elise. Își potrivi mai strâns prosopul. O chema Patricia, adăugă ea.
— Un nume drăguț.
— E demodat, spuse Elise.
Rămaseră în tăcere câteva minute. Shara privea către dunele de nisip.
— Dar cu Connie? Merge bine? zise ea.
Ce insistentă era Shara, cu întrebările ei intime! Elise simți că amețește. Nu putea tolera presupunerea Sharei că, pentru că *ea* se simțea în stare să pună acele întrebări, Elise ar fi trebuit să

se simtă în stare să răspundă.
— Bine, mersi, spuse ea. Dar tu și Matt?
Shara oftă.
— Avem probleme. Probabil că știi de la Connie. Ea nu prea l-a înghițit niciodată pe Matt. Ți-a zis că am pierdut un copil?
— Nu, minți Elise, nu atât ca să păstreze iluzia discreției lui Connie, ci pentru că voia să afle mai multe de la Shara, fără ca Shara să se simtă trădată. Îmi pare așa de rău, continuă ea. Trebuie să fi fost absolut oribil.
Shara rămase tăcută o vreme. Elise își legăna picioarele sub verandă, simțind așchiile subțiri de lemn intrându-i în coapse. Jos, la orizont, un cârd de pelicani pluteau pe cer, în căutare de pește.
— E cel mai groaznic lucru care mi s-a întâmplat vreodată, zise Shara. Totul mergea bine. După care n-a mai mers.
Elise nu știa ce să spună. Shara păru să-și dea seama și se întoarse spre ea.
— E oribil, zise ea. E un cuvânt bun. Nu mai fusesem niciodată gravidă. Și am rămas. Așteptasem atâta. A fost așa o bucurie. Și săptămânile treceau. Și, normal, te frământi – chestiile obișnuite. Îi bate inima, crește, o să fie sănătos? Dar știi că de obicei e foarte probabil să fie totul în regulă. Și uite că într-o zi, o zi obișnuită, cele mai negre temeri mi s-au adeverit deodată. Nu înțelegi cu adevărat, pentru că ai nevoie de timp și e greu să trăiești momentele alea. Nu țin minte prea bine săptămânile și lunile de după ce am pierdut copilul. În fiecare dimineață, în fiecare seară, stai așa și aștepți să vezi cum o să fii în ziua aia, bine sau praf. Dacă durerea o să dureze veșnic.
Trase adânc aer în piept.
— Exact asta e. O oroare nenorocită.
Elise se simți copleșită de responsabilitatea de a o asculta.
— Îmi pare sincer rău, zise ea. Sincer.
— Aș vrea doar să-i treacă și lui prin cap să asigure casa fără să trebuiască să-l rog eu, spuse Shara brusc. Presupun că a preferat să iasă la surfing. Oftă. Căcat. Tu chiar nu ești obligată să asculți toate astea.
— Nu, nici o problemă. Doar că mi-ar plăcea să te pot ajuta cu ceva.
— Îmi face bine măcar să spun chestiile astea. Mă simt… Shara tăcu. Am senzația că ceea ce ni s-a întâmplat, pierderea

copilului, ne-a făcut să ne vedem cu adevărat unul pe altul. Nu ne cunoșteam reciproc la suferință. Nu realizam că, la o adică, o să fiu atât de limitată – emoțional, intelectual. Cum să zic, n-o fi chiar cel mai rar lucru din lume. Și el e la fel de distrus. Vreau să mă facă să mă simt mai bine, dar el parcă niciodată nu știe ce să-mi spună, cum să mă ajute. De parcă toată căsnicia noastră a fost un fel de. Un fel de joc. Totul a mers strună câtă vreme ne gândeam la viitor doar în termeni de cuvinte. Dar uite că viitorul ne-a bătut la ușă și ne-am făcut arșice.

Elise își simțea fața încinsă. Fluența emoțională a Sharei, franchețea ei – era ceva total nebritanic, ea n-ar fi putut purta niciodată o asemenea discuție cu Connie. Nu trăise suficient sau suficient de profund cu ideea de maternitate pentru a putea extrage dintr-o fântână interioară vreun sfat pentru Shara.

— E absolut îngrozitor să pățești așa ceva, Shara, spuse ea. Dar. Poate nimic din ce simți nu e permanent, nu?

— Știu. Dar s-a întâmplat, Elise. Și e aici, între noi. Eram însărcinată în șase luni. Șase luni. El nu înțelege. Crede că o să vină altul și gata.

— Poate vine.

— Dar eu pe ăla l-am vrut. Pe el l-am vrut.

Vocea Sharei deveni răgușită, cuvintele se revărsau din ea, iar răsuflarea și gura nu reușeau să țină pasul.

— Și nu facem sex. Deci e o problemă, adăugă ea, cu o notă ironică în voce care o mai liniști pe Elise. Și nu vreau să fac sex cu el. Nu vreau să se apropie nimeni de corpul meu.

— E de înțeles, spuse Elise. I se făcuse frig și ar fi vrut să intre înapoi în casă, dar știa că nu se poate clinti de pe verandă decât când avea să decidă Shara. Shara se întoarse spre ea.

— Tu nu simți uneori la fel? Vreau să zic, cât e de pur și de plăcut să știi că trupul tău e doar al tău, e doar pentru tine? De parc-ai fi înăuntrul tău?

Elise se gândi la asta.

— Nu, răspunse ea. Nu m-am simțit niciodată așa.

Shara părea îndoită.

— Serios?

— Mda, zise Elise.

Shara încuviință din cap.

— Asta pentru că ești tânără. Șovăi. Nu trebuie să fii... disponibilă, Elise. Dacă nu vrei.

Lui Elise i se păru o observație arogantă și condescendentă. În stilul lui Connie. Prin ce trecuseră acele femei în cei șaisprezece ani de dinainte să apară Elise – de care să nu aibă și ea știință? Ce anume se întâmpla cu femeia în intervalul dintre douăzeci și treizeci de ani – chiar li se întâmpla tuturor femeilor?

— Știu că nu trebuie, răspunse ea.

Shara părea nesigură.

— Tu și Con aveți planuri serioase, eh?

— Da.

— Să vedem. Și ești fericită aici, în California?

Elise ridică din umeri.

— Cred că da.

— Ce zici, Connie o să vrea să rămână aici?

— Tu ce zici?

Shara căzu pe gânduri.

— Sinceră să fiu, nu știu. Nu e genul ei să stea departe de Londra atâta timp.

— Aha.

— Elise?

— Da?

— Dacă te pomenești c-ai rămas însărcinată, să faci copilul.

— *Ce?*

— Știu, știu, zise Shara. Dar oricum. Să-l faci. Pentru că orice ar zice lumea, nimic nu se compară cu asta.

Vocea Sharei se frânse, iar ea se ridică și coborî de pe verandă pe nisip. Elise o privi cum se îndepărtează prin iarba înaltă până la brâu. Părea să fi uitat de tablou. Îi venea să strige: *Dar copilul nu-i aici, n-a trăit – de unde ai putea tu să știi? —*, dar știa că nu poate spune astfel de lucruri. Înțelegea că suferința te poate face dogmatic. Înțelegea că, într-un fel, Shara încerca s-o prevină – să fie puternică, să fie ea însăși, să nu se țină după Connie ca un cățeluș docil.

Pentru Shara, copilul ei mort era o persoană reală – era al *ei*. Era o viață pe care o crescuse, o viață care se pierduse. Nu era doar un concept. Ordinul pe care i-l dăduse Shara era și subiectiv, și ridicol, și totuși presupunea o convingere atavică, fără precedent, pe care Elise n-o mai auzise niciodată. Voia s-o ajute pe Shara, voia să răspundă afirmativ. Se ridică și strigă în direcția ierbii:

— Dacă rămân vreodată însărcinată, așa o să fac. Promit.

Shara se întoarse, o privi pe Elise și izbucniră amândouă în râs.

21

Elise hotărî să accepte propunerea lui Matt cu lecțiile de surfing.

— Se poate? o întrebă ea pe Shara. Mai întâi îți pozez ție, apoi mă duc la mare pentru lecție. Dacă tot stăm aici o vreme, măcar să mă obișnuiesc cu oceanul.

— Sigur, zise Shara. E o idee excelentă.

Connie se bucură când Elise îi spuse că va lua lecții. Comentă că era păcat să fie lângă apă și să nu încerce s-o cucerească.

— Nu încerc s-o cuceresc, Con, zise Elise. Nu poți cuceri oceanul.

— Corect, răspunse Connie. Dar poți încerca.

Shara scotoci și găsi un costum vechi de înot din vremea când abia ieșise din adolescență. La început, Elise se înfioră văzându-l. I se părea că seamănă cu un mort fără oase și cap. Dar când îl îmbrăcă, învelișul de cauciuc lucios o făcu să se simtă puternică și marină ca o focă, nu ca o fată bălăcindu-se într-o piscină.

Se ducea la Shara și Matt din două în două zile, ieșind pe ușa din spate a atelierului Sharei și sărind pe dune, apoi alergând până pe malul apei unde o aștepta Matt, cu placa înfiptă vertical în nisip.

Elise descoperi că oceanul avea efectul unui burete. N-o deranja când rata câte un val care se spărgea peste corpul ei, răsucind-o în apă sau izbind-o de fundul mării. Voia să se izbească până când avea să iasă ceva din ea. Nu mai voia nici o aniversare ratată, nu voia să aibă nici o vârstă. Voia să vadă ce-i oferă apa. Învăța repede, având o înclinație naturală – poate pentru că centrul ei de greutate era jos și-și ținea bine echilibrul pe placă. Simțea curenții de aer, se putea suci și răsuci, totul cu grație, înaintând prin tunelul unui val ca o gânganie nepăsătoare prea disproporționat de mică pentru a se sinchisi de un muson. Era temerară. Și totuși, Matt cădea în brizanți mai des ca ea.

*

Shara nu venea niciodată pe plajă. Nimeni nu putea numi sau alina durerea de care suferea ea, pentru că suferea pentru ceva care-și manifestase prezența doar cu ea.

Matt nu vorbea niciodată despre Shara, spunea doar că surfingul nu fusese niciodată pasiunea ei; el era cel înnebunit să intre în apă. Era un caz tipic de outsider convertit, care ajunge evanghelist, un englez care crescuse cu pământiul și cenușiul din râurile englezești și plimbările pe coastă și ajunsese să se scufunde în apa de culoarea safirelor. Matt și Elise vâsleau împreună departe de mal, așteptând să-i împingă apa, de parcă i-ar fi purtat departe de întrebările fără răspuns din casa de pe plajă. La început n-au vorbit decât despre cum se stă pe placă, despre cum se cade corect, cum se estimează apropierea valului.

După lecție, Shara era cea care o conducea cu mașina acasă la Connie, în West Hollywood. Elise intra în bungalou moartă de oboseală, dar tot nemulțumită într-un mod imposibil de definit. Stătea întinsă în pat, gândindu-se la toate malurile din lume și la întinderile de apă dintre ele. La conglomeratele imense, nesfârșite, de oceane și mări, de râuri, smârcuri și lagune, la ororile lor reale și imaginare, la cât erau de frumoase la suprafață și la misterul vieții din adâncuri.

*

Elise stătea la piscina bungaloului și își palpa vânătăile cu care se întorcea de la ocean. Erau ca niște butoane ale conștiinței într-o realitate în care nimic n-avea sens în afară de corpul ei. Connie observă vânătăile.

— Ce-s astea? întrebă ea. Ce faci?

— Nimic, e de la surfing, zise Elise.

*

În august, la o lună după ziua ei, Elise hotărî să-i spună lui Connie că uitase de aniversarea ei de douăzeci și trei de ani. Veni până în pragul dormitorului de oaspeți, pe care Connie îl transformase în cameră de scris. Și aici, ca și în casa de la Londra, deasupra pragului părea să planeze un hotar invizibil pe care Elise simțea că nu-l poate încălca.

Connie păru dezorientată, aproape copleșită.

— Vai de mine! Ziua ta. O, Elise. Îmi pare așa de rău.
— Nu-i nimic, zise Elise. Ești ocupată.
— Asta nu-i o scuză. O, e groaznic. Cum a fost posibil?
Elise simți obișnuitele zvâcniri interioare ale abandonului – atât gândul că va fi părăsită, cât și dorința de a pleca ea însăși. Era un sentiment seducător, un motiv întemeiat de a se purta urât. Încercă să-l ignore.
— S-a întâmplat și gata, spuse ea. O să mai am și alte aniversări.
— Ce pot să fac? zise Connie. Știu. Hai să dăm o petrecere.
— N-am nevoie de nici o petrecere.
Telefonul de pe noptieră sună. Femeile se uitară una la alta. Nici măcar nu avură nevoie să vorbească.
— Ieri a bătut-o fostul ei soț, spuse Connie în timp ce telefonul continua să țârâie. Are un ochi vânăt. I-a scos un dinte. S-ar putea să aibă o comoție.
— Ce dracu'!
— A trebuit să oprească filmările, deși erau aproape gata.
— Vai de mine, Connie. Răspunde.
— Voia să vină încoace, dar pot s-o amân.
— Nu, e în regulă. Sigur.
Connie se repezi la telefon și răspunse.
— Alo? Bună, Barb. Acoperi receptorul cu mâna. O să mă ocup de ziua ta, dragă, spuse ea încet. Promit.

*

O oră mai târziu, în fața bungaloului opri o mașină. Elise trase cu ochiul de după perdeaua din living. Barbara coborî cu grijă de pe bancheta din spate. Era cocoșată, purta niște ochelari de soare imenși, iar poșeta îi stătea agățată de brațul îndoit din cot. Era o priveliște ciudată – Barbara arăta împuținată și prea osoasă, îmbrăcată într-un costum cu pantaloni roz prăfuit, ca o pasăre tropicală cu genunchi șubrezi abia târându-se spre cuib.
Connie era deja la ușă.
— O, scumpo, o auzi Elise spunând. Haide, intră.
Se așezară toate trei în răcoarea tihnită a livingului. Aparent fără vreo jenă, Barbara își scoase ochelarii de pe față. Elise înghiți în sec, privind-o lung.
— Bună, doamnelor, spuse Barbara. Ochiul drept era aproape

închis de umflat ce era, lucind lăcrămos în crăpătura îngustă dintre pleoapa superioară și cea inferioară. Pielea îi era colorată în diferite nuanțe intense de violet și albastru, care păleau până la un roșu maroniu la marginile vânătăilor. Partea de jos a maxilarului era ușor inflamată.

Elise avu un șoc văzând că Barbara lasă jos ochelarii de soare, își ia capul în mâini și izbucnește într-un plâns intens, cu hohote. Umerii i se scuturau în sus și-n jos. Elise se simțea țintuită în fotoliu, știind că nu se cade – oricare ar fi fost ierarhia dintre ele – s-o atingă pe zeiță și să-i redea gloria trecută.

Connie se ridică imediat și o luă în brațe pe Barbara. Barbara se lăsă moale în îmbrățișarea ei.

— Connie, zise ea cu vocea înăbușită.

— Stai liniștită, Barb.

— A trebuit să vin la tine, zise Barbara, retrăgându-se puțin. Îmi pare rău. Pur și simplu… nu puteam sta singură în casa aia…

— Barb, ești mereu bine-venită, zise Connie.

— Putea să dea și el în altă parte. Cum făcea înainte. Dar mi-a dat peste față. Brusc, Barbara se desprinse de Connie, îndreptându-se de spate.

— Uită-te la mine, futu-i mama mă-sii! Cum dracului mai lucrez eu acum?

— Sunt sigură că Bill și Eric se descurcă.

— Lor puțin le pasă. Barbara gemu. Cică să schimb încuietorile, doar atât au să-mi spună!

— Barb, îți promit c-o rezolvăm.

— Producția o să piardă mii de dolari din cauza întârzierilor. Și toată lumea o să afle că Barbara Lowden e genul de femeie care se lasă călcată-n picioare de bărbați. Dacă nu cumva s-a aflat deja, în orașul ăsta de bârfitori grupa mare.

— Nu-i adevărat. Nu e vina ta. Și oricum, nu contează ce cred ei. Ești Barbara Lowden.

— Care cine mă-sa e? țipă Barbara. Trebuie să beau ceva, Con. Și-mi trebuie un Valium. Începu să-și scotocească în poșetă. Muist nenorocit! țipă ea, făcându-le să tresară pe celelalte două femei. Barbara aruncă un flaconaș de medicamente în aer, ca un explorator care tocmai descoperise Sfântul Graal – și, oricât de ciudată și de oribilă ar fi fost situația, Elise se bucură auzind în tonul ei același spirit dintotdeauna.

*

După o jumătate de oră, Barbara se mai calmase și stăteau toate trei pe marginea piscinei.

— Arnica e bună pentru vânătăi, zise Elise. Își ridică bluza și se învârti în loc, dezgolindu-și coapsele și spinarea, apoi suflecându-și pantalonii scurți ca să le arate celorlalte femei interiorul coapselor.

— Vezi? Eu mereu îmi dau cu ea. Mă duc să ți-o aduc.

Până să apuce Barbara să răspundă, Elise se duse în dormitor și aduse crema. Când se întoarse la piscină, celelalte două femei amuțiră brusc.

— Poftim, spuse ea, întinzându-i Barbarei crema de arnică.

— Mulțumesc, scumpo, spuse Barbara, punând-o lângă ginul tonic. Cred că deocamdată nici nu suport să ating locul.

— Poate peste câteva zile, spuse Elise.

— Sigur, spuse Barbara. Și tu… ăă, te umpli imediat de vânătăi?

— La surfing, zise Elise. Mă lupt cu oceanul. Și pierd.

— Ei, nu se știe niciodată, zise Barbara, dar Elise nu înțelese exact ce voia să spună. La modul realist, continuă Barbara, arătând spre ochiul ei, asta o să treacă într-o lună. Dar poate că, peste vreo două săptămâni, fetele de la machiaj o să-l poată acoperi.

— Nu se poate să filmeze între timp scenele lui Lucy cu Don? întrebă Elise. Pur și simplu să refacă programul?

— Asta-i chiar o idee bună. Ce m-aș face eu fără voi două?

— Bravo, El, zise Connie.

Elise nu se simțea mândră. O irita să fie atrasă într-o dramă care n-o privea, de fapt, și era conștientă că, odată depășit momentul, Barbara avea s-o ignore în continuare.

— El îi pozează Sharei pentru un portret, zise Connie.

— O, asta-i minunat, scumpo, zise Barbara. Ai mai făcut chestia asta?

Elise îi aruncă o privire lui Connie, care refuză să i-o întoarcă. Mai discutaseră cu Barbara despre experiența lui Elise la Academia Regală de Artă și nu o dată.

— Da, am mai făcut, răspunse ea.

— Aș vrea să văd tabloul când o să fie gata, zise Barbara.

— Shara lucrează încet, zise Connie.

— Dau o petrecere, zise Elise. Pentru ziua mea.
— Oh! Când e ziua ta?
— A fost luna trecută. Connie a uitat, așa că o facem acum.
Barbara le privi pe amândouă, în mod evident neștiind ce să spună. Connie o fixă pe Elise, cu un zâmbet jenat pe față.
— Am zis că-mi pare rău, dragă.
— Așa e. Și te-am iertat.
— Pot să vin și eu? zise Barbara.
— Sigur, zise Elise. De-aia am și adus vorba. Vei fi invitata de onoare.
— O faceți bal mascat pentru mine? Ca să vin în costum de mumie egipteană.
— De-abia așteptăm, zise Elise. Adică, oricum ziua mea a trecut de mult, deci ce mai contează o lună?

*

Barbara rămase peste noapte la ele. O îmbrăcară într-o cămașă de noapte de-ale lui Elise, o instalară în patul din camera de oaspeți și-i mai dădură un somnifer. Adormi destul de repede. Se înnoptase și se auzeau cicadele, iar Connie stătea la piscină, la lumina stelelor, trăgând de un păhărel în care rămăsese un strop de whisky. Elise se așeză lângă ea.
— Ești bine? întrebă Connie. Ai insistat pe lângă Barbara cu ziua ta.
— Eram furioasă, zise Elise. Se așeză lângă Connie și-și lăsă capul pe umărul ei.
— Știu, zise Connie. Și pe bună dreptate. Merit să fiu făcută de rușine.
— Barbara tot se va trezi mâine dimineață convinsă că ești nemaipomenită.
Connie oftă.
— E confuză, El. O ajut doar.
— Știu.
— E groaznic. La banii și la poziția ei, tot e vulnerabilă. Mă întreb dacă asta se schimbă vreodată.
— Mă îndoiesc. Elise luă paharul din mâna lui Connie și bău din el. Ți-e greu s-o vezi așa.
— Sigur că da.
— Vreau să zic că pentru noi nu va mai fi niciodată starul de cinema. N-o să mai aibă niciodată același mister. E o femeie

bătută.

— Hei, zise Connie cu asprime. Nu e un „star de cinema“ sau o „femeie bătută“.

— E și una, și alta.

— Simplifici deliberat. Știi bine că nu-i așa.

— Nu ți se pare ciudat că a eșuat aici? N-o avea alți prieteni? Oameni de încredere? Pe noi abia dacă ne cunoaște.

Connie ridică din umeri.

— Nu cred că mai poate avea cu adevărat încredere în cineva, și o înțeleg. E o apropiere între noi. A fost de la bun început.

— Nu crezi că asta e doar pentru că vii din afară, deci îi dai mai puține bătăi de cap?

— Mersi pentru votul de încredere.

— N-am.

— Nu cred că ea mă consideră „din afară“, zise Connie.

Elise șovăi.

— Simți. Te. Te simți atrasă de ea, Con?

— Dacă mă simt atrasă de ea?

— Păi tocmai ai pomenit de apropiere.

— E o femeie frumoasă, ar trebui să fiu oarbă ca să nu recunosc, dar nu. Nu, nu. Nu mă gândesc așa la ea.

— Bine.

— Tu ești cea mai frumoasă dintre toate. Vino încoace, zise Connie.

Elise veni mai aproape, iar când Connie îi atinse obrazul cu degetele ei delicate, simți un fior coborându-i în pântec. Connie îi ridică gura și o sărută încet. Buzele li se împreunară multă vreme, apoi se îndepărtară. După asta rămaseră una lângă alta în tăcere, privind încremenirea de neon a apei.

2017

22

Zi de zi, stăteam la masa de bucătărie a lui Connie și-i scriam povestea la laptop. Habar n-aveam cum se termină, pentru că îmi dădea cu țârâita, câte cinci sau șase pagini galbene, dreptunghiulare, cu un scris mare și mâzgălit, dar totuși lizibil, fiecare propoziție ocupând câte două rânduri pe hârtie. Lucram conștiincios, câteodată cu venerație. Proza ei era la fel de bună ca în urmă cu treizeci de ani. Erau cadențe asemănătoare cu cele din primele două romane, imagini care se repetau și teme ca a învăța să trăiești singur, să faci față pierderii, să te bucuri de libertate.

În timp ce scriam, m-am convins că Connie se identificase cu Margaret Gillespie. Asta pentru că Margaret Gillespie era o femeie cu autoritate. Era o femeie care dispunea de alte femei – în acel caz, de fiica ei, aproape o copilă, captivă a propriilor împrejurări de viață. Era un roman ambivalent pentru că nu era limpede – sau cel puțin nu încă – dacă Margaret voia să-și facă fiica să sufere, s-o pedepsească pentru ceva.

Connie plasase acțiunea romanului pe Coasta de Est a Americii, ceea ce pentru mine era tentant, chiar dacă era epoca primilor coloniști și nu perioada de început a anilor ’80 când ea trăise acolo, după spusele tatei. Părea atrasă de atmosfera nepământeană, de elementele de mare și pădure și de condițiile aspre. Coloniștii ei păreau să ignore faptul că nu era un pământ virgin, că pe acele maluri și în acele păduri, populația nativă trăia de mii de ani, în armonie cu mediul înconjurător. Disconfortul pe care-l resimțea Margaret acolo, desființarea patriarhală a justiției naturale pe care o întruchipau Davy Roper și acoliții lui, ca și femeile din jurul lor, care se lipeau de putere pentru a păstra o iluzie de control, erau pentru mine dovezi ale atitudinii critice pe care Connie o nutrea față de orice formă de

colonizare. Margaret era o progresistă, poate chiar anacronică, și totodată o străină. Nu se potrivea în societatea creată de Connie, cum mi se părea că se potrivește Christina, ceea ce explica disperarea lui Margaret.

Christina era la rândul ei o enigmă: dintr-un anumit unghi, ar fi putut fi considerată pragmatică, din altul, ar fi putut părea lipsită de coloană vertebrală. Voia o viață ușoară, voia să se supună vicisitudinilor și să spere că va fi bine. Dar Margaret n-o lăsa. *Am ajuns prea departe ca să te faci iar mică de tot,* îi spunea ea.

De obicei, n-am vise trăsnite. Când visez, am parte de acea simfonie stranie, irecuperabilă, plină de ciudățenii și banalități, care se risipește dimineața și e imediat uitată. Dar Margaret Gillespie a început să-mi domine nopțile până când înzestrările ei sinuoase au ajuns să se confunde cu ale mele. Mă pomeneam pe plaja unde stătea Margaret în imaginația lui Connie, țărmul ca o lamă albă încovoiată, mărginită de pinii dinspre care răsuna lătratul câinilor de vânătoare. Știam gustul lemnos al mâncării pe care Margaret o făcea cu ce găsea prin pădure. Am văzut plevușca din apă căpătând o culoare rozalie de la sângele unui personaj – deși în paginile lui Connie încă nu mi se dezvăluise care era acela. Carisma lui Davy se făcuse deja simțită – ca și pumnii lui, misoginismul și nesiguranța lui de sine care-mi bântuiau uneori nopțile. Pântecul Christinei se umfla, dar în acel simbol al speranței dormita moartea și mă trezeam cutremurându-mă.

De când trăsesem cu urechea la conversația ei cu Deborah în seara cu pizza, eram și mai ahtiată după indicii despre mama, dar totodată mai speriată de ceea ce aș fi putut descoperi. Până în acel moment, Connie păruse să se aricească atunci când era întrebată despre viața ei și-i plăcea să împărtășească lucruri doar când putea controla informația oferită. Și uite că totuși îmi dădea cele mai profunde gânduri și născociri ale ei. Nu-mi rămânea decât să sper că acele pagini aveau să mă ajute să înțeleg cine era Connie cu adevărat și, mai departe, cine fusese mama. Eram convinsă că scriitorii scriu despre ei în ficțiunile lor și că, oricât ar răsuci ideea de pornire într-o formă nouă, tot rămâne un dram de adevăr acolo. Dacă într-adevăr Connie o cunoscuse pe mama atât de bine cum pretindea tata, atunci cu siguranță avea să se regăsească în acele pagini. Așa că scriam

și citeam și, în timp ce citeam, o vedeam pe mama în Christina, intimidată de autoritatea lui Margaret, prizonieră într-o căsnicie pe care nu și-o dorea, dar care îi oferea măcar puțină independență. Dar cum puteam fi atât de selectivă? Dacă-i atribuiam mamei un rol în ficțiunile lui Connie, atunci trebuia să-i dau un rol și tatei. Și nu-l vedeam ca Davy Roper. Tata era un om afectuos, nu un monstru. Respingeam ideea că m-aș servi din rezerva de litere a lui Connie ca să scriu ce cuvânt poftesc, dar poate că așa era.

Tata mi-a trimis un SMS. CF? NOI BN, scria el. De parcă ar fi fost un întreg grup în Franța, nu doar el și Claire, un cuplu de vârsta a doua spre a treia, stând pe malul mării, desprins de fiica lui adultă, care zburase încotro o ducea vântul.

Mă dau drept altcineva, ca să lucrez pentru o femeie care ar putea sau nu să știe ce s-a întâmplat cu mama. Cutreier codrii din mintea ei în căutare de indicii. Prietena mea cea mai bună mai face un copil și, deși o iubesc foarte mult, viața mea e total altfel decât a ei și mă nemulțumește că, oricâte eforturi aș face, tot mă las condusă de dihotomia asta impusă de societate, cum că de-acum suntem total diferite, pe când ea nu face niciodată așa. Cu iubitul meu am ajuns niște colegi de apartament care din când în când mai fac și sex, și nu știu dacă e normal. Nu știu ce va fi cu mine, nici măcar în viitorul apropiat, darămite unde o să fiu peste zece ani. Urc pe o scară în nori, dar mi-a alunecat piciorul de pe treaptă și atârn cu capul în jos. Asta-i viața, doar că nu ne-au zis la școală? E normal să atârn cu capul în jos?

Sunt bine!☺am răspuns.

AI CITIT CĂRȚILE ALEA DE LA MINE?

Am ezitat. Să recunosc că le-am citit avea să însemne un șir nesfârșit de complicații. El avea să mă întrebe cum mi se par, dacă o căutasem pe Connie.

L-am mințit. Începusem să mă pricep la mințit.

Încă nu le-am citit, am scris.

NU TB SĂ LE CITEȘTI.

Știu. Dar apreciez că mi le-ai dat.

A FOST FOARTE NEDREPT FAȚĂ DE TINE, a scris el.

A început să mă usture puntea nasului. Era prea mult patos în grija și compasiunea lui, în inadecvarea cuvintelor lui și în stilul oribil în care încerca să se exprime.

Sunt OK, tată.

OK. DAR SĂ MĂ SUNI, DA? DACĂ AI NEVOIE DE MINE. SAU DE CLAIRE. STM AICI.

Mulțumesc.

*

Sfârșitul de octombrie s-a făcut noiembrie și timp de patru săptămâni, pe măsură ce temperatura scădea întruna afară, iar rafturile supermarketurilor se goleau de fantome comestibile din ciocolată și de dovleci umflați, umplându-se prematur cu buturugi și plăcinte cu carne de Crăciun, eu continuam să scriu la computer romanul lui Connie, la masa ei de bucătărie. Faptul că acel spațiu domestic, feminin prin tradiție, fusese cooptat în activitatea noastră intelectuală îmi dădea o satisfacție, ba chiar o senzație de putere.

Lucram pentru Connie de șase săptămâni, dar aveam senzația că trecuse mai mult timp – parc-aș fi fost acolo de ani de zile, parcă ne-am fi cunoscut de dinainte și am fi așteptat amândouă momentul potrivit să ne reunim, încrezându-ne în sincronizarea vieților noastre pentru ca asta să se întâmple. Ceea ce era o aiureală, din moment ce eu pusesem la cale totul. Îmi făcea plăcere să mă gândesc că fusese pe undeva inevitabil sau predestinat să mă angajeze ea, dar categoric manipulasem situația ca să ajung acolo. Dar chiar ne înțelegeam bine. Păream să mă adaptez ușor la energia zilelor ei, iar faptul că-mi oferea romanul era un lucru extraordinar, care estompa granițele dintre noi. La 1 decembrie i-am cumpărat un calendar de Advent cu ciocolată și m-a bucurat încântarea ei.

*

În viața mea nu mai existase nici o femeie ca ea. În doar două luni, cunoscusem directețea lui Connie, egoismul ei interesant, care nu era chiar egoism. Era mai mult afirmare de sine. Ca o pisică, te tolera pe lângă ea, ceea ce te făcea să-ți dorești să rămâi.

Dar trăiam o dilemă. Cu cât tăceam mai mult, cu atât mai mult puteam rămâne în acel sanctuar, dar în același timp aveam să mă irosesc, ignorând cine eram cu adevărat.

— Ai mai arătat vreodată cuiva ce scrii, așa cum faci acum? am întrebat-o într-o după-amiază, după ce terminasem de bătut la

computer porția de pagini pe ziua aceea.

— Nu, a zis Connie, oftând în timp ce se strecura pe scaunul din fața mea, deschizând și închizând încet pumnii, ca pentru a-și stimula circulația. De obicei țin foarte mult să păstrez secretul.

Am închis laptopul.

— Ce s-a schimbat de data asta?

— Ce s-a schimbat? Păi chiar aș vrea să public cartea asta. Data trecută am avut un contract. Presupun că asta s-a schimbat.

— Presupun că uneori e nevoie de secrete, am zis. Ca protecție.

— Corect.

— Deci – nu te deranjează deloc că eu pot s-o citesc așa? Că-mi împărtășești secretul ăsta?

M-a privit întrebător.

— Vreau să termin cartea asta, Laura. Mă dor degetele de mor și împart treaba cu tine. Compromisul e că vezi cartea înainte să fie gata. Cu toții trebuie să facem compromisuri.

— Ți-e… frică de ce-o să zică lumea despre carte?

Colțurile gurii lui Connie s-au lăsat în jos, în timp ce ea fixa crăpăturile și spiralele din masa de lemn de stejar dintre noi.

— Asta e, a zis ea.

Am înghițit în sec, apucând marginea laptopului.

— Apropo, mi se pare excelentă. Personajul Christinei mă fascinează.

Connie a ridicat ochii.

— Pe bune? O vezi? E credibilă?

— Foarte. Foarte credibilă. Inima mi-a luat-o la galop în piept. Chiar e ciudat. Aproape că am senzația că o știu de undeva.

Connie s-a uitat lung la mine.

— Bun. La ea am scris cel mai greu.

Când să întreb de ce, Connie s-a dat brusc cu scaunul în spate, iar degetele ei noduroase s-au agățat de marginea mesei în căutarea echilibrului. Am bâjbâit, dorindu-mi cu disperare s-o rețin în cameră, dar conștientă că riscam să dezvălui mai mult decât ar fi fost înțelept.

— Dinamica dintre ea și Margaret e destul de toxică și totuși ciudat de afectuoasă, am zis.

Ea m-a privit cu ochii îngustați și am început să mă bâlbâi.

— Adică… scuze… nu intenționez să fac pe criticul.
Connie s-a uitat în jos la mine.
— Slavă Domnului! Pentru că atunci probabil că te-aș da afară.
Am rămas ca trăsnită. Nu-mi dădeam seama dacă glumise. Connie a ieșit din bucătărie, iar eu am rămas cu ochii la capacul laptopului, ascultând-o cum se retrage încet la etaj.

23

N-o mai văzusem pe Kelly de la penibila întâlnire din Soho, de la localul cu ramen. Niciodată nu se mai întâmplase să fie o asemenea stânjeneală între noi și știam că și Kelly suferă la fel de mult ca mine, așa că m-am bucurat când mi-a trimis un SMS, ca să ne vedem. Ne-am înțeles să ne întâlnim la una dintre cafenelele noastre preferate din Spitalfields și ea a zis că o aduce și pe Mol. Am rezervat cea mai bună masă, în capăt, cea cu fotolii moi, departe de vitrina aburită și de curentul rece care venea de la ușa care se tot deschidea și închidea. La boxe se auzeau melodii clasice de Crăciun, iar când ele au intrat pe ușă, în timp ce Bing Crosby cânta „It’s Beginning to Look a Lot Like Christmas“, mi s-a părut că burta lui Kelly devenise destul de vizibilă, chiar și înfofolită cum era ca să se ferească de gerul iernii. Mi-a crescut inima văzând-o pe Mol într-o superbă ținută miniaturală tricotată. M-a văzut și ea și s-a luminat la față.
— Rosie! a zis ea, repezindu-se printre scaune și mese spre mine.
— Bună, Molcuțo. Ți-am luat o felie de tort, am zis, îmbrățișând-o. Umerii ei micuți mi s-au părut atât de osoși și de fragili. De ciocolată.
Mol radia extaziată. S-a așezat, iar fotoliul catifelat era atât de mare pentru ea, încât părea să se fi micșorat.
— Cred că mi-a înghețat de tot fața, a zis Kelly, dezlegând fularul lui Mol și scoțând căciula fetiței ca pe un capac de ceainic tricotat. Părul lui Mol era vâlvoi. Kelly s-a uitat la fiica ei. Mai am nas? a întrebat ea.
Mol a chiuit, bătând din picioare de încântare.
— Normal că da, mami. Dar eu? Se lupta cu mănușile ei elastice cu un singur deget, grăbindu-se să ajungă la tort.
— Ești bine? mi s-a adresat Kelly, care rămăsese în picioare,

lângă masă.
— Da. Tu? am zis.
— Vino încoace, a zis ea. Am ascultat-o și ne-am îmbrățișat. Am crezut că mă pufnește plânsul – aș fi vrut să mă descarc plângând – dar prezența lui Mol și spațiul public m-au împiedicat să-mi dau drumul în hohote. M-am mulțumit s-o mai strâng o dată în brațe pe prietena mea cea mai bună.
Ne-am așezat, Kelly răsuflând din greu, de parc-ar fi venit pe jos cincizeci de kilometri și în sfârșit se putea odini.
— V-am comandat o cafea fără cofeină și un suc de mere pentru Mol, am zis.
Ea a zâmbit.
— Ce grijulie! Deci, ești pregătită pentru Crăciun?
— Aiurea, am zis. Știi cât îmi place mie Crăciunul.
— Noi plecăm mâine la părinții lui Dan. A trebuit să mă superorganizez. Știi că ei n-au semnal acolo? Te duci acolo și ești mort.
— Tu ești mereu superorganizată. Și o să-ți facă bine să iei o pauză de internet.
— Așa e. Dar o să-ți amintești cine sunt, da? Când o să mă întorc din morți.
— O să-mi amintesc de tine.
— Voi mergeți la părinții lui Joe?
— Mda, am zis.
— Draga de Dorothy.
— Vai, nu. Și Daisy – Dumnezeule!
Kelly a râs.
— Nu te duce. Dă-i încolo de burghezi. Du-te la taică-tău.
— E prea târziu să-mi iau bilet de avion sau de feribot.
Kelly a oftat.
— Ba nu e. Bobocel, de ce nu faci tu ce vrei? Să știi că poți.
— Dar ce anume vreau să fac? am zis.
— Păi asta ne întrebăm cu toții.
— Ție-ți convine, am zis. Părinții lui Dan sunt minunați. Te-ai aranjat.
Kelly a luat furculița din mâna fiicei ei și, cu ferocitatea unui dictator turbat care trasează o hartă, a tăiat tortul de ciocolată în mai multe îmbucături. Furculița clincănea agresiv pe farfurie. Mol părea ușor speriată, știind că maică-sa era deja agitată de ceva.

— E așa claustrofobic acolo, a zis Kelly pe un ton mai controlat, înapoindu-i furculița lui Mol. Până la urmă mă ofer să le tai lemne pentru sobă – deși e ger afară, ce dracu’. Fac asta în fiecare an. Doar ca să pot respira. Iar după trei zile cedez nervos și mă urc pe un deal, cu telefonul în aer, în speranța c-o să prind o legătură cu exteriorul.

M-am abținut să râd.

— Tai lemne?

— Tai lemne de rup, mersi. Cum de nu știai chestia asta despre mine? Sunt marea tăietoare de lemne. O să tai lemne toată ziua dacă trebuie.

Începuse și Kelly să râdă și era o mare ușurare că temerile legate de prietenia noastră, cu care cred că intraserăm amândouă pe ușă, se risipiseră.

— O, Doamne, a zis ea clătinând din cap, încercând vitejește să înveselească atmosfera. Mai am atâtea de făcut, știi? Nu vreau să mă duc, dar părinții lui sunt înnebuniți s-o vadă pe Mol. Pregătesc un proiect imens, cu o firmă foarte tare pe care o cultiv de luni întregi.

N-a zis care e firma, pentru că știam amândouă sigur că eu nu auzisem de ea.

— Am adus-o pe Mol pentru că Dan a zis că are niște treburi pe care trebuie să le rezolve el pe ultima sută de metri, de parcă programul meu n-ar fi la fel de important. Dar noi două aveam întâlnirea asta planificată de multe zile. Voiam să vin singură, apoi să lucrez puțin, dar nu.

Zâmbetul îi dispăruse și s-a lăsat pe spate în fotoliu, radiind de furie.

— Îmi pare rău, am zis. M-am afundat într-ale mele. Ca de obicei. Nu știam de proiectul ăsta.

— Probabil nici măcar nu ți-am zis de el. Nici nu mai știu cum mă cheamă zilele astea. A înălțat dintr-o sprânceană către mine. Cam așa ca tine, *Laura.*

Am ignorat-o.

— Cum merge partea asta? a insistat ea.

— Să știi că mi-e chiar dragă Connie, am zis.

— Oho! Dar practic ce faci toată ziua?

— Păi deocamdată îi scriu manuscrisul la computer. A scris un roman nou.

— E bun de ceva?

— E fantastic. Se desfășoară în Massachusetts, în anii 1620. E despre o tipă care are o fată. Și comunitatea începe s-o acuze pe tipă că e vrăjitoare. Apoi, fiica rămâne însărcinată și încep necazurile.

— De ce în America anilor 1620?

Chelnerița ne-a adus cafelele și sucul pentru Mol. Venise rândul meu să ridic din sprânceană la Kelly.

— Nu pui întrebări din astea. Iei ce-ți dă ea și unești punctele mai târziu.

— Și? Ai unit punctele?

Am oftat.

— Poate.

— Adică?

I-am spus lui Kelly despre conversația dintre Deborah și Connie, la care trăsesem cu urechea. Kelly s-a încruntat.

— Dar n-a pomenit numele Elise? a zis ea.

— Păi nu. Dar a zis ceva de un tip care niciodată n-a dat vina pe Connie pentru cele întâmplate.

Kelly părea sceptică.

— Rosie, ar putea fi vorba despre oricine. De ce nu deschizi pur și simplu discuția cu ea?

Am luat o gură de cafea.

— E ciudat, Kel. Pur și simplu mă simt... în largul meu acolo. Îmi place compania ei. Kelly părea consternată, așa că m-am grăbit să continui. Mă simt utilă, asta e. Iar ea e o femeie foarte interesantă.

— Crezi că are vreo bănuială cine ești?

Am lăsat jos cafeaua și am adunat câteva firimituri din tortul de ciocolată al lui Mol de la marginea farfuriei.

— Mă rog. Uneori mi se pare că se uită ciudat la mine. Mă privește fix.

— Cum, ca și cum te-ar recunoaște? a întrebat Kelly, făcând ochii mari.

— Oarecum. Sau ca și cum ar ști foarte bine cine sunt și doar se joacă cu mine.

— Vai de mine. Ciudat.

— După care mă gândesc că-mi fac eu iluzii.

— Dar încă n-a încercat să te otrăvească?

— Sunt aici, nu?

— Ești. Uneori ești o ciudățică, Rose, dar mă bucur că-ți merge

treaba. Numai să ai grijă. Bătrânicile sunt periculoase, frate.

— Mersi, Kel.

După un moment de gândire, am hotărât să nu-i spun că-mi redistribuisem iubitul în rol de anticar.

— Tu îi spui lui Dan ce simți – cu împărțirea sarcinilor și restul?

Kelly a oftat.

— Am învățat să-mi aleg bătăliile. O să-mi fac treaba mai târziu, după ce Mol se culcă, și gata.

— Eu una par să nimeresc în bătălii ca musca-n lapte, am zis.

— Cam așa, dar e în regulă. Ai o armură bună. Ești Laura Brown. Kelly a râs și s-a lăsat pe spate în fotoliu. Nu, serios acum, adevărata diferență între tine și mine, Rosie, este că eu știu că n-o să câștig toate bătăliile, ceea ce mă scoate din minți, iar tu crezi că n-ai să câștigi nici una. Și nu pot să sufăr chestia asta. Trebuie să crezi în tine. Știi că mă enervez doar pentru că te iubesc și-ți vreau doar binele.

— Știu. Îmi pare rău.

A urmat un moment de jenă.

— Nu spune că-ți pare rău. O să te iubesc mereu, a zis Kelly.

— Și eu o să te iubesc mereu, am răspuns.

Am rămas așa, bucurându-ne de robustețea noastră în timp ce Eartha Kitt cânta „Santa Baby“, iar Mol își termina tortul de ciocolată. Kelly a oftat, cu mâna pe căpșorul fiicei ei.

— Deci tu ce-ai face de Crăciun, dac-ar fi s-alegi?

Kelly a închis ochii.

— Rosie-Rose, aș dormi o mie de ani.

După moartea bunicilor, tata și cu mine am considerat aproape ridicol să mai sărbătorim Crăciunul, să împărțim un curcan, cea mai mare și mai uscată pasăre, din care două persoane puteau mânca până hăt, în ianuarie – chiar și să ne încurcăm cu un brad. Mereu mă bucuram când se termina totul, iar viața revenea la normal. În ultimii cinci ani, făcusem Crăciunul acasă la părinții lui Joe și niciodată nu mă simțisem bine. Tata fusese invitat de mai multe ori, dar refuzase întotdeauna, chemându-mă în schimb pe mine în Franța. Nu m-am dus niciodată.

Crăciunul se apropia, dar în apartamentul nostru nu se zărea nici un semn. Joe era mereu plecat la întâlniri cu prietenii de la școală și de la facultate, iar eu stăteam mult la Connie, de unde plecam uneori abia la zece noaptea. Ignoram Crăciunul, așa că am rămas surprinsă ajungând la Connie, într-o dimineață de la

mijlocul lui decembrie, și găsind un brad bogat, verde și neîmpodobit, așteptând în nișa de la fereastra livingului.

— Acum l-au adus, a zis ea. Mi-l împodobești tu?

M-am dus în fața lui – un molid maiestuos, înalt cam de doi metri. Pe fotoliu era o cutie mare.

— Globurile mele, a zis Connie. M-au enervat firele. Nu pot să le descurc. Va trebui să te ocupi tu.

Am măsurat din ochi bradul, inspirând mirosul sevei.

— Nici o problemă, am zis.

— Mulțumesc, a zis Connie. Azi lasă munca. Mai bine facem asta.

— Dar suntem atât de aproape de final.

— Exact. N-avem de ce să intrăm în panică.

După discuția penibilă despre decizia lui Connie de a-mi împărtăși conținutul romanului ei, nu mai îndrăznisem s-o întreb nimic. Nu că mi-ar fi dat ea vreun avertisment explicit în acea după-amiază, dar între noi plutea o mustrare: *Ai o treabă de făcut. Tu scrie acolo și nu mai pune întrebări.* Oricât mi-aș fi dorit să obțin răspunsuri despre relația lui Connie cu mama, simțeam că asta ar fi putut s-o îndepărteze pe Connie – cu tot cu spectrul mamei. Și aș fi fost total pierdută. Și nu era doar asta. Connie mi-era dragă. Îmi plăcea că, într-un fel sau altul, fiind vorba despre ea, nu mă deranja să împodobesc un brad de Crăciun.

*

Am făcut focul, iar Connie a adus o sticlă de șampanie de la rece.

— E zece dimineața, am zis.

— Și? Poți s-o deschizi tu? Doamne, degetele mele!

Am turnat în două pahare. Nu mai cunoscusem pe nimeni ca ea, o femeie care făcea ca șampania la zece dimineața să pară perfect acceptabilă, aproape necesară. Am deschis cutia cu decorațiuni: Connie nu se zgârcise. Înăuntru erau beculețe albe, beteală, globuri metalice vechi cu aspect fragil, în nuanțe de cireșiu, turcoaz, roșu de cutie poștală și portocaliu aprins. Culorile m-au surprins: n-aș fi crezut că lui Connie îi plac asemenea zorzoane. A trebuit s-o recalibrez iar în mintea mea. Când mi se părea c-am prins-o, iată că-mi aluneca printre

degete.

— Ai invitați de marea sărbătoare? am întrebat-o, încercând să-mi păstrez echilibrul pe fotoliu, cu mâna printre crengile proaspete, de culoare închisă. De-aia ai cumpărat un brad așa enorm?

— Nu, a răspuns Connie, uimită. Tu?

Am râs.

— La noi în apartament?

— Atunci unde mergi?

— La părinții lui Joe.

— Zici că te duci la Fagin[7].

— Aș prefera să mă duc la Fagin.

— Dar pun pariu că-ți face cadouri mărețe.

— Uneori.

— Care-i preferatul tău? a zis ea, cu ochii strălucindu-i.

Mi-am derulat în memorie multele Crăciunuri petrecute împreună. Joe niciodată nu se străduise în mod deosebit să-mi ia cadouri potrivite. Rame foto drăguțe, un șal din cașmir, lumânări, cărți. Toate minunate, dar lipsite de atenția minuțioasă la care te-ai putea aștepta de la un iubit anticar.

— Au fost așa de multe. Nu pot s-aleg, am răspuns.

— Aha, a zis Connie. Și cine gătește?

— Mama lui.

— Normal.

— Cu ea nu e niciodată o experiență prea relaxantă.

Connie a lăsat jos paharul și a început să netezească o bucată de beteală aurie. Arăta ca o omidă uriașă care scânteia în lumina focului.

— Atunci de ce te duci? a întrebat ea.

— Așa zice și prietena mea cea mai bună.

— O, da?

— Mă duc pentru că-l iubesc.

Connie și-a îndreptat atenția asupra betelii, netezind-o întruna cu un deget tremurător. Am căutat prin cutie următoarea podoabă, simțind cum mă îmbujorez, recunoscătoare că trebuia să mă aplec, evitând astfel privirea lui Connie.

— Luminile sunt preferatele mele din tot ce înseamnă Crăciunul, a zis ea.

---

[7] Personaj din *Oliver Twist* de Charles Dickens, care exploatează o bandă de copii orfani, punându-i să fure.

— Poftim?
— Licăritul lor. Mă liniștește.
Am închis ochii și am simțit-o brusc pe mama pierind înăuntrul meu, neasumată, nemărturisită.
— Ai noroc că poți sta singură, am zis. Pe mine probabil c-o să mă așeze lângă Lucia.
— Lucia?
Am ridicat ochii, ținând între degete altă podoabă. Connie stătea foarte liniștită, cu spatele drept, ca și cum ar fi așteptat ceva.
— Nepoata lui Joe. Are șase ani, am zis. Divulgasem încă un nume real și aveam impresia că-mi lepăd falsa identitate ca pe o piele.
— Nu-ți plac copiii? a zis Connie.
— Nu-mi place Lucia.
Connie a chicotit, apropiindu-se cu beteala și încercând cu stângăcie s-o împingă adânc printre crengi.
— O pun eu, am zis.
Ea a oftat, întinzându-mi beteala și întorcându-se în fotoliu, unde cu mișcări încete, dar hotărâte, a mai băut o gură de șampanie. Văzând că-i tremură paharul, m-am uitat în altă parte.
— De ce nu-ți place de Lucia? a zis Connie.
— Pentru că e precoce.
— Poate că e prea sigură pe ea și nu-ți convine.
Era o idee radicală, iar asta nu mi-a plăcut. Dar poate că era adevărat. Poate că vedeam în Lucia o siguranță, o fericire pe care eu n-o cunoscusem niciodată. Oare eram invidioasă pe un copil de șase ani? Mă simțeam ca vai de capul meu.
— E doar enervantă, am spus pe un ton defensiv. Poți să fii nesuferită la șase ani, Connie.
— O, sunt convinsă.
— Câți copii cunoști? am zis.
— Nu prea mulți. Toți copiii pe care i-am cunoscut au crescut deja.
— Le cumpărai cadouri și de-astea?
— Nu. Copiilor fratelui meu le trimit bani. Phoebe și Jack. Și-a masat fața. I-am văzut ultima oară pe când erau adolescenți. Acum sunt trecuți de treizeci de ani.
— E o pauză măricică.

— Da! a zis ea, pe un ton aspru și vioi.

Nu prea intuiam vârtejurile din adâncuri, dar șampania îmi dăduse curaj și voiam s-o trag în continuare de limbă.

— Ai crescut la Londra? am întrebat-o.

— Peste tot. Tata era ofițer superior în armată. Când s-a lăsat de armată, ne-am stabilit în Essex. La granița cu Suffolk.

— Îți plăcea.

Connie a oftat zgomotos.

— N-aș spune că-mi plăcea. Tata lipsea mult de-acasă, mai ales când eram eu mică. A fost printre primii care au intrat în Bergen-Belsen în ’45.

— O, Doamne!

— Da. Cât a mai trăit, de fiecare dată când se pomenea de Holocaust la radio sau la televizor, închidea. Mama era distantă. Era subdezvoltată din punct de vedere matern. Poftim, mai vrei un glob? Ăsta e superb.

Am luat globul într-o nuanță vie de fucsia pe care-l scosese ea din cutie.

— Dar te poți dezvolta din punct de vedere matern? am întrebat.

— Sigur că da, a răspuns Connie de parc-aș fi spus o mare prostie. Trebuie. Din puținul pe care-l știu, îmi închipui că e un mare șoc toată chestia. A făcut o pauză. Bineînțeles că așa erau vremurile. Lăsa copiii cu bona. Eu o vedeam o oră, după baie. Nu-mi citea povești. Mă punea să stau în salon. Doamne, ce rece era. Mă întreba cum îmi petrecusem ziua. Ziua! Aveam șase ani!

M-am gândit la Lucia.

— O, eu cred că la șase ani ai ce să spui, am zis. Și măcar mama ta îți punea întrebări.

— Nu țin minte deloc ce-i răspundeam. Nu-mi plac întrebările, a zis Connie.

M-am simțit iar dojenită, așa că n-am răspuns. Connie a oftat și s-a lăsat pe spate în fotoliu.

— Parcă devin profund meditativă când mă uit la altul cum face o treabă manuală, a zis ea. Și-a ridicat mâinile, cercetându-le. Chiar dacă în ultima vreme se amestecă și cu o senzație de regret.

— Cum le simți acum?

— În regulă. Detest să ies afară în frig, pentru că încep să mă

doară tare. Uneori așa de tare, că mi le-aș tăia. Sunt total inutile. Dar când e mai cald, ca acum, sunt mai puțin iritată.

— Ce brad mare ai, am zis.

Connie a râs. Am continuat să împodobesc bradul, alegând globuri sub privirea ei, păstrând amândouă o tăcere amicală. De afară se auzeau din când în când mașini, câte o ușă închizându-se, vocile nervoase ale celor care încercau să-și facă și cumpărăturile, să și vadă de copii. Cerul era alb și sumbru, o zi anostă, o zi de stat în casă. Brusc, m-am simțit foarte recunoscătoare pentru brad.

— Am fost foarte atașată de tata, a zis Connie din senin. Când se întorcea de unde era plecat, mă apuca așa o emoție auzind că oprește mașina pe alee. Mirosea mereu a uniformă apretată și a fum de țigară. Se spune mereu că militarii nu știu să-și exprime afecțiunea, dar nu-i adevărat. El era foarte prezent cu mine. Așa spuneți voi, ăștia din generația ta, nu? Prezent?

— Cred că da.

— Dar când m-am gândit mai târziu la asta, mi-am dat seama că multă vreme m-a tratat ca pe un băiat. Un fiu. Îmi vorbea ca unui egal. Mă lăsa să pun mâna pe armele lui. Tunsă scurt și slăbănoagă cum eram înainte de pubertate, presupun c-aș fi putut trece drept băiat. Dar n-a ținut. Fratele meu, Michael, a început să ocupe acest rol, iar eu am devenit femeie. O femeie care nici măcar n-a vrut să facă lucrurile normal, să-și găsească un băiat bun și să se mărite. Era un lucru pe care l-ar fi înțeles. Dar eu n-aveam de gând să fac asta niciodată. L-am dezamăgit.

— Sunt sigură că nu. M-am dus la șemineu și am mai pus un lemn pe foc, bucurându-mă de căldura care radia din centru.

Connie a zâmbit.

— Ba normal că da. Crede-mă că la marginea Essexului nu se auzise de flower-power. Era începutul anilor ’60. Relațiile homosexuale erau încă ilegale pentru bărbați și nici măcar nu se concepea că femeile pot avea așa ceva. Englezul mediu n-avea, practic, noțiunea asta.

Connie s-a aplecat din fotoliu și a mai scos un glob, de această dată o sferă de sticlă transparentă pe care era lipită o umbră de zăpadă artificială.

— Sincer, nu cred că tata știa ce e o lesbiană, a zis ea. Avea studii de filologie clasică, deci ai fi putut spera că era capabil să înțeleagă dragostea între persoane de același sex, dar era genul

de respect rezervat pentru Homer. Când i-am spus în sfârșit că n-o să mă căsătoresc niciodată, s-a uitat la mine de parc-aș fi venit de pe altă planetă. Nu m-am obosit să-l lămuresc.

— Trebuie să fi fost greu.

— O, a fost de-a dreptul ridicol. Așa mi se pare acum. Deși pe vremea aia am avut naivitatea de a fi surprinsă.

— Ai presupus că iubirea lui era necondiționată.

Ea a strâmbat din nas.

— Cred că mai degrabă am crezut că se schimbase după cele văzute în Germania. Ceva de genul „orice fel de iubire e bună". Și m-a dezamăgit. M-a iubit, asta știam. Connie privea fix desișul bradului. Și eu l-am iubit, de-aia e groaznic. L-am iubit așa de mult. Dar când a început să mi se pară vrednic de milă – atunci se duce totul de râpă cu părinții. Parcă te pătrunde o senzație de eșec.

— A trebuit să pleci de-acasă?

— Nu. Așa am vrut. M-am dus la Manchester, apoi m-am mutat la Londra. De pe o canapea pe alta, bazându-mă pe mărinimia prietenilor. A oftat. Am avut trei sute de slujbe, toate oribile în feluri diferite. Cum prindeam o clipă liberă, scriam. Am ținut-o așa aproape opt ani. Doamne. A trecut atâta timp de-atunci.

— Te mai duceai pe la ei?

— Din când în când. Când mi-am dat seama că tata n-avea să fie niciodată în stare să accepte cine sunt, vizitele s-au rărit. Probabil că între timp ghicise, normal. Dar niciodată n-a dat nici un semn. Connie a tăcut o clipă. Mă simțeam. Invizibilă.

Mă așezasem între timp pe fotoliul din fața ei. Mi se părea un privilegiu imens s-o văd și s-o aud pe Connie astfel, dându-și frâu liber. Părea a fi un moment rar. În clipele acelea, am uitat s-o mai descos, să sap în ea, în căutarea mamei; mă interesa doar povestea lui Connie, să mă apropii mai mult de ea, să înțeleg cine era cu adevărat.

— Dar mama ta unde era în toată povestea? am întrebat.

— O, ea doar s-a luat după el, a zis Connie, privind fix focul. De fapt, ea niciodată n-a discutat deschis cu mine. Părinții mei păreau. Dezgustați de mine într-un fel pe care nu-l puteau verbaliza, poate nici chiar înțelege cu adevărat. N-au spus niciodată ceva insultător, dar a fost alienant. Știu că nu e întotdeauna așa, bineînțeles. Știu că de multe ori există dragoste. Acceptare. Dar erau alte vremuri. Nu suportam să fiu

aproape de ei.

— Îmi pare rău.

— Ei, asta e.

— Întotdeauna. Ai fost cu femeile, Connie? am întrebat.

Ea a ridicat ochii la mine.

— Așa cred. Dar în adolescență ieșeam la discotecă. Băieții țanțoși, fetele gătite, perechile de pe ringul de dans – tot tacâmul. Dansam și eu. Totul foarte heterosexual. Dar preferam să mă uit la fete. O ceafă, forma unei mâini, un zâmbet care-mi atrăgea atenția. Probabil că eram cu toții într-un talmeș-balmeș hormonal. Nimeni nu avea educație în domeniu și nu cunoștea cuvintele potrivite. Dar poate că știam încă de-atunci. Prima oară s-a întâmplat la cincisprezece ani. Cu o fată pe nume Virginia. Connie a zâmbit, uitându-se iar către foc. Ce mai nume pentru prima dată! Virginia Lawrenson era cu trei ani mai mare decât mine și m-a sărutat lângă șanțul de scurgere din spatele clubului de tineret din Manningtree. Țin minte și acum. După o lună, am ajuns la ea în dormitor. Iar după încă o lună, ea s-a căsătorit.

— Biata Virginia, am zis.

— O, știu și eu. Virginiile Lawreson de pe lumea asta au avut trai bun din multe puncte de vedere. Soțul ei era un tip de treabă.

— Îmi pare tare rău, am repetat eu. Dacă ți-a fost... greu.

Connie părea stânjenită.

— O, n-are de ce să-ți pară rău, Laura, a zis ea, bând din nou încet din șampanie. Te descurci. Îți găsești prieteni. Protecție. Puțină lume mă considera lesbiană. Presupun că treceam drept hetero.

— Asta. Intenționat?

Connie a inspirat adânc.

— N-am stat să mă gândesc prea mult la asta. Niciodată n-am simțit nevoia să merg la manifestații, să mă rad în cap, să urăsc toți bărbații, chestii din astea. Sau poate mi-am reprimat-o. Presupun că întotdeauna m-a interesat mai mult să-mi ating propriile scopuri. Personalul a primat în fața politicului.

— N-ar trebui să fie unul și același lucru? am zis.

Connie a râs.

— Sigur că da și presupun că sunt o narcisistă egoistă din cauza asta. Și-a întors privirea. Îmi place să cred că simpla mea

existență e un act radical. Dar poate că am fost leneșă. Poate chiar m-am ascuns. Nu știu. În orice caz, întotdeauna am suferit mai mult pentru femeile de care am fost îndrăgostită decât pentru mine.

Am simțit ceva ciudat în inimă.

— De ce sufereai mai mult pentru ele? am zis.

Connie a oftat.

— Niciodată nu mi-a fost ușor să le iubesc. Știam că le iubesc, doar că nu mă exprimam prea bine. Cred că ele simțeau că sunt îndrăgostite de o fantomă.

N-am știut cum să răspund la asta. Scormonisem destul și nu voiam să-mi devină ostilă, să se închidă în sine. Connie avea ochii umezi, iar degetele ei noduroase se odihneau pe brațele fotoliului ca pe un tron. Vorbise atât de mult, descărcându-se, și părea sleită. Sub ochii mei, trăsăturile i s-au adunat încet într-o mină tristă. Îmi venea să mă duc la ea, s-o mângâi, să-i spun că mama era cu ea în cameră, o veche iubire, un fir invizibil unind tot ce lăsase în urmă. Dar am rămas la locul meu de lângă pomul de Crăciun.

25

M-am tot gândit cum spusese Connie despre ea însăși că e o fantomă. Până în acel moment, considerasem că singura fantomă din acea casă era Elise Morceau. Din motive doar de ea știute, Connie mi se confesase despre copilăria ei – tatăl ei, ofițerul, pe care-l idolatriza și care probabil că ar fi fost diagnosticat cu sindrom posttraumatic, dac-ar mai fi trăit; maică-sa, pe care Connie o descrisese ca pe o maestră a detașării. Fratele Michael și copiii lui: absenți. Și în primul rând, aș zice, felul în care sexualitatea și deci identitatea ei fuseseră desființate pasiv de oamenii cei mai apropiați din viața ei. Faptul că vorbise cu mine mi se părea o dovadă de prietenie. Un dar sub formă de încredere. Străluceam la gândul că-mi făcuse acea onoare, iar inima îmi plângea după tânăra Connie din vremurile de odinioară, care simțea că nu poate fi ea însăși. Mă întrebam dacă sentimentul de alienare și nevoia de detașare continuaseră și în viața ei adultă, cum bănuiam.

Venisem la Connie cu o intenție clară, dar drumul ajunsese să

mi se pară nămolos și nesigur. Oricât mi-aș fi dorit să mi se destăinuie Connie, în speranța că astfel avea să mă aducă, în mod deliberat sau involuntar, mai aproape de mama, vulnerabilitatea pe care o arătase dincolo de duritatea aceea educată, intelectuală, mă făcea să mă simt vinovată și protectoare. Poate că ar trebui să am pur și simplu grijă de ea, mi-am zis. Nu era mai bine să mă concentrez pe femeia din fața mea și nu pe cea care-mi plutea în minte?

*

În dimineața de Ajun, Kelly trebuie să fi fost într-un fund de Anglie rurală, tăind lemne. Îmi plăcea să mi-o închipui cu burta mare, despicând copaci morți cu un topor. Eu eram în livingul apartamentului nostru, împachetând cadourile pentru familia lui Joe, legându-le cu niște funde superbe. Mă străduisem să iau lucruri drăguțe – creme de corp și sticle de vin, o mască pentru Daisy, chipurile cu niște proprietăți exfoliante magice, pe care probabil că ea avea să le considere insultătoare – dar nimic deosebit. Mă dureau umerii de cât stătusem aplecată deasupra covorului, încercând să împachetez cât mai îngrijit în caz că Dorothy ar fi bănuit, pe bună dreptate, că făcusem totul în ultima clipă. Planul meu era să mă duc până la Connie, să-i dau cadoul (la care chiar mă gândisem o grămadă și de care eram mulțumită), să beau cu ea o cupă de șampanie, apoi s-o las cu ale ei. Acestea fuseseră instrucțiunile ei. Apoi urma să mă duc la Wimbledon, ca să-mi petrec Crăciunul cu Joe și cu familia lui. Joe plecase la o bere prefestivă cu un nou prieten, pe care eu nu-l cunoșteam. Îl chema Charles, din câte se părea, și era foarte influent în rețelele sociale și în mediul culinar londonez.

Probabil că fuseseră mai multe beri. În cele din urmă, ușa de la intrare s-a deschis și Joe și-a făcut apariția în living.

— Hei, a zis el cu ochii la cadouri, la hârtia de împachetat, la banda adezivă și la mine, care stăteam în mijloc. Ai făcut tu toată treaba.

Nu m-am putut uita la el.

— Da. Am fost aseară la Selfridges, am răspuns.

— Mersi frumos. A fost aglomerat?

— Foarte.

— Cred c-ar fi trebuit să vin cu tine.

Eu continuam să mă uit la mormanul ordonat de cadouri.

— Cum a fost la bar? am zis.
Joe s-a așezat pe canapea și a scos telefonul.
— Bine. Charles e simpatic. A zis că poate o să fie niște ocazii pentru noi de Anul Nou, la niște restaurante *pop-up*[8]. După ce se termină prostia asta cu detoxifierea. O să pună el o vorbă bună pentru mine la un festival nou care o să se țină în februarie pe Podul Londrei. El se ocupă de partea de PR.
— Minunat, am zis. Dar să știi că ar fi trebuit să mă ajuți cu cadourile, am continuat. Sunt cadouri pentru familia ta.
Joe a ridicat ochii la mine.
— Mda. Îmi pare tare rău, a zis el. Dar Charles putea doar azi…
— Dar aseară, când m-am dus la Selfridges?
— N-am știut c-o să te duci, a zis el. Aveam de gând să mă duc după cadourile lor azi-dimineață. Știi că eu așa fac. S-a întors la telefonul lui.
— Mda, iar anul trecut am intrat în panică și am ajuns să cheltuim mult prea mult pentru niște lucruri de care nici n-aveau nevoie.
Am tăcut. Îmi auzeam propriul ton. Nemulțumirea pură, justificată, pe care Joe o putea transforma atât de ușor într-o acuzație de sâcâială. Turbam la gândul că furia mea putea fi parată atât de ușor, deviată de la adevărata ei traiectorie de niște eschive abile din colțul lui.
— Dar tu te pricepi atât de bine la chestiile de genul ăsta, Rosie, a zis el.
— Nu-i adevărat. Nu mă pricep mai bine ca tine. Dar nu pot să mă înființez la ușa lor fără…
— Eu nu știu niciodată ce să cumpăr, a zis el.
— De ce nu-i întrebi niciodată?
În sfârșit, a lăsat telefonul din mână.
— Pentru că asta strică surpriza Crăciunului, a zis el și mi-a venit să urlu.
— Atunci de ce nu te gândești la asta măcar jumate de minut? am zis.
— Îți dau banii pe ele, a răspuns el, luând iar telefonul.
Asta mi-a umplut paharul. Era atât de neglijent, total lipsit de orice simț al responsabilității. M-am gândit la toate cadourile pe care le cumpărasem de-a lungul anilor pentru familia lui, din partea lui. O furie albă îmi pâlpâia în măruntaie, în timp ce

---
[8] Restaurante temporare.

turbarea mi se răspândea în tot corpul. Am închis ochii, ca s-o stăpânesc prin puterea voinței, să încerc s-o reprim. După care mi-am dat seama că nu vreau s-o reprim. M-am gândit la Kelly. M-am gândit la Connie. M-am gândit la mama lui Connie, la mama mea. La Dorothy. Brusc, m-am gândit cât de mult uram banii. M-am gândit cât de revigorată păruse Kelly după tirada ei demolatoare. Cât de strâns ne îmbrățișaserăm de rămas-bun. Mi-am imaginat-o într-o căsuță împrejmuită de un gard viu, ieșind în câmp cu un topor.

— Connie are nevoie de mine să stau cu ea acum, de Crăciun, am zis.

Joe a lăsat iar telefonul din mână.

— Ce?

— Deci așa o să fac.

— Dar nu poți.

— Ba pot.

— Nu. Mama știe că vii. A făcut de mâncare. A pus un loc la masă. Chipul lui era personificarea confuziei.

— Probabil că poate să renunțe la el, am zis. Dacă n-o fi folosit lipici.

— Nu e de râs, a zis Joe. E Crăciunul.

NU-MI PASĂ, NU-MI PASĂ, NU-MI PASĂ, NU-MI PASĂ, mi-am zis, cuvintele derulându-mi-se în cap la nesfârșit ca pe ecranele de la bursă.

— Chiar trebuie să faci mereu mișto de mama? a zis el brusc.

— Ce? am răspuns. Nu fac niciodată mișto de maică-ta.

— Uite ce e – măcar de data asta, Rose – ar fi drăguț să fii și tu de partea noastră, înțelegi?

— Ce zici acolo? Sunt de partea voastră, Joe.

— Vreau doar să manifești același entuziasm față de noi doi și de viața noastră comună ca față de băbătia aia.

— Gura, am zis.

Joe părea șocat. Am arătat spre cadouri cu o legănare a brațului.

— Le-am pus chiar și etichete, am continuat. Pe toate. Trebuie doar să le bagi într-o sacoșă.

— E o nebunie, a zis el. Ești tu nervoasă. O să te calmezi și o să fie bine.

— Nu, Joe. Nu înțelegi. Chiar nu înțelegi.

A început să-și sugă măselele.

— Știi ceva? Ai dreptate. Sincer, nu înțeleg. Nu știu ce dracu’ ai pățit.

— Ce?

— De când cu slujba asta.

— Nu da vina pe slujba mea, Joe. Să nu te-aud.

— Dar e o porcărie. Te schimbă.

— O, nu fi caraghios, am zis.

— Relația noastră a ajuns de căcat…

— A fost de căcat înainte să mă angajez, crede-mă. M-am ridicat în picioare și m-am înfipt în fața lui.

— Rose, ce s-a întâmplat cu tine? a zis el, cu expresia lui uluită care mă scotea din sărite. Lui Joe îi plăcea să joace rolul raționalului, al celui care făcuse tot posibilul ca să-mi bage mințile-n cap, să se coboare la nivelul meu, dar, cu toată bunăvoința, fusese nevoit să admită că nu mai puteam fi ajutată.

— Cum adică ce s-a întâmplat? am zis.

— Te-ai schimbat. Asta mă sperie. Tu mă sperii.

— Eu te sperii? am zis.

Joe s-a lăsat pe spate pe canapea și m-a cercetat cu milă.

— N-avem ce discuta când ești așa, a zis el.

— Maturizează-te, Joe. Maturizează-te dracului odată, am zis. Îmi venea să dau un șut în perete, dar m-am controlat.

Joe a făcut ochii mari.

— Nu pot să port o conversație cu tine când ești isterică, a zis el.

— Nu sunt isterică. Sunt doar supărată. Și am tot dreptul.

— Vorbește mai încet, ce Dumnezeu. O să trezești copilul vecinei.

— Bun. Bine-ar fi, am șuierat. Nu dormeam de șase luni pentru că vecinii dintr-o parte își extindeau mansarda, iar cei din cealaltă parte aveau un bebeluș cu colici. Eram atât de furioasă pe Joe, aș fi vrut ca toți copiii să se trezească și să-și calce pe nervi părinții ore în șir – să-l calce pe nervi și pe el – să mărșăluiască pe stradă cu piciorușele lor ca niște cârnăciori, cu pancarte în pumnișorii minusculi, să dea buzna în apartamentul nostru și să-l asalteze, urlând: CE FACI CU VIAȚA TA, DOMNULE?

— Când sunt cu tine în casa asta, parc-aș vorbi cu un copil, a zis el, refuzând să ridice tonul. Îmi dădeam seama că doar se preface rezonabil și-mi venea să-i trag un pumn. Doar atât… nu

fi obositoare, Rose.

— Tu îmi zici mie să nu fiu obositoare?

— Mda. Ești îngrozitor de obositoare, a zis el. Așa credem toți.

Am rămas cu gura căscată.

— Știi ce, Joe? Mă cac pe Crăciunul tău.

— Ce-ai zis?

— Am zis că mă cac pe Crăciunul tău. Du-te la Wimbledonul tău de căcat, cu familia ta de căcat.

Am dat cu piciorul în cadouri, care s-au împrăștiat în toate direcțiile. Joe mă privea cu dezgust, la care se adăugase o satisfacție sinistră.

— Știam eu. Ești o psihopată nenorocită, a zis el.

*

Joe a ieșit iar – unde anume, nu știam și nici nu-mi păsa. Mi-am pus câteva lucruri într-o geantă de călătorie, simțindu-mă straniu, surescitată și hotărâtă.

Am lăsat cadourile, în afară de cel pentru Connie, și am încuiat ușa apartamentului. În prag m-am frecat la ochi, am tras două guri de aer zdravene, detoxifiante, și am pășit afară.

Mai întâi m-am dus la Sainsbury’s, să cumpăr un ciolan mare de porc. O iubeam pe Connie pentru că nu era snoabă în privința mâncării; pentru ea, Sainsbury’s sau Fortnum’s era totuna. Probabil că mâncase un sandvici cu curcan din comerț la prânzul de Crăciun. Am ales o mulțime de brânzeturi, legume, un pui de făcut la cuptor, vinuri, o budincă de ciocolată, smântână – totul o reflecție a intensității și a cantității de individualitate pe care o simțeam pe dinăuntru, a beției și a libertății de a face asta și nu ceva cu el.

Dar, pe drum spre nordul Londrei, îndoiala mi s-a strecurat în cuget. Oare Connie avea să-mi deschidă ușa? Avea să mă primească, să-mi ofere adăpost? Nu cumva încălcam o limită? Am hotărât să risc totuși: Connie era ca un cântec de sirenă – promisiunea unui foc cald, a unei mese gustoase. Ba mă bucuram chiar și la gândul de a-i vedea bradul de Crăciun.

N-am intrat cu cheia mea, ci am sunat la ușă. Sprâncenele i s-au arcuit văzându-mă că stau acolo, cu multe pungi de cumpărături și geanta mea de călătorie.

— M-am gândit să luăm o cină bună, am zis. Gătesc eu.

— Nu trebuia să fii la părinții lui Joe? Și-a îngustat ochii. Sper că

n-ai venit încoace de milă. Nu faci pe Bob Cratchit[9] cu mine?
— Nu, Connie.
— Mm, a făcut ea, dar s-a întors și a intrat în casă și am știut că era un semn s-o urmez.

*

— Tocmai mă pregăteam să mănânc supă cu pâine, a zis ea în bucătărie.
— Oh! Da, sigur, am zis….
— Dar mă mulțumesc și cu o cină bună, a zis ea.

Am început să scotocesc în pungile de cumpărături. Știam că mă privește.
— Totul e în regulă? a zis ea.
— Sigur.
— Bun. N-aș vrea s-aud altceva. Pentru tine, mă refer.
— Te-am deranjat rău? am zis. Pot să beau ceva și să plec…
— Nu, nu, a zis ea, dibuind printre pungi. Ia o sticlă din frigider. Ai cumpărat ciocolată?
— Ți-am luat o pungă de bănuți de ciocolată, am zis, făcând-o să râdă. M-am dus la frigider și am găsit o sticlă de șampanie rece.
— Deschide-o atunci, a zis Connie.
Am făcut ce mi-a zis și am umplut două cupe.
— Noroc, am zis.
— Noroc, a răspuns Connie. Crăciun fericit, Laura!
— Crăciun fericit, Connie, am zis și am băut-o ca pe o licoare magică.

*

Am fript puiul și am făcut restul de pregătiri în timp ce Connie s-a dus sus să lucreze. Când totul a fost gata, ne-am așezat una în fața celeilalte la masa din bucătărie.
— Ești o bucătăreasă nemaipomenită, a zis ea, oftând fericită.
— Mulțumesc.
— Îți irosești talentele aici.
N-am răspuns.
— Laura, a continuat Connie, întinzându-se peste masă și

[9] Personaj din *Poveste de Crăciun* de Charles Dickens, angajatul umil și prost tratat al lui Ebenezer Scrooge.

acoperindu-mi mâna cu mâna ei. Simțindu-i greutatea caldă, sigură, aproape că m-am înmuiat toată.

— Da?

— Ești mai mult decât bine-venită să rămâi aici de Crăciun. Fără să-și retragă mâna, Connie m-a privit în ochi. E camera ta. Poți să stai cât vrei.

*

Connie încercase să-mi facă patul în camera de oaspeți de la parter, dar mâinile îi erau în așa un hal, încât am terminat eu treaba. Am tras draperiile, am schimbat așternuturile, am aprins mica veioză de pe noptieră, lumina slabă, gălbuie, a copilăriei lângă o vază cu ilex pe care o adusese ea, ținând-o sfioasă cu amândouă mâinile în pragul dormitorului. M-a impresionat, cu atât mai mult cu cât nu mă întrebase ce căutam acolo în loc să fiu cu Joe. Nu mă descususe, nu se băgase în sufletul meu. Dar mă simțeam foarte vinovată pentru că nu eram așa cum mă credea ea.

În acea noapte de Crăciun în dormitorul de oaspeți al lui Connie, parcă timpul s-a oprit în loc. Ea a stat trează până foarte târziu și i-am auzit pașii ușori pe scări când s-a dus la culcare. Până la urmă, am reușit să adorm. M-am visat cu mama pe o plajă – nu în Bretania, unde o evocase tata, ci pe țărmul din noua carte a lui Connie. Nisipurile din Massachusetts mi se păreau cât se poate de reale în timp ce le străbăteam pe urmele mamei. Căutam amândouă ceva, dar ea nu se întorcea spre mine. Nu-i vedeam fața. Greșisem cu ceva. Nu fusesem sinceră și ea refuza să se întoarcă spre mine.

26

A doua zi de dimineață, în primele clipe n-am știut unde sunt. Mi se micșorase patul, nu mai era pentru două persoane, ci pentru una singură, camera avea o configurație necunoscută, iar lumina palidă a dimineții era cu totul alta. Era liniște deplină. M-am întors într-o parte și mi-am amintit de ziua care trecuse. Cearta din apartament, cadourile împrăștiate pe podea, șampanie și un pui fript. Casa lui Connie. Camera de oaspeți.

Vaza cu ilex. Ziua de Crăciun.

Avea să fie o zi fără șosete cu cadouri pentru mine. Fără Lucia și Wilf arzând de nerăbdare, fără Ben umblând de colo până colo după un tirbușon, fără Dotty sau Daisy – Doamne, cât de ridicol sunau numele lor împreună – și mai ales fără Joe. Am avut imediat o senzație de ușurare, urmată prompt de buimăceală și frică. Tot așteptam să mă apuce plânsul, dar nu-mi venea.

Mi-am verificat telefonul de pe mica noptieră. Tata îmi trimisese un SMS:

CRĂCIUN JOYEUX, SCUMPA NOASTRĂ ROSE. CU DRAG PT TOȚI, CU DRAG, TATA ȘI CLAIRE.

Crăciun fericit, tată! am răspuns. Sper să aveți amândoi o zi frumoasă. xxx

Am lăsat jos telefonul și am apăsat ușor cu vârful indexului unul dintre țepii ascuțiți ai ilexului. Nimic de la Joe. M-am întrebat ce le spusese alor lui – probabil că plecasem în Bretania. Era minciuna cea mai sigură. Nici măcar Dorothy nu m-ar fi lăsat singură în apartament în ziua de Crăciun.

Spre surprinderea mea, tata a răspuns imediat: ȚI-A PLĂCUT CADOUL DE LA MN?

Mi-am dat seama că lăsasem cadoul de la el în apartament. Nu luasem cu mine decât cadoul pentru Connie. În rarele momente în care ștergeam praful prin casă, observasem pasiunea de colecționară a lui Connie pentru scrumiere, chiar dacă nu fuma. Îi găsisem de Crăciun un cadou de zile mari, o superbă piesă art deco de la un magazin al unei organizații caritabile. Părea suficient de autentică, ar fi putut proveni dintr-un loc ca lumea, de la un anticar adevărat.

Nu l-am deschis încă! i-am răspuns.

: (JOE ȚI-A LUAT CVA DRĂGUȚ?

Încă n-am deschis cadourile. Sunt la micul dejun.

CLAIRE ZICE DK EȘTI BN?

Sunt bine. Voi vă simțiți bine?

DA. OK DRAGĂ, TE SUN MAI ÎNCOLO?

*

Connie lăsase două prosoape pe scaunul de lângă fereastră și mi-am tras pe mine blugii și bluza, am luat prosopul mai mic și am intrat în baia în nuanțe de auriu și negru, ca să mă spăl pe

față și pe dinți. Când am ieșit, Connie aștepta la ușa dormitorului.

— Am auzit că te-ai trezit, a zis ea. Crăciun fericit! Era îmbrăcată în negru, ca de obicei, și părea obosită.

— Crăciun fericit! am zis.

— Tu ce faci de obicei de Crăciun? m-a întrebat ea.

— Sunt gata să fac ce faci tu.

— Eu nu prea fac nimic. Părea neliniștită.

— Păi atunci fără reguli, am răspuns.

— Poți să fierbi ciolanul ăla? a zis ea.

— O să fierb ciolanul ăla.

— Vrei un ceai? m-a întrebat ea.

— Asta-i treaba mea. Ești sigură…

— E Crăciunul. Fără reguli, a zis Connie, îndepărtându-se pe palier. Din dormitor s-a auzit sunând telefonul meu. Ea s-a întors.

— Ăsta-i Joe? a zis ea.

— Probabil e tata.

— Atunci eu zic să răspunzi.

Am intrat în cameră și am răspuns la telefon.

— Bună, tată.

— Bună, iubire. Crăciun fericit!

Auzindu-i vocea, m-am moleșit imediat și m-am lungit pe marginea patului. Îmi plăcea să aud vocea tatei, doar că descătușa o ipostază mai tânără a mea, care se ciocnea cu persoana care eram în acel moment, în acea casă. Mi-au venit lacrimi în ochi și m-a străbătut un val intens de căldură. Era prima oară când îi auzeam vocea după discuția de pe plajă și de când venise cu ideea de Constance Holden în viața mea.

— Ești acolo? a zis el.

— Sunt aici.

— Ești bine?

M-am tras înapoi pe saltea și m-am rezemat de perete.

— Sunt bine, am zis. Știi că mi-e cam paralel Crăciunul.

El a tăcut un moment.

— M-am tot gândit la ce ți-am spus. Despre maică-ta.

Am închis ochii.

— Oh?

— Nu trebuia. Nu trebuia să te las cu chestia asta.

Am deschis iar ochii și m-am uitat prin cameră – afișele de

teatru ale lui Connie, tapetul ei cu dungi verzi, biblioteca ticsită de cărțile ei. O auzeam de jos cum clincănește căni de ceai pe blatul de bucătărie. Mi-am închipuit cum ar fi să-i spun tatei unde mă aflam cu adevărat. Ce s-ar fi întâmplat dacă-i spuneam? Poate că nici măcar nu m-ar fi crezut.

— A trecut atâta timp de-atunci, a continuat el, părând nesigur în fața tăcerii mele.

— Știu, am zis. Nu-i nimic, tată. Mă bucur că mi-ai spus.

— Ar fi trebuit să vii încoace anul ăsta.

— Mida.

M-am aplecat și am frecat curbura aspră a unei frunze de ilex între degetul mare și arătător. Era atât de robustă.

— Poate că ar fi trebuit.

— Claire zice că ar trebui să vă vizităm pe tine și pe Joe de Anul Nou. Ți-ar plăcea?

Am încercat să dibuiesc adevărul pe care-l ascundea întrebarea tatei. Ezita? Aștepta plin de speranță să-i spun că nu era nevoie de o asemenea călătorie? Dacă el ar fi venit cu ideea vizitei, și-ar fi exprimat bucuria față de această perspectivă, ar fi fost altceva. Dar fusese ideea lui Claire. Mi-am și imaginat scena: el și Claire sosind cu feribotul la Portsmouth, ajungând acasă la Joe și realizând că eu nu eram acolo – că, de fapt, îmi lăsasem slujba, probabil îl lăsasem și pe Joe și mă angajasem la Constance Holden, dintre toți oamenii din lume.

— Chiar nu trebuie, am zis pe un ton vesel. E așa de frig în ianuarie. Nu e nevoie. Sunt bine.

— Putem discuta despre asta. Oricând vrei. A șovăit iar. Să… te ajut cu ceva?

— Nu.

— Bun. Atunci îți scriu mai târziu. Dar să ai o zi frumoasă, da? Bea un pahar de ceva. Sper că Dorothy v-a pregătit ceva bun.

— Fierbe un ciolan, am zis.

Tata a râs.

— Sigur că da. A urmat un moment de tăcere. Te iubesc, a continuat el.

— Și eu te iubesc.

Am închis și am rămas așa câteva momente, simțindu-mă vulnerabilă. După care m-a chemat Connie jos, la ceai.

*

În acea dimineață, ceva mai târziu, m-am apucat să fierb ciolanul și să prepar un sos cu pătrunjel, pe lângă o garnitură de cartofi, morcovi, păstârnac și varză de Bruxelles la cuptor. Connie stătea la masa din bucătărie, mai înviorată decât fusese la începutul dimineții.

— Îmi iau liber azi, a zis ea. Crăciun fericit, ce naiba!

Mi-a oferit un biscuit dintr-o cutie pe care probabil că o cumpărase odată cu nenumărații metri de beteală. Am luat doi, citind glumele proaste și desfăcând punguțele de plastic în care am găsit un breloc cu desfăcător de sticle pentru mine și un puzzle miniatural pentru Connie, pe care ea nici nu s-a obosit să-l deschidă, dându-l imediat deoparte. Ne-am pus pe cap coronițele de hârtie, a ei violet, a mea verde, regină și prințesă pentru o zi. I-am dat lui Connie cadoul, iar ea l-a despachetat cu stângăcie, cu degetele luptându-se cu panglica și cu banda adezivă. Mi-a venit să întind mâna și s-o ajut, dar știam că nu i-ar fi convenit deloc. Când în sfârșit a dat la o parte straturile de hârtie de împachetat și a văzut scrumiera dinăuntru, a fost încântată. Văzând-o cum o răsucește bucuroasă în mâini pe toate fețele, am simțit o fericire autentică așa cum nu mai cunoscusem de amar de vreme.

— Dar e perfectă! a zis ea, privindu-mă cu uimire sinceră.

— Deci îți place?

Ea a lăsat-o jos cu delicatețe.

— E din jad? Pare din jad. O fi din anii ’20?

— Poate, am zis.

— Dumnezeule! Câtă… grijă!

Am avut din nou impresia că nimeni nu-și mai manifestase de mult grija față de Connie. Cred că nici nu realiza cât de recunoscătoare părea.

— Te-a ajutat Joe? a zis ea.

— Joe?

— Păi sigur e un obiect de anticariat.

— O, da. Da, m-a ajutat puțin.

— Te rog să-i mulțumești din partea mea.

— Așa o să fac.

Connie a dispărut și s-a întors după un minut, întinzându-mi timidă o punguță.

— Crăciun fericit, a zis ea.

— Connie, sper că n-ai.

— Așa am vrut, a zis ea.

În pungă era o cutie. În cutie era un lănțișor de aur, pe care atârna un „L“ auriu.

— E victorian, a zis Connie. Îți place?

Îmi plăcea. Era frumos și delicat, dar am simțit o tristețe nesfârșită văzându-l în palma mea. Era un memento fizic al minciunii mele și, deși o parte din mine nu-și dorea decât să-l poarte, o altă parte mă îndemna să îngenunchez în fața lui Connie, să-i spun numele meu adevărat și să-i explic de ce nu meritam un asemenea cadou.

— Ce s-a întâmplat? a zis Connie, cu o mină îngrijorată. Nu-ți place?

— Doamne, nu. Nu. Îl ador, Connie. E superb. Dar nu trebuia.

— Nu ți-l pui?

M-am supus, așteptându-mă pe jumătate – sperând pe jumătate – ca medalionul să fie vrăjit și, imediat ce avea să-mi atingă pielea, s-o ardă pe mincinoasa care se ascundea sub ea. Dar nu s-a întâmplat nimic. L-ul mi s-a așezat în scobitura claviculei, potrivindu-se perfect. Era la locul lui.

— Sublim, a zis Connie. Știam eu.

— Mulțumesc.

— Nu. Eu îți mulțumesc, Laura. A ezitat, cu un aer puțin timid. Mă bucur foarte mult că te-am găsit.

— Și eu mă bucur foarte mult că te-am găsit, am zis.

Connie s-a îndepărtat, ca și cum s-ar fi jenat. Luptându-mă cu propriile mele sentimente contradictorii, m-am întors la aragaz și am amestecat în sosul cu pătrunjel. Mă simțeam acasă în acel moment de tihnă, cu L-ul la gât și coroana mea de hârtie, în căldura bucătăriei lui Connie. Eram în siguranță în toate cercurile alea, iar lumea exterioară era rece și amorfă. Să dau cărțile pe față, să înapoiez medalionul ar fi însemnat să risc respingerea, ceea ce pur și simplu mi se părea insuportabil.

— Joe știe că ești cu mine? a întrebat Connie.

— Nu.

— N-o să se îngrijoreze?

— Probabil că nu. Am continuat să amestec în sos. Lui i se pare că sunt rece, am zis din senin. Connie, ție ți se pare că sunt rece?

— Nu. Nu ești rece, a zis ea.

Am simțit cum creștea în mine un suspin și l-am înăbușit. Îmi

doream bunăvoință din partea lui Connie, dar, când mi-o arăta, simțeam că nu merit.

— Uneori mă gândesc că trebuie să fiu, am zis, întorcându-mă spre ea cu lingura de lemn ridicată. Când sunt în stare de asemenea lucruri. Am înghițit în sec, surprinsă de ce-mi ieșea pe gură. Connie s-a încruntat.

— De ce anume ești în stare?

Un strop din sosul cu pătrunjel a căzut pe podea. Cuvintele refuzau să-mi iasă pe gură.

— Nu fi atât de dură cu tine, Laura, a zis Connie. Apropo, îți curge sosul.

— Connie, am zis cu vocea dogită, lăsând lingura la loc în cratiță. Nu vreau să stric ziua de Crăciun. Zău că nu.

Ea mi-a alungat temerile cu o mână diformă.

— N-o strici, a zis ea. Doar că sunt cam îngrijorată pentru tine. Ești palidă de la o vreme.

— Da?

— Ce-ai făcut, te-ai certat cu Joe?

— N-am crezut c-o să ajung aici, am zis brusc.

— Adică în casa mea?

— În viața mea. Am aproape treizeci și cinci de ani. Simțeam în gât amenințarea unei dureri de nenumit. Am_ am crezut c-o să știu ce am de făcut.

— Îți ia mult timp să te lămurești ce ai de făcut, Laura. Mai mult de treizeci și cinci de ani.

Lacrimile nu mai puteau fi stăpânite.

— Nu cred că-l iubesc, am zis, cu vocea sufocată de tristețe. Connie. Nu știu ce să fac.

Eram în picioare lângă aragaz când au început hohotele. Connie s-a apropiat și m-a luat în brațe, prudentă, dar cu căldură. Mi-am aplecat capul și l-am culcat pe umerii ei, lăsând lacrimile să curgă.

*

După vreo cincisprezece minute, stăteam amândouă în living. Mă simțeam de parcă mă călcase un camion, dar plânsul mă calmase și mi-era mai bine pentru că gândisem acele cuvinte – propoziția pe care mi-era groază s-o rostesc cu voce tare.

— Niciodată nu mi s-a mai întâmplat așa ceva, am zis.

— Ce anume? a întrebat Connie cu blândețe.

Priveam fix covorul, simțindu-mă goală pe dinăuntru și ușoară, ca și cum mi-aș fi putut lua zborul.

— Mi s-a întâmplat ca cineva să nu mă mai iubească când nu-mi doream asta, am zis. A fost oribil. Am crezut că înnebunesc. Dar așa ceva n-am mai trăit. Să simți că iubirea pentru cineva… se scurge din tine. De zici că ești stors încetul cu încetul și nu-ți dai seama dacă-i bine sau rău, dacă-ți dorești sau nu asta. Dacă vrei cu adevărat să anulezi contractul, pe motiv că e insuficient. Nu mai simt nimic, Connie. Nu știu cine sunt. Nu-mi pasă de nimic altceva în afară de. M-am oprit.

— În afară de ce? a zis Connie.

— În afară de momentele când sunt aici, am răspuns.

Connie avea o expresie meditativă.

— Cred că, de fapt, ai simțit o mulțime de lucruri, a zis ea. Dar n-ai avut încredere în ele. Poate că ai ajuns în punctul în care chiar ar trebui să ai încredere în tine. Nu e vorba că nu mai simți, Laura. Doar că te temi de ce simți pentru că e ceva nou. Să știi că-n lumea asta n-ai altă soluție decât să crezi în tine.

Am înghițit în sec.

— Nu știu dacă pot.

— Gândește-te că e ca și cum ai intra într-o cameră în care n-ai mai fost niciodată, deși bănuiai că există. Dacă ai cheia, e ușor să intri în cameră. Dar realitatea camerei, noile dimensiuni, noul decor, felul în care cade lumina – nimic din toate astea nu va fi vreodată așa cum ți-ai imaginat. Dar e camera în care trebuie să fii, pentru că cealaltă ușă s-a închis.

— Mă simt. Mică, am zis.

— Nu ești mică, a zis Connie. Dimpotrivă. Dar așa cum plătești întotdeauna un preț când accepți iubirea, plătești și când te lepezi de ea.

Ceva din tonul ei m-a făcut să ridic privirea.

— Și care e prețul ăsta, din experiența ta?

Connie a oftat, concentrându-se.

— Oricum o dai, renunți la dreptul tău la inocență. Când te îndepărtezi de un om pe care l-ai iubit, te apropii de omul care ești cu adevărat.

Între Crăciun și Anul Nou am stat pe lângă Connie. Nu l-am sunat pe Joe, iar Kelly era tot în *no man's land-ul* socrilor ei. Am dormit la Connie, purtând medalionul cumpărat de ea, pe care

nu l-am mai dat jos. Joe mi-a trimis un SMS pe 27 decembrie, probabil când se întorsese în apartament și nu mă găsise acolo.

Unde ești? suna mesajul lui.

Crăciun fericit și ție. Sunt la Connie.

Tot o mai cauți pe maică-ta? Ai găsit-o?

N-am răspuns.

În ajunul Anului Nou, mi-a scris iar ca să-și ceară scuze pentru mesajul precedent: nu meritasem acel ton și-i părea rău. Spera că sunt bine și poate era cazul să avem o discuție curând. Ce planuri ai de Revelion? m-a întrebat. O să stau la Connie, am răspuns, și, de data asta, el a fost cel care n-a mai dat nici un semn. O căutam în continuare pe mama, dar aproape că sabotam căutarea. Îmi petreceam cea mai mare parte din timp gătindu-i lui Connie. De când descoperise presupusa mea experiență culinară în Padova, îmi ceruse noi feluri de mâncare italiene, așa că zilnic căutam pe telefon articole de genul „Cum se fac cele mai bune paste de casă“. Mă plimbam agale cu Connie în Heath, iar când ne întorceam mâncam ceai cu fursecuri – brioșele mele cu morcovi fiind un triumf tolerat doar în treacăt – și, printre toate astea, scriam la computer. Mă gândeam la mama, dar din nou într-un fel tot mai abstract, mai aproape de percepția mea din copilărie. O femeie din vis – o femeie care nu voia să fie găsită – sau una pe care mi-era prea teamă s-o găsesc? Mi se păruse mai palpabilă când intrasem pentru prima oară în casa lui Connie, ca și cum avea să-și facă apariția în mod cert, iar lucrurile aveau să se rezolve. *Ficțiunea nu rezolvă nimic, dar măcar se străduiește,* îi spusese Connie lui Deborah. Dar, pe măsură ce ne apropiam de sfârșitul *Mercurialului,* mă simțeam mai puțin luminată în privința mamei decât la început.

Cartea avea să fie gata până de Anul Nou, anunțase Connie, moment în care aveam să i-o trimit lui Deborah pe e-mail.

Cu cât petreceam mai mult timp ca Laura Brown, cu atât mă îndepărtam mai mult de Rose Simmons, cu toate grijile ei. Ca Laura Brown, eram în siguranță în acea casă. Mi se acorda încredere, eram de folos. Îmi asumam preocupările lui Connie ca și cum ar fi fost ale mele; viața ei și soarta cărții erau mai vii și mai palpitante decât tot ceea ce trăisem înainte s-o întâlnesc. Îi împărtășeam temerile: că nici o editură n-avea s-o accepte, că nimeni n-avea s-o cumpere, iar Connie avea să fie considerată o

fostă glorie care meritase oricum să cadă în uitare. Eu o îmbărbătam, identificându-mă cu dificultățile ei pentru că simțeam că propriul meu destin se împletea cu destinul acelei cărți noi și vulnerabile. Cu fiecare pagină scrisă, mă afundasem mai adânc nu doar în lumea lui Margaret Gillespie, ci și în cea a Laurei Brown, o fată rătăcită în pădurea cuvintelor, așteptând epifania punctului final al lui Connie.

*

Connie era ori o artistă adevărată care-și înțelegea ritmurile interioare înainte ca restul lumii să le poată auzi, ori o maniacă a controlului. Sau poate amândouă, pentru că exact cum prevăzuse, de Anul Nou, stând singură în bucătărie, am scris la computer ultimele fraze ale romanului ei.

În acești zece ani, n-avuseseră habar că ea știa să înoate, cum n-avuseseră habar de atâtea lucruri pe care știa să le facă. O credeau în stare să zboare, să se preschimbe în capră, în iepure, într-o fecioară primejdios de frumoasă. Dar nu se gândiseră prea mult la adevăratele ei brațe și picioare, la plămânii și la plictiseala ei. Văzuseră un morman de haine și crezuseră că se transformase în țânțar.

Dar ea avea de gând să se transforme în pește. Margaret își scoase ghetele și intră în apa rece, privind cum i se albesc și se îngroașă degetele, deformate sub acoperământul ei. Jupoanele și șorțul, manșetele pătate ale bluzei – le dezbrăcă una câte una, stofa umflându-se în apa oceanului. I se făcu pielea de găină, chiar dacă era o zi însorită.

Dacă n-ar fi fost soarele, am fi înotat în direcția greșită și am fi căzut de pe pământ, spusese la un moment dat Christina despre sosirea lor.

Dar Margaret știa încotro s-o ia. Știa că lumea continuă atâta vreme cât o poți respira. După care nu mai e problema ta.

Mijlocul, coastele, sânii sub apă. Spre est, cu tot corpul sub apă, simțind pe piele o răceală care-i tăia respirația, Margaret începu să dea din picioare. Să înoate.

Am rămas acolo câteva momente. Afară, în grădină, era o dimineață senină, și am văzut un mierloi țopăind de la o jardinieră la alta, cu ciocul lui galben ca o linie șofrănie pe

pământul golaș. Am închis ochii, gândindu-mă la povestea în care fusesem cufundată. Christina era moartă. Murise în brațele mamei ei, o scenă care mă înghețase. Sângele ei rozaliu, și nu al lui Davy, se amestecase cu plevușca din apă. După asta, Margaret ar fi vrut să moară? Connie spunea că nu. Margaret se jelise, lovindu-se peste piept? Nu. Nu avea imboldul de a se autoanihila, dar viața îi fusese într-adevăr compromisă. Rămăsese suficient de întreagă la minte ca să înțeleagă că trebuia să fugă. Connie îi dăduse personajului ei o a doua șansă: Margaret Gillespie evadase.

Am închis laptopul. Ficțiunea lui Connie nu-mi oferea răspunsuri ferme; ce-mi rămânea de făcut? Aș fi putut fi curajoasă. Aș fi putut să-i spun pur și simplu lui Connie cine sunt – Connie mă plăcea, se bucura că mă găsise, după spusele ei. Și nu eram eu atât Laura, cât și Rose – calitățile lor conviețuind în mine, obraz lângă obraz?

— Connie! am strigat de la piciorul scării. După câteva clipe, am auzit cum se deschide ușa biroului ei. E gata, am zis. Am terminat.

— Oh! a exclamat ea.

Am rămas pe hol, atentă să nu se împiedice când cobora pe scări.

— Ei? a zis ea, coborând cu pași apăsați spre mine. Ce părere ai?

— Vrăjitoarea fuge, am zis.

— Vrăjitoarea câștigă, a răspuns Connie cu un surâs jubilator. Am reușit! E gata!

Ne-am dus la bucătărie și m-am așezat iar în fața laptopului.

— Felicitări, Con, am zis. Cum te simți?

— Obosită, a zis ea. Ușurată. Ce părere ai despre sfârșit?

Adevărul era că pentru final mă așteptasem la o concluzie mai explicită în privința vinovăției sau a responsabilității lui Margaret. Să se lămurească dacă-i curmase viața fiicei ei intenționat. Credeam că așa se va termina cartea. În loc de asta, o femeie moare și cealaltă e tot fugară. Cartea lui Connie mă lăsase cu mai multe întrebări decât răspunsuri. N-am zis nimic, simțind stânjeneala lui Connie.

— Măcar nu se îneacă, a zis ea. Sunt sătulă de artă cu înecate.

Am rămas tăcută.

— Nu-ți place, a zis ea.

— Ba da, am răspuns. Sigur că da. Dar Connie, Margaret e sau nu e vinovată?
Expresia ei era nedumerită.
— De ce anume să fie vinovată? a întrebat ea.
Am încercat să-mi ascund nerăbdarea.
— Christina e moartă. Care a fost intenția lui Margaret?
Connie s-a încruntat.
— N-am redat intențiile ei suficient de clar?
— Poate sunt eu proastă, Con.
— Nu ești. Mă interesează părerea ta.
Prinzând curaj, am continuat.
— Mă gândeam doar că, fiind o carte despre responsabilitate…
— Oo, a zis ea, lungind vocala, cu ochii mari. Credeai că o să se facă dreptate. Un fel de capitol final reparator.
— Credeam doar că o să. Ni le clarifice intențiile lui Margaret. Dacă are remușcări, de pildă.
— Ha.
— Oamenii. Vor vrea să știe.
— Ei, mi-a retezat-o Connie. Va trebui să-și tragă propriile concluzii. E o carte despre răul pe care și-l fac oamenii fără să vrea. N-am de gând să le dau mură-n gură. Să-i pocnesc în cap. N-ar mai avea farmec.
Expresia lui Connie a devenit meditativă.
— Deși poate c-ar trebui s-o fac pe Margaret să sufere ceva mai mult. Să se comporte mai ciudat sau așa ceva. Dar fără să-și dea seama, ai înțeles. Pentru că o doare.
M-am luptat să-mi rețin lacrimile care mă pândeau.
— Deci Margaret își iubește fiica? am zis.
— Da, a zis Connie, privindu-mă cu uimire. Sigur că da.
— Și îi vrea moartea?
— Nu, a zis Connie. Dar asta rămâne între noi. După un moment, a continuat. Îmi pare rău, Laura. Nu mi-am dat seama că o să reacționezi atât de puternic.
— Probabil că așa e când te implici atât de intens.
— Probabil. Și asta mă bucură.
— Și Margaret… o să moară înecată? Doar e Oceanul Atlantic, am zis.
— Păi, dacă n-ar fi intrat în apă, ar fi pus câinii pe ea. N-avea de ales, Laura. Dar stai liniștită, nu moare înecată.
Connie și-a pus mâna pe umărul meu. I-am simțit oasele și

tendoanele.

— Margaret Gillespie nu moare niciodată.

— De ce nu?

— Pentru că n-am scris asta, de-aia.

M-am scuturat de mâna ei. Niciodată nu mă purtasem atât de deplasat cu ea: părea un gest adolescentin, tabu, iar Connie părea șocată.

— Ce Dumnezeu ai pățit? a zis ea. E doar o poveste.

— Nu e, am zis. Știu că nu e.

— Ce Dumnezeu vrei să spui?

— E viața ta.

Ochii lui Connie s-au îngustat.

— Nu, nu e viața mea, Laura. E munca mea.

— Dar vine din tine. Cine-i Christina? Cine-i Margaret?

Pe fața lui Connie se citea îngrijorarea.

— Christina e Christina. Margaret e Margaret. Tu cine crezi că sunt?

— Persoane pe care le cunoști.

Connie s-a crispat.

— Da, e un fel de-a spune. Ca plăsmuiri ale imaginației mele.

— Simple plăsmuiri?

— De unde vin toate astea?

— Pur și simplu. Sunt confuză, Connie.

— Asta văd. În ce privință ești confuză?

Mă sforțam să găsesc cuvintele potrivite.

— Nici una, am răspuns în sfârșit, jalnic, simțindu-mă ca o proastă.

— Laura, a zis Connie pe un ton ceva mai blând. Lasă puțin computerul și vino încoace.

Am ascultat-o, întorcându-mă cu totul spre ea. Ea m-a privit cu o expresie îngrijorată.

— Ești supărată că am terminat? Crezi că n-o să mai am nevoie de tine?

— Nu, am zis, dar în timp ce vorbeam am realizat că gândul că n-o să mai fiu lângă Connie, că ea n-o să mă mai vrea, m-ar fi distrus. Connie, am zis, ridicând ochii rugător spre ea. N-ai mai scris nimic de treizeci de ani. De ce-ai ținut să scrii asta acum?

Ea m-a privit lung. După mica zvâcnire din colțul gurii, îmi dădeam seama că era iritată și sătulă de întrebări.

— Pentru că totul era înăuntrul meu, Laura. Și trebuia să iasă.

A ridicat mâna, ca să nu mai adaug nimic. Acuma poți să i-o trimiți tu lui Deborah?

*

Nemulțumită, cu botul pe labe, m-am dus la cafeneaua din colțul străzii – mai mult ceainărie decât bufet ieftin, doar eram în Hamsptead – ca să folosesc internetul lor și să-i trimit manuscrisul lui Deborah de pe alt cont pe care-l deschisesem în numele Laurei Brown. I-am dat un SMS lui Deborah, ca să-i spun să-și verifice mailul când se întorcea la serviciu.

Deborah mi-a răspuns imediat. Mersi, mi-a scris ea. Ăsta da început de an! Nici nu-mi vine să cred. Mă uit acum rapid peste el, pare foarte curat. De-abia aștept!

M-a intrigat cuvântul *curat. Curat* – ca și cum, de câteva săptămâni, Connie ar fi amenințat-o pe Deborah cu ceva murdar și încurcat, o încâlceală din trecut, deșirată și rețesută pentru prezent. Cartea avea o forță precisă, autoritară, iar personajele emanau vinovăție și mister. Deborah avea să afle asta.

N-am răspuns, de teamă să nu mă ia valul și să scriu ceva care ar fi putut fi folosit împotriva mea dacă cineva avea să-mi descopere vreodată adevărata identitate. Manuscrisul era la Deborah, altceva nu conta. Când m-am întors de la cafenea, Connie stătea în hol, înfășurată într-un fular lung și cu haina pe ea.

— Ies în Heath, a zis ea.

— Eu cred că mă întind puțin, am zis. Sunt epuizată.

Ea s-a oprit în hol.

— Tot timpul ești epuizată, Laura, a zis ea. Mănânci suficient? Apoi a plecat.

M-am dus în living, stoarsă și totuși puțin înviorată de la energia lui Connie. Mi-am închipuit-o umblând prin parc, stârnită și neobosită, anticipând verdictul agentei ei după o pauză atât de monumentală. Dar ar fi fost mai bine să fiu mai atentă la mine însămi. Nu la Connie. Nici măcar la mama mea invizibilă. Nici la Margaret Gillespie sau la fiica ei, Christina. Ci la mine.

1982

28

Toată lumea cunoscută în ultimele luni de când stăteau la L.A. Veni la petrecerea aniversară întârziată, dată în cinstea lui Elise. Connie angajase chelneri care se perindau de la un grup la altul cu tăvi cu antreuri. Arătau cu toții ca niște manechine – femei și bărbați tineri, deosebit de înalți și de frumoși, atenți doar pe jumătate la îndatoririle de chelneri, în timp ce așteptau să se întoarcă în micile lor apartamente, în caz că exact în acea zi aveau să primească de la agent telefonul-minune care să le schimbe viața. Antreurile pe care le serveau în patio erau delicate și colorate – feliuțe de avocado, rulouri cu somon afumat, pateuri cu legume californiene pe care nu le mânca nimeni. Se servea tequila, vodcă, vin, bere și sucuri. Muzica răsuna din boxele pe care Connie le așezase în living, orientate spre grădină: Roxy Music, The Sweet, The Stranglers, The Clash.

Veniseră echipa și distribuția *Ținutului inimii,* Matt și Shara, plus prieteni ai prietenilor, ba chiar și agenta lui Connie, Deborah, care sosise cu avionul ca să vadă cum mergeau treburile – deși probabil că avusese pur și simplu chef de o vacanță, cum bănuia Elise. Elise auzise de Deborah, dar nu se cunoșteau și era curioasă. Judecând după intensitatea cu care o examinase Deborah, sentimentul era reciproc. Toată lumea se îmbrăcase elegant și, deși cei mai mulți nu puteau rivaliza în frumusețe cu chelnerii, se părea că umerii cu pernuțe, cerceii lungi, inelele mari cât medaliile romane și imprimeurile fucsia și turcoaz erau la ordinea zilei.

Connie purta un costum cu pantaloni într-o nuanță de portocaliu aprins. Elise nu și-ar fi închipuit c-avea s-o vadă vreodată pe Connie în portocaliu aprins, cu atât mai puțin într-un costum, dar iată că se putea.

— Deborah, ea e Elise. El, ea e Deborah, zise Connie. Care-mi organizează viața.

— Aș vrea eu să-i organizez viața, dar nu mă lasă, zise

Deborah, întinzându-i mâna lui Elise. La mulți ani, Elise! În sfârșit, ne întâlnim. Am auzit atâtea despre tine.

— Și eu despre tine.

— Elise îi pozează Sharei pentru un portret, zise Connie. O mai știi pe Shara, prietena mea din facultate?

Deborah părea nesigură.

— O să iasă spectaculos, continuă Connie.

— Au venit o grămadă de oameni, zise Deborah.

— În general sunt cunoștințele lui Connie, zise Elise. Ea îi știe pe toți mai bine decât mine.

Era adevărat; Connie făcea cu mâna și saluta câte cinci persoane pentru fiecare persoană către care Elise reușea să îngaime câte un „bună". Situația o umplea pe Elise de un amestec de furie și înfrângere; Connie avusese intenții bune, nu-i așa? Încerca mereu să-i prezinte lui Elise tot felul de oameni pe care bănuia că Elise i-ar putea simpatiza. Dar Elise nu voia decât să fie în altă parte.

Connie puse mâna pe brațul lui Elise și spuse pe un ton mai blând:

— Relaxează-te. Lumea te place. O să te distrezi.

Elise ar fi vrut ca iubita ei să nu i se adreseze astfel de față cu alții. Era ca și cum Connie ar fi considerat că sentimentele ei nu erau la fel de sofisticate ca ale altora, că i se putea vorbi ca unui copil.

Deborah le privea pe amândouă. Deși părul i se încrețise din cauza umezelii de sfârșit de august, iar pe tâmple avea broboane de sudoare, ținuta ei emana o autoritate naturală. Elise presupusese întotdeauna că cealaltă femeie era mai în vârstă decât Connie, dar nu: era mai tânără, mai scundă, durdulie și brunetă. Purta ochelari, iar ochii ei scăpărau în permanență, dintr-un obicei nervos de a privi peste tot în jur ca și cum ar fi identificat ieșirile de urgență și cele mai folositoare persoane din cameră.

— Îți place aici, Elise? întrebă Deborah. Ai recomanda locul?

— Depinde ce anume cauți, zise Elise.

Deborah părea descumpănită.

— Nu caut nimic.

— Ei, atunci probabil c-o să te simți bine, spuse Elise. Aici n-ai să găsești decât artificiu.

Deborah îi aruncă lui Connie o privire alarmată, pe care nici

măcar nu se sinchisi s-o ascundă, dar Connie se mulțumi să râdă.

— N-o lua în seamă, Deb. Știu că ție nu ți-e frică de artificiu. Nici nu ți-ai permite.

— Dar să știi că are dreptate, Con, zise Deborah. Te poți pierde aici. Au pățit-o destui. M-am gândit să vin încoace și să verific dacă mai ești zdravănă la cap.

— N-o să mă pierd, Deb, zise Connie. Știi că nu.

Deborah tresări când un chelner cu păr șaten buclat, care aducea cu Gregory Peck, apăru lângă ea cu un platou cu clătite umplute cu somon afumat.

— Doamnă? zise el.

— Astea-s pentru mine? răspunse ea chicotind. Elise abia se putu abține să nu dea ochii peste cap.

— Dacă doriți, puteți lua tot platoul, doamnă.

Deborah se îmbujoră.

— Una singură, reuși ea să îngaime, iar el zâmbi și se făcu nevăzut.

— Oricum, zise Connie. Se închide prăvălia. Filmările se mută în est. Suntem ca niște pionieri pe dos.

— Ai rămas aici mult mai mult decât mă așteptam, spuse Deborah, privind peste umăr după chelner. Înțeleg de ce, dar nu-i așa că o să te întorci?

Connie nu răspunse.

— Con? zise Elise. Ai auzit-o? O să ne întoarcem, da?

— Am auzit-o, spuse Connie.

— Toată lumea e prea optimistă aici, spuse Deborah. E ca o boală.

— Dacă ții neapărat, oamenii te pot trata grosolan și la Los Angeles, zise Connie. Uneori chiar și mai grosolan.

Râseră amândouă. Elise își zise că o privire proaspătă asupra locului putea fi interesantă. *Oare m-am obișnuit aici?* se întrebă ea. *Fac surfing în Pacific. Spun „S-aveți o zi bună“.* Dar își dădea seama că nu era de-ajuns.

— O, Doamne! Ăla-i *Don Gullick?* zise Deborah, arătând spre un bărbat care stătea în picioare lângă grătar. Con, trebuie să-mi faci cunoștință cu el. Dar să nu-i spui lui Robert.

— Ia vino încoace, zise Connie, luând-o de braț pe Deborah. Don e un ursuleț.

O lăsară pe Elise de una singură lângă piscină. Urmărea cum

se formează mici grupuri de oameni, pentru ca apoi să se împrăștie iar. Nu tânjea să li se alăture, ci ca cineva s-o observe și să-i sară în ajutor.

*

În acea perioadă a anului, la Los Angeles era o căldură insuportabilă, dar petrecerea începuse la șase seara, când puteau spera că pământul se mai răcorise. Nemairăbdând să stea singură, Elise se duse lângă brâul de cactuși care împrejmuia bazinul și puse un picior desculț pe pământ, simțind căldura acumulată în el, întrebându-se ce s-ar întâmpla dacă s-ar împiedica și ar cădea peste una dintre acele plante uriașe, țepoase. Își imagină că avea să rămână acolo pentru totdeauna, străpunsă de țepi. Connie îi cumpărase un cadou, un lănțișor de aur de care atârna un medalion cu inițiala ei.

— Cadou de scuze? întrebase Elise, ținând E-ul strălucitor între degete, încântată de străfulgerarea de iritare de pe chipul lui Connie.

— E cadou de ziua ta, spusese Connie. Ți-am mai zis că-mi pare rău. L-am găsit într-un magazin de antichități din Los Feliz.

— E foarte drăguț.

— Mă bucur că-ți place, dragă. Lucrurile au luat-o razna aici. Cum vezi. Viața mea – viața noastră – știi că asta îmi doream de mult timp. Doar că a fost ca un mic iureș.

— Dar ce anume îți doreai, Con? Să locuiești într-un bungalou cu piscină?

— Nu. Să fiu recunoscută.

— Erai recunoscută și în Anglia.

Connie ignorase replica.

— Să fac treabă bună, spusese ea. Cu oameni interesanți.

Treabă bună cu oameni interesanți, își spuse Elise, rememorând acea conversație, amintindu-și de atitudinea absentă, defensivă, a lui Connie. *Ținutul inimii* avea o distribuție și o echipă de producție spectaculoase, asta fără doar și poate.

Privindu-i pe invitații la petrecere, Elise își juca lănțișorul pe degete, cu medalionul în formă de E tot din aur. Fusese bătut până se subțiase și se aplatizase, ceea ce-i amintea lui Elise nu doar cine era, ci și a cui era.

N-ar fi vrut să fie melancolică, dar nu reușea să iasă din acea

stare. De lângă cactuși, continuă s-o urmărească pe Connie care reapăruse dintre invitați, ca un semnal luminos de neratat în costumul ei portocaliu aprins. Chiar, de unde și l-o fi cumpărat? Era o roșcată provocatoare, un petic de toamnă ambulant la final de august. Elise se îmbrăcase în negru.

— Bună, se auzi o voce. Matt stătea la marginea brâului. Încerci să faci rost de niște peyote?

— Să știi că nu-i o idee rea, răspunse ea. Aș vrea să uit de toate în seara asta.

Expresia lui deveni îngrijorată.

— Ce s-a întâmplat?

— Nimic. Doar că... petrecerea asta. Elise arătă cu un gest vlăguit al brațului spre ușile bungaloului. Cine-s toți ăștia?

— Connie, nu?

— Nu știu ce caut aici, spuse Elise. La fel ca jumătate dintre oamenii ăștia.

— Ei, eu știu ce caut aici. La mulți ani!

— A fost acum câteva săptămâni, Matt. Știi asta.

El întinse mâna, iar Elise o luă, călcând ușor pe pământ. Preț de-o clipă, simți în tot corpul că nu vrea să-i mai dea drumul. El își trase mâna de parcă s-ar fi opărit.

— Unde-i Shara? zise ea.

— În casă.

— E bine?

— Vrei să-ți răspund sincer?

— Bineînțeles.

— Nici Sharei nu-i place aici. Vrea acasă.

— Păi, na. Atunci du-te cu ea.

— Asta-i chestia. Vrea să fie singură.

— Îmi pare rău. Știu că lucrurile nu merg bine.

— Să nu-ți pară rău. Asta e. Să știi că nu se simte bine decât când te pictează pe tine. Pentru că face ceea ce-i place, iar eu nu sunt acolo. Matt își trecu degetele prin păr. N-ar trebui să-ți spun asta. Nu știu de ce am făcut-o.

Elise avea o bănuială, dar nu spuse nimic. În timpul ședințelor din atelierul ei, Shara nu vorbise pe larg despre căsnicia ei, în schimb, spre surprinderea lui Elise, vorbise despre copilul mort. Uneori doar prin aluzii, ca și cum copilul ar fi fost înfășurat în cercuri vaporoase în care Shara nu putea sau nu voia să pătrundă. Alteori, vorbea ca și cum copilul ar fi supraviețuit.

Zicea că ar fi vrut să-i pună fetiței numele Dinah, deși era un lucru pe care nu i-l spusese lui Matt. După ce-i poza Sharei, Elise își lua placa de surfing, se ducea la ocean cu Matt, intra în apă și se gândea la Dinah, copilul mort.

— Chestia e că trăim lucrurile total diferit, îi spusese Shara, ținând în aer pensula din care picura culoare pe podeaua atelierului. El crede că o lungesc intenționat, că nu sunt dispusă să trec mai departe.

— Ești dispusă să treci mai departe? o întrebase Elise.

— Aș vrea. Dar încă nu sunt pregătită, răspunsese Shara. Vreau doar să stau aici, cu o pensulă în mână. Nu mă văd lângă el zeci de ani de-acum încolo, adăugase ea din senin.

— Dar asta nu înseamnă că nu vei fi.

— Shara îți face vreodată confesiuni? întrebă Matt. Brusc, volumul muzicii care se auzea din bungalou crescu.

— Soft Cell, spuse Elise.

— Cum? A, muzica. Deci, îți face confesiuni?

— Nu. Lucrează și atât.

El expiră zgomotos.

— Hai că mă duc, spuse. S-o duc acasă.

— Da. Elise se îndepărtă, întrebându-se dacă era posibil să se strecoare în casă și să se bage în pat.

— Mâine vii la surfing? îi strigă el. Ea se întoarse iar.

— Mâine nu-i pozez Sharei.

— Știu.

Se priviră.

— O să-ți facă bine apa, zise el. Cu mahmureala care te paște. O să vin la prânz.

Matt se întoarse pe călcâie și dispăru în casă pe ușile din spate. *Măi, dar șmecher mai ești,* se gândi Elise, deși Connie l-ar fi putut ronțăi la micul dejun. Ce era asta – un flirt leneș de bărbat cu probleme în căsnicie sau proiecția propriilor ei dorințe? Sigur, era un bărbat bine, în felul lui neglijent, de englez. Și era tânăr – dar n-avea nici energia, nici pofta de viață pe care Shara o dedica picturii, iar Connie, scrisului. Avea ceva fără căpătâi, care pentru multe femei era neatrăgător.

Dar Elise vedea același lucru la ea însăși – capacitatea de a se împrăștia odată cu vântul. Simțea o afinitate față de Matt și intuia că era reciproc. De fiecare dată când intra cu el în apă, se simțea minunat de liberă. În preajma lui, nu se temea de

propriile ei confuzii și îndoieli, pentru că el era normal și uman. Când erau în apă, Matt era mereu lângă ea, atent, asigurându-se că nu i se întâmplă nimic. Dar era la fel de rătăcit ca ea, nu încăpea nici o îndoială.

*

Brusc, la intrarea în patio se stârni agitație. Sosise Barbara, care avea în mână un buchet imens de flori într-o nuanță de roz aprins care o dezgustă pe Elise. Dar tot era impresionată de prezența Barbarei, de simplul fapt că Barbara Lowden îi aducea niște flori de prost gust la aniversarea de douăzeci și trei de ani.

Vedeta de cinema își făcu loc prin aglomerație, cu aerul că se uita după cineva. O remarcă pe Elise și, spre surprinderea ei, veni glonț spre ea, expediind râzând cel puțin șapte oameni care încercau să-i atragă atenția. Se apropie de Elise și o luă în brațe. Barbara avea un parfum greu, cu ylang-ylang; era cu garda sus în acea seară.

— De ce stai bosumflată lângă cactuși? zise ea tare. La mulți ani, scumpo. O să fie din ce în ce mai bine. O îmbrățișă iar pe Elise, care încasă un damf de fixativ. Cum ți se pare ochiul? șopti Barbara de după buchet. Se desprinseră una de alta, ascunse în continuare de restul invitaților de uriașul aranjament floral, și se cercetară reciproc cu atenție. Părul Barbarei era enorm. Purta un costum cu pantaloni într-o nuanță de albastru și jachetă în altă nuanță de albastru, cu niște umeri falși mari, cu colțuri ascuțite, și un colier de aur cu un medalion în formă de leu.

— E bine, Barb, răspunse Elise în șoaptă. Abia dacă se vede. Iar fardul lucios arată grozav.

— Mulțumesc, șopti Barbara. Ești un înger. Trebuie doar să ne arăți aripile.

*

Noaptea se adâncea. Toată lumea o lua în brațe pe Elise, o săruta pe obraji, o ținea de braț sau de mână – și cu fiecare atingere, cu fiecare labă care o pipăia, cu fiecare îndemn să se distreze, având tinerețea de partea ei, Elise se simțea tot mai singură. Connie comandase un tort ornat cu bucățele de kiwi și petale de flori violet. Invitații la petrecere cântară „Mulți ani

trăiască“, iar Elise pregăti cuțitul. Barbara o învăță să-și pună o dorință secretă în timp ce tăia blatul tortului; Elise își dori ca și Connie să vrea să plece acasă. Tortul arăta ciudat, dar era gustos.

— Tu l-ai făcut? o întrebă Elise pe Connie.

— Nu, Doamne ferește. Barbara mi-a recomandat o cofetărie fantastică.

După plecarea lui Don Gullick, Deborah hotărî să se întoarcă la hotel.

— Diferența de fus orar, îi spuse ea lui Elise, care stătea lângă ea în pragul casei. Connie dispăruse iar.

— Mulțumesc că ai venit, zise Elise.

— M-am distrat de minune, zise Deborah. Arătă spre curtea de la capătul holului. E un cadru de vis.

— Știu.

— Unde-i Con? Ar trebui să-i spun că mă car.

— Nu știu. Ți-a… ți-a zis ceva de întoarcerea în Anglia?

Deborah se legăna ușor.

— Ție chiar îți place de ea, nu-i așa?

— Altfel ce-aș căuta aici? zise Elise pe un ton nervos pe care-l regretă.

— N-am vrut să sune așa. Deborah șovăi. O cunosc pe Connie de multă vreme, continuă ea.

— Asta ce înseamnă?

— Ea. Face mereu numai ce vrea.

— Ce vrei să spui?

Deborah trase în piept aerul parfumat al nopții.

— Ți-o spun pentru binele tău. Scrisul va fi întotdeauna pe primul plan. Ea va fi mereu pe primul plan, pentru că scrie. Știu că ea te-a adus aici și știu că trăiți împreună – dar ascultă sfatul cuiva care a mai văzut chestia asta de multe ori. Ai grijă să ai ceva numai al tău, da? Ești tânără. Nu uita asta.

— Nu sunt tânără.

— Ai douăzeci și trei de ani.

— Doamne! Și tu?

Deborah ridică mâinile a resemnare.

— N-am zis că ai paisprezece ani și nu știi unde ți-e curul, unde ți-e capul. Dar… n-am mai văzut-o așa de mult. De când a publicat Inimă de ceară.

— Adică?

— E în al nouălea cer. Plutește. Scrie. Se uită prin mine. N-ai remarcat? Face la fel și cu tine.

— Cât ai băut în seara asta, Deborah?

— Ah. Deci știi la ce mă refer, zise Deborah.

— Ascultă, știu cum e să fii cu cineva ca ea, zise Elise. Deborah râse, îndoită. Am ochii deschiși, Deborah.

— O, dragă, zise Deborah, întorcându-i spatele și îndepărtându-se pe aleea șerpuitoare a grădinii. Nu suficient de deschiși.

*

Vacă băgăcioasă, se gândi Elise, trântind ușa de la intrare. Se întoarse la petrecere și începu să bea cu și mai mult aplomb. Avea sentimentul că se făcuse de râs în fața lui Matt, dar nu ținea minte mare lucru. Noaptea avea deja goluri. Cineva făcu o fotografie de grup cu aparatul lui Connie, cu toată lumea adunată lângă piscină. Elise văzu mici grupuri de oameni aplecându-se rapid să tragă pe nas cocaină. Dansă singură pe melodii electronice și pe ritmurile disco erotice ale Donnei Summer, a cărei voce dulce plutea pe cerul întunecat.

Într-un sfârșit, Connie își făcu apariția.

— Unde-ai fost? zise Elise, cu vorba încleiată.

— Am fost amfitrioană la o petrecere, răspunse Connie. O, Doamne. Ești beată moartă. O privi pe Elise atât de dezaprobator, încât aproape c-o făcu să plângă.

— Am ochii deschiși! zise Elise.

— Ce? Ești praf. Du-te imediat la culcare.

— Du-mă tu. Nu pot să merg.

— Vorbești serios? De față cu toată lumea?

— Mă piș pe toată lumea, zise Elise.

— Bine, zise Connie, târând-o pe Elise de subsuori și sprijinind-o cu umerii în timp ce se împleticeau spre dormitor.

*

Elise se întinse pe pat, iar Connie o dezbrăcă de rochia neagră, trăgându-i pe cap un tricou prea mare cu I LOVE LOS ANGELES!, primit cadou în glumă de la echipa de producție.

— Gluma asta s-a adeverit până la urmă, spuse Elise, pipăindu-și sânii.

— Ce? o repezi Connie.
— Tu ai zis că locul ăsta îți prăjește creierul, zise Elise. Ai uitat?
— E vorba unei prietene, zise Connie. Și deocamdată nu e prăjit.
— Nu vreau să stau aici, bolborosi Elise. Flutură din mână spre grădină. Toate plantele au spini.
— Hai, El.
— Eu n-am spini, zise ea, vârându-și capul în umărul lui Connie. N-am spini.
Connie o ținu în brațe și-i masă spatele.
— Eu simt o spinare, zise ea. Vezi?
Îmbrățișarea îi făcea atât de bine.
— Mie-mi place aici, zise Connie. N-o să mint. Știu că ție nu-ți place la fel de mult ca mie.
— Normal, normal, spuse Elise, cu gura deschisă pe materialul bine întins al costumului lui Connie, umezindu-l. A fost aniversarea mea. Ziua mea.
— Știu. Dar acum culcă-te. O să vorbim dimineață.
— Te bag în mă-ta, zise Elise.
— Elise. Culcă-te la loc. Te-ai cherchelit. Dormi acolo. Trec mai încolo să văd ce faci.
— Nu mă mai trata ca pe un copil!
— Gata. Îți place când mă port așa, zise Connie, apoi închise ușa dormitorului.

*

Furia lui Elise se ciocni de tristețe și beție și pierdu lupta. Adormi pe nesimțite. După vreo două ore, se trezi pentru că-i venea să vomite.
Muzica se oprise. Bungaloul era tăcut, iar afară era beznă deplină. Draperia de la geam nu era trasă. Doar piscina era luminată, o strălucire albastră de neon. Elise avea vederea tulbure și îi era extrem de rău.
Într-o zi o să dau și eu o petrecere aniversară din asta sofisticată, se gândi ea, împleticindu-se spre baie. *Cel mai sofisticat lucru ar fi să nu dau nici o petrecere.*
Vasul de toaletă fu împroșcat de kiwi, tequila și bucățele de petale. Elise avea o senzație de acreală, dar îi era mai bine după ce dăduse afară otrava. Nu se uită în oglindă, prea speriată că

avea să vadă o gaură neagră. Întorcându-se în pat, își dădu seama că era singură în el. Partea lui Connie era rece.

— Con? hârâi ea. Se ridică, privind iar pe fereastră spre piscină. Apropiindu-se în vârful picioarelor, o văzu pe Barbara în spatele zidului de cactuși, întinsă pe un șezlong, pe fundalul luminii frapante a piscinei. Elise deschise fereastra, cu mișcări cât putu de încete și de silențioase. Afară era mai răcoare decât în cameră și Elise primi recunoscătoare aerul curat. Con era în piscină. Se scufundase cu totul, iar părul îi era lipit de-o parte și de alta a feței. *Intrase în apă îmbrăcată în costum?* se întrebă Elise.

Con plutea în liniște pe spate, privind stelele.

— De-aia n-am făcut eu copii, spunea Barbara.

— E absolutistă, zise Connie.

— Ceea ce e și nu e bine. Dar nu uita că tu ai adus-o aici.

— A fost alegerea ei.

— Ha.

— Bine, fie. N-ar fi trebuit s-o aduc, zise Connie. Nu pot să-mi fac și treaba, să am și grijă de ea. Nu e corect față de ea. Și nici față de mine.

— Cred că majoritatea oamenilor ar fi profitat de ocazie să vină aici, zise Barbara.

Connie se sprijini cu mâinile de marginea piscinei și sări afară. Era în umbră, dar Elise văzu că era complet goală, cu pielea albă șiroind de apă și conturul corpului scăldat în lumina albastră reflectată de apa din bazin.

Barbara întinse mâna și mângâie stomacul lui Connie, lăsând degetele săi alunece în părul pubian al lui Connie. Connie lăsă capul pe spate.

— O, Doamne, zise ea.

— Șșșt, făcu Barbara, retrăgându-și mâna.

Elise nu putea clinti nici un mușchi. Încerca să proceseze ceea ce vedea, dar era imposibil. Clipi pentru a-și recăpăta concentrarea. Cele două femei luaseră distanță.

— Ea nu știe, nu-i așa? zise Barbara, întinzându-i lui Connie un prosop.

— Nu, zise Connie, înfășurându-se și așezându-se lângă Barbara. Își închipuie că flirtez cu tine. Și atât.

— Toată lumea flirtează cu mine.

— Păi tocmai.

— Nimeni nu știe cum să vorbească normal cu mine, zise Barbara.

Connie atinse părul Barbarei cu o mișcare ușoară, fluidă.

— Eu știu, zise ea. Dar toți ceilalți fac pe ei de frică în fața ta.

Barbara se întoarse spre Connie și Elise le văzu fețele din profil, cu vârfurile nasurilor aproape atingându-se.

— E un copil bun, Connie, zise Barbara cu voce joasă. Chiar e un copil tare bun. E confuză și are toane, dar știu și eu cum e. Barbara își luă capul în mâini. Căcat. Mă simt ca un căcat. Am zis că trebuia să se întâmple o dată și gata.

— O să-i spun.

— Nu știu, Con. Nu știu ce să zic. E… fragilă.

— Nu știu dacă e așa, zise Connie cu emfază. Doar că trebuie să-și găsească propria cale.

Barbara scotoci în geantă și-și aprinse o țigară. Trase cu sete și Elise privi fumul vălătucind în aer și risipindu-se de tot.

— Tu te cunoști, zise Barbara. Și eu mă cunosc, dar Elise abia dacă știe cum o cheamă. Trebuie să spui ceva. Nu poți s-o lași să atârne pe lângă tine la nesfârșit.

— Credeam că ții la discreție, răspunse Connie tăios.

— Din partea mea, da. Nici n-are sens să mă pomenești. Dar tu, de partea ta, ar trebui să-i spui. Nu mi se pare corect, pur și simplu. Am senzația că o păcălim.

— Chiar o păcălim. De-aia avem sentimentul ăsta absolut oribil. Connie oftă, rezemându-se de șezlong. Dar chiar e mai bine să-i spunem? Filmările se vor încheia. La un moment dat, noi ne vom întoarce la Londra, iar tu vei uita tot ce s-a întâmplat. Îmi dau seama că mă port ca o nebună. Dar dacă nu află, nici nu va suferi. Și nu vreau să sufere.

— O iubești? întrebă Barbara.

— Da. Îmi dai și mie o țigară?

— Ia-o pe asta. Barbara îi întinse țigara, iar Connie trase din ea cu poftă. O vrei, Con?

— La ce te referi?

— Știi la ce mă refer, răspunse Barbara.

— Nu știu ce să fac!

— O vrei, Connie?

Connie oftă, strivind mucul țigării.

— Nu, n-o vreau.

Elise își acoperi gura cu mâna, iar Barbara oftă și ea, un oftat

ca după un milion de ani de viață. Se întoarse spre piscină, îndreptându-și iar spatele, ca o zeiță. Connie se apleacă spre ea și o sărută pe umăr. Barbara se întoarse și gurile li se uniră. Elise urmări încremenită cum cele două femei se prăbușiră înlănțuite pe șezlong, cu membrele mișcându-se întunecate pe fundalul luminos al piscinei.

Întorcându-le spatele și strecurându-se la loc în pat, Elise se gândi că era tipic pentru Connie să nu tragă draperia dormitorului.

29

A doua zi dimineață, când Elise se trezi, Connie trăsese draperia. O singură dungă subțire de lumină cădea pe perete. Elise o privi, incapabilă să se miște, cu inima bătându-i puternic. Icni, străbătută de un val de greață. Avea ochii grei ca pietrele, așa că-i închise iar, întorcându-se într-o parte și afundându-se în saltea. Ca sub efectul unei vrăji, nu reușea să se dea jos din pat. Nu-și amintea seara dinainte. Apoi totul îi reveni, într-un asalt dogoritor.

Elise deschise ochii și cercetă draperia. Oare piscina mai era dincolo de ea? Poate că o băuseră cele două femei, aprinse de dorință. *Aș putea să mă arunc în gaura pe care au lăsat-o în urma lor,* se gândi Elise. *Să-mi sparg capul de fundul din beton. Ca să vadă ea.*

Mintea începu să-i țopăie ca un purice. Îi venea să vomite, dar tot nu reușea să se miște. Simțea cum crește în ea fierea, iar capul îi bubuia dureros, licurici țâșnind ca niște gloanțe, explodând și transformându-i țeasta într-un ciubăr în care sângele gâlgâia, iar creierul dispăruse. Avea să moară acolo? Era perfect posibil. Trase scurt aer în piept, cutremurându-se. Zăcea ca o otreapă, murind în penumbra acelei case închiriate. Încercă să se ridice, dar durerea pe care o simțea în față îi săgetă toată țeasta. Șuierând, se prăbuși la loc.

Elise mișcă din picioare – nu erau paralizate. Putea fugi de-acolo dacă era nevoită, putea sări într-un avion, se putea întoarce acasă – unde? Dar avea oasele ca o peltea care i se răspândea pe piele. Nu conta că n-avea unde să fugă. Își pipăi clavicula: medalionul de la Connie era la locul lui. Se gândi să și-

l smulgă, dar n-avea destulă vlagă. Niciodată nu se simțise mai groaznic, în toți cei douăzeci și trei de ani ai ei de viață.

— Bună dimineața, se auzi o voce joasă. Cum te simți?

Elise întoarse capul foarte încet. Connie se sprijinea de tocul ușii, complet îmbrăcată.

— Poftim, Lazăriţo! spune ea apropiindu-se de Elise cu un pahar de aspirină efervescentă. Credeam că o să dormi o sută de ani. E aproape ora două.

— Ce?

Cum Elise nu se clintea, Connie lăsă paharul pe noptieră.

— Deci a fost o petrecere reușită? zise Connie cu afecțiune, așezându-se cu grație pe marginea patului.

— Asta să-mi spui tu, răspunse Elise.

— Tu nu mai ții minte?

Elise închise ochii.

— Vreau să mor, zise ea. Omoară-mă.

— N-o să te omor. Culcă-te la loc.

— Mereu mă trimiți la culcare, mormăi Elise în pernă.

30

Matt stătea pe mal, cu placa înfiptă în nisip, ca de obicei. Avea costumul rulat până în talie și stătea întors spre apă, cu mâinile în șolduri, ca și cum ar fi fost naufragiat și ar fi așteptat salvarea.

Elise șovăi o clipă. Shara era în casa de pe plajă din spatele ei. Poate că-i privea.

— Matt, strigă ea. El se întoarse.

— Săptămâna trecută am venit să te iau, zise el. Connie a zis că dormi.

— Așa e. M-am îmbătat criță.

— Deci ți-ai ținut promisiunea față de tine?

— Mda. Am stat în pat o zi întreagă. Îmi pare rău că te-ai deplasat.

— Să nu-ți pară rău. Se întoarse spre apă. Uite ce zi frumoasă e azi.

Elise privi lung către Pacific. Era un soare intens. O după-amiază frumoasă de septembrie.

— Shara a terminat tabloul, zise ea. Gata.

— Îți place? întrebă Matt.
— M-a nimerit. Niciodată n-am mai văzut așa o pictură cu mine. Era adevărat: atâtea ore petrecute ca model la RCA, dar se simțea văzută pentru prima oară.
— Shara se pricepe la asta. O să ți-l dea ție?
— Mi l-a oferit. Am refuzat.
Matt fluieră.
— Oau. De ce?
Elise îl privi.
— Deja mi-a dat atât de multe.
— Ce ți-a dat?
— Și nu pot să-i iau tabloul când o să-i iau altceva.
— Ce vrei să spui?
Vântul răvășea părul scurt al lui Elise, iar ea încercă să și-l dea după urechi. Ceva mai departe trecu în zbor un stol imens de pelicani, aproape de suprafața oceanului. Chiar dacă văzuse acele păsări de atâtea ori, tot îi stârneau fiori. Arătau ca niște făpturi preistorice.
— Ai la tine cheile de la mașină? zise ea.
— Nu.
— Păi du-te și ia-le. Și hai la o plimbare.

*

O luară pe țărmul Pacificului, fără o țintă clară, fără să vorbească prea mult, îmbrăcați tot în costumele de surfing. Când apăru firma unui motel, Elise îi ceru să oprească. Credea că Matt se lămurise deja ce vrea de la el și ce avea să se întâmple. O preocupa că n-o întrebase ce motive are, că-l interesa doar să profite de ocazie. Nu știa dacă el avea vreo reținere morală sau vreun principiu – dacă avea habar, de pildă, de durerea soției lui pentru un copilaș despre care el nici nu știa că se numise Dinah.
Dar conștiința mea unde e? se întrebă ea. Îngropată ca o comoară pe fundul unei piscine. Lumina veselă a soarelui de pe cer era o glumă – dar era necesară pentru ca Elise să se simtă vie în acea zi. Tot ceea ce sperase trecuse în umbră – și totuși iat-o în lumină. Brațele îi erau cafenii, acoperite cu puf auriu. Decizia în privința lui Matt era controlabilă. Elise era sigură că el o dorește – și era plăcut ca măcar o dată să nu lupte pentru a fi

dorită. Uitase senzația. Încercă să nu se gândească la încurcătura în care se băgau.

*

Matt plăti camera, cu aceeași expresie buimacă pe față. Își încrucișă brațele ca să pară relaxat, dar efectul era mai degrabă defensiv.

Ea descuie camera și se dădu într-o parte ca un ușier. Matt intră, iar ea alungă soarele trăgând draperiile. Camera se coloră într-un roz pal prin draperiile subțiri, ca și cum s-ar fi aflat în inima unei cochilii.

— Nu e bine ce facem, zise el. Ea se așeză la capătul patului.

— De ce nu?

— Nu suntem corecți.

— O să fim corecți. Deocamdată suntem doar noi. Vino încoace, Matt.

Ea se trase mai aproape de tăblia patului. El rămase la marginea patului, atent la ea.

— De vrut, vreau, zise el.

— Știu.

— M-am gândit la asta.

Elise depărtă puțin picioarele, îmbrăcată tot în costumul de neopren al Sharei.

— Spune-mi la ce te-ai gândit.

— Cum e pielea ta la atingere.

— E fină, zise ea. Hai să vezi.

Se întinse pe burtă.

— Desfă-mi fermoarul.

Matt îngenunche lângă ea pe saltea, desfăcându-i costumul până la fese. Elise simți palma lui caldă pe mijlocul spatelui și se relaxă imediat.

— Te-am văzut goală în atelier, zise el.

Ea se rostogoli pe spate și începu să-și dezbrace mânecile costumului. Apoi se lungi în pat.

— Știu că m-ai văzut.

El își lipi gura de clavicula ei și o sărută, îi sărută medalionul patinat cu E, începutul sânilor – mai întâi delicat, apoi cu mai multă ardoare. Îi eliberă picioarele din neopren, le eliberă și ea pe ale lui și se întinseră iar în pat. Elise simți cum se destinde,

mâinile și gura lui propulsând-o afară din corpul ei într-un loc atemporal, unde se scălda în plăcere.

— Te vreau în mine, zise ea, chiar dacă nu era sigură că e întru totul pregătită. El o penetră ușor, dar tot simți șocul, atât de adânc, că-i tăie răsuflarea.

— O, futu-i, zise Matt. Elise, mă gândesc mereu la tine.

O sărută pe gură, iar ea îi răspunse la sărut, iar și iar.

— N-am crezut c-o să se întâmple chestia asta, murmură el.

— Nici eu, zise Elise.

Dar în timp ce închidea ochii și se lăsa în voia lucrurilor, știa că minte.

2018

31

Fusesem atât de absorbită de manuscrisul lui Connie, de ciudata echilibristică între două femei care duc vieți diferite și în același timp familiare, și de chestiunea mamei și a rostului meu pe lume, încât atunci când chiar am devenit atentă la mine, am avut parte de o surpriză.

Pe 6 ianuarie, de Bobotează, mi-am redescoperit corpul în toaleta de la parter a lui Connie, urinând pe un băț în timp ce ea se plimba prin Heath. Îmi întârziase ciclul – dar fusesem atât de stresată. Îmi spusesem că e doar o întârziere. Nu-mi fusese greață, nu simțisem nimic deosebit. Mă simțisem obosită, sigur, dar cine nu simțise oboseala la sfârșitul lui 2017?

Stăteam pe closetul lui Connie, în baia în tonuri de negru și auriu, urinam pe bățul fibros și mă uitam cum se colorează în roz. Iar când au apărut două linii pe ecran, nu mi-a venit să cred.

M-am gândit la Joe. M-am gândit la tata. M-am gândit la Kelly și la comunitatea ei de insta-mămici de pe internet. Mi-am închipuit cum o să le spun. M-am gândit la Elise. M-am gândit chiar și la Christina, murind în brațele maică-sii – Christina și Margaret, protejate de ficțiune, dar impregnându-mă la fel de adânc ca propria mea mamă intangibilă. M-am gândit la Connie. M-am gândit la toți acei oameni, fără să-mi dau seama prea bine ce să cred despre mine. M-am dus la bucătărie și am băut un ceai, iar după jumătate de oră m-am dus iar la toaletă ca să mai fac un test, iar confirmarea m-a obligat întru câtva să deschid ochii.

Simțeam biologicul din mine. Ca și cum corpul meu ar fi trecut un test. Ovarele, uterul, sângele meu trecuseră la cârmă. *Acum e vremea noastră!* spuneau ele. Imaginația mea s-a văzut nevoită să le prindă din urmă.

*

Am ascuns testele în geantă și, ca prin ceață, m-am dus în living și m-am așezat pe canapeaua lui Connie. Multe prietene îmi spuseseră: *O, dar n-am vrut neapărat!,* deși se grăbiseră să admită că renunțaseră la contraceptive – *doar ca să vadă.* Ce să vadă, mai exact? Dacă aveau corpuri viabile? Dacă-și doreau cu adevărat să devină părinți? Aici e vorba despre viață, nu despre stiluri de viață. Dar acum îmi dădeam seama de ce spuseseră asta. Pentru că încercau să exprime paradoxul de a-și dori ceva ce poate că nu-și doreau. Nimeni nu putea testa condiția de părinte; nu putea face un copil, pentru a-l înapoia apoi în mod convenabil. Nimeni nu voia să admită că habar n-are ce face. Aș fi vrut ca mai multă lume să recunoască asta.

Oare și eu îmi dorisem să-mi pun corpul la încercare, doar ca să văd? Avea un oarecare sens ilogic.

Era posibil ca peste trei luni să nu mai fiu gravidă. Era mai sănătos să nu mă gândesc la ceea ce purtam în mine ca la o persoană cu o existență reală. Ceea ce era destul de ușor. În acel moment, eu eram singura persoană la care mă gândeam.

*

Connie nu se întorsese, așa că am sunat de pe telefonul ei la cabinetul doctoriței mele și mi-am făcut o programare de urgență în aceeași zi (un adevărat miracol de Crăciun). I-am lăsat un bilet lui Connie, s-o anunț că a trebuit să plec, și m-am îndreptat spre gară cu senzația că tocmai mi se aprinsese un bec în stomac.

Oare ceilalți vedeau lumina care emana din mine? După toate aparențele, nu. Eram la fel de invizibilă ca toată lumea.

În cabinetul doctoriței, i-am spus că bănuiesc că sunt însărcinată.

— Nu mi-a venit ciclul o lună, am zis eu. Am făcut două teste care au ieșit pozitive. Dar aș vrea să-mi confirmați dumneavoastră.

Ea m-a ascultat și a încuviințat din cap, părând să-mi înțeleagă rezerva față de propriile mele investigații. Era o femeie mai în vârstă, cu părul grizonant tuns scurt și trăsături blânde. Îmi amintea de Dorothy.

În timp ce așteptam rezultatul, am stat și m-am uitat la schema de gastroenterologie de pe perete, la frumusețea și

complexitatea intestinelor. M-am întrebat de ce doctorița preferase acea ilustrație – și nu una cu plămânii, de pildă, cu inima sau cu uterul. Privirea îmi aluneca peste multitudinea de culori și contururi ale sistemului gastric, peste minunea pe care n-o cunoaștem și n-o vedem niciodată – până când se defectează, până când se întoarce împotriva noastră.

Doctorița a văzut că mă uit lung și a zâmbit.

— E cea mai extraordinară parte a corpului, dacă mă-ntrebi pe mine. Nu m-ai întrebat, dar totuși.

— De ce?

— E așa un ansamblu sofisticat de sisteme și organe. Am citit recent că unii cercetători cred că 95% din serotonina din corpul nostru se află în intestine.

— Oau.

— Am înghesuit toate emoțiile noastre în creier și inimă, dar doctorii știu încă din secolul al XVI-lea că măruntaiele ne controlează, de fapt, sentimentele.

— Probabil că eu le-am cam ignorat, am zis.

— Toți facem asta câteodată.

— Așa deci! am zis.

— Da, a zis ea. Testul. Bun, Rose. Ai avut dreptate. Ești însărcinată.

Îmi fixam palmele, pe care le țineam întoarse pe genunchi ca într-un fel de rugăciune. Era oficial. Eram în situație. Eram un caz. Nu eram singură. Într-un colț al minții se ivise fantoma unei persoane.

Stăteam în liniște.

— Ai mai spus cuiva că ești însărcinată? m-a întrebat doctorița.

— Nu.

— Întotdeauna ajută să spui oamenilor în care ai încredere, Rose.

Am ezitat, simțind că-i destăinui cele mai adânci secrete.

— Nu... nu știu ce să fac, am zis.

— Ce să faci? Păi în primul rând începi să iei acid folic.

— Nu, vreau să zic. M-am oprit, incapabilă să continui, dar știind că trebuie să vorbesc. Aveam senzația că mărturisesc un păcat și mă uram pentru asta. Nu știu dacă pot – dacă sunt în stare.

— Bun. A urmat o pauză. E în regulă.

Am închis ochii, scăldându-mă în cuvintele ei cu ceva ce

aducea a ușurare. Numai dacă rosteam acele cuvinte, le puteam dezarma. Dar apoi m-am întrebat dacă doctorița credea cu adevărat că ceea ce-i spusesem era în regulă. Poate că-mi dăduse acel răspuns pentru că trebuia să se supună legii, ca medic. Ca femeie, probabil cunoștea nuanțele de gri și nedreptatea holistică de a avea atâtea lucruri concentrate într-un singur corp, când decizia nu putea fi decât rigidă – o alegere binară între alb și negru, da sau nu.

Confruntată cu reacția ambiguă a doctoriței, mi-am dat seama că mă aflam acolo în căutare de certitudini. Le așteptam în continuare, cu ochii închiși, când doctorița m-a atins cu blândețe pe braț și mi-a întins o broșură cu titlul: „Ce urmează?“ Timp de o fracțiune de secundă, m-am gândit cu groază că era un fel de manifest evanghelist antiavort, dar nu era.

Era doar un caleidoscop de diferite stări fizice și psihologice prin care aș putea trece. Și, pe de altă parte, de opțiuni care mi se ofereau.

— Te-ai simțit gravidă – grețuri, oboseală? m-a întrebat doctorița.

— Puțină oboseală, dar n-am observat nimic deosebit. Am o perioadă plină. Mă simțeam în defensivă într-un fel cât se poate de jalnic.

— Sigur, a zis ea.

— Tatăl nu știe, am zis. Poate că n-o să-i spun.

Știam că nu era cazul să-i spun ei toate astea, dar trebuia să le spun cuiva.

— Bun, a zis ea. Nu sunteți împreună?

— Nu știu, am zis, simțindu-mă chiar și mai jalnic. Prezentam o relație de nouă ani ca pe o aventură de-o noapte.

— Bine.

— Ce să zic, asta-i viața! am zis râzând.

Ochii ei s-au mutat la ecranul computerului.

— Nu trebuie să iei nici o decizie azi, a zis ea. O să fie bine.

— Mulțumesc.

— Citește broșura. Găsești pe spate numerele de telefon ale unor organizații unde se pot adresa femeile când încearcă să ia o decizie.

— Bine.

Ea a zâmbit.

— Stai liniștită, Rose. Deocamdată, asta-i tot. Ia acid folic și,

dacă vei alege altă cale, tot aici mă găsești.

— Bine. Mulțumesc.

M-am ridicat, strângând atât de tare broșura în mână, mai s-o strivesc.

— La mulți ani! am zis.

— Da, a răspuns ea. Un an nou bun!

Am ieșit în stradă. Era cumplit de frig și se întuneca. Am luat-o pe jos. Nu mă simțeam gravidă. Mă simțeam singură.

32

M-am întâlnit cu Joe după o săptămână. Când a intrat pe ușa cafenelei unde ne dăduserăm întâlnire – un loc central, neutru, lângă Oxford Street – mi-am zis: *Uite un tip pe care-l știam cândva.*

Îi crescuse barba. M-am întrebat dacă intenționat sau din neglijență. Îi stătea bine.

— Bună. La mulți ani! am zis. Gândul la ceea ce purtam în corp aproape că-mi provoca o agitație fizică. Mulțumesc că ai acceptat întâlnirea, am adăugat.

Ne-am îmbrățișat, fără să ne sărutăm. El avea o expresie încordată, privea în jos.

— Ce faci? a zis el, așezându-se pe scaunul din fața mea.

— Sunt bine, mulțumesc. Mă bucur că s-a terminat toată tevatura cu Crăciunul. Tu ce faci?

— La fel. Dar ai pierdut ditamai cearta între mama și Daisy. Ți-ar fi plăcut.

Am râs.

— De la ce s-au luat?

— Nici măcar nu știu, de fapt. Daisy era nervoasă din nu știu ce motiv.

— Ce fac ea și Radek?

Joe părea stânjenit.

— Știi cum sunt. O scot ei la capăt.

— Mda.

Privirea i s-a oprit asupra decolteului meu și am realizat jenată că nu-mi scosesem medalionul cu L pe care mi-l cumpărase Connie de Crăciun.

— Ce-i ăsta? De la ce vine L-ul? a zis el.

L-am strâns în pumn, cu obrajii dogorind.
— Nu e nimic, am răspuns.
— Nimic?
— E doar o glumă.
— L-ai primit de la cineva?
— Mda. De la Kelly.
Părea derutat.
— Ai plecat din apartament, Rosie. Ai dispărut.
— De fapt, tu ai plecat primul.
— M-am întors.
— Acum sunt aici, Joe, am zis, ascunzând medalionul sub pulover. Am avut impulsul să-mi cer scuze, dar l-am înăbușit.
— Mi-am făcut griji pentru tine, a zis el.
— N-ai de ce să-ți faci griji pentru mine, am zis. Așezam cuvinte între noi cu hotărârea unei țigănci care-și ghicește propriul viitor.
— Bine, a zis Joe. Și-a dres glasul. Îmi pare rău, Rosie. N-am vrut să spun. Ce-am spus.
— Despre ce?
M-a privit atent.
— Despre tine.
— Că sunt obositoare? Că sunt psihopată?
Buzele i s-au strâns încordate.
— Da.
— Cred că toată lumea e cam psihopată la final de an, am răspuns. Dar mulțumesc.
Joe șovăia.
— Dar te-ai schimbat.
Am tras scurt aer în piept.
— Cum m-am schimbat?
— Ești… mai concentrată. Mai aspră.
— Mai aspră? Eu mă simt fix pe dos, Joey. Sunt moale. Accept lucrurile. Poate pentru prima oară în viață.
Expresia lui a devenit îngrijorată.
— Ce anume accepți?
— Poate că ne-am schimbat amândoi, am zis, ocolind răspunsul. Nu eram convinsă că Joe se schimbase într-adevăr. De fapt, nu mi se părea că se schimbase deloc în ultimii câțiva ani, dar asta pentru că nu mai aveam nici un fel de perspectivă în privința lui. Însă în acel moment eram convinsă că

schimbările s-ar fi văzut dac-ar fi întâlnit pe altcineva. Pur și simplu, Joe nu se putea schimba cu mine.

— Le-au plăcut cadourile? am zis.

— Mda. Mulțumesc că te-ai ocupat. Ar fi trebuit să mă ocup eu.

Am așteptat un răspuns mai expansiv, dar n-a venit.

— Deci te-ai întors în apartament? am zis.

— Da. Joe a tăcut un moment. Și… te întorci?

— Nu cred, am răspuns cu blândețe.

— Bun. Dar sper că nu trăiești cu ea, nu?

— Joey, cred că știi și tu că e mai bine să nu mă întorc în apartament.

El a rămas tăcut multă vreme. Nu venise nimeni să ne ia comanda, dar nu ne ridicam nici unul de la masă.

— Ce-o să facem? a întrebat el în cele din urmă.

— Cred că trebuie să renunțăm unul la altul, am zis.

A făcut ochii mari la mine. Parc-ar fi vrut să spună ceva, dar s-a răzgândit.

— Te iubesc sincer, Joey, am zis. Și am putea merge mai departe. Să rezistăm împreună – încă zece sau douăzeci de ani. Tu o să ai cincizeci și patru de ani. La cincizeci și patru de ani, tot cu mine o să fii. Chiar îți dorești asta?

Nu realizam de ce mă înjoseam așa, oferindu-mă lui Joe ca un premiu de consolare în schimbul angajamentului lui tenace, dar știam că trebuie să-l fac să înțeleagă.

— Toată lumea are momente bune și momente proaste, a zis el. Mama și tata – Doamne, au fost perioade când chiar am crezut că-și iau adio. Dar n-a fost așa. Nu-și vor lua niciodată adio. Mama zice că e normal să existe etape.

Deci vorbise cu Dorothy. Eram impresionată că poate purtase și el o conversație cu miez cu maică-sa, o dată în viață. Probabil că ei îi convenise. Măcar la asta să fiu și eu bună. M-a surprins și că Dorothy părea să se agite ca să rămânem împreună.

— Dar nu trebuie să facem asta, dacă nu vrem, am zis. Tu chiar vrei? Câte momente bune am avut în ultimii doi, trei ani – și câte momente proaste?

Joe m-a fixat iar cu privirea.

— Nu vreau să nu te cunosc, a zis el.

— Asta n-o să se întâmple. Întotdeauna o să ne cunoaștem. Dar ne putem elibera reciproc.

— Când ai început să simți asta? a întrebat el.

L-am văzut pe bărbatul de douăzeci și cinci de ani pe care-l cunoscusem în urmă cu nouă ani la o petrecere, plin de idei și de glume, fumând o țigară. Mi-am amintit ce-mi spusesem în sinea mea când îl văzusem: *Am putea fi împreună.* Era un tip cu care puteam face lucruri. M-am gândit la mâinile lui calde, la atenția lui. La curiozitatea lui. La răbdarea care până la urmă se evaporase. Trecuserăm împreună prin multe.

Știam că-i datorez lui Joe un răspuns, dar când anume înțelesesem că iubirea noastră se schimbase? Oare de Crăciun, în timp ce împachetam crema de mâini pentru maică-sa? Oare când urinam pe bețele alea și întrezăream direcția pe care ar fi putut s-o urmeze viața mea? Oare înainte de toate astea, când îi călcasem pentru prima oară pragul lui Connie? Poate pe plajă cu tata? Sau poate că sămânța fusese semănată cu ani în urmă, așa cum se întâmplă adesea, deși îndrăgostiții fac prostia să creadă că totul va rămâne la fel? Nu observasem exact când începuse să se risipească dragostea. Deși nu, nu e chiar așa. Existaseră momente când simțisem gustul stătut. Sentimentul înfrângerii și al disperării tandre. Indiferent când s-ar fi întâmplat, nu acordasem atenție acelei revelații.

— Connie zice o chestie în primul ei roman, am spus. Nu, Joey, stai puțin. Ascultă, nu da ochii peste cap. Zice că există tu, partenerul și relația însăși. Iubirea. Trebuie să ai grijă de iubire exact cum ai grijă de tine. Nu poți să te aștepți ca iubirea să reziste de una singură. Noi n-am avut grijă de ea, Joe. Și nici n-am vrut asta, nici unul din noi. Ceea ce uneori e pur și simplu inexplicabil.

— Iubirea nu e o plantă într-un ghiveci, Rose.

— E ceva viu, am zis.

El m-a privit.

— Nu plânge, a zis. Că mă faci și pe mine să plâng.

— Cred că putem să plângem, am zis.

Și am plâns. Lacrimi tăcute, secretul zăvorât în continuare în mine, într-o zi umedă de ianuarie. Un început de tristețe. Un mic rămas-bun.

*

O senzație electrică pe piele, mâini și picioare. Nu mă simțeam victorioasă. Dar, într-un fel interesant, mă simțeam într-adevăr

mai liberă. O veșnică așteptare și dorință, asta fusese starea mea naturală. Să tânjesc după ceva în loc să am curajul să trec la fapte. Nu știam cât voi mai putea rezista. Am coborât la stația Hampstead Heath și am luat-o spre Connie.

Când am intrat în casă, mă simțeam destul de stăpână pe situație. Connie stătea în fotoliul ei preferat din living, cu o sticlă de șampanie deschisă în față și două pahare pregătite. O scenă familiară, dar de data asta îmi zâmbea radios, iar aerul ei festiv mă nedumerea. Parc-aș fi greșit apartamentul.

— Bună, Con, am zis.

— Ai venit! Am vești bune! a zis ea.

— Cum? Preț de o clipă de nebunie, am crezut că ghicise ce se petrecea înăuntrul meu.

— A sunat Deborah. Mai știi că ne-a pomenit ea despre o tipă de la o editură?

— Editoarea?

— Da. Georgina. Tipa de la Griffin. Deb a hotărât să se concentreze asupra ei, în loc să abordeze la grămadă mai multe edituri. A funcționat, Laura. Deb i-a trimis *Mercurialul* și i-a plăcut mult. O să facă o ofertă.

— O, Connie!

Connie s-a ridicat. Eu am rămas în picioare, pe jumătate năucită, în timp ce ea m-a strâns într-o îmbrățișare scurtă. Când s-a desprins, îi străluceau ochii și arăta cu patruzeci de ani mai tânără.

— Cică „tensiunea puritană din Massachusetts e un contrast perfect cu anarhia și vrăjitoria lui Margaret“.

— Chiar a folosit cuvântul „vrăjitorie”?

— Așa a zis Deb, a răspuns Connie. Îmi place cum gândește Georgina asta. Vrei un pahar?

— Eu nu.

Connie părea surprinsă.

— Serios? Dar nu asta ne-am dorit?

Noi. Pronumele licărea.

— Ba sigur că da, am răspuns. Sunt încântată. Mă bucur tare mult pentru tine. Dar… e prea devreme pentru alcool, am zis.

— E patru după-amiaza și s-a întunecat, a replicat Connie. E ianuarie. O să vând o carte.

— Știu. Și e minunat. Dar nu, mulțumesc. Îmi pare rău, Con. Doar că. Sunt obosită.

— Tu ești obosită? Eu am șaptezeci și trei de ani.
— Îmi pare rău.
— Stai liniștită, a zis ea, deși se vedea că e dezamăgită. Pot foarte bine să beau de una singură.
M-am prăbușit pe canapea.
— *Mercurialul* o să facă furori.
— Mă rog, asta nu știu, a zis Con. Dar când există o ființă pe care încă o interesează scrisul meu, mai ales că-i tânără, ar putea fi fiică-mea – ei, nici n-am cuvinte să-ți spun cum mă simt, Laura. Sunt absolut încântată. Nu credeam că o să mă simt așa. Credeam c-o să fiu indiferentă. E groaznic că nu sunt? Sunt încântată. Pe cuvânt.
Am râs. N-o mai văzusem niciodată atât de însuflețită.
— Și îți sunt datoare pentru atâtea lucruri, a adăugat ea.
— Ba nu-mi ești. Tu ai scris-o.
— Dar datorită ție mi-a fost foarte ușor – ai scris atâta la computer, ai gătit atâta mâncare delicioasă. Simpla ta prezență aici. Ești mană cerească, ce naiba.
I-am turnat un pahar de șampanie și mi-a spus că știa de la Deborah că Griffin avea să publice cartea în vara respectivă, dacă le ajungeau banii. Dacă semnau contractul, Connie avea să primească, probabil, o rundă de sugestii de la redactor, dar erau minore; Georgina nu voia prea multe modificări.
— Ți se pare un lucru bun? a zis Connie. Crezi că-i e frică de mine?
— Nu te cunoaște. Ar trebui să vă cunoașteți. După care o să-i fie frică de tine.
— Nu sunt genul sperie-lume, a zis Connie. Sunt o pisicuță.
Am șovăit, amintindu-mi ce-mi spusese Deborah în seara când venise la pizza – că lui Connie nu-i plăceau ziariștii, că se opunea interpretărilor.
— Te-ai gândit cum o să fie să publici din nou? am zis. Să vorbești cu alții despre munca ta – crezi că ești pregătită? Vor urma întrebări. De ce n-ai mai scris – vor căuta un unghi.
Connie a păstrat un moment de tăcere.
— O să le dau unul obtuz, a zis ea.
— Connie, nu e de glumă. Ce-o să spui?
Ea și-a băut șampania.
— O să spun că n-am considerat că am lucruri care merită scrise. Ăsta e adevărul.

— Dar de ce acum? Con, de ce-ai scris acum?
Connie a întors brusc capul spre mine.
— De ce-mi pui mereu întrebarea asta?
Am simțit cum mă îmbujorez la față.
— Te-am întrebat doar de două ori.
— E mai mult decât suficient.
— Eu… cred doar că ar trebui să fii pregătită.
— Bine. Am scris-o acum pentru că am simțit că e un moment potrivit. M-am simțit pregătită.
— Pregătită. Pentru ce?
Connie a scos un sunet de exasperare.
— Ce Dumnezeu. Nu înțeleg de ce trebuie să-ți dau ție explicații. E modul tău de a mă antrena pentru presă? Nu poți să mai aștepți puțin? a zis ea, încruntată. Sau e altceva?
Am închis ochii.
— Nu e nimic.
Ea a pufnit.
— Haide. Dă-i drumul!
— Con, Chestia e. Am început eu. Am deschis ochii. Îmi tot frământam degetele fără oprire. Nu mă puteam uita la ea, dar nici nu mai puteam păstra secretul. Voia să știe, voiam să dreagă ea lucrurile. Păi… Chestia e că… Am fost la doctor.
Connie a lăsat paharul din mână.
— Vai de mine. Laura, ești bolnavă?
— Nu, am răspuns. Sunt gravidă.
Am îndrăznit să ridic ochii la ea. Șocul i se întipărise pe față și, în timp ce așteptam să spună ceva, eram convinsă că puteam să-mi iau adio de la Laura Brown. Connie n-avea să mă mai tolereze în casa ei. Vestea că așteptam un copil avea să schimbe totul pentru ea. Dinamica dintre Laura și Connie avea să facă implozie, eu aveam s-o șterg englezește ca Rose, iar povestea mamei avea să-mi scape iarăși printre degete.

1982

33

Elise spunea că se duce la surfing, iar Connie o conducea cu mașina în Malibu. După plecarea ei, Elise și Matt puneau plăcile de surfing în mașina lui, sub pretextul că vizitau alte plaje. De fapt, se opreau la moteluri de pe Pacific Highway. În camere închiriate de ocazie, diferite ca decor și calitate, uneori plătite cu dolarii Sharei, alteori cu ai lui Connie, Elise încerca să-și exorcizeze furia folosindu-se de corpul lui Matt.

Connie n-avea idee că Elise asistase la scena de la piscină, dintre Barbara și ea, dar începu să comenteze purtarea lui Elise, întrebând-o de ce era atât de tăcută, atât de furioasă, de ce făcea atâta surfing, de ce refuza să vorbească. Tot acel interogatoriu îi era nesuferit lui Elise; nu suporta discuția care ar fi putut urma. Mai bine fugea și lăsa totul în urmă. La doar o săptămână și ceva după primul lor motel cu lumină rozalie ca de cochilie, Elise îi propuse lui Matt să plece.

— Să plecăm? zise el. Dar unde să mergem?

Ca și cum n-ar fi existat avioane sau alte țări.

Elise își înăbuși iritarea. El era mai puțin abil decât ea în acea situație.

— Nu știu, zise ea, întinzându-se în așternuturile răvășite. O să-mi vină o idee.

— Ce-o să iasă din asta?

— Ești cumva speriat?

— Nu sunt speriat, zise el. Doar că totul se întâmplă așa de repede.

— Ce se întâmplă între noi a confirmat ceva ce știam deja, Matt. E un fel de pact. Ne-am găsit unul pe altul, am găsit o portiță de scăpare, iar lucrurile nu pot rămâne ca înainte. Tu mereu zici că n-o să mai poți trăi multă vreme în casa aia de pe plajă.

— Da, dar…

— Iar eu nu mai pot rămâne în bungalou.

— De ce nu? El se ridică, sprijinindu-se pe pernele subțiri. Connie bănuiește ceva, după părerea ta?

— Nu e asta, zise Elise. Ce-o să facem – o să ne dăm întâlnire cu plăcile de surfing la noi și o să ne prefacem că suntem în căutare de valuri până ne prinde Shara?

El se gândi o vreme, iar în scurt timp veni și ziua când puseră ideea în practică: pregătiră două valijoare și plecară la aeroport. Elise simțea sub tălpile goale vechile cutii de cola, pe care Matt nu le arunca niciodată, rostogolindu-se pe podeaua mașinii, cu resturile de sirop uscate pe margini într-o linie subțire, maronie. În timp ce el gonea pe sensul opus al autostrăzii față de cel pe care venise ea cu patru luni în urmă, Elise tot rula sub talpă una dintre cutii și se uita pe geamul din dreapta. Lumea era acolo, atât de aproape – dar ori de câte ori ar fi atins-o, nu căpăta niciodată ceea ce dorea. Își amintea de Connie, atât de entuziastă cu ochelarii ei de soare. Connie, care-și dorise atât de mult acea călătorie.

Abia când ajunseră la aeroport și opriră în parcarea pe termen lung, Elise alese Mexico City: un zbor scurt către altă țară. Matt aprobă destinația, iar Elise se bucură că el acceptă ideile ei mărețe. Era o experiență nouă pentru ea să ia hotărâri de asemenea magnitudine. Încălca un hotar, iar senzația de distanțare era și mai intensă: lucruri care se potriveau cu senzația lui Elise că-și trăia viața ca un pește pe uscat.

— I-ai lăsat Sharei un bilet? îl întrebă ea pe Matt în timp ce stăteau la coadă la ghișeul Aeromexico.

— Mda.

— Ce i-ai zis?

— Că simt nevoia să stau singur o vreme.

— O vreme? Doar atât i-ai zis? Ar fi trebuit să spui că ești cu mine. De unde să știe Connie unde sunt?

— O să-și dea seama, Elise.

— Connie se culcă cu Barbara, zise ea.

Femeia care stătea în fața lor la coadă se întoarse, cu o expresie dezgustată. Dar Elise n-avea de gând să se lase intimidată. Înfruntă privirea femeii până când o făcu să se uite în altă parte.

— Ce-ai zis? făcu Matt.

— Ce-ai auzit. Con și Barb.

— Și de când se întâmplă chestia asta?

— Nu știu. De ceva timp.
— Tu ești bine? zise el.
— Da. Sigur că da.

*

Când ajunseră la ghișeu, Matt cumpără pentru amândoi bilete dus-întors, nu doar dus. Decizia lui era pe undeva foarte deprimantă și prozaică, dar Elise își înfrână limba și-și ținu gura, pentru că cel mai important era să plece din acel oraș. Bănuia că Matt încerca să trateze totul ca pe un fel de vacanță, ca pe o perioadă finită, o gaură neagră temporală. Dar, spre deosebire de el, care nu-și putea asuma enormitatea a ceea ce urmau să facă, ea putea. Știa că niciodată n-avea să mai pună piciorul în L.A.

În avion, semisfidarea gravitației se dovedi a fi de folos. Elise se simțea miraculos: cu tot haosul ei, nu murise nimeni! Ea și Matt se găsiseră exact la momentul potrivit. Nu era nici el perfect, dar o luase de acolo, nu-i așa? Îi venera corpul și între timp se lămurise – Connie i-o confirmase brutal – că nimeni nu era perfect.

Și Matt păru să se relaxeze, ca și cum ar fi avut nevoie să se desprindă de pământ ca să-și revină. Îi luă mâna, i-o strânse și se priviră complice.

După aterizarea în Mexico City, luară un taxi până la o stradă plină de hoteluri, la o aruncătură de băț de imensitatea pieței Zocalo. Elise stătea nemișcată în patul lor mic și curat, trează lângă conturul corpului adormit al lui Matt, și se întreba ce făcea Connie în acel moment. Cât de repede avea să-și dea seama de plecarea ei? Și-o imagină pe Connie răsturnând mese și scaune ca s-o găsească, o joacă de-a v-ați ascunselea. Își imagină îngrijorarea și vinovăția ei. Asta-i dădea o satisfacție tristă, înciudată.

Matt se foia lângă ea și Elise se întrebă cât de mult se gândea el la Shara. Biletul pe care i-l scrisese părea anemic, iar la asta se adăuga plasa de siguranță a biletului de întoarcere. Pe Elise o scotea din minți că nu putea șterge tot ce fusese înainte de acel nou început, dar se îmbărbăta spunându-și că timpul avea să le șteargă pe toate. Încerca să nu se gândească la Shara în atelierul ei, la tabloul frumos, atent, pe care-l încheiase. Shara

spunându-i să păstreze copilul dac-avea să rămână vreodată însărcinată.

A doua zi, stăteau de vorbă în pat.

— Ce-ar fi să mergem la Palatul Național? zise Matt.

— Nu. Hai să mergem la Muzeul de Antropologie. O să fie mult mai interesant.

— Bine, zise el, iar ea simți din nou încântarea de a fi ascultată. Probabil că ai dreptate.

*

Petrecură mult timp în fața uriașului disc de piatră aztec, dezgropat în oraș în secolul al XVIII-lea, cu ocazia reparațiilor la catedrală.

— Gândește-te cum e să-l cauți pe Dumnezeu și să găsești asta, spuse Matt, cu ochii cât farfuriile.

Era un artefact monumental. În mijlocul discului era Tonatiuh, zeul soarelui, ținând în mâinile ca niște gheare două inimi omenești, cu o limbă ca un cuțit. În cele patru colțuri ale imaginii erau gravate reprezentări ale mai multor epoci aztece. Elise citi plăcuța cu descrierea de lângă:

Partea din dreapta jos reprezintă Nahui Atl, care s-a încheiat când lumea a fost înghițită de ape și toți oamenii au fost transformați în pești.

Suna ca o poezie. Elise își imagină cum ar fi să măsoare și ea timpul în epoca Jaguarului, a Apei, a Ploii și a Vântului. Își imagină cum ar fi să creadă într-un zeu soare, care ține-n gheare inima ei și a lui Matt, cu cuțitul pregătit pentru sacrificiu. O atrăgea avertismentul discului legat de sacrificiile necesare, de micimea unui eu față de enormitatea universului. Își spuse că ar fi putut trăi în acea țară care nutrise în trecut astfel de convingeri visceral spirituale, din pământul căreia încă se dezgropau comori și unde a fi preschimbat în pește era o soartă acceptabilă. Chiar dacă era imposibil, îi plăcea deja mai mult decât Los Angeles.

Noaptea auziră pe geam strigătele unei femei la orgasm, dar nu putură localiza sursa zgomotelor, amfiteatrul din curtea din spate fiind plin de ferestre identice, sfori de întins rufe și căldură acumulată. Stăteau și râdeau de sunete, atât de departe de ei și

totuși atât de familiare. Le ascultau fără să vrea. Le aminteau de atracția dintre ei, de legătura lor, iar Matt o luă în brațe pe Elise și o penetră pe la spate, adânc, în timp ce ea stătea întoarsă spre fereastra deschisă. Elise își manifestă și ea plăcerea fără rețineri. Ferestrele, închise sau deschise, nu mai existau.

*

Nu rămaseră prea mult timp în oraș pentru că nu era ieftin, iar Matt voia să fie aproape de o plajă. Cumpără alte două bilete de avion, plătind cu dolari sub privirea lui Elise. Zburară în peninsula Yucatân – și când văzu marea de smarald, Elise își zise că și acolo ar fi putut trăi. Nisipul era ca zahărul, iar în acea țară nouă, între ei înflori ceva care le erodă simțul responsabilității. Matt intră îmbrăcat în ocean. Elise se gândi să rupă biletul de întoarcere, întrebându-se dacă el ar observa.

Știa că trebuie să dea o formă zilelor lor dacă nu voia ca el să plece înapoi.

— Să închiriem un apartament? zise ea. E mai ieftin decât un hotel.

El fu de acord, așa că închiriară un apartament, pentru început pe două săptămâni. Gresia era superbă, dar îi neliniștea puțin lipsa aerului condiționat sau a unui ventilator electric. Pe bună dreptate, cum se dovedi. Temperatura era insuportabilă, în apartament și afară. Nu aveau avantajul unor nopți sau dimineți răcoroase de munte, în care să fure câteva ore de somn. Apartamentul era la ultimul etaj al unui bloc din colțul unei străzi, iar camerele din spate dădeau spre alte trei laturi cu apartamente, care formau un dreptunghi înalt. Nu vedeau altceva decât ferestrele altora, care mai și stăteau deschise, cu rufe întinse și șosete căzute pe acoperișul de tablă ondulată al garajului dintre clădiri. Zgomotul motoretelor care treceau prin față și strigătele copiilor care se jucau în curțile din spate erau singurele sunete pe care le auzeau în timpul zilei. Niciodată nu vedeau limpede vreo față, doar siluete mișcându-se dintr-o cameră în alta, mâncând la o masă, uitându-se la televizor, făcând duș. Stăteau în chiloți și jucau partide interminabile de cărți sau mâncau înghețată pe băț cu arome ciudate, cumpărate de pe stradă. Elise cumpără un evantai de flamenco demodat, să se răcorească. Coapsele li se lipeau de mobilierul de plastic

atât de tare, încât devenea dureros când erau nevoiți să se desprindă și să-și mai ia o înghețată. Orice era o corvoadă.

Uneori, Elise avea impresia că ea și Matt erau doi nelegiuiți și că aveau să plătească pentru delictul comis. Alteori, i se părea ceva inevitabil. Totul fusese atât de ușor. Pur și simplu te urci într-o mașină și pleci. Shara nu-l voia. Connie se culca cu Barbara. Făcuseră foarte bine să se îndepărteze. *Era decizia corectă.*

Elise dormea prost din cauza căldurii și avea mereu același vis. O fată într-o casă, iar acoperișul se prăbușea peste ea. Fata se strecura afară dintre grinzi, până la niște bazine stâncoase din mare. De dimineață, Elise îi povestea visul lui Matt, cât de logic i se părea că plaja era la același nivel cu acoperișul. Vedea încă petele aurii de lumină dansând pe suprafața bazinelor și marea întinzându-se odată cu nisipul strălucitor. Elise stătea cuibărită în îndoitura brațului lui Matt, care o asculta cu atenție. Îi plăcea că el o ascultă așa, că pentru el totul era important, dar nu se lansa în interpretări. Cu un junghi în stomac, își spunea că, dac-ar fi fost în locul lui, Connie ar fi depănat următorul capitol al poveștii.

*

După două săptămâni de când închiriaseră apartamentul, Matt spuse că va prelungi contractul, doar că trebuie s-o sune pe Shara.

— OK, zise Elise. Așa ar trebui.

— O să fie oribil.

— Poate că nu. Poate o să înțeleagă.

Cum n-aveau telefon în casă, el se duse la un telefon public, cu un pumn de pesos. Elise îl așteptă afară, rezemată de perete. Purta în continuare medalionul de la Connie, cu care începu să se joace, trăgând de el până când lănțișorul îi intră în carne. Încercă să asculte conversația din cabină, dar nu desluși mare lucru. Un câine vagabond se apropie de ea și i se lungi la picioare. Nu-l mângâie, temându-se de turbare. Matt nu țipa; pentru un trecător, era o scenă perfect normală, un bărbat într-o cabină telefonică pentru un apel rapid, dar urgent, și o femeie așteptând răbdătoare afară, o turistă rezistându-le câinilor locului.

Matt puse receptorul în furcă și deschise ușa.

— Te-a întrebat unde ești? zise ea.
— Mda.
— Și i-ai spus?
— Aproximativ.
— Aproximativ?
— Am zis că sunt în Mexic, pe plajă. Dar o să-și dea seama că e Yucatân.
— De ce?
Matt părea stânjenit.
— Am mai fost aici.
— Nu mi-ai spus asta.
— Păi nici tu nu mi-ai spus de Connie și Barbara.
Elise se hotărî să ignore replica.
— Cum ți s-a părut?
— Mai bine decât mă așteptam, răspunse Matt. Să știi că mi-a vorbit destul de pragmatic. Nu cred că vrea să mă întorc.
Elise își dădea seama că pentru el fusese o jignire și o surpriză. Îi venea să-l pocnească.
— Am ceva să-ți spun, zise ea. Cred că sunt însărcinată.
Matt făcu ochii mari la ea.
— Ce?
— Cred că am rămas însărcinată. Nu mi-a venit ciclul.
— De când?
Elise se desprinse de perete și începu să meargă. Matt fugi după ea, iar câinele vagabond sări din prag și se ținu după ei o vreme, înainte să se lase păgubaș, preferând umbra.
— De ieri, zise ea.
— Doar de ieri? Asta nu e…
— Mie-mi vine ceas.
Matt părea îngrozit. Brusc, înțelese totul despre el.
— Mai stai puțin, zise el. Stresul plecării.
Ea se opri în stradă.
— Bine. Crezi ce vrei. Dar să știi că am rămas.
Matt se uită la Elise de parc-ar fi văzut-o pentru prima oară. Întorși în apartament, el își luă șortul de baie de pe spătarul singurului scaun din sufragerie și zise că se duce să facă o baie în mare. Elise se întinse în pat, știind că n-avea să-i vină ciclul, sigură că era însărcinată și că Matt își dorea mai mult marea decât o femeie în viața lui.

34

După o lună, Elise se plimba pe mal, călcând peste membrane de meduze moarte. Găsise smocuri mari de alge, ca niște evantaie rigide, lemn încrustat de sare și ros în forme elegante, cochilii de crab care se sfărâmau între degetele ei ca niște ouă sparte. Când ridică ochii, o văzu pe Connie venind spre ea de parc-ar fi ieșit la țărm din apă, din regatul ei marin.

Connie se opri. Cele două femei se măsurară din priviri. Deasupra lor se desfășura cerul de un albastru închis, curat, ca spinarea unei balene; și un verde intens, mărginit la orizont de nori rotofei, cenușii, la mică altitudine.

Instinctiv, la apropierea lui Connie, Elise își acoperi stomacul cu brațul. Se anunța furtună și Elise știa că n-are rost să fugă. Plaja era nesfârșită, iar ea era desculță, n-ar fi fost rezonabil să fugă în semijungla care o mărginea.

— Ce faci? zise Connie.

Tonul ei era aproape plângăreț, dar furia i se citea limpede pe chip. Elise simți cum i se închide inima la loc, după ce se deschisese foarte puțin, fără ca ea să-și dea seama.

— Cum adică? răspunse ea, privind în jos la o meduză de lângă piciorul ei, turtită pe nisip. Îi trecu prin cap s-o ia și să arunce cu ea în Connie, întrebându-se dacă s-ar fi ales și ea cu o înțepătură.

— E însurat, zise Connie.

— Nu ne salutăm și noi?

— Ai idee cât de rău se simte Shara în acest moment?

— Rău?

— I-a revenit depresia. Nu se dă jos din pat…

— Nu răspund pentru ea, zise Elise.

— O, ce te-aș lua la palme. Te-am căutat peste tot.

— Connie, pleacă și gata.

Dar Connie rămase pe loc.

— De ce-ai făcut asta?

— N-a fost cine știe ce plan ca s-o rănesc pe Shara. Ce e între mine și Matt – nu-i ușor de explicat.

Connie răbufni veninos și bătu din călcâi în nisip.

— Sigur că da.

— Știi ce, Con? N-am mai văzut o ipocrită ca tine. Vii după mine ca să mă înveți cum să mă port când tu… Elise tăcu.

Odată rostite, cuvintele deveneau adevărate.
— Când eu ce?
— Când tu ești cu Barbara. De luni de zile.
Connie se holbă la Elise.
— Despre ce vorbești?
— O, las-o baltă. Te-am văzut.
— Cum?
— La ziua mea.
— Elise, tu nu știai de capul tău.
— Te-am văzut la piscină. Doar voi două, după ce plecase toată lumea. Am auzit ce-ai spus.
Elise n-o mai văzuse niciodată atât de furioasă.
— De-aia ești aici? zise Connie. Pe plaja asta pustie? Cu Matt Simmons? Toată idioțenia asta pentru că-ți închipui că mă culc cu Barbara?
— Eu am avut încredere în tine, zise Elise și, spre ciuda ei, o pufni plânsul.
— Nu știu ce ți s-a părut c-ai văzut, dar în nici un caz nu mă culc cu Barbara. De când ai dispărut.
— Te-am văzut, Connie. Te-am văzut.
Connie se repezi spre mare, furibundă, călcând apăsat pe malul apei ca să se uite la mare.
— Recunoaște ce-ai făcut și gata, zise Elise.
— N-am făcut nimic, strigă Connie.
— Am auzit ce te-a întrebat. O vrei, Connie? Iar tu ai spus că nu.
Connie păli.
— N-aș spune eu așa ceva.
— Nu-mi face asta, zise Elise, simțind durerea năvălindu-i în corp. Nu-i corect. Recunoaște și gata.
Connie tot nu se întorcea cu fața la ea.
— S-a întâmplat o singură dată. Bine?
Connie izbucni în lacrimi. Elise se simți inundată de o senzație de ușurare, trădarea fiind răzbunată. Se lăsă în genunchi pe nisipul moale, primitor.
— N-a fost doar o dată, zise ea. Iar m-ai mințit.
Connie se întoarse, ștergându-și fața, și se duse înapoi la Elise, care stătea tot în genunchi.
— O singură dată.
Se priveau fix una pe alta. Elise nu știa ce să spună.

— Porți totuși medalionul, zise Connie.
Instinctiv, Elise își atinse E-ul de la gât.
— Am uitat că e acolo.
— Îți stă superb, zise Connie.
— E doar un medalion.
Connie șovăi.
— Ce-am făcut cu Barbara. A fost o prostie, zise ea. N-a însemnat nimic. A fost un impuls. Chestiile astea... se întâmplă, El. O aventură de-o noapte. L.A. E dement. Iar Barbara avea nevoie de cineva.
— Și eu aveam nevoie de cineva. Aveam nevoie de tine.
— Știu. Îmi pare tare rău. Eu doar. Îți spun cum a fost. Fostul ei soț e un coșmar. Am încercat s-o consolez și până să mă dezmeticesc. A fost o demență pentru mine.
— Și eu, Con? Cu mine cum rămâne? Am plecat din Londra, m-am ținut după tine.
— Ești în Mexic cu soțul prietenei mele cele mai bune. Tu ne-ai părăsit, Elise.
— Nu mă iubești. Nu mă vrei. Și nici ei doi nu se mai iubesc.
— Ce știi tu despre sentimentele Sharei? întrebă Connie. Crezi că totul sa terminat pentru că nu mai fac sex?
Elise se ridică și-și curăță nisipul de pe genunchi.
— O înțeleg.
— Ce noroc pe Shara! Păcat că pe tine nu te înțelege nimeni, Elise.
— Cred că e foarte clar ce s-a întâmplat. Nu sunt obligată să port conversația asta cu tine.
— Ba ești, zise Connie.
Elise privi spre orizont.
— Nu încerca să-mi transformi viața într-o chestie sordidă și neimportantă, pe care vii tu și-o distrugi. Ce-ai făcut tu cu Barbara – tu de ce crezi c-am plecat, totuși?
Connie închise ochii.
— Te rog. N-o să se mai întâmple. Întoarce-te la L.A.
— Nu mă mai întorc acolo niciodată. Niciodată.
Era rândul lui Connie să cadă în genunchi. Înlănțui cu brațele picioarele lui Elise. Elise se ținu tare și refuză să cedeze.
— Îmi pare foarte rău, zise Connie. Am fost egoistă. Dar niciodată n-am vrut să te rănesc.
Îmbrățișarea lui Connie părea prea sigură, așa că Elise se

scutură de ea.

— Nu ne putem întoarce. M-ai mințit.

— Te rog…

— Nu. Nu înțelegi. Elise își cuprinse instinctiv stomacul în mâini. Connie rămăsese în genunchi în nisip, privind-o. Nu mă pot întoarce.

Connie fixa mâinile lui Elise.

— Ești cumva. El e.

Elise dădu afirmativ din cap.

Connie se așeză în nisip, cu corpul împietrit de șoc și o expresie oripilată pe față.

— Tu vorbești serios?

— Da.

— Idioato, zise Connie. Doamne. Că tare-ți place să faci căcatu' praf.

— Connie, nu trebuie să.

— Nu, Elise. Ce s-a întâmplat aici? Pur și simplu nu înțeleg ce s-a întâmplat. Sper că nu-l păstrezi, nu?

— Ba da.

— Chiar crezi că e o idee bună să păstrezi copilul ăsta? Cât de egoistă poți fi?

— Nu sunt egoistă.

— Ba ești. Și naivă. Tu abia ești în stare să ai grijă de tine, darămite…

Până la urmă, Elise o luă la fugă. Nu mai suporta. Adevărul ființei care creștea înăuntrul ei îi dădu puterea să fugă, iar promisiunea pe care i-o făcuse Sharei – nebunească, stranie – i se tot învârtea în cap. *Dacă te pomenești vreodată c-ai rămas însărcinată, să faci copilul.*

Dacă rămân vreodată însărcinată, așa o să fac.

2018

35

Connie s-a lăsat pe spate în fotoliu.
— Un copil, a zis ea.
— Păi așa sper, că e un copil, am răspuns, încercând să glumesc.
Connie s-a aplecat și și-a turnat un deget de șampanie, apoi a continuat să toarne. Îi tremura mâna de la greutate, dar nu mi-a cerut ajutorul.
— Ți-e frică? a întrebat ea.
— Dacă mi-e frică să-l păstrez sau… să-l dau afară? am răspuns.
A lăsat sticla jos, cu mișcări tremurătoare.
— O să-l dai afară? m-a întrebat.
— N-am spus asta. Nu știu, Con – nu știu ce-o să fac. Sincer, tocmai. M-am întors de la o întâlnire cu Joe. S-a terminat.
— O, fir-ar să fie! Te simți bine?
— Sunt bine, am răspuns. Adevărul e că nu mă simțeam prea rău. Sentimentul dominant era surpriza în fața ușurinței cu care părăsisem acea clădire după ce luni de zile nu reușisem să găsesc nici măcar o ieșire. Connie avea o expresie severă, detașată.
— Tu ești bine? am zis. Știu că nu e situația ideală și n-am plănuit așa lucrurile.
— Fă copilul aici, mi-a zis ea.
— Cum?
— Să locuiți amândoi aici.
— Connie, fii rezonabilă! Nu pot să fac asta.
— De ce? De ce să fie așa improbabil? Am spațiu destul. N-aș vrea să te simți obligată să-ți dai demisia de la mine doar pentru că nu-l mai vrei pe tipul care te-a lăsat gravidă.
— Frumos spus.
M-a privit cu ochii îngustați.
— Joe știe?

— Nu.
— Laura, zise Connie cu blândețe. Vrei să fii mamă?
— Nu cred c-aș fi o mamă prea grozavă.
— Nu asta te-am întrebat.
Am oftat.
— Nu știu. Nu vreau să fiu cu Joe, așa că aș fi singură. Dar dacă el vrea să se implice? Momentul e groaznic de nepotrivit. Și tocmai când începusem să...
— N-ai fi singură, a zis Connie. A ezitat o clipă. M-ai avea pe mine.
Ne-am uitat una la alta. Îmi venea să mă reped la ea și s-o iau în brațe, săi mulțumesc pentru că e atât de generoasă, de înțelegătoare, de incredibilă. Mă așteptasem să mă dea afară în șuturi, ca și cum eu aș fi fost o femeie căzută, iar ea, o proprietăreasă puritană – o scenă de melodramă mizerabilistă. Connie însă părea aproape entuziastă – nu-mi dădeam seama exact pentru ce. Cert e că era hotărâtă să mă liniștească. Asta mă făcea să mă simt și mai prost pentru tertipurile mele – numele fals, adevăratul meu scop, chiar și minciunile despre Joe și profesia lui.
— Tu. Știi ceva despre bebeluși? am întrebat.
Connie a râs.
— Nu mare lucru. Am cunoscut doar unul sau doi la viața mea, și asta cu mult timp în urmă. A devenit apoi serioasă: Dar aici nu-i vorba doar despre bebeluși, nu? Bebelușul devine copil, apoi adolescent, apoi un tânăr stăpân pe destinul lui. Apoi adult cu drepturi depline. Nu mă pricep eu la bebeluși, dar știu câte ceva despre adulți, cu drepturi depline sau nu.
M-am pomenit acoperindu-i mâna cu mâna mea și rămânând așa o bună bucată de vreme. Nu ne atingeam prea des și m-a surprins cât de caldă era pielea ei. Ea mi-a luat mâna și a încercat s-o strângă, dar n-avea putere.
— Laura, orice hotărâre ai lua, aici vei fi întotdeauna acasă, a zis ea.
— Mulțumesc, am răspuns, șoptind abia audibil. Nu mi-aș fi închipuit așa ceva nici într-un milion de ani: să stau în livingul lui Connie Holden și s-o țin de mână în timp ce ea-mi oferea găzduire pentru mine și un copil nenăscut.
Connie a ridicat ochii la mine, cu o expresie aproape timidă.
— Ai fi o mamă bună.

— N-am nici un precedent, am răspuns.
— Adică?
M-am uitat în ochii ei. Cuvintele și momentul în care le rosteam: în sfârșit, simțeam că se potrivesc.
— N-am cunoscut-o pe mama, am zis.
Connie s-a uitat lung la mine, apoi s-a încruntat.
— Cum?
— A plecat pe când eram foarte mică.
— Doamne, Laura, îmi pare rău.
— Deci nu cred că înțeleg exact ce presupune asta.
Connie nu-și putea lua ochii de la mine.
— Dar tatăl tău?
— El m-a crescut.
Și-a revenit, părând să alunge greutatea cuvintelor mele cu arcul descendent al gurii.
— A făcut o treabă bună, Laura. Ia și tu exemplu de la el.
Îmi venea să râd. Până la urmă, cât de ușor fusese să-i spun acel adevăr despre viața mea. Nu era întregul adevăr, desigur – dar era un început. Iar Connie știa acum – nu totul, încă nu, dar ceva destul de substanțial. Ea părea dusă pe gânduri și am realizat că-i ațâțasem curiozitatea. Poate că de-acum ea avea să mă descoasă pe mine și eu aveam să decid când să dezvălui un adevăr.
— Con, pot să… te întreb ceva? am zis. Nu i-am dat drumul la mână. Știu că nu-ți plac întrebările.
Ea a zâmbit.
— O să fac o excepție pentru doamna gravidă.
— Poți să-mi spui oricând să-mi țin gura. Dar. Ai avut vreun motiv pentru care n-ai făcut copii?
Mi-am regretat imediat întrebarea. Am văzut-o adunându-și de-a dreptul puterile, în timp ce întrebarea se abătea asupra ei ca un vânt rece. S-a îndreptat de spate și a întins iar mâna spre paharul de șampanie.
— Mă rog, a zis ea. Asta da întrebare.
— Îmi pare rău…
— Au fost mulți factori, a continuat Connie, ignorându-mă, printre care micul detaliu că nu-mi place să fac sex cu bărbații. Pe-atunci n-aveam toate opțiunile care există azi. Presupun că ori eu, ori partenera mea ar fi trebuit să facem sex cu un bărbat. A făcut o grimasă, apoi s-a uitat lung la focul inexistent din

cămin. Nici n-aveam dreptul să adoptăm.

— Dar tu și partenera ta vă doreați copii?

Connie frământa paharul cu stângăcie. Am crezut că o să verse toată șampania rămasă în el, dar ea a așezat paharul la loc pe masă.

— În general, nu, a răspuns ea. Am cunoscut doar unul sau doi copii care aproape m-au făcut să mă răzgândesc. S-a oprit, zâmbind covorului de parc-ar fi văzut acolo un copil așezat în funduleț, privind lung la ea. Dar în mare parte, am fost întotdeauna mai degrabă omul care-și urmărește scopul și dă socoteală cât se poate de puțin în fața altora, a continuat ea. Dacă tu-ți faci probleme c-o să fii o mamă rea, cred că *eu* aș fi fost candidata ideală pentru asta, nu tu. În plus, la câtă cocoloșeală și la câte bone au oamenii azi, e un miracol că se mai dezvoltă vreun copil peste vârsta de cinci ani. Poate că firea mea neglijentă ar fi fost un atu. Și totuși: sunt o persoană neglijentă. Nu pot sau nu vreau. Să mă adaptez. S-a lăsat pe spate în fotoliu, cu mâinile în poală. M-am luptat prea mult pentru a deveni femeia care voiam să devin ca să renunț la ea, ca să-mi scot autonomia la mezat.

M-am așezat și eu, rezemându-mă de spătarul canapelei. Am închis ochii, extenuată.

36

Kel a răspuns cu entuziasm când i-am propus să ne plimbăm în Hampstead Heath. Simt nevoia să mă mișc, suna mesajul ei. Cred că n-am mai ieșit din casă de 18 zile.

Stăteam pe o bancă și am văzut-o apropiindu-se agale pe Parliament Hill, cu mersul legănat tipic gravidelor. Londra era, practic, invizibilă în spatele ei. Era sfârșit de ianuarie: turnul BT era singurul reper care se zărea prin ceață, o pată verticală gri lăptos pe o perdea de burniță albă, satinată, care acoperea întregul oraș. Am fi putut fi oriunde. Am fi putut fi sus, în atmosferă. Turiștii veneau să admire priveliștea, doar pentru a bombăni dezamăgiți și a-și vedea de drum.

— Cum a fost de Crăciun? am întrebat-o după ce ne-am îmbrățișat.

Kelly s-a strâmbat, ținându-se de burtă.

— M-am transformat într-un puding de Crăciun.
— Ești superbă.
— Știi că mai nou s-au inventat aplicații care-ți spun că fătul tău s-a făcut cât o sămânță de creson?
O străfulgerare de panică m-a străbătut în timp ce mă gândeam la punctul dinăuntrul meu.
— O sămânță de creson? am repetat.
— Apoi cât o boabă de cafea, apoi de strugure. Probabil cât un cartof.
— King Edward sau cartof nou? am zis, făcând-o pe Kelly să râdă. De ce să fie fătul ceva de mâncare? am întrebat.
— Știu și eu, a zis Kelly. Probabil sunt forme ușor de recunoscut.
— Ei, mai dă-o-n pizda mă-sii, Kel. Când bărbații au excrescențe pe corp, se zice: *Era o umflătură cât o minge de golf.*
— Excrescențe pe corp? Ai spus cumva că bebelușul meu e o excrescență pe corp?
— Sau o gaură de mărimea unui bănuț! Sport și bani, Kelly. Nimeni nu vrea să mănânce un dolar sau o minge de golf. Ce-o fi canibalizarea asta, de ce femeile trebuie să pară comestibile?
Ea m-a privit.
— Ai fost cu scriitoarea ta feministă, nu? Nici o problemă. Când o să fii tu cu burta la gură, poți să zici că bebele tău e cât o căcărează de iepure.
— Ha, ha. Ai tăiat multe lemne? am întrebat, încercând să schimb subiectul.
— Măiculiță, am tăiat o grămadă! a zis Kelly. A luat puțină distanță și m-a privit insistent. Arăți foarte bine, Rosie.
— Pari surprinsă.
Ea și-a șters nasul care-i curgea de la aerul rece.
— N-am vrut să sune așa.
— Știu. Până la urmă, chiar am făcut ce-am vrut de Crăciun, am zis în timp ce mergeam către lacuri. Asta să fie?
— Ai fost în Franța?
— Nu. M-am certat cu Joe și am stat cu Connie, am răspuns. Mi-am dus mâna la gâtul gol; lăsasem medalionul acasă la Connie, pe noptieră. Nu mă simțeam în stare să fac față curiozității lui Kelly față de un asemenea dar; probabil că ea n-ar fi lăsat-o baltă la fel de ușor ca Joe.

— O, Doamne, a zis Kelly. Am avut dreptate. Chiar ai stat foarte mult cu ea.
— Mda.
— Și cum a fost?
— Minunat, să știi. Revelator.
— Deci i-ai zis cine ești, de fapt?
— Nu.
Kelly și-a dat ochii peste cap.
— Kel, m-am despărțit de Joe.
Kelly s-a oprit pe loc. S-a întors spre mine, cu fața palidă și ochii mari. Mi-a pus mâinile pe brațe și m-a ținut strâns.
— Ești bine? a întrebat ea.
— Da, am răspuns. A fost decizia corectă.
Kelly a dat din cap către mine.
— Oau! a exclamat ea.
— Singură la aproape treizeci și cinci de ani. O ratată!
— A, nu. O eroină. Kelly a tăcut o clipă, apoi: Sunt invidioasă.
— O, mai taci, nu ești invidioasă.
— Ba da. Ești liberă.
— În ce fel sunt liberă, Kel?
— Poți să te duci oriunde, să faci orice – mai ai și alte vești-bombă pentru mine?
Am șovăit. Kelly spusese deseori ce drăguț ar fi să facem amândouă copii în același timp. Brusc, am avut o viziune cu mine dând un interviu pentru pagina @thestellakella despre planurile de naștere. Mi se părea nepotrivit. Oare ce-ar fi crezut despre mine dacă i-aș fi spus că habar n-am ce voi face? În acel moment, n-aveam destulă încredere în iubirea noastră, ceea ce era o greșeală. Pur și simplu nu voiam să mă considere lașă.
— Nu, am răspuns. Asta-i tot.
— Joe cum se simte? a întrebat ea.
— Sincer, nu știu. Vreau să zic că nu mai stau cu el. Dar mi s-a părut trist când s-a întâmplat. E de-a dreptul înspăimântător – cum poți să te îndepărtezi de cineva.
— Se anunța mai demult, Bobocel. Și așa fac femeile de obicei.
— Cum adică?
— Păi toate femeile pe care le știu eu și care au rupt relații lungi după vârsta de treizeci de ani luaseră distanță, în realitate, cu mult înainte să treacă la fapte. Și-au trăit toată suferința când încă mai erau cu tipii. Au anticipat toate scenariile, și-au

analizat sentimentele – așa că, în momentul despărțirii propriu-zise, s-au simțit pur și simplu libere, cu inima ușoară. Pentru bărbați e mai rău. Vor ei să se ascundă, dar așa e. Ei nu fac deloc pregătiri.

— Corect. Cred c-a fost un șoc, Kel. Sper să fie bine. Bănuiesc că se aștepta pe undeva să ne împăcăm.

— O să se descurce, Rosie, a zis cu blândețe. E un descurcăreț înnăscut. Acum tu trebuie să te gândești la tine.

— Nu-l urăsc.

— Știu că nu. Dar… ia-ți un răgaz, da? Kelly m-a bătut ușor pe braț. Urmează o perioadă plină, chiar dacă nu pare. Mintea, inima, corpul tău – toate se vor resimți pe rând. Fii îngăduitoare.

Am închis ochii. Nu voiam să mă gândesc la corpul meu în acea zi.

— Da, am zis. Mulțumesc.

Ea m-a strâns de mână.

— Haide. Hai să bei o ciocolată caldă.

— Adică hai să bei tu o ciocolată caldă, am zis.

— Normal, a zis Kelly și am luat-o din loc.

*

Ne-am refugiat într-o cafenea micuță, la marginea parcului.

— Mol începe școala în septembrie, a zis Kelly. Îți vine să crezi? Deci, în curând o să-și dea întâlnire cu băieții, să-mi provoace mie o cădere nervoasă.

— Kel, știu și eu, până atunci mai ai vreo doi ani.

— Ha, ha. Dar jur că până acum câteva săptămâni era în scutece. Știi ce mi-a zis de dimineață?

— Ia zi.

— *„Mami, să ai o zi liniștită și relaxată cu Rosie. Să te bucuri de timpul tău personal.“* Are patru ani.

— E o haioasă.

— Știu. Eu nu cred că vorbeam așa la patru ani.

— Kel, cum e pe bune să fii mamă?

Ea a râs.

— Oh, Rosie, sufletelul meu. Tu vrei să-ți răspund serios?

— Da. Scrii zilnic despre asta. Hai. Zi-mi și mie în exclusivitate ce nu spui în rețelele sociale. Spune-mi.

Kelly se dădea în vânt după asemenea provocări. Și-a lăsat

bărbia în piept, apoi a ridicat iar ochii.

— E ca și cum ai conduce pe două benzi simultan. E ca și cum ai fi pe primul loc, dar și pe ultimul. Capacitatea de a simți tot felul de căcaturi e mai mare decât ți-ai putea închipui vreodată. Deci, trist ca dracu’. Simt… că mi s-a furat ceva. Dar e valabil și opusul. Uneori am senzația că Dumnezeu și-a pus mâna pe viața mea și mi-a dăruit experiența asta tainică. Bucuria asta lacrimogenă. Sunt atât de norocoasă! E ca un drog! Și știu că e stupid, pentru că multă lume are parte de asta. Dar am senzația că e numai și numai a mea.

— Mulțumesc, am zis.

— A fost bine?

— Da.

— Pot să mă exprim așa pe internet?

— E părerea ta.

Expresia ei era bănuitoare.

— De ce mă întrebi asta? Doar nu te temi că te-ai despărțit de Joe și ți-ai ratat ultima șansă? Îți promit că nu-i așa.

Am deschis gura ca să-i spun. O parte din mine – da, categoric, o parte din mine ar fi vrut să-i spună, să îmbrățișeze aventura, să întrupeze copilul prin cuvinte. Era o parte din mine pe care n-o mai explorasem niciodată.

Kelly avea să mă susțină, știam asta, știam că avea să mă ajute, avea să mă iubească și n-avea să mă lase niciodată să mă simt singură.

Dar chiar asta era problema: eram făcută din atâtea părți. Îmi doream cu atâta ardoare să mă simt întreagă.

— Ai fost vreodată în Costa Rica? am întrebat-o.

— Ce?

— Nu-mi aduc aminte, am continuat eu. Nu cred c-ai fost.

— Păi nu. Am fost în Mexic, a zis ea.

— Mi-ar plăcea să merg în Costa Rica. Patria jaguarului.

Kelly s-a încruntat.

— Iar te-apucă ciudățeniile tale? Mame, jaguari, le-am pierdut socoteala.

Am înconjurat-o cu brațul și am strâns-o tare.

— Doar mă cunoști, Kelișorule. Întotdeauna îmi place să aflu ce-i în partea cealaltă.

37

Noua editură a lui Connie făcea tentative prudente de a-i aranja interviuri care să coincidă cu lansarea *Mercurialului* – în ziare, reviste, dar și la radio și la televiziune, dacă se puteau strecura. Totul se discuta în termenii Revenirii Misterioase: *De ce a luat Constance Holden o pauză de scris atât de lungă?* Deborah spunea că presa era foarte dornică de a o prezenta pe Connie unei întregi generații – sau două – de cititori care n-o prinseseră. M-am gândit cu drag la Zoë, cât de entuziastă avea să fie.

Dar Deborah avusese dreptate, Connie nu se omora după interviuri. Era foarte morocănoasă.

— Editura vrea să facă interviuri de prestigiu în locuri elegante, Con, am zis.

— În locuri elegante? Am tresărit auzindu-mi propriile cuvinte în gura ei. Connie a pufnit. Cred c-aș prefera să mă întrebe de brânza preferată.

— Să întreb dacă cei de la *Lumea brânzeturilor* sunt interesați?

— Chiar există o revistă care se numește *Lumea brânzeturilor?* Să nu-mi răspunzi. Oricum, poveștile astea nu mă interesează. Vreau să-mi zici de tine. Te-ai gândit ce-o să faci?

M-a străbătut un fior de anxietate. Trecuseră trei săptămâni de când îi spusesem lui Connie că eram însărcinată. Mă gândisem întruna la situație, proiectându-mă într-un viitor când posibil, când imposibil. Înainte să fac acea descoperire, parcă mi-ar fi surâs ideea unui an sau poate doi, trei sau patru de viață neîncătușată. Fusesem chiar moderată; nu mai mult de patru ani. De ce această anvergură modestă? De ce patru ani? Mi-aș fi putut dori mai mulți. Poate zece. De ce nu douăzeci? Mi-aș fi putut dori să fiu liberă de obligații pentru totdeauna, acum, că eram femeie în toată firea. Să fiu liberă de obligații, deși nu mai eram o fetiță, și să fiu fericită. Părea o configurație îndelung râvnită, pentru care luptaseră o armată de femei moarte demult. O singurătate în care niciodată nu te simțeai singură. Libertatea de a face orice, cu oricine, oricând doream. Să n-am constrângeri, să mănânc biscuiți în cadă, să citesc romane până la prânz. Să fac călătorii cu avionul. *Asta* îmi doream. Era extrem de important, incredibil de amețitor. Să mă simt întreagă, singură – era pentru mine o revelație.

Însă erau și seri – dar și unele zile, când pregăteam o nouă rețetă de tagliatelle pentru Connie sau mă plimbam cu Mol prin parc – când mă gândeam la alt omuleț, la o viețișoară care avea să devină ceva de nepătruns pentru mine, și totuși legat de mine, o ființă care poate că m-ar iubi, pe care aș iubi-o, căreia i-aș începe povestea ciudată știind că nu eu aveam să scriu și ultimul capitol.

Erau zile când mi-aș fi îngropat capul în nisip. Mi se părea brutal, orice-aș fi făcut. *Crești un copil ca să-l înveți cum să te părăsească,* mă gândeam. După care-mi spuneam: *Dar mama mea a fost mai rapidă.*

Până-n acel moment, Connie fusese prevenitoare, nu mă întrebase nimic dacă nu deschideam eu subiectul. Dar poate că ajunsese la limită. Poate că simțea că are dreptul să știe, în calitate de angajatoare.

— Nu știu ce să fac, i-am răspuns, simțindu-mă neputincioasă.

M-a privit netulburată.

— Îmi dai voie să-ți spun părerea mea?

— Spune.

— Eu n-am de gând să-ți spun ce să faci, Laura. Asta numai tu poți hotărî. Dar cred că trebuie să înțelegi că orice decizie ai lua în viață, întotdeauna vei avea ceva de pierdut. Dacă ai un copil, pierzi ceva. Dacă nai un copil, tot ai de pierdut. Pierderile astea sunt tangibile, și totuși uneori complet inexprimabile. Iar noi, oamenii, nu prea ne dăm seama ce suntem dispuși să pierdem până n-am pierdut realmente acel lucru. Trebuie să fii pregătită să regreți o decizie pe care credeai că n-ai s-o regreți niciodată – dar din experiența mea, regretul nu e niciodată permanent.

— Niciodată?

M-a privit cu intensitate.

— Întotdeauna apare ceva nou care-l dislocă. Bun sau rău. Totul se schimbă în permanență. Deci dacă te poți obișnui cu ideea că stai la răscrucea dintre două drumuri care-ți oferă la fel de multe lucruri, dar lucruri diferite, două drumuri la fel de dificile, ambele presupunând victorii și eșecuri, atunci poate că te vei hotărî.

Mă uitam fix la ea, pentru că nu-mi venea nimic de spus.

— Ce e? a zis ea. Sunt și eu preocupată, Laura. Țin la tine.

— Mulțumesc, am zis. Pentru tot. Pentru că mi-ai dat o slujbă. Pentru că mi-ai dat un acoperiș. Pentru că nu te deranjează

starea mea și…

Connie a ridicat o mână.

— Oricine ar fi făcut la fel.

*

Ea s-a dus sus, în biroul ei, iar eu m-am apucat să spăl vasele. Abia terminasem cu a doua farfurie când s-a auzit o bătaie puternică în ușa de la intrare, agresivă și hotărâtă să se facă auzită. Mi-am scos mănușile și am dat fuga la ușă. Mi-a trecut prin minte gândul trăsnit c-ar fi putut să fie Joe, dar am văzut prin vitralii silueta scundă, capul cu o claie albă. Deborah.

Am deschis ușa, zâmbind.

— Bună, am zis. Connie e sus. Mi-a zis de copertă.

Deborah a intrat val-vârtej pe lângă mine.

— Tu. În bucătărie. Imediat, a șuierat ea.

Am urmat-o pe coridor până în bucătărie, cu inima bubuind, cu gura uscată. Am încercat să înghit, dar n-am reușit. Când am intrat în bucătărie, Deborah a închis ușa și s-a înfipt în mine.

— Ești o țicnită mincinoasă, a zis ea.

— Cum?

Deborah s-a apropiat.

— De-a ce pizda mă-sii crezi tu că te joci? a zis ea, împungând cu degetul aerul dintre noi.

— La ce te referi? am zis, deși știam deja.

— Cine ești? a zis ea.

M-am agățat de blatul de bucătărie, în timp ce stomacul mi se umplea de o groază mută.

— Sunt Laura Brown, am zis.

— Ei, haide. Mă îndoiesc profund că așa te cheamă. Îți dau ocazia să fii sinceră.

— Sunt sinceră. Sunt Laura Brown, am zis, și chiar credeam pe moment ce spuneam. Orele, zilele, lunile pe care le petrecusem acolo alături de Connie, lucrând cu ea, vorbind cu ea, trăind alături de ea, absorbind posibilitățile unui alt eu, atârnau incomparabil mai greu decât perioada în care fusesem Rose. Simțeam că Laura, așa cum era ea – așa cum eram eu – era reală. Laura fusese îndrăgită, i se acordase încredere, fusese ascultată. Eram în siguranță acolo, dar Rose nu era.

Ne holbam una la alta.

— Ascultă, a zis Deborah. Ori îi spui tu lui Connie, ori îi spun eu. E decizia ta.

Începeam să intru în panică.

— Te rog, Deborah, am zis. Te rog. Nu se întâmplă nimic. Sunt Laura…

— Ei, mai dă-o-n mă-sa! Connie! a strigat ea.

Am prins-o de braț, iar ea m-a privit cu silă.

— Te implor, am zis. Nu acum. Te rog.

Deborah s-a desprins din strânsoare.

— Care e numele tău adevărat?

Îmi stătea pe limbă, dar nu voia să iasă, nu sub acel acoperiș – nu în fața lui Deborah, care nu voia de fapt să-l audă, voia doar să i se confirme bănuielile, să arate încă o dată că e cavalerul în armură care o salvează pe Connie.

— O iubesc pe Connie, am zis. Nu i-aș face nici un rău.

— Păi e cam târziu pentru asta, nu-i așa, Laura?

— Am o explicație. Nu e ceea ce pare…

Ușa bucătăriei s-a deschis cu forță.

— Ce naiba se întâmplă? Deb? a zis Connie, cu o expresie uimită pe chip. Ce cauți aici și de ce țipi?

— Con, stai jos, a zis Deborah. Trebuie să stai jos.

— Nu, nu, am zis, întorcându-mă spre Connie. Te rog, dă-mi voie să-ți explic. N-am vrut niciodată să iasă așa.

Connie părea speriată.

— Ce să-mi explici? a zis ea.

— E o impostoare, a zis Deborah.

— Nu sunt o impostoare, am zis, înfuriindu-mă. Femeia aceea n-avea dreptul să-mi ia povestea.

— Con, a zis Deborah. Îți spun pentru ultima oară să stai jos.

De data asta, Connie a ascultat-o, iar eu am dat să mă așez lângă ea.

— Să nu cumva să îndrăznești, a zis Deborah. Rămâi pe loc.

— Deborah, ce naiba se întâmplă? Mă băgați în sperieți amândouă, a zis Connie.

— N-o cheamă Laura Brown, a zis Deborah, arătând spre mine. E o făcătură. Laura Brown nu există.

— Deborah, dă-mi voie să-ți explic, am zis.

— Cum adică n-o cheamă Laura Brown? a zis Connie.

Deborah a început să se plimbe prin bucătărie.

— Îți spun eu acum, a răspuns ea, ridicând mâinile ca să arate

că nu permitea să fie contrazisă. Am avut o discuție cu agenția noastră de recrutare, a zis ea, încruntându-se la mine. Și le-am povestit cât ești de mulțumită de Laura Brown a ta, de fata-minune pe care ți-au găsit-o ei.

Mi-a venit să vomit.

— Și care-i chestia, a continuat Deborah, cu aerul cuiva care scoate ultimul as din mânecă. Connie se uita deja cu teamă la agenta ei; și, într-adevăr, Deborah era magnetică datorită furiei moralizatoare de care era cuprinsă. Ei habar n-aveau despre cine vorbesc.

— Cum? a zis Connie.

— Nici n-auziseră de ea.

Connie s-a uitat la mine.

— Dar… Rebecca a organizat interviul.

— O, da, asta așa e. Dar când am întrebat-o pe Rebecca oare cu cine de la agenția de recrutare vorbise despre Laura Brown, a dat din colț în colț. Deborah s-a întors spre mine. Se pare că secretara mea bătută-n cap – care în curând n-o să-mi mai fie secretară – a avut o discuție la telefon cu o femeie pe care nici măcar n-a întrebat-o cum o cheamă. Cică tipa respectivă i-ar fi spus că lucrează o zi de-acasă și că folosește adresa personală de email. Singurele e-mailuri pe care le-a găsit Rebecca de la tipă sunt de la o adresă de Gmail pe numele McIntyre. Am închis ochii, dar Deborah continua, implacabilă. *McIntyre,* a repetat ea. Tu ai auzit de ei, Con?

Când am deschis ochii, Connie se uita la mine, cu o expresie de confuzie și îngrijorare întipărită pe chip. Îmi venea s-o ating, dar nu mă puteam mișca. Îmi venea să spun ceva, dar nu puteam vorbi.

— Așa că am căutat agenția asta, McIntyre, a continuat Deborah. Și nu există nicăieri. Trebuie să recunosc c-am fost nițel cam nedumerită, Laura. Și mi-a cam sărit muștarul. Deci vreau să-mi spui așa: cine dracului ești, de unde vii și ce dracului cauți în casa clientei mele?

*

Timp de câteva momente am stat pur și simplu și m-am uitat la cele două femei – Deborah mocnind de furie din cauză că nu controla situația, Connie dezorientată din același motiv. Și

totuși, chiar dacă Deborah avea impresia că mă dăduse de gol, chiar dacă știam că n-am nici o scăpare, chiar dacă Laura Brown îmi aluneca printre degete, așa cum mă și temusem, mă și așteptasem să se întâmple, luând cu ea toată protecția și libertățile pe care mi le oferise, nimic din ceea ce făcusem nu mi se părea absurd. Mă consideram în continuare îndreptățită. Pentru mine, Laura Brown continua să fie la fel de reală ca Rose Simmons.

Laura Brown aparținea acelei situații. Se afla acolo în acel moment, în fața celor două femei, sperând zadarnic că ele aveau să înțeleagă și s-o ierte. Dar știam că-mi rămăsese o ultimă aruncare a zarurilor. Trebuia să se audă și vocea lui Rose.

— Con, înainte de orice, am început eu. Aș vrea să știi că niciodată n-am vrut să te rănesc.

Connie s-a încruntat.

— M-ai rănit? Cum m-ai rănit? Nu înțeleg, Laura.

— N-o cheamă Laura! a zis Deborah.

— Te rog să taci! am zis.

Deborah arăta de parcă aș fi pălmuit-o. Nările îi fremătau, își ținea buzele strânse, într-o expresie acră. M-am întors iar spre Connie.

— Nu mă cheamă Laura, am spus cu blândețe. Sau mă cheamă așa în casa asta. Și cred că Laura face parte din mine. A ajuns parte din mine.

— Ei, futu-i, dă-i înainte, că sun la poliție, a zis Deborah. Știam eu că ești ciudată. Știam eu. O femeie de vârsta ta să intre așa într-o casă, fără familie, fără carieră.

— Deborah, a zis Connie pe un ton de avertisment. Ajunge. Vreau s-aud ce are de spus.

— Pot să mă așez? am întrebat.

— Nu, a zis Deborah.

— Da, a zis Connie.

Deborah a pufnit. Recunoscătoare, m-am așezat în fața lui Connie, așa cum făcusem aproape zi de zi de când intrasem în casa ei și mă oferisem săi fac un ceai. Am tras adânc aer în piept.

— Deborah are dreptate, am zis. Ar trebui să știu de capul meu. Dar nu știu. Absolut deloc. Și uite, Con, cred că am un motiv în viață pentru asta. Dar cred că de când sunt aici, cu tine, parcă am început să înțeleg ce fac. Să înțeleg cine sunt.

— Ce vrei să spui, Laura?

— Deci, mama mea. N-am putut continua. M-am oprit, răsuflând greu.

— Stai liniștită, a zis Connie și s-a întins peste masă, punându-și mâna noduroasă peste a mea și făcându-mă să mă simt vinovată, dar și ușurată.

— Constance, a zis Deborah. Te-a păcălit.

— N-am vrut decât să stau de vorbă cu tine, i-am spus lui Connie. Doar ca să te întreb. M-am oprit iar. Dar n-am putut. N-am știut cum. Tata a zis.

— Ce să mă întrebi? a zis Connie.

— Despre mama.

Nu-mi veneau cuvintele.

— Tata… Avea cărțile tale.

— Ce legătură am eu cu mama și cu tatăl tău? a zis Connie, nedumerită.

— Uită-te la mine, Con. Uită-te bine la mine.

Connie a făcut ce i-am zis. Am privit-o intens în ochi, rugându-mă să înțeleagă.

— Nu vezi? am întrebat.

— Despre ce vorbești, dragă? a zis ea. Te simți bine?

— M-am născut în iulie 1983, am zis. La New York.

Când am pomenit data și de New York, am fost sigură că ceva din expresia lui Connie s-a schimbat și n-am putut suporta. Nu m-am putut uita la ea. Nu știam ce-aș fi făcut dacă ea mi-ar fi spus că mă înșel. Am privit în jos la crestăturile, vârtejurile și firimiturile de pe masa din bucătărie și mi-am încleștat pumnii în poală.

— Pe tatăl meu îl cheamă Matt Simmons, am zis. Iar pe mama o chema Elise Morceau.

*

N-aș putea exprima exact cum m-am simțit în clipa de liniște care s-a lăsat acolo, în bucătărie. Așteptasem toată viața să pot rosti cu voce tare numele mamei, astfel încât să aibă o semnificație nu doar pentru tata și astfel să capete sens și pentru mine. Iar când am ridicat ochii, am văzut asta pe fața lui Connie – felul în care omul recunoaște altă persoană chiar dacă nu e în cameră, chiar dacă e de cealaltă parte a lumii, chiar dacă poate că a murit. Când un om te privește așa cum m-a

privit pe mine Connie în acea după-amiază, e ca și cum i-ai vedea toate ipostazele, toate cele pe care le ascunde nu doar de tine, ci și de sine însuși – neînțelegerile profunde, demult îngropate, nesfârșite, și experiențele de iubire, bucurie, ură și tristețe care alcătuiesc o viață. Era ca și cum aș fi fost la rândul meu văzută pentru prima oară. Era ca și cum aș fi văzut-o pe mama.

— O, Doamne, a zis Deborah. O, Doamne.

Connie a închis ochii. Și-a pus ambele mâini tremurătoare pe masa de bucătărie, aproape ca la o ședință de spiritism. Pe neașteptate, a zgâlțâit-o un suspin.

— Ești Rose, a zis ea, și nu era o întrebare.

— Da, am răspuns. Sunt Rose.

Ochii ei au rămas închiși.

— Ești fiica lui Elise.

— Da, sunt.

În bucătărie s-a lăsat iar tăcerea.

— Ai venit după mine, a zis ea într-un sfârșit.

— Da. Deci e adevărat, Con? Chiar ai cunoscut-o?

Ea a deschis ochii și s-a uitat la mine, cu ochii alergându-i pe chipul meu.

— Ai mințit, a zis ea.

— Știu, dar.

— Eu te-am primit aici, a zis ea.

— Și sunt atât de recunoscătoare. Mă simțeam atât de rătăcită.

— Atunci probabil că ești fiica ei.

— Con?

— Vreau să pleci, a zis ea.

— Dar credeam.

— Mă credeai așa fraieră?

— Nu. Nici vorbă.

— Credeai că înghit așa ușor minciuna?

— A fost groaznic pentru mine să te mint. Dar n-am avut de-ales, iar acum nu mint. Connie, te implor. Nu mă da afară.

— Ai auzit-o, a zis Deborah. Nu te vrea aici.

— Nu cred asta, am răspuns. M-am întins peste masă și am strâns amândouă mâinile lui Connie. Ea nu s-a retras, dar mâinile îi erau inerte, ca și cum ar fi fost stoarse de ultima picătură de vlagă. Con, tu ții la mine, am continuat. Ai. Ai vrut să mă ții aici cu copil cu tot.

Ea s-a scuturat.
— Sunt o proastă.
— Ba nu ești. Și țin la tine. Atât de mult. Știi că așa e. Nu face asta, te rog. Am fost idioată, putem s-o rezolvăm.
Connie s-a desprins din strânsoarea mea și și-a împins scaunul la o parte. A ieșit încet din bucătărie, ca și cum ar fi înaintat cu greu pe sub apă, pe coridorul îngust care ducea spre ușa de la intrare. Rușinea mă țintuia în scaun. M-am dus după ea, dar prezența mea părea s-o zguduie, ba chiar să-i provoace silă. Se clătina puțin, ținându-se de pereți.
— Tata zice că tu ai fost ultima persoană care a văzut-o înainte să dispară, am strigat. Con, te rog – ce s-a întâmplat?
— Ajunge! a strigat Deborah din spatele meu. Nu tolerez așa ceva. Clienta mea n-are de ce să suporte așa ceva în propria-i casă. Ieși afară!
La ușă, Connie s-a oprit și s-a întors spre mine.
— Eu te-am primit sub acoperișul meu, a zis ea.
— Știu. Și sunt foarte recunoscătoare. Dar… nu te-ai simțit și tu bine cât am fost aici?
— Nu, nu, n-are cum să se întâmple iar, a zis ea pe un ton care nu suna atât poruncitor, cât rugător. Nu auzisem niciodată atâta vulnerabilitate în vocea ei.
— Ce anume nu vrei să se întâmple iar? am spus cu blândețe, chiar dacă știam că timpul îmi expirase, că era posibil să n-o mai văd niciodată. Connie se lupta cu încuietoarea, dar n-am ajutat-o. Nu înțelegi, Con. Cum mă simt. Cum m-am simțit. Anii în care m-am tot întrebat. Și apoi te-am găsit pe tine – o persoană care a cunoscut-o.
— Mai taci din gură, a zis Connie.
— Ce s-a întâmplat între tine și mama? Ce s-a întâmplat la New York?
Deborah mi-a aruncat în brațe geanta și haina.
— Pleacă.
— Connie, știu că nu asta vrei, am zis. Dă-mi voie să rămân.
Connie reușise să descuie ușa. A deschis-o și s-a întors spre mine, cu ochii mari.
— Nu pot, a zis ea. Trebuie să pleci.
Am ieșit pe verandă, dar nici n-am apucat să mă răsucesc, că ușa mi s-a închis în nas. Dar Connie rămăsese în picioare de partea cealaltă. Nu se mișca. Se zărea prin vitraliile victoriene,

pestriță și deformată, cu o mână pe pahar de parcă s-ar fi rezemat.

— Connie? am zis. Ce s-a întâmplat cu Elise Morceau?

Mâna s-a retras. Aerul de afară mi-a răcorit obrajii, făcându-mă să realizez cât de tare gâfâiam. Cele două femei s-au îndepărtat pe coridor, formele lor devenind abstracte și unduioase, până când nu le-am mai văzut deloc.

1983

38

Uneori, în cocioaba de apartament închiriat de Matt și Elise la New York – în Brooklyn, mai exact sau, și mai exact, în Ridgewood, pe Covert Street colț cu Wyckoff Avenue – suna telefonul. Îl lăsau să sune, nici unul din ei nu răspundea. Nu răspundeau niciodată la telefon. Își spuneau că nu poate fi pentru ei, pentru că nimeni nu știa unde sunt. Elise nu suna pe nimeni, Matt își suna uneori părinții; erau convorbiri lungi, chinuitoare. Ea îl auzea dând explicații, mai întâi cu răbdare, repetitiv, rezonabil. Urma să divorțeze. Așa era corect. Shara înțelegea. Nu le pomenea niciodată părinților lui de sarcina lui Elise. Nu le spunea că Shara fusese cea care insistase să divorțeze. Uneori punea telefonul în furcă încetișor, ca și cum Elise ar fi putut crede că nici nu purtase acea conversație. Alteori îl trântea.

Plecară din Mexic la scurt timp după apariția lui Connie. Matt păruse șocat de-a binelea când Elise îi spusese că fuseseră descoperiți, ca și cum ar fi realizat în sfârșit că-și tăiase toate legăturile. Elise părăsi acel loc cu inima strânsă. Nu era pregătită și ar fi vrut să mai rămână în desișul semisălbatic al junglei, printre bodegile în culori vii unde se auzea zgomotul mării. Prinseră și Ziua Morților acolo, iar lui Elise i se tăie răsuflarea când văzu familiile în căruțe trase de cai, încărcate cu bunătăți și cu flori, ca să aștearnă masă la cimitir împreună cu toate rudele de pe lumea cealaltă.

Asta-i aminti lui Elise cu câtă ușurință povestise Shara despre mama ei moartă, cât de fluent părea să vorbească ea limba tranziției și a pierderii și cât de ineptă se simțea Elise în astfel de chestiuni. Și totuși, din câte spusese Con, Shara nu făcea față prea bine celei mai recente pierderi.

Elise nu voia să fie rea. Nu voia să provoace atâta durere.

— Nu vrei să stai lângă ocean? îl întrebă ea pe Matt. Hai să rămânem aici.

— Trebuie să locuim într-un oraș, răspunse el. În starea ta. Unde vorbim limba. Avem nevoie de bani. Ce zici de Londra? Tu te-ai născut acolo, nu? Am niște prieteni la care am putea sta până când ne punem pe picioare.

Elise chiar își privi picioarele îngropate în nisip.

— Nu vreau să mă întorc la Londra.

— De ce nu? întrebă Matt. Devenise mai puțin flexibil de la o vreme. Nai rude...

— Nu vreau să mă întorc acolo, repetă ea, refuzând să mai lungească vorba.

Aleseră, temporar, New York.

Încă un avion, încă un hotel ieftin. Printr-o cunoștință din L.A., Matt își găsi de lucru ca scenarist suplinitor la un post de televiziune din Manhattan și închiriară apartamentul din Brooklyn. Elise se întreba cum se va termina toată povestea. Avea mici economii, dar ar fi vrut și ea să lucreze. În primele trei luni de sarcină se simți groaznic, suferind de un permanent rău de mare grunjos, la concurență cu o epuizare de fond de care aproape că râdea. Se trezea uneori în weekend, apoi dormea încă cinci ore și se trezea la fel de obosită. În timp ce se împleticea din pat până la toaletă și înapoi, cotind din când în când la stânga, spre bucătăria îngustă, după un pahar cu apă și prosoape de hârtie ca să șteargă voma împroșcată pe gresia din baie, singurul ei gând era: *De ce nu se știe asta pe scară mai largă? De ce nu se fac mai multe cercetări științifice despre asta?*

I se părea o nebunie – presupunerea că fetele și femeile treceau prin toate astea cu ușurință, continuând să muncească, să mănânce, să doarmă, să trăiască. Pentru Elise, era o trezire la realitatea modului în care funcționa cu adevărat lumea. Toată lumea voia ca o femeie să fie fertilă, dar păzească sfântul să primească vreun ajutor în infernul de zi cu zi prin care trecea. Se gândea la femeile care trăiseră înaintea ei – fără analgezice, fără mănuși igienice, fără perne moi, fără televizor care să le legene. Elise trase concluzia că acele femei trebuie să fi fost niște făpturi tare ciudate, pentru că dacă trecuseră și ele prin ce trecea ea, fără ca societatea să le ajute, atunci cum să nu devii ciudată?

Încercau să facă economii, dar banii pentru traiul zilnic erau foarte puțini. Vechiul lor stil de viață fusese finanțat de Shara și

Connie. Matt se dovedi nepriceput în administrarea resurselor, cheltuind prea mult pe mâncare, ieșind cu ea la film, la restaurante, cumpărând experiențe de care n-aveau nevoie, dar care-i făceau să iasă temporar din mâlul vinovăției. Elise era în continuare hotărâtă să muncească și, după primul trimestru, își găsi de lucru ca chelneriță la un restaurant de la capătul insulei, vizavi de Goldman Sachs. Nu semăna deloc cu Seedling – un vacarm permanent, un spectacol al burgerilor și sandviciurilor. În scurt timp, obișnuiții casei ajunseră s-o cunoască pe Elise după nume. Erau de toate vârstele, de la tineri proaspeți de douăzeci și ceva de ani din Jersey și Queens, la cărunți de șaizeci și ceva de ani care le văzuseră pe toate. Mulți bărbați aveau telefoane portabile. Intrau cu ele în restaurant ca niște conchistadori cu noua captură de aur. Voiau ca Elise să fie impresionată și chiar era, dar de tehnologie, nu de bărbații de la capătul ei.

Elise intra în vorbă cu bărbații, memora comenzile și în curând deveni populară, primind cele mai mari bacșișuri. Nu-și dădea seama dacă o plăceau pentru eficiență și promptitudine, pentru accentul britanic sau pentru viața dinăuntrul ei, căci stomacul îi devenea tot mai umflat de la o săptămână la alta. Wall Street nu era un loc feminin și poate că Elise le amintea de Natură, cu rotunjimile și formele ei neașteptate, cu stăruința și propriile ei reguli. Poate că acei bărbați găseau în ea un fel de sens? Harry, patronul, îi spuse lui Elise că valora greutatea ei în aur, dar îi acordă o mărire de salariu neglijabilă. Elise își recăpătase statutul de obiect pe care-l pierduse odată cu Connie, dar nu-și mai dădea seama dacă-i plăcea sau nu. Prefera să-și păstreze sensul pentru sine.

*

Nu-i povestea lui Matt prea multe despre rutina de la restaurant, simțind nevoia să aibă ceva diferit de el, ca să-și dorească să se întoarcă seara în apartament. Avea nevoie de distanță ca să-și poată aprecia viața. În ziua ei liberă, îi lăsa în urmă pe cocainomanii din colțul străzii Covert și hoinărea prin parcul Irving Square. Se plimba pe lângă Hudson cu o bicicletă cumpărată pe mai nimic, cu soarele slab de martie scăldându-i fața, prinzând viteză pe măsură ce căpăta siguranță, clădirile

lunecând pe lângă ea ca niște case din Monopoly, simțind pedalele lichide sub tălpi. Deși era răcoare, după plimbare se întorcea uneori în parcul vecin și se așeza pe o bancă, mâncând un hotdog cumpărat de la o tonetă. Într-o zi, a văzut pe o bancă o plăcuță dedicată unei femei pe nume Betty, care iubise parcul și oamenii lui. Elise mângâie cu vârful degetului metalul rece, aburit, și se gândi la Betty, răposată de mult, născută în epoca jazzului, care avea cincisprezece ani când începuse Marea Criză. Nu Betty Sheinkovitz, în nici un caz. Betty Sheinkovitz trăia bine mersi la Los Angeles.

Când se întorcea în apartamentul lor minuscul, o potopeau gânduri de neconsolat despre bebelușul din adâncurile ei, care-și schimba forma. Oare avea să piardă toate acele momente, plimbarea cu bicicleta pe lângă Hudson, planurile de a se întoarce în Mexic – toate momentele necunoscute încă, dar pe care le simțea în clipa aceea atât abstract, cât și acut – când avea să apară copilul? Nu dădea vina pe copil. Era doar vina ei.

Și în Mexic avusese vise intense, dar la New York, fătul avea efectul unei doze de LSD. Elise adormea și se pomenea la începutul adolescenței, imediat după moartea maică-sii. Râul din orașul ei natal strălucea ca un curcubeu, iar teii de pe străzi păreau să pulseze. Noaptea se jura că vede o fetiță plimbându-se prin camera lor, iar când lucra la restaurant și le servea sandviciuri cu pastramă bărbaților cu costume croite rigid, își spunea că fetița era fiica ei nenăscută. Elise îi vedea limpede chipul, o fetiță singură și mereu în mișcare. Nu vorbea cu Matt despre viziunile ei.

*

Și Matt avea o atitudine ambiguă față de copilul nenăscut. Era atent la stările lui Elise, îngrijorat pentru ea. Se concentra mai mult asupra lui Elise decât asupra copilului, evitând speculațiile despre viitor – sexul copilului, unde aveau să locuiască, dacă avea să semene mai mult cu el sau cu ea. Voia mereu s-o ajute pe Elise – dar când un om vomită, nu poți să-l ajuți decât cel mult ferindu-i părul, așa că Elise simțea că trebuie să-și poarte singură povara. Simțea că între ei era o graniță fizică. Matt n-avea să înțeleagă niciodată ce se întâmpla cu ea. Făcea și el ce putea, începuse să caute un apartament cu două dormitoare,

ceea ce însemna că aveau să fie nevoiți să se mute într-un loc și mai sărăcăcios decât cel în care locuiau în acel moment.

Ca multe locuri din Brooklynul acelor vremuri, Ridgewood era în ruine. Clădirile odinioară frumoase erau lăsate în paragină și condamnate, pierzându-și de mult splendoarea de secol XIX. Existau inițiative pentru conservarea imobilelor vechi, construite în perioada de înflorire a zonei, dar totul era încă în stare proastă. Elise vedea că artiștii și comunitățile afro-americane revendicau acele spații goale, pentru a le scăpa de la a fi demolate, dar vedea și cocainomanii, femeile la capătul puterilor, lăsate să se descurce singure, copiii care n-aveau mai mult de cinci sau șase ani, trimiși de părinți după droguri.

Unde o să locuim? îl întreba ea pe Matt, dar el îi spunea să nu-și facă griji. Era atent ca ea să mănânce bine. Construi o mică etajeră pentru cărticele. Ea îl privea cum strânge șuruburi, măsurând metodic spațiul dintre rafturi, hotărând la ce distanță de podea trebuia să fie primul raft pentru micile brațe care aveau să se nască în curând.

Nu vorbeau niciodată despre relația lor și nici nu stăteau să se gândească dacă măcar aveau așa ceva. De parcă dacă ar fi pus sub semnul întrebării viabilitatea uniunii dintre ei, ar fi creat fisuri într-un moment în care aveau nevoie să fie perfect solizi. Dormeau în continuare împreună, găteau și mâncau împreună, și totuși știau amândoi că ce era între ei nu semăna deloc cu relațiile pe care le avuseseră cu Shara și Connie. Uneori lui Elise nu-i venea să creadă că ajunseseră acolo. Avea momente de amărăciune. Trecuseră de la povestea în care se salvau reciproc la una în care se meritau reciproc. Adulterini, distrugători de căsnicii. În funcție de momentul zilei, povestea lor ar fi putut oricând suna și așa.

— Connie i-o fi spus Sharei despre copil, ce zici? îl întrebă ea într-o seară, în timp ce stăteau în pat.

— Cred că da, răspunse Matt.

Elise se întoarse spre el.

— Te simți prost?

— Da, zise el. Bineînțeles.

— Uneori mă gândesc c-am putea să-i dăm ei copilul nostru, spuse ea.

Matt întoarse capul spre ea.

— Cum?

— I-am putea da copilul Sharei.

— Tu vorbești serios? „Poftim, Shar, ia copilul pe care l-am făcut cu altă femeie – când o să crească mare, o să semene cu mine, ca o frumoasă amintire a vieții de căcat pe care o duceai în ’83.“ Elise, uneori mă întreb ce-i în capul tău.

Rămaseră tăcuți câteva minute.

— Elise? spuse Matt.

— Da?

— Asta înseamnă că te-ai gândit să renunți la copil?

Elise închise ochii. Înainte să moară, mama ei fusese întotdeauna sinceră: apariția unui copil – apariția lui Elise – nu-i adusese ceva în plus Patriciei. Îi luase tot ce avea. Cine era de altă părere era nebun. Era o clădire cu totul nouă și timp de săptămâni, luni, ani de-a rândul îți rătăceai cheile. *O viață transformată, iubito. Acolo a trebuit să locuiesc.*

Te-ai bucurat că locuiești acolo? o întrebase Elise pe mama ei. Iar mama ei o luase în brațe și răspunsese: *Da.* Durase o vreme, explicase ea, dar până la urmă uitase tot ce fusese înainte. Experiența unei asemenea uitări de sine o îngrozise pe mica Elise, dar după moartea maică-sii simțise oricum că se rupe în bucăți, că pierde părți din ea. Chiar și în prezent, actul de a dispărea cu totul exercita o atracție puternică, macabră.

— Nu, răspunse ea. M-am gândit doar să i-l dau Sharei.

— Nu cred că Shara va mai fi vreodată prietenă cu tine, El, spuse Matt cu gravitate. Chiar dacă încerci să-i dai copilul tău. Cum ne-am așternut, așa o să dormim.

Elise se gândi iar la ce visase, fiica ei umblând de colo până acolo, acoperișul casei năruindu-se. Duse mâna la lănțișorul de la gât și începu să tragă absentă de el, lipindu-și E-ul de aur de bărbie, apoi lăsându-l să cadă la loc pe piept.

— Lucrurile se vor schimba, spuse Matt pe un ton mai blând. Chiar și mai mult decât acum. Dar cum ziceam. Eu nu plec nicăieri. Sunt lângă tine.

— Când o să le spui alor tăi de copil?

Matt șovăi.

— Ei sunt de modă veche, răspunse el.

— Ce înseamnă asta?

— Noi… nu suntem căsătoriți.

— Păi hai să ne căsătorim.

Matt tăcea. Elise știa că tonul ei fusese lipsit de entuziasm și că

era o perspectivă improbabilă. El începu să-și maseze fruntea, închizând ochii ca și cum ar fi încercat să alunge tensiunea.

— Ei au iubit-o mult pe Shara, zise el.

Elise simți un val de panică.

— E o cruzime să spui așa ceva. Sună de parcă pe mine nu m-ar putea iubi niciodată.

— Hei, hei, făcu el, punându-i mâinile pe umărul gol. Sigur că te-ar putea iubi. Te vor iubi. Doar că va dura o vreme până se vor obișnui că nu mai sunt cu ea. Te iubesc. Mă crezi, da?

— Te cred.

Elise nu-i spuse și ea că-l iubește. Considera că măcar unul din ei trebuia să fie sincer.

39

Elise era tot mai greoaie. În luna a patra sau a cincea scăpă de greață și de senzația de epuizare totală. Nu-și luase nici măcar o zi liberă de la restaurant și se împrietenise cu noua angajată, Yolanda, o femeie trecută de patruzeci de ani care trimitea bani în Puerto Rico, unde trăiau părinții ei bătrâni. Yolanda n-avea nici copii, nici soț. „El tipo estâ muerto“, explicase ea ridicând din umeri. *Tipul a murit.* Yoli îi aducea lui Elise prăjiturele, niște mingiuțe din aluat copt cu migdale, tăvălite prin zahăr pudră. Yoli era singura persoană, în afară de Matt, pe care Elise o lăsa să-i mângâie burta. Yoli se posta unde bănuia ea că se afla capul copilului și-i vorbea. „Hola, mi carino. Pronto nos vemos.“ Bună, dragule. Ne vedem curând.

Elise ar fi stat mereu pe lângă Yoli.

*

Într-o zi, în restaurant intră o femeie și se așeză direct la o masă de lângă fereastră. Avea păr roșcat ca al lui Connie și era cam de aceeași statură.

Avea piele de roșcată albă: atât de palidă, că devenea aproape translucidă, cu pistrui tipici pe nas. Elise se holba la ea fără să vrea.

— Te simți bine, *mija?* o întrebă Yolanda. Arăți de parc-ai fi văzut o fantomă.

După ce femeia își bău cafeaua, citi jumătate din *New Yorker-ul* pe care-l avea cu ea și plecă, Elise se furișă în toaleta personalului și plânse. Își acoperi sălbatic fața cu mâinile, de parc-ar fi încercat să întoarcă lacrimile din drum. Îi era tare dor de Connie. Îi lipsea ca un membru amputat.

În acea seară, Elise stătea singură în pat în apartamentul minuscul, privind lumina felinarului stradal care bătea în fereastră. Își imagină cum ar fi fost dacă într-adevăr Connie ar fi intrat pe ușa restaurantului, așa cum intrase pe vremuri la Seedling. Connie cea înaltă. Connie cea dichisită și elegantă, înfășurată într-un mantou lung de lână. Ce i-ar fi spus Elise? Ultima lor întâlnire amintea de o tragedie greacă, tânguieli pe o plajă, peste tot nisip și acuzații. Ce făcea Connie chiar în acel moment?

Matt era încă la serviciu. În ultima vreme se întorcea de multe ori târziu, lucra la un nou serial care se numea nici mai mult, nici mai puțin decât *Mama și cu mine,* un sitcom despre doi tineri însurăței italo-americani care se chinuie să-și construiască o viață independentă la New York, deși au familii băgăcioase.

— E un fel de combinație de *Nașul* cu *Happy Days*[10]*,* spusese Matt.

— E amuzant? întrebase Elise.

— Unele părți. Cele scrise de mine, răspunsese el rânjind.

Matt avusese parte de o mică promovare la televiziune și scria mai multe episoade. Pilotul avusese succes și prima serie urma să fie difuzată curând. El scria întruna, iar de când începuseră filmările se ducea des pe platouri, făcând schimbări de ultimă oră și vizionând materialul înregistrat. Părea să-și fi regăsit pofta de viață și se întorcea de la serviciu cu pungi tot mai mari cu alimente.

— Trebuie să mănânci zdravăn și sănătos, spunea el.

*

La un moment dat, absența lui Connie deveni insuportabilă pentru Elise. Îi apăsa inima ca o făptură muribundă, strigând-o, implorând-o să-i salveze viața. Într-o zi, când rămase din nou singură în apartament, Elise luă telefonul și formă numărul locuinței lui Connie din Londra. Avea gesturi sigure, era

[10] Serial american de televiziune din anii ’70-’80 care prezintă o versiune idealizată asupra vieții în Midwest.

hotărâtă. Considera că face un lucru bun și important. Era singurul număr din lume pe care-l învățase pe dinafară. Telefonul nu sună foarte mult, ceea ce o luă prin surprindere.

— Alo? se auzi o voce. Era Mary O'Reilly.

Tonul irlandezei îi redeșteptă lui Elise perioada de început, langoarea și entuziasmul de care erau pline zilele pe atunci. Închise ochii.

— Mary, sunt Elise, zise ea. Connie e acasă?

La capătul firului se lăsă un moment de tăcere.

— Nu e.

Elise știa că Mary o mințea.

— Te rog, dă-mi-o la telefon.

— Nu e acasă. Unde ești, Elise?

— Sunt la New York. Trebuie să vorbesc cu ea.

Un moment de tăcere.

— Ai făcut ravagii, Elise, spuse Mary.

— Eu am făcut ravagii?

— Te rog să nu te întorci acum, zise Mary. Nu te-ntorci, nu-i așa?

— Nu, zise Elise. Nu mă-ntorc.

— Pentru că asta-i mai lipsea.

La capătul lui Mary se iscă agitație și Elise n-o mai auzi.

— Connie! strigă Elise. Tu ești, Connie?

— Îmi pare rău, ați greșit numărul, spuse Mary și-i închise telefonul.

*

Elise stătea sprijinită de brațul canapelei. Afară, mașinile circulau și claxonau. Ea rămase pe întuneric, ascultând tonul telefonului, cu ochii plini de lacrimi fierbinți care-i șiroiau pe obraji și se adunau în receptor. Rămase nemișcată ore întregi. Dar când auzi cheia lui Matt în ușă, se ridică, se băgă în pat și se prefăcu că doarme dusă.

40

Ultimele două luni de sarcină o epuizară pe Elise. Își simțea corpul de optsprezece ori mai mare față de normal. Dormea în

reprize de cel mult jumătate de oră, pentru că avea nevoie de mai multe manevre ca să se întoarcă. Nu-și vedea picioarele. Părți din ea dispăreau de-a dreptul sub ochii ei în timp ce o parte – stomacul – părea să crească fără oprire. Se gândea că poate bebelușul nici n-avea să iasă vreodată la lumină, ci să rămână înăuntru, crescând tot mai mult, până când ea avea să-și ia zborul sau să explodeze.

Mânca mult. Yolanda îi aducea mâncare de la restaurant, unde Elise nu mai putea lucra, sau uneori îi aducea mâncare gătită la ea acasă. Elise se vedea des cu Yoli și făceau împreună plimbări la pas prin cartier, cele mai greoaie plimbări din viața lui Elise, traversând braț la braț Irving Square Park, oprindu-se pe bănci să se bucure de soare. Era iulie, iar vremea plăcută de la New York lăsase locul umezelii insuportabile și căldurii acumulate. Admirau vitrinele magazinelor fără să intre vreodată, până într-o zi când trecură pe lângă o librărie și Elise se opri în fața ei, remarcând cât era de întunecoasă și de răcoroasă, ce podea lustruită avea.

Văzând-o, Elise se întrebă dacă nu cumva știuse dinainte de existența ei. Pe o masă de lângă ușă era un morman de cărți, cu eticheta „Apariții noi“. Elise se apropie cu mers legănat și se opri în fața ei ca un copil în altar, abia îndrăznind să atingă coperta. Era conturul unui iepure, desenat cu verde, care părea să se transforme în silueta unei femei. *Scriu despre un iepure verde.* Ce ciudat să vadă iar numele lui Connie! Era atât de departe de biblioteca din Brixton. Să vadă cuvintele *verde* și *iepure* combinate într-un fel nou, la mii de kilometri de locul unde Con le pomenise pentru prima oară, răsucindu-se pe scaunul de la biroul ei din Londra și încruntându-se în timp ce dădea cu jumătate de gură explicații despre ce scria. Connie era din nou acolo – nu o voce la telefon și nici o față lângă ea, pe pernă, ci prin cuvinte – era acolo, în librărie. Connie își făcuse din nou simțită prezența. Se transformase la rândul ei în hartă, iar Elise o găsise. Mângâie cartea aproape cu frică.

— Ce-i asta? zise Yolanda.

— O carte scrisă de… prietena mea, zise Elise. Lăsă jos cartea și-și puse o mână pe burtă.

— Prietena ta a scris asta? Yolanda făcu ochii mari. Despre ce e vorba? Despre un iepure verde?

— Asta vreau și eu să aflu, răspunse Elise.

— Verde e o culoare care poartă ghinion, spuse Yolanda.
— Eu am crezut întotdeauna că e culoarea speranței.
— A geloziei, zise Yolanda. Al cui e iepurele?
Elise deschise cartea și citi prezentarea de pe coperta interioară.
— Cred că e numele personajului principal, Yoli.
Ochii Yolandei scăpărară privind la stomacul Elisei.
— *„Ah si? Se multiplica.”*
Elise râse.
— Exact. Se înmulțește.
Elise duse cartea la casă și întinse banii.

*

Elise se îmbrățișă cu Yolanda pe veranda apartamentului în care locuia cu Matt și Yoli spuse că avea să revină a doua zi, tot cu mâncare. Locuia la doar patru cvartale, deci îi era ușor s-ajungă pe jos.
— Nu-i nevoie să faci asta, Yoli, zise Elise. Cum o să mă revanșez?
Yolanda flutură mâna în aer.
— Trebuie să mănânci, zise ea. Acuși vine *nina.* Yolanda era de mai mult timp sigură că era fată.
Elise își puse mâna pe umflătura enormă, privind cum se îndepărtează Yolanda pe strada lungă, cu fusta din denim fluturându-i peste picioarele vânjoase, cu papucii uzați lipăind pe caldarâmul încins. Elise îi făcuse unghiile de la picioare într-un roșu cireșiu, iar Yoli le făcuse pe ale lui Elise. Elise se întrebă cu ce avea să-și ocupe Yoli restul zilei și cu ce avea să se ocupe ea însăși. Deveniseră foarte apropiate. Asta din cauza singurătății, a problemelor de la restaurant, a burții tot mai mari. *Rămâi cu mine!* ar fi strigat Elise după cealaltă femeie. *Te rog. Nu știu ce fac!*
Însă n-o strigă, ci scoase *Iepurele verde* din punga de hârtie maronie în care o ambalase librarul. Citi din nou prezentarea de pe coperta interioară: *„Mulțumită, arogantă și mereu stăpână pe situație, Rabbit trăiește în lumea ei – până când într-o zi se îndrăgostește. Rabbit trebuie să învețe când să abandoneze și când să persiste – pentru că, dacă nu știi cum arată libertatea, e greu să-ți dai seama când rămâi fără ea. O fabulă minunată,*

atemporală, despre transformare, pasiune și regret, scrisă de autoarea bestsellerului Inimă de ceară.*“*

Dedesubt erau câteva cronici: *„Constance Holden demonstrează încă o dată că e o maestră a emoțiilor omenești.“ „Sclipitor, înțelept și straniu.“ „O poveste ciudată despre o femeie ciudată și despre cum ne facem toți de râs când ne întâlnim cu dragostea.“*

Elise dădu ochii peste cap și traversă greoaie veranda, descuind ușa de la intrare. Urcă pe scara îngustă până la etaj și se apropie încet de canapeaua din living, unde se așeză și deschise cartea.

Pentru Shara, suna dedicația.

Elise citi mai departe.

Citi până când soarele apuse îndărătul acoperișurilor, iar strada se însufleți de păsări de noapte; tinere de vârsta lui Elise, gătite și gata de club; puști care se duceau pe terenurile de baschet, bufniturile sonore și ritmice ale mingii ca o inimă bătând afară din corp, în auzul tuturor. Cartea era scrisă într-un stil ciudat – ușor detașat, dar mai detaliat și mai psihologic decât ar trebui să fie o fabulă. Persoana pe care o iubea Iepurele nu avea nume; nu era întotdeauna clar dacă era vorba despre un bărbat sau despre o femeie, însă oricum, făceau prăpăd în egoul uriaș din capul Iepurelui. Cadrul avea ceva mistic, dar cu siguranță era Londra; Elise era sigură de asta. Era mai discretă decât *Inimă de ceară,* cu mai puține personaje principale, mai interiorizată, aproape poetică și epurată. Tandrețea și brutalitatea iubirii. Iepurele, jupuit de viu.

Elise nu-l auzi pe Matt intrând în casă. El veni la ea și se aplecă, sărutând-o pe creștet. Elise se simțea total desprinsă de el, desprinsă de toată lumea, pur și simplu două mâini ținând strâns o carte, când de obicei corpul ei era priponit cu cincizeci de ancore de fundul mării de pe canapea. În timp ce dădea paginile, simțea că n-avea să se mai miște niciodată, iar într-o bună zi, dacă Brooklynul avea să fie înghițit de ape, aveau s-o găsească năpădită de scoici. Și-ar fi dorit să fie mai în vârstă, *pentru că, dac-aș fi mai în vârstă,* citi ea, *nu m-aș mai simți ca un nimic. Aș fi solidă ca o sculptură de piatră lăsată de un trib de druizi pe o stâncă, venerată și protejată, în aer liber, fabuloasă în pielea mea acoperită de licheni.*

— Ce-i? întrebă Matt.

Elise ridică romanul.
— Connie.
— O, futu-i! zise el.

*

În acea noapte, Elise intră în travaliu. Contracțiile începură pe la trei dimineața, iar pe la cinci stătea în patru labe și gemea. Matt o duse la Wyckoff Hospital. *Dilatația e prea mică,* i se spuse, *duceți-o acasă.*
Elise era îngrozită, simțea că delirează.
Nu știu unde-i asta! zise ea. *Chiar nu știu unde-i asta!*
Soția dumneavoastră se simte bine? îl întrebă personalul medical pe Matt.
Nu sunt soția lui, zise ea. *Hai să mergem.*
Se întoarseră în apartament, iar Elise urcă scările până la etajul al doilea ca o bețivă și încercă să doarmă, așa cum i se recomandase. Matt stătea lângă ea pe pat și o ținea de mână.
— O să fie bine, zise el. Hai că poți. Dacă nici tu nu poți, nimeni nu poate.
Ea îl privi. El chiar n-avea habar ce anume îi cerea să facă.

*

După vreo trei ore, la ivirea zorilor, contracțiile se îndesiseră.
— Trebuie să mă întorc, zise ea.
— Bine, zise el și luară un taxi pe distanța scurtă până la maternitate. Copilul o presa.
— O, doamne-doamne, făcu ea. Mi-e frică.
— Îmi pare tare rău, zise el. Mi-aș dori să-ți pot lua durerea.

*

Elise ceru medicamente contra durerii. Nu credea că durerea e o experiență care merită trăită. Nu înțelegea de ce s-o doară pe ea, în timp ce Matt stătea acolo degeaba.

*

Iar în patru labe.
— Așteaptă, scumpo, zise moașa. Acum să te opintești.
— Mă opintesc!

— Mai tare, Elise! Să știi că nu iese singur.

*

Părea să nu se mai termine. Elise se întoarse și se uită pe fereastră. Se făcuse după-amiază, în curând avea să vină potopul peste Brooklyn, iar ea avea să fie tot acolo, opintindu-se. Se opintea de o mie de ani.

*

Ceva bipăia, camera se umplu de lume. Pe Elise n-o durea nimic; nu-și simțea corpul – doar ochii-i rămăseseră, îl vedea pe Matt cu un șorț albastru și o bonetă albastră.

— Intri în apă? întrebă ea.

— Rămâi cu noi, scumpo, zise moașa.

— Trebuie să scoatem copilul, zise altcineva.

Matt, atât de palid la față. *Gata, până aici mi-a fost?* se gândi ea. *Până aici mi-a fost?*

*

Când Elise se trezi, Matt stătea lângă ea pe un scaun. Când o văzu că se foiește, sări în picioare.

— Ești bine? O, Doamne, draga mea! Ești bine?

— Ce s-a întâmplat?

— Ai pierdut mult sânge. A trebuit să-ți facă transfuzie.

— Unde-i copilul?

— Copilul e bine. A trebuit să te taie și s-o scoată afară.

— Unde e?

— Aici.

Matt întinse mâna spre o cuvă de plastic de lângă patul ei. Ținea în brațe un bebeluș înfășat. Îl puse cu delicatețe pe pieptul lui Elise.

— Nu știu dacă am voie să fac asta, zise el. Dar uite-o.

Chiar arăta ca un bebeluș, se gândi Elise. După atâta tevatură! Totul părea ciudat de normal. Matt o privea ca și cum ar fi așteptat ceva.

— Cât timp am dormit? întrebă ea, privind la fețișoara roșie.

— Vreo cinci ore.

— E tare mică, zise Elise. Ia uite ce unghii are.
— Știu.
— Uite ce nas are!
— Știu.
— Totul e înăuntrul ei! zise Elise și Matt încuviință din cap, zâmbind obosit. Dar ei îi era limpede că el nu înțelegea. Oare nu-și dădea seama? Plămânii micuți, inima, stomacul, intestinele, oscioarele delicate ca ale unui pui de găină, creierul – și înăuntru o cameră de muzică adâncă, nesfârșită, pe care ei n-o puteau auzi. Pe Elise o cuprinse spaima că ar fi putut s-o frângă.
— Nu vreau să-i fac vreun rău, zise ea.
— N-ai să-i faci nici un rău, răspunse el.
Dar Elise își spuse că asta era o speranță deșartă.

*

În patul de lângă ea era o femeie. Și Stephanie suferise o operație de cezariană de urgență și uneori vorbeau între ele. Amândouă se mișcau cu greutate, așa că se întorceau doar cu fața una spre alta.
— Cred c-arăt într-un mare hal, zise Stephanie.
— Nu-i adevărat, zise Elise.
— Aștept asta de ani de zile, zise Stephanie.
Elise n-o întrebă de ce. Soțul lui Stephanie era pompier. Nu reușea să vină prea des la spital, dar când venea era o prezență puternică – înalt, voinic și roșcat. Părinții lui avuseseră șapte copii, îi povesti Stephanie. Catolici irlandezi, mama emigrase în anii ’50.
— Și a rămas aici? întrebă Elise.
Stephanie râse.
— O, da. N-avea de gând să se întoarcă.
— Înseamnă că are o mulțime de nepoți.
Stephanie zâmbi larg.
— O grămadă. Probabil că ăsta, spuse ea, arătând spre micul Callum, fiul ei, care stătea și el într-un pătuț de plastic, o să se piardă printre ei.
Dar Elise simți din tonul ei că nu vorbea serios. Stephanie n-avea să-l lase niciodată pe Callum să se piardă.

*

Zilele treceau, iar Elise stătea la spital, nerăbdătoare să plece, fixând tavanul în timp ce Stephanie se cufunda în somn. Soțul pompier al lui Stephanie tocmai trecuse s-o vadă și păreau amândoi nespus de îndrăgostiți. Privind-o pe Stephanie, care devenise în sfârșit mamă la treizeci și opt de ani, lui Elise i se făcu brusc rușine de tinerețea ei, pe care o negase atâta timp. La Stephanie, totul avea sens. Stephanie se simțea bine în pielea ei, era atât de caldă și de spirituală, iar micul Callum îi aducea atâta bucurie.

*

Elise rămase la spital cu bebelușul o săptămână. Pentru ca ea și copilul să fie ținuți sub observație. Stătea întinsă în pat, cu ochii în tavan și cu copilul pe piept sau în coșulețul lui. După șapte zile, medicul îi spuse lui Elise că n-avea de ce să-și facă griji.

— Ești tânără și puternică, zise el. Poți pleca acasă.

Dar păianjenii din mintea lui Elise țeseau pânze.

— O să fie bine? Sunteți sigur c-o să fie bine?

— Totul o să fie în regulă, răspunse doctorul. Cum o cheamă?

Se gândiseră să-i spună Patricia, dar Elise își dorea o poveste nouă.

— Rose, răspunse ea. I-am pus numele Rose.

2018

41

Stând în pragul casei lui Connie, care tocmai îmi închisese ușa în nas, am realizat două lucruri. Era posibil ca în acea zi să fi pierdut o persoană foarte importantă – nu doar datorită legăturii dintre Connie și mama, dar și pentru ceea ce învățasem de la ea în ultimele luni. Pentru spațiul pe care mi-l oferise. Ea ducea o existență conștientă de sine, care nu simțea nevoia să-și ceară scuze, încurajându-mă să-mi găsesc propria voce, indiferent de numele sub care mă prezentam. Alături de Connie, începusem să mă sondez, să mă întreb cine voiam să fiu cu adevărat, cum și unde.

*

Am luat-o spre cea mai apropiată cafenea și m-am așezat să beau o cafea. Mă durea inima. Mă întrebam ce făcea Connie în acel moment, dacă Deb avea să rămână cu ea, discutând amândouă până târziu în noapte despre fantome de demult. Am încercat să mi le închipui pe mama și pe Connie în anii ’80. Împreună. Cum or fi fost? Demonstrative, echilibrate? Poate că n-aveam să aflu niciodată. Însă problema mea cea mai stringentă era că n-aveam unde să locuiesc.

Simțeam că nu mă pot întoarce sub nici o formă în apartamentul din Brixton – chiar dacă probabil că Joe m-ar fi primit la nevoie și-mi lăsasem acolo multe haine și bunuri. Aș fi putut să-mi iau un bilet spre Bretania chiar pentru acea seară, dar nu știam cât ar fi putut costa un bilet luat în ultima clipă sau dacă eram în stare să dau ochii cu tata în acel moment. Claire s-ar fi putut prinde că se petrecuse o schimbare cu mine. Aș fi mințit cu stângăcie până când secretul – toate secretele – ar fi ieșit la iveală. Iar pentru Kelly și Dan ar fi fost un deranj prea mare să-i rog să mă primească în camera de oaspeți când o aveau pe Mol, iar Kelly era însărcinată. M-am convins că din

aceste motive nu-i ceream ajutorul lui Kelly. Dar adevărul era că, deși m-ar fi primit cu brațele deschise ca întotdeauna, nu eram sigură c-aș fi suportat în acel moment atmosfera din familia lor.

Aveam și alți prieteni, dar îi neglijasem de când mă angajasem la Connie și ar fi părut o dovadă de oportunism să le dau un mesaj din senin. Dar știam o persoană care poate m-ar fi găzduit, fie și doar pentru câteva zile. Am scos telefonul și am format numărul.

— Alo? s-a auzit o voce tânără și vioaie.

— Bună, Zoë. Sunt Rose. Ce faci?

— Rose! a exclamat ea, înveselindu-se. Vai de mine, ce faci? Ne e dor de tine la cafenea. Ei, poate lui Giles nu i-o fi. Mie mi-e dor de tine.

Am râs.

— Și mie mi-e dor de tine. Mi-e dor de discuțiile noastre. Îmi pare rău, am fost varză la capitolul comunicare. S-au întâmplat multe. Ascultă – ești cumva liberă după-masa asta? Știu că e cam din scurt…

— După-masa asta? Sigur.

*

Zoë locuia într-un mic apartament subînchiriat din estul Londrei, împreună cu alte trei persoane. Toate zidurile publice pe lângă care am trecut erau tapetate cu reclame la cluburi necunoscute, dureros de cool, cu o estetică și niște trupe muzicale care-mi erau total străine. Clădirile din cărămidă erau pline de graffiti complicate, frumos realizate, iar cafenelele erau mici cât niște timbre poștale, cu bănci de lemn afară. Am trecut pe lângă un magazin care părea să vândă numai șosete negre din Japonia, cu o fațadă cu margini lucrate astfel încât să pară grosolane. Cafeaua era la același preț ca în Hampstead, din câte îmi dădeam seama.

Am găsit adresa lui Zoë și i-am sunat la ușă. A apărut imediat, îmbrăcată cu o bluză mare, largă, și colanți. De lobul urechii stângi îi atârnau niște cerceluși rotunzi, aurii. M-a strâns în brațe.

— Intră!

Camera ei era un vis. Covorul din blană de oaie și atmosfera de

basm, cu ilustrate de la Tate lipite cu adeziv, plante în ghiveci pe pervaz, lămpi de veghe și volume subțirele de povestiri, un birou minuscul pe care stăteau un ziar și o cutie cu pixuri. Părea o cameră plină cu visuri și speranțe, iar inima mea nu se hotăra dacă să crească sau să se frângă.

— Ești tare drăguță că mă primești, am zis cu sinceritate.

— O, nici o problemă. Mereu vine câte cineva la mine. Ți-am pregătit așternuturi curate. Îmi pare foarte rău de tine și de Joe.

— Mulțumesc. Dar sunt bine. Și promit că nu stau mult, doar…

— Rosie, stai liniștită, pe bune. Uite, diseară facem ditamai lasagna vegetariană și ne uităm la *Liceenele din Beverly Hills.* Te interesează?

— Cu mare plăcere, am zis, simțindu-mă bătrână de trei milioane de ani. Aș fi vrut să îmbuteliez și să vând acel amestec amețitor de tinerețe totală și maturitate drăgălașă care era Zoë.

Mi-a spus parola de la Wi-Fi, *VirgosRUs* – „trei dintre noi suntem născuți în septembrie” – și am intrat pe internet de pe telefon. Nu-mi scrisese nimeni nici un e-mail. Am intrat pe contul de Instagram al lui Joe @joerritos, dar nu mai postase nimic de la Crăciun. Kelly însă fusese activă – pusese o fotografie minunată cu toți trei în salopete de Crăciun. *E sezonul!* suna textul ei. *#Puding #cemăfacdacămătrecepipi.*

M-am gândit din nou la ea, singură, tăind lemne cu sălbăticie pe câmpul înghețat în dimineața de Crăciun. Mi-ar fi plăcut să văd cealaltă ipostază a lui Kelly. Să văd scândurile în culori principale vii, scăldate în nuanțe diferite de maro și verde salvie, copacii scheletici, un vers dintr-o poezie de Anne Sexton și un *selfie* cu o toporișcă. Dar mă îndoiesc că asta i-ar fi adus sponsorizarea dorită. Ceea ce știa și ea. După fotografia cu pudingul, în perioada Anului Nou urmaseră câteva cadre de bun gust de la ei de acasă, Dan și Mol din spate, plimbându-se printr-un parc – și da, observația lui Kel despre „cum e să fii mamă“. Reluase aproape cuvânt cu cuvânt ce-mi spusese mie. Sub fotografia respectivă se înșirau nenumărate comentarii: *„Vai, AȘAE!“; „Câtă dreptate ai, uneori am senzația că mai rău de atât nu se poate și uite că după colț răsare soarele!“*

Am închis telefonul.

*

Seara am mâncat o lasagna de vinete delicioasă la o masă

minusculă din melamină și am râs ascultând conversația lui Zoë cu colegii ei de apartament. Toți erau cam de vârsta lui Zoë, abia trecuți de douăzeci de ani – și abia alături de ei patru mi-am dat seama cât eram eu de diferită. Mă simțeam mai greoaie la minte și trup – efectul timpului acumulat. Le plăcea să vorbească despre ei și vorbeau mult, încurajați și de mine, pentru că anecdotele lor mi se păreau noi și fascinante – dar erau totodată generoși față de poveștile celorlalți, lansându-se în digresiuni și ramificații absurde, trecând de la dogmatism la excentricitate. Vorbeau despre munca lor. Una era studentă la Arte, alta era asistentă personală în City, cel de-al treilea se gândea să devină profesor. Toți aveau datorii mari, care însă nu le știrbiseră ambițiile.

Am întrebat-o pe studenta la Arte, o fată pe nume Lara, ce anume făcea.

— Lucrez mai mult cu plastic, mi-a răspuns ea, liberă și fluidă în exprimare. Cu plastic vechi. Vreau să-l remodelez, să încerc să-l absolv de vină. Toate procesele mele consumă puțină energie – folosesc energie solară, lumină naturală, apă de ploaie, compost. Nu cumpăr nimic. Simt că nu pot progresa decât luând cu mine ceea ce există deja.

— Face niște sculpturi absolut superbe, a zis Zoë, și mi-am dat seama că se simțea datoare să-mi traducă. Una a fost cumpărată de un tip serios.

— Un tip serios?

— Genul de tip la care vrei s-ajungă lucrările tale, a zis Lara, fără vreo urmă de amărăciune în glas. A expus-o în curtea casei lui din oraș – din Bayswater. I-am instalat-o chiar eu.

— Excelent, am zis. Și ce vrei să faci după facultate?

Lara a zâmbit.

— Cam tot asta. Dar nu va fi ușor. La facultate mă bazez pe niște burse. O să rămân fără ele.

— O să te descurci, am zis.

Zâmbetul ei a devenit ezitant.

— Nu știu. Trebuie să ai relații. Să atragi atenția. Să ai abonați pe internet. Eu am doar vreo cinci, șase mii.

— Mă îndoiesc că dacă ai avea un milion de abonați ai fi o artistă mai bună, am zis.

— Asta știu, a răspuns ea cu o notă defensivă în voce și m-am gândit că era preferabil să nu exagerez cu atitudinea de soră

mai mare.

— Sinceră să fiu, îmi amintești de prietena mea Kelly, am zis.

Lara s-a luminat la față.

— Da? a zis ea. De ce?

— Era la fel de hotărâtă ca tine. Și așa a rămas. A scos-o la capăt. Și ea a avut nevoie de burse. Ați auzit vreodată de @thestellakella?

S-au uitat la mine fără să dea semne de recunoaștere și mi-am dat seama că întrebasem publicul nepotrivit.

— Mă rog, ea a ajuns să trăiască din pasiunea ei, am zis. N-a interesat-o părerea celorlalți despre ea. Și-a văzut de treabă și în scurt timp a început să fie căutată. Și totuși e riscant să faci asta.

— De ce? a întrebat Lara, cu o expresie nedumerită.

— Pentru că dacă depinzi de ceea ce-ți place ca să pui pâine pe masă, să-ți plătești facturile, să ai un acoperiș deasupra capului, cred că relația cu pasiunea ta se complică. Cel puțin la ea așa pare. Trebuie să ai o atitudine practică față de ceva ce e impulsiv și uneori îți scapă. Dacă-ți transformi sufletul într-o afacere, trebuie să te pregătești să și suferi.

Lara a făcut ochii mari la mine.

— Mda, a zis ea. Ai mare dreptate. Și chestia e că n-ai cum să le compartimentalizezi – ceea ce înseamnă că plătești un preț, într-un fel sau altul.

Toate astea îmi aminteau de Connie. Connie, îmi dădeam seama, plătise un preț – încă nu știam prea bine pentru ce anume. Dar felul în care reacționase ceva mai devreme trăda o suferință lăuntrică profundă, rămasă nevindecată, care îi marcase toate aspectele vieții, probabil inclusiv dorința de a scrie.

— Exact, m-am adresat grupului de la masă. Dar voi nu trebuie să vă temeți. Toți sunteți mult mai avansați decât mine la douăzeci și ceva de ani.

— Tu ce făceai la douăzeci și ceva de ani? m-a întrebat Gabriella, asistenta personală, care avea o manichiură perfectă și ochi strălucitori în care se citea încă neliniștea.

Am tras adânc aer în piept.

— Eram foarte dezorientată, am răspuns. Foarte, foarte dezorientată.

Am simțit cum se comprimă aerul din bucătărie și cum li se

încordează trupurile, ca atunci când cineva chiar se pregătește să spună un adevăr.

— Lumea mă contrazice întotdeauna când spun chestia asta, am continuat, cuprinzând cu privirea grupul de la masă. Dar am ajuns să cred că nu e întotdeauna o idee grozavă să fii strălucit la școală. E greu să ții ștacheta sus.

Jacob, singurul băiat prezent, cel care se gândea să devină profesor, a chicotit. Mi-am dat seama că atinsesem o coardă sensibilă.

— Vă amintiți de puștiul de zece ani pe care l-au pus să-și ia diploma în fizică la Cambridge, după care a făcut o cădere nervoasă și nici nu mai putea să se uite la computere? am zis.

— Nu, a răspuns Zoë.

— Mda, asta acum un car de ani. Prin anii ’70. Deci, situația mea nu e așa gravă – Zoë vă poate confirma că nu-s un geniu la fizică și în general la nimic. Dar după douăzeci de ani poate fi greu să ai o peticeală de CV. Când toată lumea credea că „o să te duci la Oxford“ sau „o să trăiești la New York“ sau o să conduci o organizație senzațională, care să facă din lume „un loc mai bun“.

Îi subjugasem. Poate că nu cunoșteau pe nimeni de vârsta mea. Ar fi fost logic. Nici eu nu prea cunoșteam persoane de vârsta lor. Poate că nimeni nu era dispus să le vorbească așa. Dar în timp ce vorbeam, mi-am dat seama că eu eram dispusă. În ultimele luni, ceva din mine se deschisese. Aveam senzația că Laura și Rose se contopeau, ceea ce era plăcut, amețitor și promițător. Pentru prima oară în viața mea, mă simțeam liberă să fiu eu însămi și să-mi spun propria poveste.

— E bine să ai oameni care cred în tine, am zis, uitându-mă la Jacob. E mai bine decât să n-ai. Numai că în general o fac pentru ei, nu pentru tine.

— Futu-i, exclamă Jacob. Nu vrei să le spui alor mei chestia asta?

În acea noapte, o noapte furată, fugită din calendar, le-am spus povestea mea – celor trei străini binevoitori și prietenei de ocazie. Le-am povestit despre mama mea dispărută, cum crescusem plăsmuind fantezii despre ea. Despre sentimentul că n-am nici un drum înainte, cum sărisem de la o slujbă la alta, cum mă comparasem cu alții și mereu ieșisem deficitară, cât de des mă pomenisem vioara a doua în proiectele altora – inclusiv

ale iubitului meu. Nu le-am spus despre Laura Brown sau de ce mă hotărâsem să intru în pielea ei. Cum Zoë ținea atât de mult la cărțile lui Connie, mi-am zis că mai bine las pe altă dată acea discuție.

— Nu există un punct terminus, le-am zis eu. O linie de sosire. Au primit afirmația mea cu o întreagă gamă de expresii, de la perplexe la abătute. Dar sunteți cu toții străluciți și aveți atâtea șanse. Iar dacă până la douăzeci și cinci de ani nu veți ajunge acolo unde v-ați propus, probabil că ar trebui să vă considerați norocoși. Vorbesc serios. Pentru că o fi greu să reușești, dar probabil e și mai greu să nu renunți la visul tău. Nimic nu rămâne vreodată neschimbat.

Mă fixau cu priviri aproape inexpresive și mi-am dat seama că trebuie să fie dificil să conștientizezi că scopurile ți-ar putea aluneca printre degete chiar dacă ți le atingi. Că e posibil să nu-ți aducă fericirea.

— Deci tu ce-o să faci acum? m-a întrebat Jacob.

— Am câteva idei, am zis. Și mi-am dat seama că așa era.

*

Pe la ora zece simțeam o nevoie disperată să mă culc. Discuțiile erau epuizante, dar sarcina era cea care mă sleia de tot. Nu voiam să-i dezamăgesc, așa că am stat până la miezul nopții să mă uit la *Liceenele din Beverly Hills,* la care mi-am dat seama că Jacob, Gabi, Kara și Zoë se uitau ca la o piesă de muzeu, iar eu, ca la o reîntoarcere reconfortantă în adolescență.

Salteaua mea gonflabilă s-a dovedit a fi surprinzător de confortabilă. Zoë era amatoare de ulei de levănțică și-mi stropise perna cu câteva picături. Când m-am dus la baie, Zoë și Lara erau în bucătărie, terminând de spălat vasele.

— Ce tare e Rose, spunea Lara.

— Așa e, a răspuns Zoë. E autentică.

— Vreau să fiu și eu așa peste câțiva ani, gen. Adică să știu bine cine sunt.

Stomacul meu emana o căldură aproape luminoasă. Ele n-aveau să afle niciodată ce însemnau cuvintele lor pentru mine. Revenind pe saltea, am alunecat ușor în somn, uitând de viața mea obișnuită. *Dar asta e viața mea,* mi-am zis chiar înainte să adorm.

Am stat la Zoë o săptămână, trezindu-mă odată cu ea și având grijă să ies cât mai mult din casă în timpul zilei. M-am dus la muzee. M-am plimbat la nesfârșit pe malul Tamisei, de la Cheyne Walk până la Turnul Londrei. Mă gândeam întruna la două lucruri: la Connie și la sarcină. Mă întrebam dacă ar fi cazul s-o sun pe Connie. Am început să mă frământ din cauza banilor. Nu mă puteam eterniza la Zoë acasă. Aveam nevoie urgent de o slujbă și de o locuință. Presupuneam că m-aș fi putut reangaja la Clean Bean, să prepar iarăși cappuccino – dar începusem să am grețuri mai tot timpul și mi se părea un regres să mă întorc la cafenea. Îmi doream să fiu acasă la Connie, să pregătesc cina pentru amândouă, să facem planuri. În curând urma să apară cartea – și apoi? Gândul că era posibil s-o fi dat-o în bară definitiv față de Connie era cam ca sarcina: ceva imposibil de conștientizat pe deplin. Prea cataclismic. Și totuși, ceva nu-mi dădea voie s-o sun. Când mi-a sunat telefonul după cinci zile petrecute la Zoë, mi-am dat seama ce așteptasem.

— Rose? s-a auzit o voce.

— Connie, am răspuns. Ce bucurie să-i aud vocea! Ce… faci?

A urmat un moment de tăcere.

— Sunt bine, a răspuns ea pe un ton neutru. A șovăit iar, apoi: Unde ești?

— Sprijin malul și mă uit la Tate Modern.

S-a lăsat iar tăcerea, dar Connie era tot la telefon. Aproape că-i auzeam mintea lucrând, bătălia între dorința ei de a mă face cu ou și cu oțet și nevoia de a vorbi cu mine. Știam că, de data asta, nu puteam spune nimic. Connie trebuia să dicteze termenii. Connie trebuia să ia decizia. Era suficientă o mișcare greșită ca s-o pierd pentru totdeauna. Ea trebuia să simtă că deține controlul.

— Tot supărată sunt, a zis ea. Ai fost prefăcută.

— Îmi pare foarte rău, Connie.

— Ți-am spus lucruri despre care nu mai vorbisem de ani de zile.

— Știu.

Connie a tăcut. *O să-mi spună să vin să-mi iau restul lucrurilor,* m-am gândit.

— Ar fi trebuit să-ți spun cine sunt, am zis. Dar mi-a fost teamă

că n-o să vrei să ai de-a face cu mine.

Connie tăcea în continuare și m-am întrebat dacă nu cumva ajunsesem la un adevăr sensibil.

— Când am sunat la agenția ta, am făcut-o doar pentru că voiam să-ți scriu. Dar lucrurile au luat-o razna. Am crezut c-o să mă descurc.

— Ei, aici te-ai înșelat, nu?

— Așa e. Dar n-am găsit altă cale. N-aveam cum – nici acum nu știu ce s-a întâmplat între tine și mama. Niciodată n-ai vrut să vorbești ca lumea despre trecutul tău.

— E dreptul meu!

— Știu că e. Normal. Deci nu știam cum vei reacționa dacă-ți spuneam cine sunt cu adevărat.

Ea a tăcut iar. Nu știam ce să fac, ce să spun. Mă simțeam bătrână și obosită. Tot ce-mi doream era ca povestea să se schimbe, dar simțeam că pentru asta trebuia să depășim momentul.

— Tata nu mi-a zis mai nimic, am continuat.

— Zău? Asta mi se pare neobișnuit.

Priveam lung la Tamisa, imensă, adâncă și periculoasă, acel fluviu străvechi lângă care trăiam de-o viață fără să-i acord prea multă atenție și care sedimenta comori de secole.

— A zis că vă cunoșteați. A zis că ați fost nedespărțite o vreme. Și că s-a terminat prost.

— Așa a zis?

Din nou tăcere.

— Cine-ți face sandviciurile, Con? am zis.

— Nimeni. N-am nevoie de ajutor în casă.

— Sigur că nu.

— Dar vreau să vii încoace.

Am simțit cum îmi tresaltă inima, o înfiorare de greață în stomac, care nu era de la copil.

— Vreau să-ți arăt ceva.

Tonul lui Connie era plat; nu voia să dezvăluie nimic.

— Acum?

— Ei, sigur că poate aștepta, dar…

— Vin acum, am zis.

— Bun, a răspuns Connie și a închis telefonul.

*

În timp ce mă îndreptam spre stația St. Paul, mă gândeam că mă comportasem cât se putea de bine. Nu-mi rămânea decât să sper că aveau să câștige firea curioasă a lui Connie și nevoia ei de a ști cât mai multe despre alți oameni, și nu orgoliul și tristețea. Ea trebuia să mă cheme înapoi la curte, iar eu trebuia să mă arăt disponibilă. Coborând în stație, mi-am mai dat seama de ceva: mi se adresase cu numele de Rose de parc-ar fi fost cel mai firesc lucru din lume.

*

M-am îndreptat spre locuința lui Connie, un drum care devenise atât de familiar pentru picioarele mele. Am simțit telefonul vibrând – un mesaj de la Joe. Vând duba, scria el. I-am răspuns imediat: De ce?

După vreo treizeci de secunde, mi-a răspuns: Știi de ce.

N-am știut ce să răspund. M-am gândit la ușile ruginite. La bucățile de brânză rasă care rămâneau mereu prinse între blatul vechi, ciobit, și interior. Și ești mulțumit? am scris.

Ei, mama e încântată.

LOL[11], am scris ca răspuns, apoi m-am temut că fusesem prea frivolă. Am adăugat un emoji cu o dubă, apoi o inimă frântă.

Joe mi-a răspuns cu trei emoji cu dolari. Îți dau jumătate, suna textul lui.

Ce? Nu.

Meriți, Rosie.

E mașina ta. Nu trebuie să-mi dai nimic.

Ba da. O să-ți pun banii în cont când îmi intră. Fii pe fază. X

Câtă generozitate, Joe! Mulțumesc.

El n-a răspuns. Am pus telefonul înapoi în geantă.

Cheia lui Connie rămăsese la mine, dar n-am folosit-o. Am bătut la ușă și am așteptat. Nu s-a întâmplat nimic. Părea o casă părăsită, un loc încremenit unde nu trăia nimeni.

— Con? am strigat prin deschizătura cutiei poștale, dar n-am primit nici un răspuns. Mi s-a făcut pielea de găină: dacă era o capcană ticluită de către Deborah și poliția avea să sară pe mine și să mă aresteze? Nu cumva Connie zăcea lată la podea, stresul dezvăluirii mele fiind de neîndurat pentru inima ei? Dacă

[11] Prescurtare de la „laughing out loud“, a râde în hohote, un mod de a exprima amuzamentul în comunicarea virtuală.

se sinucisese? Am făcut apel la rațiunea mea. Abia mă sunase cu o oră în urmă. Nu-și curmase viața pe mochetă. Nu venea poliția.

M-am gândit ce să fac. S-o sun la telefon? Nu voiam să par prea grijulie, prea insistentă. Am bătut iar la ușă.

Când să mă las păgubașă, am văzut prin geamul colorat silueta fragmentată familiară venind dinspre bucătărie. Oare Connie nu mă auzise prima oară? Mă lăsa să aștept intenționat? Poate că mă punea la încercare, să vadă cât timp eram dispusă să mă perpelesc în fața casei ei, cât de mult îmi doream ce avea ea de dat. Sau poate că pur și simplu se mișca mai încet. Mi-am dat seama că mintea mi-o luase prea tare la galop și am încercat să mă concentrez. Așteptam în fața ușii de cel puțin zece minute.

Încuietoarea îi dădea de furcă lui Connie, dar în cele din urmă a reușit să descuie și a deschis ușa, ca să mă examineze. Era impunătoare ca de obicei, dreaptă și aspră – așa ceva nu se putea schimba în cinci zile – dar în ochi i se citea oboseala și o oarecare precauție. Ne-am privit. De-abia așteptam să stau jos.

— Bună, am zis.

— Trebuie să fi fost oarbă, a zis Connie.

— Poftim?

— Acum o văd în tine.

— O vezi?

— Pe ea.

— Connie, am zis. Nu vreau să te supăr.

— N-ai să mă superi, a răspuns ea. Deja ai făcut răul cel mare. Hai înăuntru.

S-a întors și a intrat în casă. Eu am pășit ușor peste prag, iar Connie a închis ușa dintre noi și lume.

*

Am intrat în living. Connie se oprise în mijlocul camerei, cu fața la mine.

— Să știi că nu-ți datorez nimic, a zis ea.

— Știu că nu.

— Te-am plătit pentru serviciile tale. Să faci o treabă.

— Știu. Și sunt foarte recunoscătoare.

— Întrebările alea pe care mi le tot puneai – de ce n-am scris atâta timp, ce se întâmplă cu Margaret la sfârșitul *Mercurialului,*

dacă ea și Christina sunt inspirate de persoane pe care le cunosc – ai făcut totul în speranța c-o să-ți găsești mama?

Mi-am zis că era mai bine să fiu sinceră.

— La început, da. Cred că-mi doream cu ardoare să se întâmple asta.

— Și la ce concluzie ai ajuns?

— N-am ajuns la o concluzie. Știu prea puține despre faptele reale ca să le regăsesc într-o carte.

Ea a încuviințat din cap, aparent mulțumită.

— Dac-ai venit aici să mă ajuți, asta nu înseamnă că trebuie să-ți ofer viața mea pe tavă, Rose, a zis ea.

— Îmi dau seama.

Ea a oftat și s-a așezat încet pe marginea fotoliului ei preferat.

— Deci așa, a zis ea. Rose Simmons. Tatăl tău știe că ești aici?

— Nu.

— N-ar fi de acord. Dar probabil că știi asta. Ce ți-a zis despre mine?

Am respirat adânc.

— Ți-am spus. Nu prea multe.

Connie a dat ochii peste cap.

— Mă rog, am adăugat eu. A zis că tu erai puternică, iar mama era slabă.

— I-auzi, a zis Connie.

— Și mi-a zis de o femeie, Yolanda. Care a fost prietenă cu mama la New York.

Connie a tresărit vizibil auzind numele.

— Mi-a zis că tu și Elise ați fost împreună înainte să se cupleze el cu ea, am continuat. Din câte spune el, Elise l-a părăsit și m-a luat cu ea. A găzduit-o Yolanda în apartamentul ei. Apoi ai venit tu, iar ea a dispărut.

Am tăcut o clipă.

— El zice că tu ești ultima care a fost cu ea înainte să dispară.

Auzind asta, Connie a închis ochii.

— Și ți-a zis dacă Elise mai trăiește sau a murit?

Am înghițit în sec, hotărâtă să păstrez tonul de conversație, fără melodramă.

— Nu.

Connie s-a lăsat pe spate în fotoliu, privind departe.

— Te-a crescut bine?

Ochii mi s-au umplut de lacrimi și am clipit ca să le alung.

— Da, am răspuns. Îl iubesc.
— În afară de înclinațiile tale spre impostură, înșelăciune și altele asemenea, a zis Connie.
Spre surprinderea mea, părea să aibă un licăr în ochi – amuzat, aprobator sau tolerant, n-aș fi putut spune exact.
— Să știi că Deborah spumegă, a continuat ea. M-am temut că avea să schimbe subiectul.
— Îmi închipui, am zis. Dar tu?
Connie mi-a ignorat întrebarea.
— Ea zice că urmărești ceva.
— Așa e. Pe mama.
Connie a râs.
— Și ai crezut c-o găsești aici.
— E un loc la fel de bun ca oricare altul. Tata n-a intrat în amănunte, dar felul în care a vorbit despre voi două…
— Înțeleg, a zis Connie, mușcându-și buza. Părea să reflecteze la ceva.
Hai cu mine, a zis ea.
— Cum?
— Vreau să vii cu mine.

*

Ne îndreptam spre dormitorul ei de la mansardă, mâinile ei cu încheieturi șubrede, pe balustrada îngustă. Era o cameră ordonată, mică. Primul lucru pe care l-am observat a fost o măsuță de toaletă în stil art deco, cu mânere de bachelită. Pe ea erau trusa de machiaj și peria de păr ale lui Connie, dar și o ramă argintie cu fotografia în culori șterse a unei pisici. Nu mai văzusem acea pisică în nici o altă fotografie din casă. Stătea ca un prunc în brațele cuiva, un animal frumos, uriaș, cu blana pestriță, burta roz și ochii verzi. O mână subțire îi sprijinea gâtul, dar pisica era cu siguranță subiectul central al fotografiei.

Am urmat-o pe Connie în cameră.
Patul era frumos aranjat, plapuma albastru deschis era întinsă, pernele rotunjite, un șal care părea moale stătea încolăcit în mijloc ca un cuib de lână. Pe ambele noptiere tronau teancuri de cărți, dar pe una singură erau o pereche de ochelari de citit, o folie de pastile și un pahar cu apă pe jumătate gol. Erau atâtea titluri, încât cu greu ți-ai fi putut da seama ce citea ea în acel

moment. Lângă măsuța de toaletă erau niște rafturi. La o privire rapidă, am observat că erau pline de ediții ieftine din clasicii secolului al XIX-lea, plus volume de Plath, Rich, Lorca și Keats, cu cotoarele adânc crăpate. Virginia Woolf și Angela Carter își făcuseră loc, dar restul gusturilor mai moderne ale lui Connie erau jos, în living.

— Asta voiam să-ți arăt, a zis Connie. Uite.

Arăta spre peretele din stânga ușii. Era singurul tablou de acolo – dacă se putea numi așa, o mică pictură înrămată, atârnată deasupra unui dulăpior cu sertare. Era conturul vag al unui iepure, într-o ramă scumpă, dar desenat pe hârtie ieftină, de scris. Hârtia era îngălbenită, dar înăuntrul desenului era un haos de culori verde pădure, făcute din puncte minuscule. Nu eram eu specialistă și nu puteam spune că e frumos, dar avea un soi de concentrare care-mi plăcea.

— Uită-te, a zis Connie.

M-am apropiat. Urechile nu erau la același nivel, codița era ridicolă – dar atâta intensitate, totul în acel verde. Apoi mi-am dat seama că puncticelele de pe corpul iepurelui erau obținute prin apăsarea repetată a unui deget miniatural. Iar în colțul de jos scria: *Pentru Connie, cu drag, Rose.*

Am dat înapoi. A trebuit să mă așez pe pat câteva secunde. Connie a desprins cu delicatețe desenul înrămat de pe perete și a venit spre mine ținându-l în palmele întinse, ca un mag aducând smirnă.

— Un iepure verde pentru o femeie pe nume Iepure, a zis Connie.

Mă uitam la fotografie. Nu puteam vorbi.

— Asta-i făcută de tine, a zis Connie. Mă rog. E impropriu spus. Mama ta a făcut-o. Ți-a luat degetul, care era minuscul, pentru că pe atunci erai un bebe mic de tot, l-a înmuiat în vopsea verde și a apăsat cu el pe tot corpul iepurelui.

Am simțit o durere în ochi și n-am putut opri ce a urmat. Gândul că mama mea luase un degețel – degețelul meu – și umpluse hârtia de puncte cu grijă, cu drag, fără să se zgârcească, până când toată blana iepurelui fusese acoperită de urmele efortului nostru comun, probabil primul și singurul nostru efort, a sfâșiat ceva în mine. Am început să plâng.

— Vreau să-l iei tu, a zis Connie cu blândețe. Cred că ți se cuvine.

Nu știu câtă vreme am stat pe marginea patului lui Connie sau când anume am reușit să mă opresc din plâns și să iau desenul pe care Connie mi-l lăsase alături. Ea s-a așezat lângă mine și și-a strecurat mâna în mâna mea.

— O, Rose, a zis ea. Întotdeauna m-am întrebat dacă o să apuc ziua asta.

*

Acum, că totul ieșise la iveală, mi-am dat seama că nu puteam primi toate explicațiile într-o oră sau două și nici măcar într-o după-amiază. Poate că avea să mai dureze o viață. Îmi dorisem o porție de informație rapidă și clară, pe care s-o procesez pe loc, dar viața nu e așa, nici o poveste personală nu e așa, ceea ce Connie știa mai bine decât mulți.

Ea a preferat să mă trimită la parter și să mă roage să pun de ceai. Avea să coboare și ea imediat, a zis. M-am supus, stoarsă de lacrimi și energie, dar încărcată de cea mai grozavă și mai umană revelație despre mama pe care o avusesem vreodată. Că într-o zi intrase probabil într-un magazin să cumpere o cutie cu vopsea verde. Era o imagine atât de tandră – atât de banală, în fond – o femeie mergând pe o stradă din New York. Dar și foarte emoționantă, pentru că femeia nu știa că, după treizeci și patru de ani, eu aveam să mă gândesc astfel la ea. Oare fusesem și eu cu ea, într-un cărucior? Sau mă lăsase în apartament – și cu cine? Mi-am frecat degetul arătător, imaginându-mi-l în mâna ei, care mi-l ghida pe hârtie. Ca prin ceață, am pus ceainicul pe foc și am luat două dintre cănile oribile ale lui Con. Am pus câte un plic de ceai în fiecare, apoi am rămas cu privirea pierdută afară, pe fereastră. Simțeam cum se deschide în mine o parte cu totul nouă și nu-mi rămânea decât să las lucrurile să se întâmple. Asta căutasem.

— E gata ceaiul, am strigat pe scară.

— Vin acum, mi-a strigat Connie ca răspuns.

Am luat un baton Penguin din cutia ei de biscuiți, i l-am desfăcut și i l-am așezat pe masă, pe o farfurioară. Când o fi înrămat Connie desenul? Să-l fi ținut mereu aproape? De ce era atât de prețios pentru ea, încât îl expusese pe peretele dormitorului? Hotărârea ei de a face asta îmi transmitea ceva ce nu îndrăznisem să sper: că poate însemnam ceva pentru ea.

*

Connie s-a așezat în fața mea. Când a intrat în bucătărie ținea ceva în mână, un obiect pe care mi l-a întins peste masă. Era o ramă foto fragilă din plexiglas, care conținea o fotografie cu vreo douăzeci de persoane, grupate la nimereală în fața unei piscine împrejmuite de un zid de cactuși. Bărbați și femei de diferite vârste, zâmbind fericiți. După coafuri și haine, fotografia părea să dateze din anii ’80. M-am uitat îndeaproape la ea, scrutând fețele.

Pe mijloc, în rândul al treilea, era Connie, mult mai tânără, dar inconfundabilă. Nasul ei ascuțit și trăsăturile fine, părul cu o tunsoare scurtă, trăsnită, cercei mari, îmbrăcată surprinzător într-un costum cu sacou și pantaloni într-o nuanță portocalie. Ținuta țipătoare nu se potrivea deloc cu femeia pe care o cunoșteam, dar i-am recunoscut postura dreaptă, siguranța. Urmau alte fețe, cămăși largi oribile și gel de păr, costume din denim, paiete și umeri cu pernuțe.

— Ea e pe ultimul rând, a zis Con. În rochia de înmormântare.

Am respirat adânc și m-am uitat iar. Aveam s-o văd pentru prima oară. De când îmi dorisem asta. O fată care zâmbea la fel ca ceilalți, dar cu gura închisă, cu o expresie întrucâtva șovăitoare. Poate că aparatul foto o luase prin surprindere. Privirea îi era hotărâtă, aproape răzbunătoare. Avea părul negru. Arăta foarte tânără în rochia ei neagră, iar în acel grup care purta însemnele anacronice ale modei, ea părea aproape atemporală. Avea o față făcută pentru a fi fotografiată și chiar și în acel instantaneu amatoricesc, frumusețea ei neobișnuită sărea în ochi. Purta ceva la gât de care ținea strâns, ca un talisman împotriva spiritelor rele.

— Ea e, a zis Connie. Ea e Elise.

Adevărul e că nu mi-am recunoscut mama. Crezusem, nu știu de ce, că aveam s-o recunosc – dar acum, că o aveam în față, mi se părea șocant să dau un chip ideii nesfârșite care fusese ea, numelui de *Elise,* speranței și fricii pe care le revărsasem asupra ei. Nu vedeam decât că era foarte tânără. M-a frapat gândul că, la scurt timp după acea fotografie, rămăsese însărcinată cu mine. Îmi doream cu atâta disperare să aflu ce trebuie să fi gândit ea despre asta.

— A fost făcută înainte să te naști tu, a zis Connie, iar felul în

care se sincronizase cu gândurile mele m-a tulburat. De ziua ei.

— Unde erați?

— La Los Angeles, a zis Connie.

— Los Angeles?

— Ea avea douăzeci și trei de ani. Îmi dai voie?

A întins mâna rugător și i-am dat fotografia. S-a uitat lung la ea.

— În acea noapte, totul a luat-o razna, a zis ea.

— A luat-o razna?

A ridicat ochii la mine.

— Aștepți un final fericit?

— Nu cred în finaluri fericite, Con.

Connie a zâmbit.

— Poate că ar trebui să credem. A oftat, dându-mi înapoi fotografia. M-am gândit la tine toată săptămâna, a continuat ea. La cât te-ai dat peste cap. Și m-am gândit și la ea. Știu că vrei răspunsuri, Rose. M-am tot gândit cum e mai bine să ți le dau. Ce să spun, cum să spun. După care mi-am dat seama. De fapt, mă tot gândesc la asta de peste treizeci de ani.

Mi-am încleștat degetele în jurul cănii cu Birdworld.

— Și eu la fel.

— Poate că ar fi fost mai ușor să nu te sun, a zis Connie.

— Mă bucur că m-ai sunat.

— Nu mă ascund. Nu sunt genul ăsta de om. Și nici tu nu ești.

Am vrut s-o întreb ce anume făcuse în ultimii treizeci de ani, dacă zicea că nu se ascunde, dar știam că n-ar fi înțelept. Ca și cum ar fi simțit că făcuse o afirmație paradoxală, Connie și-a îndreptat atenția asupra mea.

— Ești puternică, Rose. La fel ca Laura…

— Nu, Con.

— … așa că o să-ți povestesc despre maică-ta. Tot ce știu. Pentru că meriți să știi povestea asta.

1983

43

După ce spitalul o trimise acasă, timpul se dizolvă cu adevărat. În apartament nu exista timp. Elise avea senzația că orice ar fi însemnat timpul înainte de naștere se dilatase apoi într-un sistem solar inaccesibil ei, în vreme ce ea ședea pe o ciupercă minusculă dintr-o pădure uriașă, alăptând-o pe micuța Rose. Și schimbând-o, schimbând-o și iar schimbând-o, zi și noapte. Poate că repetiția asta avea un anume farmec, dar Elise obosea prea repede ca să-l guste. Orele n-aveau nici un sens.

După o săptămână, Matt se întoarse la muncă, pentru că aveau nevoie de bani. Yoli veni în vizită după serviciu, iar ochii îi sclipiră de fericire când văzu copilul pentru prima dată.

— Deci ea e Rosa, zise ea. *Bienvenida,* micuțo. Luă copilul în brațe de parcă l-ar fi cântărit în piață. Rose se holba la Yolanda fără s-o vadă, cu degetele ei micuțe mișcându-se încet.

— E ușoară.

— E cum trebuie, zise Elise.

Yolanda ridică din umeri.

— Face gălăgie?

— Nu prea.

— E posibil să urmeze.

Elise își înăbuși imboldul de a o întreba pe Yolanda de unde și până unde își asuma atâta autoritate, din moment ce ea una nu avusese niciodată copii. Nu voia s-o ia gura pe dinainte din cauza epuizării. Preferă să se sprijine de canapeaua decolorată și să închidă ochii.

— Du-te să faci un duș, Elise, zise Yolanda. Să te speli de transpirație. O țin eu pe Rosa.

Elise stătu sub șuvoiul de apă fierbinte, uitându-se la stomacul ei, ca un burduf gol acum. Când ieși din baie, Yolanda stătea încadrată de lumina după-amiezii care intra pe fereastră din stradă, mângâind reverențios cu un deget obrazul lui Rose.

Yolanda și Elise priviră cu uimire mișcările acvatice ale brațelor copilei, de parcă Rose ar fi vrut să înoate în continuare în apele

maică-sii.

— Înoată, zise Yolanda. O să fie o bună înotătoare.

Elise adormi cu capul pe umărul lui Yoli, în timp ce femeia mai în vârstă rămase trează, uitându-se la televizor cu Rose în brațe până când Matt se întoarse acasă.

*

Trecură două săptămâni în acest fel ciudat, atemporal, punctat doar de alăptat și schimbat de scutece și scurte reprize de somn. Elise și copilul tot nu ieșiseră încă din apartament. Când Matt sau Yolanda îi sugerară lui Elise să iasă cu bebelușul, o năpădiră viziuni catastrofale. Căruciorul lui Rose lovit de o mașină. Rose răpită la un semafor în timp ce Elise scotocea în poșetă. Dar viziunile continuară și în casă. Rose otrăvită cu înălbitor în loc de lapte, dintr-o sticlă care n-avea ce căuta acolo. Rose stând pe podeaua bucătăriei și un ibric cu cafea zburând de pe masă și împroșcând-o cu lichid clocotit. Fie că erau în casă sau afară, actul de a o ține pe Rose mereu în viață începu să i se pară prea greu de suportat.

Elise se simțea paralizată când încerca să conceptualizeze un viitor în care să fie o protectoare bună și puternică. Nu putea să doarmă, îngrozită de momentul când Rose avea să înceapă să se smiorcăie după ea. Epuizată și soioasă de la vara newyorkeză umedă, se târa la pătuț și privea lung făptura din el, ridicând la sân mica ființă zvârcolitoare, cu trupul snopit de o forță pe care n-o anticipase, cu mintea asaltată de o experiență pe care nu reușea s-o articuleze.

Începu să se roage de Yolanda să rămână la ea peste noapte, ca și cum în prezența Yolandei nu i-ar fi putut face nimic copilului. Nu-și putea recunoaște propriile gânduri; coșmarurile care se furișaseră în plină zi – că avea atâta putere asupra unui prunc neajutorat și că n-o merita. Că avea o fiică de care nu putea avea grijă. Că primea iubire – de la Matt și de la Yolanda – atâta iubire, și nu știa cum s-o primească. Nu te puteai baza pe ea. Nu putea face asta, n-o putea face. N-o putea face. N-o putea face.

*

Într-o dimineață, Elise auzi din living șușoteli între Yolanda și

Matt. Șușoteli încordate, vocea chinuită a lui Matt spunând: *Nu știu ce să fac, dar nu pot să renunț la slujbă. Avem nevoie de bani.*

Nu se simte bine, spunea Yolanda. *Nu e în regulă.*

Oricum, tu ce cauți aici? spunea el.

Sunt aici pentru că tu nu ești.

Când el plecă la serviciu, în timp ce Rose dormea, Yolanda o băgă pe Elise în baie aproape cu de-a sila. O dezbrăcă de hainele murdare, ajutând-o să urce în cadă, apăsându-i umerii până când Elise se lăsă în genunchi, și-i spălă trupul transpirat. Îi șamponă părul până făcu spumă, apoi îl clăti cu apă caldă.

*

Într-o dimineață, când o găsi iar pe Elise privind pe fereastră, îmbrăcată doar în sutien și chiloți, în timp ce Rose urla de mama focului, Yolanda izbucni exasperată:

— Elisa, ce avem aici, un copil care crește un copil?

Elise se întoarse spre ea.

— Asta să-mi spui tu.

— Ai dormit?

— Nu, răspunse ea. Nu știu ce vrea copilul.

— Te vrea pe tine, spuse Yolanda, îmblânzindu-se.

— Nu-i place de mine, zise Elise.

— Asta-i o nebunie.

— Cu tine e mereu liniștită.

Era adevărat. Yolanda avea gesturi hotărâte și totuși tandre față de copilă și-i vorbea întruna, plimbând-o prin casă, în timp ce Elise încerca să doarmă. Uneori, Elise se uita la ele și se gândea că Rose era mai mult copilul Yolandei. Yolanda juca rolul cu mai mult aplomb. După care Elise își spunea: întotdeauna e mai ușor să iubești pe cineva de la distanță.

*

Lui Elise i se părea uluitor câte avea Rose de făcut, de văzut, de auzit, de gustat și de mirosit pentru prima oară. Și asta iar, și iar, și iar.

— N-are de ales, îi spuse Elise lui Matt în timp ce stăteau amândoi lângă pătuț și se uitau la fiica lor. Rose stătea cu genunchii îndoiți, în timp ce piciorușele i se mișcau ca niște

maracas încete, miniaturale.

— Cum adică? zise Matt, cu o expresie prudentă. Această prudență în discuțiile cu Elise era nouă, dar deja se obișnuise cu ea.

— Eu am pus-o în situația asta și ea n-a avut de ales, răspunse ea. Rose va trebui să trăiască în lumea asta.

— O să se descurce.

— Dar e un drum atât de lung, zise Elise. Iar ea are doar șase săptămâni.

Matt încercă s-o îmbrățișeze, dar ea stătea acolo, țeapănă ca un manechin.

Și după ce dai atâtea lupte, își continuă Elise șirul gândurilor după plecarea lui Matt – după tot ceea ce faci ca să duci o viață bună – niciodată nu-ți aduci aminte cu adevărat de tine. Crezi că ajungi să te cunoști când se întâmplă ceva important: o naștere, o moarte. Dar niciodată n-o să-ți amintești cu adevărat de tine.

Avea să urmeze primul cuvânt rostit de Rosie. Prima oară când avea să conștientizeze că trupul îi e în apă, acel lichid plin de bule care-i deformează pielea proaspătă. Avea să descopere marea, cu pietricelele care-i apasă dureros tălpile picioarelor. Primul fior de încântare provocat de înghețată. O imagine care i-ar putea bântui visele copilăriei, trăită la vârsta adultă ca un dor pieziș la vederea unei anumite culori. Pericolul unui lătrat de câine, mare cât un lup față de cât e ea de micuță, cu fuioarele nesfârșite de blană atât de diferite față de pielea ei. Bijuterii zăngănind pe femei cu multe chipuri diferite. Barba țepoasă a tatălui ei, ca un câmp straniu pe care-i dă voie să-l mângâie iar și iar, de o asprime animalică, dispărând într-o zi doar ca să crească la loc pe măsură ce trec zilele. Parfumul cald al unui profesor îndrăgit. Toate senzațiile și certitudinile care aveau să se întâmple pentru prima oară, apoi să dispară.

Poate de-aia fac oamenii copii, se gândi ea. Ca să-și aducă aminte ce li sa întâmplat lor mai demult. E o rețetă a nebuniei, dar o acceptăm pur și simplu, continuăm s-o acceptăm pentru că nu există altă soluție. De fapt, există. Dar nu vreau să mă gândesc la asta.

Se îndepărtă încet de pătuț. Avea senzația că se îneacă. Niciodată nu se mai simțise așa – nu mai trăise o asemenea dragoste și frică. Nici când o văzuse pe Connie la piscină cu Barbara. Nici măcar când murise mama ei. Uneori, extenuată

cum era, Elise avea impresia că trecuse pragul unui alt fel de nebunie. Erau zile când abia se putea mișca.

*

— Trebuie să te îmbraci, spuse Yolanda. Să te vadă soarele, Elisa. Vin cu tine, adăugă ea, văzând frica din privirea femeii mai tinere.

Așa că Elise făcu ce i se cerea, ducând-o pe Rose în Irving Square Park. Rose stătea în cărucior întinsă pe spate, părând tare mititică acolo. Se plimbară la umbra bălțată a copacilor cu frunziș des.

— Rosita e sănătoasă. Rosa e bine, spuse Yolanda. Deci ce ai?

— Nu știu, răspunse Elise. Hai să ne luăm sorbet.

Sorbet, *sawbay,* o plajă tăiată în două[12], la fel ca mintea ei care se fisura încetul cu încetul. Aș putea lăsa căruciorul aici, pur și simplu, se gândi Elise în timp ce stăteau la taraba unde se vindea sorbet. Acea putere monumentală, nemeritată, pe care o primeai ca părinte și despre care nu vorbea nimeni. Era aproape de neînțeles! Aș putea să-i fac chestia asta uite așa, și e cumplit că nu există nici o lege, nici un test și nici o procedură care să mă împiedice. Dacă vreau cu adevărat s-o fac.

Se agăță de mânerul căruciorului și închise ochii. Yolanda se adresă căruciorului:

— Ia uite ce soare e, Rosita. Vezi ce tare strălucește?

*

Așa se scurgeau zilele. Elise reușea să se recompună la timp, înainte ca Matt să ajungă acasă, ca să nu-și facă prea multe griji, dar când Yoli lucra la restaurant în timpul zilei sau când nu putea să vină – astea erau momentele cele mai grele. Rose refuza sânul, așa că Elise îi dădea lapte praf și nu vedea pe nimeni cu orele.

— Ce-ar fi să căutăm un grup pentru mame cu copii mici? zise Matt într-o seară, pe când stăteau amândoi pe canapea. Arăta foarte obosit și fața îi era toată încruntată de îngrijorare.

— Un ce?

— Știi tu. Un loc unde poți să stai cu alte proaspete mame.

---

[12] Pronunția englezească a cuvântului „sorbet“ amintește de „saw-bay“, de la „saw“ (a tăia) și „bay“ (golf).

— Bine, zise Elise.

*

Găsiră pentru ea un grup în Fort Greene, iar ea se urcă în autobuz, luând-o pe Rose într-un ham pentru bebeluși. Femeile stăteau întinse pe podea pe saltele, cu bebelușii lângă ele, se jucau cu ei și vorbeau între ele. Elise se simțea mult mai tânără decât multe dintre ele. O primiră cu zâmbete. Păreau normale. Organizatoarea, o femeie luminoasă și caldă pe nume Francine, le întâmpină pe Elise și Rose.

— Hai să vă așezați, zise ea. Vrei un suc? O cafea?

— Apă, te rog, zise Elise. Se simțea naufragiată, avea gura uscată.

Începură să cânte cântecele despre animale de la fermă. Femeile își ridicau bebelușii și cântau împreună cu ei, bucuroase să facă pe vacile, porcii, cocoșii și oile. Elise se miră de talentele lor de ventriloce, de inventivitatea lor, de iubirea obosită pe care o radiau. Bebelușii erau fascinați. Stăteau cu gurițele căscate, fixând cu ochii lor proaspeți gurile mari ale mamelor lor. Elise încercă să cânte și ea, dar nu putu scoate nici un sunet frumos. Cânta fals. Dogit, ciudat. Aruncă o privire temătoare spre Francine, observând alarmată că femeia se uita deja la ea. Francine îi zâmbi încurajator. Elise simți un val imens de lacrimi umflându-i-se în corp și se întrebă cât avea să-l mai poată înăbuși. Se simțea atât de inutilă, de inadecvată, lipsită de orice control. Fusese mult mai ușor când era de una singură – făcând surfing, mergând, pozând, stând nemișcată pe când nimeni n-avea nevoie de ea, n-avea pe cine iubi. Lăsă capul în jos și simți o mână pe umăr. Francine, vorbindu-i cu blândețe la ureche.

— Hai cu mine, Elise.

*

Se așeză în fața lui Francine într-un mic birou vecin cu sala comună, cu Rose în poală.

— Mi-e frică, își auzi ea propria voce. Mi-e frică.

— De ce anume ți-e frică?

— Nu știu.

— Elise, spuse Francine. Cred că ar trebui să te vadă un doctor. Spune-i soțului tău să te ducă la un doctor.

— Bine, zise Elise.

*

Nimeni nu-i spuse că era normal să se simtă așa. Că poate avea să-i treacă. Nu, toată lumea îi tot propunea să se ducă într-un loc sau altul. La scurt timp după tentativa eșuată cu grupul pentru mame din Fort Greene, Elise se hotărî să se afunde în Manhattan – în Times Square, pentru că Rose nu văzuse Times Square. Se gândi că avea să-i facă bine să vadă ce e în adâncurile minții unui om, imagini, lumini strălucitoare, mii de oameni; un pic de nebunie pe care s-o atingă, apoi să fugă. Putea s-o scoată din căruț și s-o ridice în brațe, ca să-i arate acel colț de lume.

Elise intră cu căruțul în îmbulzeală și-și croi drum printre oameni. *Bun!* își zise ea. *Îi place înghesuiala.*

Apoi ridică ochii și încremeni. Deasupra lor trona, imensă, fotografia Barbarei Lowden. Capul Barbarei era de vreo douăzeci de ori mai mare decât un cap normal, avea ochii ca niște farfurii – niște farfurii superbe, strălucitoare, de culoare închisă – ochi adânci, căprui, încadrați de gene perfecte. Gura ei – gura aia – o gură de zeiță, lucitoare, dată cu un ruj roșu; pomeții ușor pudrați într-o nuanță de bronz, o atitudine generală de autocunoaștere și forță. Nu părea deloc umană. Era atât de *mare.* Lui Elise îi veni să vomite.

Mii de oameni roiau în jurul lor, dar doar Barbara, de acolo de sus, părea reală.

ȚINUTUL INIMII – cu Barbara Lowden și Don Gullick, anunța afișul. *În cinematografe din 3 septembrie.* Dedesubt era un slogan ticluit de cineva de la marketing: *Inima era pentru ea acasă,* pe care Connie trebuie să-l fi găsit detestabil și totodată rizibil, se gândi Elise.

Lângă fața Barbarei era fața lui Don Gullick. Arătau ca niște membri ai unei organizații militare, umăr la umăr, gata să dea piept cu lumea. Era o imagine sofisticată, provocatoare, pentru că, deși erau parteneri romantici, Barbara și Don nu se uitau unul la altul cu ochi lăcrămoși. Și foarte bine, pentru că *Inimă de ceară* nu era o carte despre iubirea conjugală. Era cartea unei celibatare, un manifest feminist – se putea argumenta chiar și că ar fi fost, în subtext, un omagiu al lesbianismului – dar poate

că Hollywoodului îi scăpase acest mic detaliu.
De fapt, ar fi trebuit să fie doar Barbara pe afiș – dar nici chiar Barbara Lowden, cu toată frumusețea și forța ei, nu putea cuceri de una singură box office-ul. Elise își aminti cum spusese Connie că era imposibil. Avea nevoie de acel bărbat lângă ea.
Connie, se gândi Elise. *Unde ești?*
Stătu așa câteva minute, fixând chipul Barbarei, năpădită de tristețe la gândul că pur și simplu lumea nu stătea niciodată pe loc. Ar fi vrut să-i spună lui Connie că văzuse afișul. Ar fi vrut să-i spună lui Connie cât de singură, de tristă, de măruntă și de speriată se simțea. Ar fi vrut să-i spună că pusese copilului numele de Rose. Că Rose era totul, dar în același timp pierduse totul.
— Hei, tanti, ești cumva zombi? se auzi o voce. Cineva o bătea pe umăr, ca să se dea la o parte. Elise tresări, împinse cărucțul și o luă înapoi spre apartament.

44

Cabinetul doctoriței era la etajul al șaselea dintr-o clădire veche și somptuoasă din centrul Manhattanului, într-un birou precedat de o anticameră cu lambriuri închise la culoare, reviste groase și jaluzele care nu lăsau să pătrundă deloc lumina naturală. Singurul element de decor era un ceas simplu, alb. Și în cabinet totul era alb, ca și restul, iar Elise se întrebă dacă era o alegere deliberată. Era ca o gânganie vulnerabilă, temătoare și lipsită de apărare în fața oricui s-ar fi nimerit acolo.
— Știi de ce ești aici? întrebă doctorița, pe care era posibil s-o cheme Barrios, deși Elise nu era sigură, după cum nu știa prea bine nici ce fel de doctor era. Matt o programase la repezeală, cu o mină vizibil disperată.
— Ați citit *Iepurele verde?* replică Elise.
Doctorița lăsă capul într-o parte. Aruncă o privire spre ușă, dincolo de care se găseau anticamera întunecoasă, lambrisată, Matt și mica Rose.
— Ce să citesc, Elise?
— *Iepurele verde.*
— Nu, n-am citit.
— Ar trebui să citiți, zise Elise. Se întrebă dacă doctorița putea

să-i vadă scalpul unsuros. N-o interesa să dea răspunsuri. Nu le știa. Avea *Iepurele verde* în poșetă. O recitea în fiecare zi. Matt o văzuse citind-o și se înfuriase. I se părea o idee proastă ca ea să citească ce scrisese Connie. *E despre mine,* îi spusese ea. *Despre cum m-a pierdut Connie pe mine.*

— Așa o să fac, răspunse doctorița. Dacă ești de părere că e o carte bună.

— Da, sunt.

Doctorița își notă ceva pe niște foi. Elise îi dădea în jur de șaptezeci de ani, avea părul cărunt tuns bob și ochelari cu rame de baga. O verighetă; cu o piatră veche în mijloc, de culoare închisă, poate onix. Elise se întrebă dacă nu cumva era văduvă; de atâtea ori, bărbații mureau înaintea partenerelor lor. Avea un stilou scump și masiv. Chiar și răsturnat, scrisul ei de mână părea splendid, plin de arabescuri. Elise îi urmări mâinile cu mici pete de bătrânețe. *Într-o zi o s-ajung și eu la fel de bătrână,* se gândi ea. *Sper să fiu la fel de elegantă.* Cum ar fi să aibă șaptezeci de ani! Cum îi venea ușor să-și dezavueze propria viață, Elise își dorea viața doctoriței, chiar dacă înțelegea că nu știe nimic despre ea. Afară se auzeau claxoanele, dar Elise nu vedea decât cerul.

— Elise, te-ai rănit, spuse doctorița domol, lăsând jos stiloul cel frumos.

Nepoliticos. Provocator. Nu era treaba doctoriței să-și dea cu părerea.

— N-am de ce să vorbesc despre asta, zise Elise, cu privirea în poală. Se simțea mai destinsă, mai calmă. Matt nu comentase niciodată vânătăile cu care se alegea pe tot corpul când se arunca în valurile Pacificului. Connie însă da. Care era diferența acum, că se aruncase pe niște scări?

— Se pare că cei care te iubesc consideră că ar trebui să vorbești, zise doctorița. Soțul tău.

Elise nu răspunse. Își trăgea de medalion, mutând E-ul dintr-o parte în alta pe lănțișor.

— E foarte îngrijorat pentru tine, continuă doctorița.

— Nu e soțul meu. Și e un pic cam târziu pentru asta.

— Cum adică?

— Sunt bine. A fost greu cu copilul, dar acum sunt bine.

— Ce vârstă are bebelușul acum?

— Două luni.

— Mama și tatăl tău sunt pe-aproape?
— Nu țin legătura cu tata.
— Și mama?
— Mama a murit.
Doctorița lăsă jos stiloul.
— Îmi pare rău. Vorbești cu Matt despre asta?
— Nu. A murit de o tumoră la cap. El știe asta.
— Bun, zise doctorița.
Matt știa asta, dar Elise nu-i spusese că Patricia uitase cuvintele, iar atunci când le învățase iar, felul ei de a vorbi se schimbase, ca și privirea, de parc-ar fi fost altă femeie în locul ei, o mamă schimbată, la care Elise nu putea ajunge. Nu-i spusese că în capul maică-sii crescuse o nouă tumoră, ca o legumă încăpățânată prinsă de o tulpină perenă dinăuntrul ei, o tigvă malignă, bulboasă. Elise închise ochii. Când îi deschise iar, doctorița o privea în continuare.
— Elise, câți ani aveai când a murit mama ta?
— Nouă ani.
— Așa deci.
— Sunt bine, răspunse Elise. N-are nici o legătură cu mama.
— Aș vrea să închizi iar ochii. Faci asta dacă te rog?
Elise închise ochii.
— Acum respiră încetișor. Fii aici, în cameră, atâta tot. Dacă poți, aș vrea să-mi spui așa: ce cuvinte îți vin în minte când te gândești la fiica ta?
Elise respiră adânc. O vedea pe Rose cu ochișorii pironiți în tavanul apartamentului, cu mânuța rozalie pe medalionul de aur cu Maica Domnului de la gâtul Yolandei.
— *Atingere,* îi răspunse Elise doctoriței. *Cap. Miros. Bun.* Deschise ochii. E o prostie. Simți cum o îmboldește un hohot și-l înăbuși.
— Închide iar ochii, zise doctorița pe același ton liniștitor. Acordă-ți un răgaz. Respiră în continuare. Ce cuvinte îți vin în minte când te gândești la tine?
Elise făcu din nou ce i se ceruse. Închise ochii și ascultă ceasul din perete. Încercă să se gândească la un cuvânt pentru ea. Cu Rose era ușor. Rose era acolo, solidă, neajutorată și extraordinară – dar pentru ea, Elise, era la fel de imposibil să găsească un cuvânt cum îi era să escaladeze Turnul Eiffel. N-avea nimic pe dinăuntru.

— Nimic, răspunse ea. Nimic. Nu-și mai reținu lacrimile. Nu exista un cuvânt pentru ea.

Doctorița se lăsă pe spate în scaunul ei rotitor din piele.

— E în regulă, Elise. E în regulă. Ia un șervețel. Ce-mi spui aici rămâne între noi.

— O să-i spuneți lui Matt.

Doctorița își împleti degetele și le așeză în poală.

— N-o să-i spun. De ce crezi că i-aș spune?

— Pentru că trebuie să înțeleagă. Asta vrea. De-aia m-a pus să vin aici.

— Să înțeleagă?

Elise oftă și trase iar de medalion, plimbându-și E-ul peste bărbie.

— E un lănțișor frumos, spuse doctorița. E de la Matt?

Ea lăsă medalionul să-i cadă înapoi pe piele.

— Nu.

Doctorița tăcu o vreme.

— Ai trăit niște lucruri inexplicabile, Elise, spuse ea în cele din urmă.

— Asta-i o exagerare stupidă.

— Nașterea nu-i ceva ușor.

— Milioane de femei trec prin asta.

— Asta nu înseamnă că-i ușor. Cum nu e nici să înveți să fii mamă. Sau să înveți să fii fiică. Nu primești instrucțiuni. Doctorița șovăi. Probabil că nu ți-a fost ușor să rămâi fără mamă.

— Aveți copii?

— Nu, n-am.

— Atunci știți un mare căcat.

Doctorița zâmbi.

— Poate. Cu cine ai vorbit despre ceea ce simți?

— Cu dumneavoastră? N-am nimic. Sunt doar obosită. Pot să plec?

— Vreau să-ți dau un tratament, Elise. Doar o vreme. Vrei să încerci, dacă te rog?

— Bine, răspunse Elise.

— Și vreau să vii iar la mine peste vreo săptămână.

— Bine, zise Elise, deși știa că n-avea să vină.

45

Elise hotărî că n-avea nevoie de pastile. Trebuia să aibă mintea întreagă, să fie vigilentă. Nu drogată. Începu s-o viseze iar pe fetița blocată în casa în care se prăbușea acoperișul și se trezea șocată, convinsă că o va găsi pe Connie întinsă lângă ea. Dar lângă ea era Matt, iar Rose dormea în pătuțul ei.

Pe 3 septembrie, o luă pe Rose în ham și se duse la un cinematograf de pe Nassau Street colț cu Fulton. Fata de la casa de bilete se holbă la ea prin geam.

— Ce e? zise Elise.

— Nimic, răspunse fata.

— Unul la *Ținutul inimii.*

Elise își cumpără biletul și se așeză pe întuneric. Începu să urmărească filmul dorindu-și s-o urască pe Barbara, dar oricât se strădui, nu reuși. Era un rol strălucit, decisiv pentru o carieră. Întregul corp al Barbarei era făcut pentru camera de filmat, cu atât mai mult fața. Ochii ei spuneau povești fără să aibă nevoie de cuvinte.

Era ciudat. Barbara nu arăta așa în viața reală. Dar când se afla în fața camerei și a reflectoarelor și când un personaj punea stăpânire pe ea, liniile pomeților și gurii ei tulburau și fascinau. Devenea altcineva. Scenariul, regia și imaginea erau atât de bune, încât atunci când Elise ieși împleticindu-se pe coridorul principal al cinematografului, fixând modelul banal al mochetei pline de popcorn, începu să plângă.

Nu plângea pentru ceea ce-i făcuseră ei Connie și Barbara, nici pentru ceea ce ea și Matt le făcuseră Sharei și lui Connie, ci pentru că filmul îi arătase cât de șubredă era viața ei. Lumea din film era frumoasă și solidă. Semăna mai mult cu viața reală. Elise crezuse că avea să găsească acea soliditate la New York. N-o găsise.

Se mai plimbă o vreme pe lângă Nassau Street, pe Fulton și Gold, apoi o luă înapoi pe podul Brooklyn. Rose adormi imediat. Elise se opri în mijlocul podului, în timp ce traficul vuia în jurul ei. Se lăsa întunericul. Era plecată de ore întregi. Luminile Manhattanului sclipeau în amurg. Hudsonul era liniștit.

Ce fac? se întrebă ea. *Cum de s-au întâmplat toate astea?* Brusc, își imagină că se duce glonț la JFK, ia un avion până-n California, apoi un taxi până-n Malibu, și bate la ușa Sharei,

întinzându-i brațele în care dormea Rose. *Pentru tine!* i-ar spune. *Vezi? Am făcut-o pentru tine. Așa cum mi-ai zis.* Apoi Shara ar lua copilul și totul ar fi perfect în lume.

Elise își imagină că s-ar fi cățărat în acel moment pe podul de fier. Cine s-o convingă să coboare? Cine s-o vadă dacă sărea în apă?

*

Îi luă două ore să ajungă în apartamentul din Covert Street. Rose se pusese pe urlat. Când intră, îl găsi pe Matt învârtindu-se prin living. Când o văzu, îngheță cu un aer înnebunit.

— Doamne Dumnezeule, zise el, repezindu-se la ea și luând-o de amândouă brațele. Unde dracului ai fost?

— Ce?

— Te aștept de ore întregi. Cât pe ce să chem poliția.

— M-am dus la film.

Matt se prăbuși pe canapea. Își luă capul în mâini și începu să plângă.

— Ce s-a întâmplat? zise Elise surprinsă.

— Nu pot să fac asta, zise el.

— Ce nu poți să faci?

El arătă frenetic spre ea, spre cameră, spre Rose.

— Asta-i nebunie curată, El. Ce-am făcut? Nu știu niciodată unde ești, nu știu în ce stare o să te găsesc. Nu vrei să mergi la doctor, nu vrei să-ți iei pastilele…

— Mă duc la Yoli, zise ea. O să mă duc cu Rose la Yoli.

El ridică ochii, îngrozit.

— Cum?

— Mă duc să stau la Yoli.

— Yolanda știe ce ai de gând să faci?

— O să fie bine.

El se ridică în picioare, cu fața încă udă de lacrimi.

— Nu înțeleg. Nu poți să te inviți așa la cineva – în starea în care ești.

— Ba pot, Matt. Yoli mă înțelege. Știe s-o îngrijească pe Rose. Am nevoie de ea.

— Dar eu sunt tatăl lui Rose.

— E doar temporar. Poți să ne vizitezi, normal. Doar că. Nu mai pot rămâne în casa asta.

*

El n-o împiedică. Ea știa că nu va încerca s-o împiedice. Ar fi fost o cruzime din partea lui, iar Matt nu era un om crud. Dacă ea voia să-și ia bebelușul și să se mute la prietena ei, el avea s-o lase. Și chiar dacă i-ar fi interzis, ar fi plecat pe furiș cât el ar fi fost la serviciu. Dar el chiar o ajută să-și facă bagajele, dezasamblând pătuțul ca să-l ducă la Yolanda. Când Matt își regăsi calmul, Elise îi simți ușurarea; în sfârșit, lucrurile se mișcau, ea luase o hotărâre.

El o conduse până acasă la Yolanda. Când Yolanda le deschise ușa, nu păru deloc mirată.

— Pot să-ți plătesc chirie, zise Elise.

Yolanda gesticulă prin aer.

— Nu acum.

Elise i-o întinse pe Rose Yolandei ca să treacă valiza peste prag. Se întoarse spre Matt. În contextul unui apartament nou, în aerul de afară, își dădu seama că el o privea ca și cum ar fi văzut-o pentru prima oară de multă vreme. Arăta pământiu și epuizat.

— O să fie bine, zise ea.

— Așa sper, răspunse el.

46

Elise locui sub acoperișul Yolandei două luni. Cu siguranță se simțea mai bine cu Yolanda decât cu Matt. Yolanda gătea acasă, iar rețeta ei de *mofongo* cu carne de porc prăjită, pulpele de pui prăjite, stropite cu lămâie, rom și usturoi și micile *alcapurria* cu carne tocată de vită și banane umplură golul din burta lui Elise. Certitudinea că Yolanda avea să se întoarcă acasă după ziua de lucru la restaurant și să-i pregătească acele delicii o reconforta pe Elise într-un mod greu de înțeles pentru ea și încă și mai greu de exprimat în cuvinte.

Yolanda avea un singur pat în apartament, pe care i-l oferise lui Elise. În fiecare noapte, Yolanda dormea pe canapea, și în fiecare noapte, în timp ce se lăfăia recunoscătoare pe salteaua Yolandei, întinzându-și membrele ca o stea în timp ce Rose sforăia în pătuțul reasamblat, Elise jura că în seara următoare

avea să insiste ca Yoli să-și recapete patul. Dar Yolanda nu aducea niciodată vorba despre asta și, în fiecare noapte, patul era irezistibil pentru Elise.

Matt încerca să le viziteze pe amândouă, dar Elise aranja lucrurile astfel încât Rose să doarmă în serile în care trecea el, ca să n-o trezească. Era mai greu să-l evite în weekenduri. Prinsă la mijloc, Yolanda încerca s-o convingă pe Elise.

— Nu poți s-o ascunzi la nesfârșit, spunea ea. Iar Rosita are nevoie de *papi.*

— Nu-ți convine că stau aici, răspundea Elise. Vrei să plec.

— Nu, nu, spunea Yolanda oftând, iar Elise se simțea prost pentru felul grosolan în care-și manipula prietena. Turna cu atâta ușurință astfel de cuvinte și acuzații.

— De ce nu te duci la doctoriță, Eli? o implora Yolanda. E bine că mănânci, dar nu ieși din casă și-mi fac griji. O să fii o femeie care trăiește într-o cutie?

— De ce nu? Există și femeia care trăiește într-un pantof.

Yolanda o privi cu o expresie întrebătoare.

— Cum de-a intrat în pantof?

Elise râse.

— Era un pantof mare.

Yolanda părea jenată.

— Spune-mi și mie, *mija.* Voi doi ați terminat-o definitiv?

— Da, răspunse Elise ca și cum abia în acel moment ar fi realizat. Da, am terminat-o.

*

Zilele se făcură săptămâni, iar săptămânile, încă o lună. Într-un târziu, Yolanda se așeză pe canapea cu Elise, cu o față obosită și mișcări greoaie, și-i spuse că fusese la Matt ca să discute personal situația.

Elise era șocată.

— Te-ai dus la Matt ca să te plângi de mine? zise ea.

— Nu, Eli, zise Yolanda. Doar că-mi fac griji pentru tine. Te iubesc, dar nu pot să stai aici la nesfârșit.

— Ce i-ai spus?

— I-am spus că Rosita e bine. I-am spus că ai început să mănânci mai bine. Dar nu ieși din casă. Nu te speli suficient.

Fără să-și dea seama, Elise își atinse părul.

— Miros urât cumva?
Yolanda negă.
— El a sunat pe cineva, spuse ea. O femeie.
— O femeie?
— O cheamă Constance.
Elise sări în picioare.
— Yoli, tu glumești?
O expresie îngrijorată săgetă chipul Yolandei.
— Nu. N-am glumit deloc. Mă vezi cumva că râd?
— A sunat-o el pe Connie?
— Cică vine încoace în vizită, răspunse Yolanda. Matt a zis că e prietenă cu tine. Că o să te bucuri s-o vezi.
— Vine încoace?
— Da. Yolanda o privi încruntată. Trebuie să fac curat în casă.
— Când vine?
Yolanda se foi stânjenită pe canapea.
— Mâine.
— Pizda mă-sii.
— Dar te vezi cu ea, da? Nu se poate ca prietena ta să ia avionul de la Londra și s-o refuzi.

*

Yolanda se duse la lucru la restaurant, iar Elise scoase aspiratorul și mopul. Folosi un dezinfectant puternic pentru chiuveta din baie, robinete și podea. Spălă în cadă fețele de pernă și, în timp ce se uscau, aranjă pernele. Ar fi vrut să-l sune pe Matt și să-l certe pentru că i-o pasase așa lui Connie, ca și cum ar fi fost un copil-problemă pe care îl preda unei instanțe superioare. Dar i-ar fi răspuns pur și simplu că ea fusese cea care plecase. Matt era un mare laș.
Se spălă pe cap – de două ori – își tunse vârfurile crescute la întâmplare și-și strânse coama udă și fină într-un mic coc, pentru ca a doua zi să se onduleze. Își aruncă pantalonii de trening în coșul cu rufe murdare. O luă pe Rose în ham și ieși să cumpere flori proaspete – trandafiri, desigur, și niște crini – plus o prăjitură cu fistic de la cofetăria turcească unde-i plăcea să se ducă și niște plicuri de ceai englezesc de la un magazin de cartier.
Când se întoarse acasă la Yoli, găsi într-un dulap o rochie neagră care i se păru că i-ar sta bine, chiar dacă îi era cam

largă, și o spălă în cadă, rugându-se să se usuce până a doua zi, ca și fețele de pernă. Își zise că era imposibil, așa că ieși iar ca s-o ducă la spălătoria din colț.

— O seară specială? întrebă angajata de la spălătorie.

— Ceva de genul ăsta.

O primi curată, uscată și plăcut mirositoare și Elise își îngropă fața în prospețimea ei dătătoare de speranță. În magazinul cu mărunțișuri de lângă spălătorie, în care nu se sinchisise să intre niciodată, pentru că era întunecos și ciudat – deși poate că în fosta ei viață ar fi fost prima ei destinație – găsi un mic abajur satinat, de culoare roz. Întoarsă în apartament, îl fixă peste becul gol al lui Yoli, care-și proiecta pata de lumină pe perete. A doua zi avea să vină Connie. Venea Connie!

*

A doua zi, dimineața și după-amiaza se scurseră într-o așteptare interminabilă. Fețele de pernă se uscaseră și Elise îmbrăcă pernele, sprijinindu-le artistic de spătarul canapelei.

Acum, că-și atinsese scopul de a o pune în mișcare pe Elise, Yolanda părea să se teamă de consecințe.

— Vrei să stau cu tine? întrebă ea.

— Nu, Yoli, e în regulă. Trebuie să fac asta singură.

— Dar ce, femeia asta e vrăjitoare? Uită-te la tine. Te-a vrăjit.

— Nu-i adevărat, zise Elise. Sunt bine.

— Ei, să mă suni la restaurant dacă ai nevoie de mine, da? Ai numărul pe telefon.

Yolanda ieși din apartament, fără să realizeze nici una, nici alta că era ultima oară când se vedeau. Elise schimbă iar apa florilor, pentru ca trandafirii și crinii să bea din cel mai proaspăt lichid posibil. Tăie prăjitura cu fistic în opt felii perfecte. Spălă cănile de ceai încă o dată. Dar toate aceste activități i se păreau îndepărtate. N-avea să fie în stare de nimic până venea Connie.

Connie era în Manhattan în acel moment. Încercând să-și găsească o preocupare, Elise rupse o pagină din blocnotesul pe care Yolanda îl folosea pentru listele de cumpărături și schiță un iepure mare cu o cariocă. Stătu multă vreme cu desenul în față, gândindu-se la Connie. Ce misterioasă era viața – tocmai fostul ei iubit s-o aducă înapoi pe Connie? Iar Connie acceptase să vină – un miracol, nu-i așa? Aveau atâtea de discutat, atâtea de iertat una alteia.

În sfârșit, Connie recunoscu față de sine că era nerăbdătoare. Îi fusese atât de dor de Connie. Simți cum se deșteaptă iar în ea ceva ce semăna cu dragostea. Credea că murise. Dar se întorcea, ca și Connie.

— Mergem să luăm niște culoare pentru iepurele ăsta? îi șopti fiicei ei.

Cu copilul legat în ham, Elise o luă agale pe străzi, căutând un loc care să vândă vopsea verde. Era atât de important să găsească vopseaua, să-i ofere acel dar lui Connie.

În cele din urmă, găsi o prăvălioară care avea câteva culori pentru copii. Înșfăcă de pe raft un mic tub verde pădure – de foarte proastă calitate, dar Ridgewood n-avea să-i ofere altceva. Limbile ceasului de deasupra capului vânzătoarei arătau aproape ora două. *Nu trebuie să par agitată când vine ea,* își zise Elise.

*

Întoarsă acasă la Yoli, cu Rose în poală, deschise capacul culorii și înmuie ușor în ea arătătorul de la mâna dreaptă a fetiței. Rose habar n-avea de ce o ridică maică-sa deasupra hârtiei și începu să aplice puncte verzi în interiorul desenului, ghidându-i degetul pentru a colora corpul iepurelui în stil poantilist.

— Zici că-i pojar, comentă Elise, dar era bucuroasă, fiindcă era un dar și din partea lui Rose. Imposibil s-o lase indiferentă pe Connie. Spălă degetul fetiței în chiuveta din baie și văzu o semilună verde pădure sub unghia lui Rose, cea mai mică lună pe care o văzuse vreodată.

Elise se întrebă ce să scrie sub desen. *BINE AI VENIT.* Nu, lui Connie nu-i plăcea pompa. *Pentru Connie, cu drag, Rose,* scrise ea în colțul de jos al foii. Culoarea nu se usca suficient de repede.

Își puse rochia neagră curată și luă un ruj de pe noptiera lui Yoli. Își aplică machiajul ca pe o mască, ca să semene cât mai mult cu vechea ei persoană. Își desfăcu cocul strâns, iar părul îi căzu în bucle pe umeri. Stătu în fața oglinzii, examinându-se. Mai mult de atât n-avea ce să-și facă. Atinse medalionul de la gât, cadou de la Connie, care se mai tocise între timp de atâta pipăit. Se auzi interfonul.

*

Rose stătea pe spate pe covorașul din living, bătând ușor aerul cu pumnii ca niște cochilii. Elise o luă în brațe și străbătu micul coridor spre ușa de la intrare. Atunci își dădu seama că era în picioarele goale – nu purta dres și nu se dăduse cu cremă. Era prea târziu ca să-și mai facă probleme. Apăsă butonul care deschidea ușa clădirii și așteptă, ținând-o strâns pe Rose, cu spatele la perete, cu inima bubuind. Când se auzi un ciocănit chiar lângă capul ei, deschise ușa fără să șovăie.

— Connie, zise ea. Bună!

Dacă lui Elise îi crescuse părul, Connie îl purta mai scurt. Oare și-l vopsise ca să fie și mai intens decât era în mod natural? Purta un trenci, avea pe umăr o poșetă Chanel neagră, iar în urechi niște sfere aurii mari, prinse cu clipsuri.

Dând cu ochii de Elise, Connie făcu un pas îndărăt, ca și cum femeia din fața ei ar fi luat-o prin surprindere. Ochii îi scăpărară spre medalion, apoi spre Rose.

— Elise, zise ea. Bună. Pot să intru?

47

Nu se atinseră. Dându-se la o parte ca să-i facă loc lui Connie, Elise realiză brusc cât de sărăcăcios era apartamentul Yolandei, în ciuda eforturilor ei cu florile și baia curată lună. Casa nu mirosea a trandafiri, ci a dezinfectant ieftin de la prăvălia de cartier. O conduse pe Connie pe micul coridor până în livingul care dădea spre strada gălăgioasă.

— Aici stăm! zise Elise. Abajurul vechi nu arăta excentric și original, cum își închipuise ea. Arăta ca o piele pătată. O așeză pe Rose pe podea și se pipăi fără să-și dea seama.

— Ia loc, te rog, zise ea. Un ceai?

— Minunat, mulțumesc, răspunse Connie. Se sprijini de canapea, turtind imediat pernele.

Elise se duse la bucătărie, să umple un ibric cu apă. Se simțea prost. Ar fi trebuit să sară una în brațele celeilalte și să ierte tot – tot ce se spusese, tot ce se făcuse, toate nesăbuințele. Dar ele vorbeau ca niște străine. *Nu te grăbi,* își spuse ea. Puse apa pe plită și o lăsă să fiarbă.

Connie nu se mișcase, dar atenția îi fusese captată de copilul de pe covor. Nu schiță nici un gest s-o ia pe Rose în brațe.

— Ea e Rose, zise Elise.

— Bună, Rose, zise Connie, ca și cum ar fi așteptat un răspuns.

— Ți-a făcut un desen, zise Elise, fluturând coala de hârtie.

— Un iepure verde? zise Connie. Ce ingenios. Mulțumesc, Rose.

— Poți să-l iei cu tine, spuse Elise, iar Connie îi luă desenul din mână, înțelegând ce se aștepta de la ea. Nu-l cercetă prea mult, dar îl îndoi cu grijă și-l puse în poșetă. Elise se temu că vopseaua verde avea să mânjească interiorul genții Chanel a lui Connie. Rose l-a făcut cu vârful degetului, adăugă ea, dar Connie nu reacționă.

— Ce-ai mai făcut? continuă Elise, cu pieptul apăsat de cuvinte nerostite în timp ce îngenunche lângă Rose.

— Lasă-mă pe mine, răspunse Connie.

— Dar vreau să știu.

Connie șovăi puțin, dar apoi se apucă să-i povestească lui Elise despre succesul la critică pe care-l avusese *Iepurele verde* în Anglia. Fusese o ușurare pentru Deborah și editură. Acolo, în State, *Ținutul inimii* avusese parte de o lansare glorioasă. Subiectul *Ținutului inimii* invocă prezența Barbarei în cameră, iar Elise scrută chipul lui Connie în căutare de semne de disconfort, rușine sau chiar plăcere, dar fără a le găsi. Connie nu se referi deloc la ea, ci doar la munca ei. Totul era de succes, glorios. Adjectivele sunau ciudat în apartamentul ponosit, păreau deplasate.

— Scrii la ceva? întrebă Elise.

— Da.

— La ce scrii?

— La ce scriu de obicei, răspunse Connie. Elise se simți îngrădită.

Pur și simplu era mereu ocupată, povestea Connie. Mai mult la Londra, cu excepția unor vizite ocazionale la Shara, în California.

De data asta, numele Sharei se înălța nedorit între ele.

— Mă bucur că-ți merge bine pe toată linia, zise Elise.

— Chiar așa? zise Connie, aruncând o posibilă mănușă. Nu prea cred că, după părerea ta, merit să-mi meargă bine.

Elise hotărî să nu-i răspundă. Rămaseră în tăcere, uitându-se la Rose, care stătea pe spate și nu făcea nimic.

— Am văzut filmul, zise Elise după un răstimp.

— Cum ți s-a părut? întrebă Connie.
— Nu te miri că m-am dus să-l văd?
— Puțin. Mă bucur.
Elise își puse mâinile în poală și zâmbi.
— Barbara mi s-a părut excelentă.
— Am avut noroc cu ea, zise Connie. Vreau să spun – înțelegi ce vreau să spun.
— Da.
— S-ar putea să se lase cu Oscaruri, zise Connie. Elise tăcea. Nu m-am dus în Catskill, începu Connie brusc. După ce m-am văzut cu tine în Mexic. M-am dus acasă. M-am gândit să-ți spun chestia asta. De fapt, în afară de premiera de la L.A., nici n-am mai văzut-o pe Barbara după plecarea ta.
— Tu vrei să te felicit sau să-ți spun că-mi pare rău?
— Nici una, nici alta.
Afară explodă un claxon și un bărbat înjură cu un accent italian pronunțat. Apartamentul se afla vizavi de un semafor și mereu se iscau conflicte între pietoni și șoferi.
— Te-ai purtat oribil cu mine, zise Elise. Pe plajă.
— Știu, zise Connie. Dar eram furioasă.
Elise crezu că aveau să urmeze scuze, dar nu urmară. Doamne, ce arogantă putea fi Connie. Niciodată nu renunța la poziția ei superioară, indiferent de costuri. Rose gânguri, iar Elise o bătu ușor pe spate.
— Am citit *Iepurele verde,* zise ea, simțindu-se prost că rostea acele cuvinte, ca și cum ar fi fost tot o încercare de a-și arăta valoarea consumând tot ceea ce crea Connie.
— Chiar m-am întrebat când am văzut desenul, zise Connie.
Elise o luă pe Rose de pe podea și se așeză pe scaunul tare, de lemn, din sufragerie, pus în unghi drept față de canapea. Refuză să mai alimenteze conversația. Nu ea o invitase pe Connie acolo – fusese o ambuscadă pusă la cale de Connie, Matt și Yolanda. Nimeni nu era de partea ei. De ce s-o flateze pe Connie, de ce s-o trateze ca pe o vedetă, pe Connie cea plină de succes și glorie, când oricum se părea că toată lumea făcea asta?
Știa ce aștepta Connie să spună – *Romanul e formidabil. Tu ești Iepurele, iar eu sunt iubita ei?* — ca să râdă cu dispreț de vanitatea ei de a se crede îndeajuns de interesantă pentru a fi transformată în poveste. Dar Elise citise cartea de suficiente ori ca să-și dea seama care era adevărul; *Iepurele verde* era despre

relația lor – în privința asta n-avea nici un dubiu.

— Și? întrebă Connie într-o doară. Cum ți s-a părut?

Elise o fixă cu privirea. Ea stătea acolo și strângea la piept un bebeluș pe care Connie nici măcar nu-l băgase în seamă cu adevărat și nici măcar nu se interesase de el – *cum fusese nașterea, cum e, pot s-o țin în brațe, reușești să dormi?* – iar Connie nu voia s-audă decât de afurisita ei de carte.

— Mi s-a părut bună, răspunse ea.

Connie își îndreptă spatele, iar pernele se turtiră și mai rău.

— Înțeleg, zise ea.

— I-ai dedicat-o Sharei.

— Așa-i. Pot să merg la toaletă?

— A doua ușă cum o iei pe coridor.

Elise o așteptă, cu Rose în brațe. Fiecare minut care trecea îi zdruncina calmul, și totuși nu voia s-o vadă pe Connie plecată.

Connie se întoarse. Arăta atât de aberant, cum stătea în pragul ușii, în acea cameră maro – asemenea figuranților pe care-i văzuse cu un an în urmă pe platourile de la Hollywood, exista în afara spațiului și a timpului, un centurion strălucitor într-un roman de secol XIX.

— De ce-ai venit? întrebă Elise, simțind că începe să-și piardă controlul.

Connie oftă, așezându-se iar pe canapea.

— Am venit să te văd pe tine, Elise. Atâta tot. Simplu. I-am zis lui Matt că vin să te văd.

— Deci nici măcar n-ai venit pentru că așa ai vrut, ci pentru că te-a rugat Matt.

— E îngrijorat.

— Mă simt bine, Connie. Mai bine că ne-am despărțit.

Connie se ridică ea.

— Mă duc să fac ceaiul.

— Fac eu ceaiul, spuse Elise. Ține-o un pic. Îi întinse copilul lui Connie.

— Elise, zise Connie, ținând-o pe Rose la distanță.

— Nu trebuie decât s-o iei în brațe, Constance. Nu e o bombă.

*

La bucătărie, Elise încercă să respire adânc de câteva ori. Puse pe o farfurie două felii de prăjitură turcească cu fistic și încercă

să-și aducă aminte că aceea era viața ei. Nu a lui Connie. Connie era în spațiul ei. Connie nu putea nici să spună, nici să schimbe povestea vieții ei. Era numai a ei.

Dar degeaba. Prezența fizică a lui Connie, dintotdeauna atât de puternică pentru Elise, era prea aproape. N-avea deloc chef să se apere de pielea lui Con, de hainele ei impecabile, de realizările ei infinite, care se agățau de ea aproape fizic, ca un parfum. Sferele aurii din urechi, eleganța ei sexy și privirea necruțătoare care cerceta petele de pe canapeaua la mâna a doua.

Se sprijini de blatul de bucătărie, ca să-și găsească echilibrul. Pe fereastra laterală murdară nu intra pic de lumină, ceea ce crea o atmosferă subacvatică. Ar fi vrut să-i împărtășească lui Con fanteziile ei cumplite despre cum avea s-o abandoneze pe Rose pe JFK, cu un bilet către Malibu legat de piciorușul minuscul. Cum era cât pe ce s-o facă într-o zi, punând niște scutece într-o geantă, apoi scoțându-le și zăcând cu fața în jos pe covorul Yolandei, așteptând să-i revină voința ca să se ridice. Cum se lupta zi de zi cu acele gânduri și fapte, dar nu îndrăznise să-i spună asta doctoriței atunci când fusese târâtă în acea cameră oribilă din Manhattan.

Umblă la închizătoarea lănțișorului pe sub părul proaspăt buclat. Și-l scoase de la gât, opusul unei medalii câștigate. Îl lăsă pe blatul de bucătărie, apoi se întoarse în living cu o tavă cu ceai și prăjituri.

— Eu nu vreau prăjitură, dar mulțumesc, zise Connie. Rose era încă în brațele ei, măcar atât. N-o scăpase pe podea sau pe fereastră – în acel moment, Elise închise ochii ca să se ferească de imaginea cumplită și realistă a lui Rose zburând prin aer spre trotuar, de bufnitura înfundată, oribilă, a oaselor ei frânte. Auzea cum trosnește țeasta lui Rose ca o plăcintă cu răvașe, în timp ce creierul cât o caisă i se împrăștia pe trotuar.

Elise nu vedea și nu auzea decât lucruri rele care i se întâmplau fetiței și îi venea să se sfâșie în două, atât de scârbă îi era de propria ei minte.

— Te simți bine? întrebă Connie.

— Sunt bine, răspunse Elise, deschizând ochii, îngenunchind lângă măsuța de cafea și așezând cănile de ceai. Dar parcă-ți plăceau dulciurile?

— Oare? Ei, încerc să mă abțin de la tratații.

— Bun.
— O iei tu? zise Connie și, scăpată de copil, se întinse după ibric și începu să toarne.
— Chiar e păcat că nu mănânci prăjitură din asta, zise Elise. Stai liniștită, că n-am făcut-o eu. E bună.
Rupse o bucată mare din felia ei și și-o îndesă deliberat în gură, cu degetele peste tot, în timp ce firimiturile îi cădeau de pe buze în poală și pe capul lui Rose.
— Vezi? zise ea. Delicioasă.
— Elise…
— Deci, dacă nu mănânci, îți iau eu porția.
— Ești agitată.
— Sunt agitată pe dracu'. Mă agit doar când îmi zice lumea că-s agitată. Și pe bune, Connie. Pentru ultima oară. Ce cauți aici?
Connie își îngustă ochii.
— Ești foarte slabă.
— Eu sunt mereu slabă. Oricum, rochia asta e a lui Yoli. Ea e mai grasă ca mine.
— Mănânci?
Elise ridică restul de prăjitură.
— Ce fac în momentul ăsta?
— Faci mișcare?
Elise se gândi cum se plimba kilometri întregi ziua și noaptea, fără să ajungă nicăieri.
— Da.
Connie sorbi din cană, se lăsă pe spate pe canapea și cuprinse camera cu privirea.
— Yolanda e iubita ta?
— Suntem prietene.
— Dar ea unde doarme? E un singur pat.
Preț de-o clipă, Elise se simți tentată să se joace cu Connie, să vadă dacă-i putea stârni gelozia, din moment ce alte sentimente nu reușea să-i trezească. Dar era obosită și n-avea chef de ceartă.
— Yolanda mă lasă să dorm în pat.
Connie dădu să spună ceva, dar și ea păru să se abțină. Efortul ei o îmbună pe Elise.
— Te iert, zise Elise.
Connie o fixă cu privirea.
— Nu cred că se pune problema iertării, zise ea. În momentul

ăsta. Când există un copil.

— Tocmai de-aia se pune problema iertării, spuse Elise. Și vreau să mă ierți și tu pe mine.

— Amândouă am ales, zise Connie, ridicând din umeri și sorbind din ceai.

— Iar eu am ales corect, răspunse Elise.

— Nu cred că tu chiar crezi asta, zise Connie, punând cu gesturi sigure cana la loc pe farfurioară.

Deschise poșeta și scoase un cec.

— Poftim, zise ea, întinzându-i-l lui Elise. Ia-l.

Elise se holbă la ea, nevenindu-i să creadă.

— Nu vreau banii tăi.

— Până acum n-ai avut obiecții.

— Poftim?

Connie scoase un sunet de exasperare și puse cecul lângă farfurioară.

— Uită-te și tu la casa asta, Elise, zise ea. Ce s-a întâmplat? Erai cu mine în California și aveai tot ce ți-ai fi putut dori. Aveai toată viața înainte, prieteni, pe mine…

— Tu vorbești despre viața ta. Eu am fost în California doar pentru tine.

— Ei, n-ai rezistat prea mult, răspunse Connie. Și ai ajuns aici.

Elise simți cum crește furia în ea, în timp ce Connie continua s-o cerceteze cu o expresie rece.

— Știai că Shara a fost monitorizată pentru risc de suicid după ce a aflat de copilul vostru? zise ea. Sau Matt a omis să-ți spună asta?

— Ce rost ar fi avut să-mi spună? răspunse Elise, deși informația o dezorientă. Încercă să-și ascundă jena. Eram gravidă, Connie. El mă ocrotea.

— De ce anume? Stai într-un apartament jalnic.

— Nu vorbi așa despre apartamentul lui Yoli.

— A trebuit să calc pe ace ca s-ajung aici. Ești total rătăcită. Și mai ai și un copil care o să te sugă toată viața.

În acel moment, Elise avu o revelație. Toate astea – stilul detașat, cecul condescendent – Connie le făcea pentru că nu-i putea ierta lui Elise că plecase. Plecarea ei, poate fără precedent în viața sentimentală a lui Connie, o rănise atât de profund în orgoliu. Nici măcar după ce scrisese *Iepurele verde,* Connie nu-și ostoise dorința de a veni la Brooklyn s-o umilească.

Nu era de mirare că se uitase cu atâta silă la copilul pe care Elise îl făcuse cu Matt. Rose Simmons reprezenta eșecul ei de a o ține pe Elise în dezavantaj.

— Ești geloasă, nu-i așa? îi zise ea lui Connie. Credeai că n-o să supraviețuiesc în veci fără tine. Asta-i toată chestia. Ești geloasă.

— Geloasă? repetă Connie, râzând. Abia de-ți duci zilele. Iar copilul o să rămână toată viața responsabilitatea ta. Gelozia e mai spre coada listei sentimentelor mele.

Elise o ținea strâns pe Rose, ca și cum Connie ar fi putut încerca să i-o smulgă din brațe. Rose își culcă capul pe umărul maică-sii și începu să dea din picioare.

— Crezi că nu știu că e responsabilitatea mea? zise Elise. Crezi că nu mă gândesc la asta toată ziua, de când deschid ochii?

Connie oftă.

— Ce-o să se întâmple când o să rămâi fără bani, Elise? Ce-o să faci atunci?

— Banii nu sunt totul.

— Ba sunt, dacă nu-i ai. Cum o să te mai salvezi de data asta? O să tragi și copilul la fund după tine când te zbați?

— Taci din gură!

Connie se apleacă în față, vorbind calm.

— Ai fugit de toate responsabilitățile cu care ai avut de-a face. Te apropii, apoi fugi. Ai fugit de taică-tu, de mine și apoi de Matt. Dumnezeu știe de cine altcineva oi mai fi fugit în viață. N-ai binevoit să-mi spui niciodată. Și am senzația c-o s-o mai faci.

— Nu-mi spune tu ce-o să fac, zise Elise. Rose începu să plângă. Connie își luă poșeta și se ridică în picioare, gata de plecare.

— Nu te simți bine, spuse ea. Asta-i clar. Ai nevoie de ajutor adevărat, Elise. Nu poți să te ascunzi aici la nesfârșit.

— Nu mă pune la zid doar pentru c-am făcut o observație pertinentă, șuieră Elise.

În acel moment, Connie păru să-și iasă din fire. Lovi cu palma canapeaua Yolandei.

— Prietena ta doarme pe căcatul ăsta – pentru tine. Matt mi-a dat telefon – pentru tine. Ești un copil răzgâiat, Elise. Cu toții ne lăsăm baltă viețile după bunul tău plac.

Rose urla din ce în ce mai strident. Connie se cutremură, luând-o spre ușă. Când se întoarse, fața îi era descompusă.

— Vrei să știi de ce-am venit? Am venit să-ți spun să renunți la Rose.

Elise făcu ochii mari la Connie, legănând-o în sus și-n jos pe Rose cu mișcări automate. Hohotele fetiței se potoliră repede, dar Elise era șocată.

— Rose e bine, se bâlbâi ea. E curată, e bine, e…

Connie se sprijini de tocul ușii.

— E subnutrită. Uită-te la ea.

— Nu poți să iei copilul cuiva așa, pur și simplu.

— Tu nu ești mamă, spuse Connie.

— Cum?

— Nu știi ce faci.

— Nimeni nu știe ce face.

— Ar duce o viață mai bună în altă parte, Elise. Știi asta.

— Ai bătut atâta drum ca să-mi spui asta? Connie se apropie de ea.

— Asta nu e viața ta, El, zise ea cu blândețe. Nu e. N-ai bani deloc. Și nici nu accepți când ți se oferă. N-ai nici un sprijin. Nu ai un partener.

— Prea ești de modă veche, spuse Elise. Eu am crezut că vrei să mă ajuți, nu s-arunci cu bani după mine. Ai venit doar ca să te asiguri că răul a fost făcut.

— Am venit pentru că vreau să ajut. Pentru că țin la tine – și ăsta-i adevărul.

— O, du-te-n mă-ta.

— Unde te vezi peste cinci, zece, cincisprezece ani? zise Connie. Dormind în camera altei femei, servind burgeri într-un restaurant? Viața ta e ca o placă stricată.

Elise simți o furie albă izbucnind din miezul trupului ei.

— Crezi că, dacă ai cărți și bani, ești mai bună decât mine. Dar nu ești. Nimeni n-o să-și aducă aminte de tine, Connie. Nu ești atât de bună. Și oricum, nimeni nu te suportă prea mult. Ești o scorpie înfumurată, care se crede mai brează decât toată lumea. Slavă Domnului că n-ai făcut copii.

Connie se întoarse, străbătu în grabă coridorul Yolandei până la ușă, pe care o deschise cu putere. Mirosul de urină stătută de pe hol năvăli înăuntru.

Elise alergă după ea, ținând-o în continuare strâns pe Rose.

— Connie…

Connie se răsuci, cu chipul ca o mască furioasă. Arătă cu

degetul spre fețișoara lui Rose, aproape atingându-i vârful nasului.

— Mi-e milă de tine, i se adresă ea copilului.

Elise dădu la o parte mâna lui Connie, lovind-o de tocul ușii.

— Te bag în mă-ta, Connie.

— Maică-ta te-a crescut cu chiu, cu vai, Elise. Iar acum faci și tu același lucru.

— Să nu vorbești de mama.

— Știu că tu zici că a fost o tumoră. Dar nu cumva a luat-o prea tare razna ca să facă față?

— A fost bolnavă, Connie. Știu că tu te crezi supraom, dar se mai întâmplă și din astea.

Ochii lui Connie erau reci.

— M-am întrebat deseori dacă nu cumva s-a îmbolnăvit din cauza ta.

Elise simți cum o lasă genunchii și încet, inexorabil, ținând-o în continuare pe Rose în brațe, se prăbuși la podea.

— Taci, șopti ea cu gura lipită de creștetul capului fetiței. N-a fost vina mea.

Connie păru să simtă că-și recăpătase poziția dominantă. Elise ridică ochii. Connie avea obrajii roșii, dar își regăsi calmul, țintuind-o cu privirea pe Elise.

— Probabil că a murit de rușine, cu o asemenea fiică. Patricia, adăugă ea, împroșcând cu dispreț numele mamei lui Elise.

— Te rog, Connie. Gata.

— Și ea? spuse Connie, privind la creștetul căpșorului lui Rose. N-ai nici o șansă, Rose, cu o mamă ca a ta. Ești blestemată. Porți blestemul în sânge.

Connie se întoarse, dispărând pe scară, cu tocurile răsunând pe beton. Elise rămase pe loc, chiar și după ce auzi cum se trântește ușa care dădea în stradă. Rămase în semiobscuritate, cu Rose în brațe, care începu să plângă fără încetare, până când Elise nu mai putut suporta acel sunet.

2018

48

O fixam pe Connie peste masa din bucătărie. Lumina zilei pălise. De cât timp stăteam acolo? De vreo două, trei ore? Îmi amorțiseră oasele de atâta stat. Nu-mi venea nici un cuvânt, dar îmi simțeam mintea atât de vie cum nu mai fusese de ani buni. Mă clătinam, încercând să pricep tot ce mi se povestise. Sperasem s-o găsesc pe mama în cartea lui Connie; niciodată nu visasem ca însăși Connie să-mi vorbească despre ea atât de detaliat.

— N-am vorbit serios, a zis Connie, luând tăcerea mea drept dezaprobare. Vocea îi era obosită și răgușită de cât vorbise. Mi-e rușine de ce-am făcut. Sigur că n-am vorbit serios.

Tot nu-mi venea nimic de spus. Niciodată nu-mi închipuisem o poveste atât de complicată și de intensă, încolăcită înăuntrul ei, așteptând să iasă. Tatăl meu mai fusese însurat o dată. Mama – răzbunătoare, focoasă, iubitoare și ciudată – răscolise printre meduze după bucățele frumoase de coral pe țărmul peninsulei Yucatan. Mama iubind o femeie, iubind un bărbat, poate chiar iubindu-mă pe mine. Dar știam că încă nu se terminase; Connie nu ajunsese la final.

Părea sleită, mai bătrână decât cei șaptezeci și trei de ani ai ei. M-am gândit că poate ar fi fost mai bine să ne oprim, dar așteptasem prea mult acel moment. Am încercat să mi-l imaginez pe tata spunându-mi el însuși toate astea, dar n-am reușit. Înțelegeam în acel moment că situația îl depășise. Niciodată nu găsise cuvinte nici măcar pentru povestea lui, cu atât mai puțin unele care să-l ajute s-o spună pe-a mea.

Deloc surprinzător, Connie era singura care putea face asta. Văzând că nu pot sau nu vreau s-o încurajez, Connie a continuat.

— Am spus un lucru atât de crud despre mama ei, a zis ea. Atât de crud.

Mi-am dat seama că nimerisem ținta. Dar eram furioasă. Mi-aș

retrage cuvintele dacă aș putea. Nu știu ce-a fost în capul meu. Presupun că pe vremea aia mi se părea că pot controla lumea. Și chiar asta făceam de obicei. Eram în perioada de glorie. Mi se părea că dețin controlul absolut... A tăcut și s-a uitat la mine oripilată. Sună groaznic când spui povestea asta cu voce tare. Poate că de-aia nici n-am spus-o vreodată.

Connie își duse mâinile tremurătoare la față, apucându-și fruntea cu degetele de parc-ar fi încercat să smulgă amintirea acelui coridor mizerabil din Brooklyn.

— Te rog, Rose, a zis ea. Te rog, spune ceva. O să mă ierți vreodată?

— Să te iert?

Ea a lăsat jos mâinile.

— Da.

— Ce s-a întâmplat după ce-ai plecat din apartamentul Yolandei?

Connie părea tulburată.

— A doua zi dimineața m-am întors la Londra.

— Nu te-ai dus înapoi să-ți ceri scuze?

Connie a tras adânc aer în piept.

— Nu. Am presupus că Elise n-ar fi vrut să mă apropii de ea. Și nici eu nu voiam să mă apropii. Nu știam ce avea să se întâmple. Dac-aș fi știut, naș fi plecat. Dar cam după o săptămână, am primit un telefon de la taică-tău. Se pare că într-o după-amiază, când Yolanda s-a întors de la serviciu, n-a mai găsit-o pe Elise. Își pregătise o valiză, îți făcuse ție baie, îți schimbase scutecul și te lăsase în pătuț, cu un medalion și un bilet.

— Tata nu mi-a zis nimic de medalion sau de bilet.

— Eu îi cumpărasem de ziua ei un medalion cu inițiala ei.

— Ce? am zis, întinzând mâinile spre L-ul care-mi atârna încă la gât.

— Da, a răspuns Connie, cu ochii la medalion. Ne-am holbat una la alta, incapabile pe moment să sondăm acea simetrie sinistră.

— Elise nu l-a luat cu ea. Dacă pe când erai mică nu l-ai văzut, e posibil ca taică-tău să i-l fi lăsat Yolandei.

M-am întrebat dacă era așa. Poate că tata îl ascunsese undeva, îl strecurase într-un plic, îl păstrase la loc sigur pentru ca într-o zi să mi-l dea. *Nu,* mi-am zis. *Gata cu fanteziile.*

— Ce scria pe bilet? am întrebat.
— Un singur cuvânt. Scuze.
Am rămas în tăcere multă vreme. M-am gândit la tata – tânăr, copleșit, primind telefonul de la Yolanda, ducându-se la ea acasă și găsind-o plânsă și pe mine în pătuț cu acel bilet inutil, care nu dezvăluia nimic și poate că nici n-avea să dezvăluie vreodată ceva. Un medalion de la Connie, de care probabil că de-abia așteptase să scape. Am închis ochii ca pentru a alunga imaginea, dar livingul Yolandei – un loc pe care n-aveam să-l văd niciodată în realitate – a căpătat un contur și mai precis.
— Când te-a sunat tata, i-ai pomenit de cearta ta cu ea? am întrebat. Cum i-ai zis că mai bine mă dă spre adopție și chestiile alea despre maică-sa? I-ai zis de cecul pe care i l-ai lăsat pe măsuța de cafea?
Connie a închis ochii și s-a foit pe scaun.
— N-am vrut să-mi asum vina, a zis ea. A lăsat capul în jos, oftând din rărunchi.
— Tata avea nevoie de ajutor…
Capul ei a țâșnit în sus.
— Matt făcuse țăndări viața prietenei mele cele mai bune. Fugise cu iubita mea. Nu voiam să am de-a face cu el.
— Da, dar.
— Și în momentul ăla nu credeam că Elise dispăruse cu adevărat! Credeam că e pur și simplu furioasă și se ține de jocuri. Mai fugise o dată de mine. Când am vorbit cu el, a avut tupeul să sugereze că poate i-am făcut eu ceva.
— Dar i-ai făcut, am replicat. Trebuia să îndrepți lucrurile, dar mai mult ai stricat.
— De ce să fie asta treaba mea? Cu toții aveam o responsabilitate pentru nenorocirea în care eram.
— El te-a sunat și ți-a cerut ajutorul pentru că știa cât de mult însemnai pentru mama. După ce mi-ai povestit în după-amiaza asta, e clar: ea te-a iubit. Cred că și tu ai iubit-o pe ea. Ar fi trebuit s-o ajuți, dar tu ai alungat-o.
Simțeam că-mi dau lacrimile și am încercat să le înghit, păstrându-mi calmul.
— Tu nu-nțelegi, Connie. Eu am crescut rugându-mă de tata să-mi spună ce s-a întâmplat. Dar el nu știa – și nu știa pentru că tu nu i-ai spus adevărul.
— Imediat ce am aflat că ea dispăruse, m-am oferit să vin glonț

la New York. Am vrut să ajut, Rose. Dar tatăl tău mi-a zis că eu eram jumătate din problemă. Totuși, a doua zi după ce m-a sunat, am zburat la New York. A venit și Deborah cu mine.

— El a știut că erați acolo?

Connie și-a ferit privirea.

— Nu i-am spus.

— Connie…

— Am căutat-o peste tot, am întrebat de ea. Am sunat la banca mea. Ea încasase cecul. Asta chiar în ziua vizitei mele, de la o agenție din Brooklyn de lângă apartamentul Yolandei. Pe atunci, era o sumă mai mult decât suficientă pentru un bilet de tren sau de avion spre oriunde, apoi și pentru perioada de acomodare. I-ar fi putut ajunge luni întregi.

Un bilet de avion spre oriunde. Mi-am luat capul în mâini. Ajungeam la capătul poveștii și simțeam că finalurile n-aveau să fie clare. Mi-am imaginat-o pe mama cu valijoara ei și un teanc de hârtii de-o sută în buzunarul hainei, uitându-se pe tabela cu plecări – unde? — la JFK, la gara Pennsylvania, pregătindu-se să aleagă o destinație ca pe un bilet la loterie. Întotdeauna știusem un lucru despre mama, și anume că era versată în arta fugii. Ce anume din ființa ei n-o lăsa să stea liniștită, să rămână într-un loc suficient timp ca să prindă rădăcini oricât de firave?

— Am avut o victorie când m-am dus pe Wall Street, a zis Connie, trezindu-mă din gândurile mele. Am găsit-o pe Yolanda la restaurantul la care lucraseră amândouă. Ea a crezut că eram de la imigrări. Mi-a luat ore în șir ca s-o lămuresc. Suferea enorm. Era limpede că ținuse mult la Elise. Lua vina asupra ei. Connie s-a uitat la mine. Voia cu disperare să știe ce faci tu, a continuat ea. Se atașase de tine. Am considerat că cea mai generoasă variantă era să mint, așa că i-am zis că-ți merge foarte bine. Bineînțeles că nu te văzusem.

— Ce s-a întâmplat cu Yolanda?

Connie a oftat.

— Când ne-am văzut, spunea că vrea să se întoarcă în Puerto Rico. Nu știu dacă a reușit. Am încercat să dau de ea după vreo cinci ani, când am revenit la New York – doar ca să aflu dacă știa ceva de Elise. Dar nu mai lucra la același restaurant. M-am dus la apartament, dar clădirea în care locuise își schimbase proprietarul și era mult mai dichisită. Deci a dispărut și ea. Nu știu unde.

— Și i-ai pierdut urma după Yolanda?

— Da. N-am găsit-o niciodată pe Elise. Am rămas la New York o lună, dar mama ta n-a apărut. M-am dus la morgă, la poliție. N-au găsit nici o dovadă că cineva pe nume Elise Morceau ar fi cumpărat vreun bilet de avion pe oricare dintre aeroporturile New Yorkului. Ne-a tras clapa.

N-am găsit-o niciodată pe Elise. Am respirat adânc.

— Constance. Pe mine să nu mă minți cum ai mințit-o pe Yolanda. Crezi că mama s-a sinucis?

Connie m-a privit lung. Apoi s-a ridicat în picioare, îndreptându-se agale, chinuit, spre fereastra bucătăriei și scrutând întunericul.

— Nu pot să neg că e posibil, a răspuns ea. Dar nu. Nu cred că a făcut asta.

— Dar n-ai cum să fii sigură.

— Asta nu se poate. Dar eu mă iau după valiza ei. S-a gândit la toate – lenjerie, șosete, pantofi. A luat până și pasta de dinți a Yolandei. Taică-tău s-a agățat de detaliile astea când m-a sunat, iar eu am făcut la fel. Amândoi am căzut de acord că o persoană care vrea să se sinucidă nu se gândește la respirația proaspătă. Connie a oftat, ca și cum ar fi recunoscut cât de subțire era acea speranță. La care se adaugă faptul că a încasat cecul, firește. Și felul în care te ținea pe tine în brațe, Rose, când am vizitat-o. Era mereu atentă la tine – îngenunchea pe podea lângă tine, te lua în brațe. Indiferent prin ce trecea, pe tine te-a iubit.

— Nu fi idealistă, Connie, am zis, chiar dacă era speranța mea cea mai mare. Nu mă momi cu un final fericit. Asta n-a făcut-o să rămână cu mine.

— Dar chiar sunt sigură…

— I-ai spus să renunțe la mine!

— Ea nu era în apele ei. Poate că nici eu.

— Cred că aici ai dreptate. Și n-aveai de ce să iei tu decizia asta în locul ei. De ce n-ai convins-o să mă lase la tata o vreme?

Connie s-a întors la masă și s-a așezat.

— Îmi pare rău. Dar după părerea mea, nici el nu era în stare să aibă grijă de tine. Mă sunase pe mine, ce Dumnezeu. Inamicul numărul unu. Nimeni nu știa ce e de făcut.

— Poate că și-ar fi revenit. Cu timpul.

— Da, dacă ar fi avut parte de mai mult sprijin și competență. Dar n-a avut, a zis Connie. Bănuiesc că acum s-ar considera că

avea depresie postnatală. Când m-am dus la baie acasă la Yolanda, am găsit pe chiuvetă un flacon cu litiu. Litiu, Rose. Dă-i femeii niște pastile și Dumnezeu cu mila. Da, poate c-ar fi trebuit să mă țin departe, dar măcar am încercat să rezolv problema. Connie m-a privit cu o expresie rugătoare. Dar, Rose, să știi că niciodată n-am crezut că mama ta s-a sinucis. A lăsat pastilele și a fugit. Asta făcea ea mereu.

— Connie, așa i-ai spus tu că o să facă. I-ai arătat că n-ai încredere în ea. Deci poate că a făcut doar ce i s-a spus.

— Îmi pare rău, Rose. Chiar îmi pare rău. Dar n-am obligat-o eu să plece. Poate că, până la urmă, a considerat că e cel mai bine să plece.

— Păi n-a fost, am zis eu. Afurisenia naibii. Aș bea un ceai.

M-am dus să pun de ceai. Aveam senzația că petrecusem în bucătărie o zi, o noapte, o viață.

— Zici tu așa, a replicat Connie. Dar imaginează-ți cât de instabilă ar fi fost viața cu ea…

— Connie. Termină, am zis, cu vocea frântă, în ciuda strădaniilor mele. Nu știi cum a fost viața mea.

Connie a tăcut, iar ibricul a început să șuiere încetișor de la apa clocotită. L-am cuprins în mâini ca să mi le încălzesc, ca să simt ceva.

— N-o s-o găsesc niciodată, nu-i așa? am zis.

Connie s-a răsucit încet în scaun.

— Nu cred. Nici n-aș ști de unde să începi.

— O să rămână mereu o fantomă, am zis.

Connie părea să șovăie.

— Iartă-mă că-ți pun întrebarea asta. Dar ce anume căutai de fapt, Rose?

Am luat două căni și am pus în ele plicuri de ceai.

— Cum adică? E foarte simplu. Toată chestia începe să se repete. O căutam pe mama.

— Asta s-a întâmplat acum treizeci și patru de ani, Rose, a zis Connie. Astăzi n-ar mai fi femeia care era atunci.

Eram tot lângă ibric, iar Connie s-a ridicat și s-a apropiat de mine. Avea o expresie sfioasă.

— De când ai apărut în viața mea – și mă bucur enorm că ai apărut, oricât de greu ar fi acum – am început să înțeleg cam ce cauți.

— Ți-am spus ce căutam aici.

— Rose. De fapt, nu cred că o căutai pe ea.
M-am dat la o parte.
— Ba da.
Connie a clătinat din cap.
— Cred că tu căutai o idee. Cred. Că te căutai pe tine.
Mi-am încleștat maxilarul, sforțându-mă să nu plâng, întinzându-mă după ibric, turnând apa fiartă și uitându-mă cum se umflă plicurile de ceai la suprafață.
— Nu știi ce spui, am răspuns. N-ai idee, Connie. Uneori am senzația că mereu o caut pe ea.
— Știu, dar.
— Nu știi. Dacă bate cineva la ușă, întotdeauna am un moment când mă întreb în sinea mea: *Gata? S-o fi întors?* A început să-mi tremure vocea, iar lacrimile pe care încercasem cu atâta disperare să le stăpânesc mi-au udat fața. Am cedat, neputând să le opresc.
— Dar nu e niciodată gata. Nu se întoarce niciodată.
Cu gesturi sfioase, Connie m-a luat în brațe. Am plâns ca un copil, cu fața pe umărul ei.

*

După câteva momente, Connie s-a scuzat și s-a dus la baie. Epuizată, sleită, eu am rămas privind în gol pe fereastra bucătăriei, gândindu-mă iar la tata. El fusese mereu lângă mine. La orice piesă școlară în care jucam, oricât de mărunt ar fi fost rolul. La orice proiect de lucru manual. Vacanțele cu el și cu bunicii înainte să moară, fără să plecăm vreodată din Anglia, pentru că nu ne permiteam bilete de avion sau destinații de lux. Înainte să devin adolescentă și să mă desprind, el îmi fusese mereu alături.
M-am gândit cum toată viața fusesem obsedată de mama și m-am simțit trădătoare. Mă concentrasem atât de mult asupra părintelui care nu fusese niciodată lângă mine, încât nu-l apreciasem suficient pe cel de lângă mine.
Am pus cănile de ceai pe masă în timp ce Connie s-a întors tăcută în bucătărie. Părea aproape temătoare, ca și cum s-ar fi așteptat s-o resping.
— Ce s-a întâmplat cu tabloul pe care i l-a făcut Shara mamei? am zis.

— Nu știu. Mi-aș dori să mă fi oferit să-l iau eu. E foarte posibil să fi pictat altceva pe deasupra.

— Splendid.

Connie a schițat un mic zâmbet, așezându-se la loc pe scaun și trăgând spre ea o cană.

— Până la urmă s-a căsătorit cu altcineva. Au adoptat trei copii. Ea a rămas în California. Acum e bunică. Parc-ar fi o zeiță uriașă, de aur. Pentru ea, parcă nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat. Tatăl tău. Elise.

Un sentiment familiar s-a trezit înăuntrul meu: dorința de a mă închide în fața tenacității altora. I-am rezistat.

— Ei, foarte bine a făcut, am zis.

— Chiar e bine. E bine de știut că o poți lua de la capăt. Dar nu așa cum crezi. Merita și ea puțină fericire.

— Așa e.

Am luat o gură de ceai și m-am scuturat. Îl lăsasem prea mult la infuzat.

— Și cu Barbara Lowden te-ai mai văzut?

— O singură dată, înainte de moartea ei, a răspuns Connie. Ca simple prietene. După vreo câțiva ani, ea a venit la Londra pentru circuitul de talk-showuri după ce a câștigat Oscarul și pentru alt film. Ne-am întâlnit în apartamentul ei de la Claridge.

— I-ai spus că Elise dispăruse?

— Nu. Trebuie să-i fi spus doar că pierdusem legătura cu ea. Nu-mi plăcea să vorbesc despre asta. De fapt, cred că Barbara era cam stânjenită pentru felul în care se purtase în timpul filmărilor la *Ținutul inimii.* Viața ei personală era total întoarsă pe dos – cred că eu am fost o victimă colaterală. Din păcate, și Elise la fel.

— Și cu tine ce s-a întâmplat când te-ai întors la Londra, Con?

Connie a ezitat.

— N-a fost grozav. M-am cam. Rupt în două.

— N-ai mai scris nici un roman, am zis. Poate că te-au atins și pe tine insultele lui Elise.

Ea a zâmbit.

— Poate. Știam să ne scoatem din sărite una pe alta. Dar apropo de scris, aveam sentimentul că spusesem tot ce avusesem de spus. Totul mi se părea… gol. Așa că am călătorit. Am închiriat casa asta și m-am mutat o vreme în Grecia. Apoi în Sussex. În multe privințe, a fost o perioadă bună. Am scris doar

pentru mine. Mi-am încercat mâna cu un scenariu, pe care l-am pus la sertar. Am trăit din chirie și din drepturile de autor de la cărți și film.

— Dar ești artistă. Sigur simțeai nevoia să. Faci artă.

— Nu neapărat. Mi se părea că nimic n-are sens, Rose. Mă deprima. Probabil că mă obseda pierderea lui Elise și rolul meu în ea. Absența ei atârna greu. Lipsa dovezilor fizice. Amintirea. Niciodată n-am reușit s-o descriu cu exactitate.

— Până acum? m-am hazardat eu. Până la *Mercurial?*

Connie m-a privit pieziș.

— Până acum. Rose, a început ea, apoi s-a oprit.

— Da?

— Cred că poți să te eliberezi de o fantomă. Trebuie doar să vrei.

M-am gândit la cealaltă stafie din mine și, chiar dacă eram atât de obosită – chiar dacă știam că în curând aveam să fiu nevoită să iau unele decizii – mă simțeam eliberată. Mai ușoară. Chiar liberă.

— Mai am o singură întrebare, am zis, trăgând adânc aer în piept.

— Orice, a răspuns Connie.

— Chiar nu te-ai întrebat când m-ai văzut? Chiar n-ai văzut-o pe Elise când m-ai privit pe mine?

Connie mi-a cercetat chipul cu ochi obosiți și mi-a surâs aproape afectuos.

— Vrei un răspuns sincer?

— Un răspuns sincer.

— Nu, n-am văzut-o. M-am uitat, Rose. Dar te-am văzut pe tine.

49

Era o cameră simplă, minimalistă, cu o mulțime de plante verzi atârnătoare și picturi deliberat inofensive. Cineva se gândise mult cum s-o amenajeze. Mă liniștea, mai ales după ce trecusem pe lângă pancartele și oamenii strânși afară. Nu-mi dădeam seama dacă decorul fusese conceput astfel încât să pară profesional, tihnit și plat, indiferent la emoțiile emanate de femeile care veneau acolo – sau dacă, de fapt, fusese ales astfel

încât să fie blând, recunoscând nevoia de spațiu îngrijit, neutru.
Poate că era în funcție de fiecare femeie.
— O să fie bine, a zis asistenta medicală, o femeie mai în vârstă, cu păr cărunt și ochelari rotunzi. Nu durează mult.
N-am știut ce să-i răspund. Gândul că așa ceva se putea termina atât de repede, în comparație cu anii care aveau să urmeze, orbi și de nepătruns.
Pentru intervenție, mi se spusese să-mi las toate bijuteriile acasă. Oricum nu prea purtam multe. De fapt, în acea zi purtam doar medalionul cu L. Eram în camera de oaspeți a lui Connie și mi-l scosesem de la gât, ținându-l în lumina care intra pe fereastră. Era o podoabă tare frumoasă și delicată, dar știam că din acea zi n-aveam s-o mai port niciodată.
La clinică, m-am schimbat în cămașa de noapte pe care mi-a arătat-o asistenta, fără nimic pe dedesubt, și m-am urcat în pat. Ea m-a atins cu mâini reci și mi-a spus că avea să-mi injecteze în colul uterin un anestezic local. Nu era nici excesiv de familiară, nici rece. Avea o atitudine respectuoasă. Am ridicat genunchii și am auzit zăngănitul delicat al instrumentelor în tăvi, zumzetul tăcut de concentrare la căpătâiul patului.
— Bun, a zis ea. Relaxați un pic picioarele și inspirați.
Am inspirat.
— Acum expirați.
Când am expirat, ea mi-a strecurat înăuntru un dilatator și a făcut rapid injecția. Am amorțit imediat și am auzit zgomotul tubului care probabil că era introdus în mine, aspirând întruna. I se spune avort prin aspirație, dintre toate denumirile posibile.

*

Întinsă pe pat, am închis ochii, dorindu-mi să mi se fi oferit anestezie generală, cu sentimentul că era groaznic să fii atât de conștientă, să auzi acele zgomote, chiar dacă centrul activității era ascuns celorlalte simțuri. Simțeam furie – că ajunsesem în acea poziție, mă aflam acolo din vina mea. Că Joe n-avea s-ajungă niciodată în acea poziție! Privind de sus, simțeam durere. Frică – de imaginile cu cheaguri de sânge negru, bucăți de placentă însângerată, moliciunea vulnerabilă a acelui loc. Mă simțeam slăbită la gândul că fusesem golită. Simțeam șocul eliberării de o poveste pe care n-o dorisem. Mi-era greață, dar eram plină de speranță.

*

Cu câteva zile în urmă, la câteva zile după ce Connie îmi povestise despre mama, luasem hotărârea. Îmi făcusem programare, fusesem examinată, îmi făcusem analizele de sânge. Întorsesem problema pe toate fețele. Mă simțeam ușurată că luasem o decizie – dar și plină de regret și de rușine, iată că puteam avea simultan ambele sentimente, iată că mi le îngăduisem. Când i-am spus lui Connie ce hotărâsem, i-am plâns minute în șir în brațe în timp ce ea mă ținea strâns, și de atunci fusese drăguță cu mine. Îmi aducea căni cu ceai, făcea propuneri de filme pe care să le vedem la televizor, vorbea cu mine când simțea că am chef să vorbesc, mă lăsa în pace când n-aveam.

Nu voiam să fiu dură. Nu voiam să fiu rece. Voiam doar să fiu eu însămi. Mă simțisem atât de presată, o presiune căreia nu-i găseam numele. Dacă venea din mine sau din afara mea, asta nu-mi dădeam seama. Dar pur și simplu mă simțeam un om rău.

— Nu ești un om rău, mi-a spus Connie în timp ce stăteam în living, cu o seară înainte de intervenția mea. Nici pomeneală. Ești foarte curajoasă.

— Nu e și la mine tot o fugă? am zis.

Am tăcut amândouă, gândindu-ne la altă femeie care fugise.

— Nu, a răspuns Connie într-un târziu. Mai întâi Joe. Apoi asta. Dai piept cu adevărul despre tine, Rose. Numai că, de suferit, vei suferi oricum, a adăugat ea.

— Probabil. Cred că deja am început.

— E bine să accepți asta. Hai să nu ne mai prefacem. S-a aplecat înainte.

Iar eu voi fi acolo. Când intri. Și când ieși.

Îi eram recunoscătoare lui Connie că nu pomenise deloc de mama în toată discuția. Mai făcuse o dată acea greșeală.

*

Venisem la Connie ca s-o caut pe mama, dar mă găsisem pe mine însămi. Asta fusese revelația mea: că pur și simplu nu mai puteam pierde timp sperând că oamenii aveau să mă iubească și să mă respecte. Zoë și prietenii ei îmi arătaseră că învățasem mai mult decât credeam în cei peste treizeci de ani petrecuți pe planetă. Joe mă eliberase, tata mă iubise. Nu trebuia să mă mai

uit la mine și să-mi văd defectele. Nu trebuia să mai înlesnesc viețile altora în detrimentul propriei mele vieți. Trebuia să țin cu dinții de încrederea în sine și hotărârea Laurei Brown, să mi le însușesc. În sfârșit, viața mi se deschidea în față. Să trăiesc acolo, la Londra, cu un copil; încă nu-mi venise vremea. Nu știam când avea să vină acea vreme, dacă avea să vină vreodată, dar nu era acela momentul.

Se spune adesea că e o nesăbuință din partea femeii să se creadă stăpână peste timpul ei. Corpul ei are alte planuri. Când vine vorba despre copii, oamenii repetă papagalicește că „niciodată nu e momentul potrivit“ – dar eu le-aș răspunde cu adevărul că poate exista un moment nepotrivit. Când nu e vorba despre corpul și despre viața lor – despre timpul lor – oamenii generalizează cu seninătate, ba chiar pun mitul nenăscutului perfect înaintea existențelor mai complicate care sunt deja aici și acum. Doar cele care au devenit deja mame îți pun uneori mâna pe braț și-ți spun: *așteaptă.*

Orice-ai face, nu iese perfect. Poate că vei aștepta și-ți vei pierde șansa. Dar în acest moment nu cred că vei ieși în câștig dacă te grăbești.

După, stând în pat cu ochii închiși, am văzut o femeie mergând pe o plajă. Când s-a oprit, am încercat să o ating. Era mama – făptura firavă, brunetă, din fotografia lui Connie, care stătea lângă o piscină de la Hollywood îmbrăcată într-o rochie neagră. Dar nu era doar mama: eram eu. Era și Margaret Gillespie, așteptând în apa de la mal, fără fiica ei, așteptând să hotărască dacă se va îneca sau va înota. Am întins mâna s-o ating și, spre uluirea mea, o mână a găsit-o pe a mea.

Lângă mine stătea Connie.

— O să fie bine, a zis ea, ținându-mă de mână. Cu blândețe, mi-a pus cealaltă mână pe frunte și a rămas așa mult timp.

50

Bineînțeles că există întotdeauna și femei care nu simt că le fuge pământul de sub picioare, pentru care o sarcină nedorită e o situație surmontabilă, fie că o duci la termen, fie că nu. Pentru ele, e o diferență enormă între a fi o femelă gravidă și a deveni mamă. Ele nu sunt roabele biologiei nedorite. Nu lasă pe nimeni

să le sucească mințile în direcții pe care nu le vor.

Eu nu eram chiar așa. Știu că plângem cu toții după ceea ce nu ni s-a întâmplat; un iubit, un copil. O viață diferită. Dar în multe feluri, propria mea viață fusese pentru mine fantomatică. Trebuia să-i dau mai multă soliditate dacă voiam să construiesc o viață pentru altcineva.

După avort, am petrecut două zile acasă la Connie, aproape numai în pat. Ea insistase să mă mut înapoi după sejurul la Zoë și asta îmi dorisem și eu. Simțeam că-mi aparțin din nou. Senzațiile de epuizare și de greață au dispărut, lăsând locul unui sentiment de stăpânire de sine și unui nivel de energie neobișnuit de înalt. Cum Joe mi-a virat în cont banii din vânzarea dubiței la scurt timp după ce m-am întors cu Connie de la clinică, am hotărât să trec rapid peste ironia vagă a concordanței dintre cele două evenimente. Văzând suma trimisă de el, am făcut ochii mari. Era început de februarie la Londra; cea mai oribilă perioadă din calendar, fără îndoială – iar acel dar ciudat era ca o mică lumânare arzând la o fereastră.

I-am trimis un mesaj lui Kelly. Cafea?

Daaa!!!! Mi-e dor de tine, mi-a răspuns ea. Unde naiba ai fost?

Poveste lungă.

După ce am organizat o întâlnire cu ea, m-am așezat pe patul din camera de oaspeți a lui Connie și l-am sunat pe tata în Franța. A răspuns după câteva sonerii, ceea ce m-a surprins; de obicei răspundea Claire.

— Alo? l-am auzit.

— Eu sunt.

— Rosie. Mă bucur că te-aud! Mă gândeam la tine.

— Și eu, tată. Ești bine?

— Sunt bine. Tu ești bine?

— Foarte bine. Ca să-ți spun sincer, tată. Am făcut o pauză. Sunt acasă la Constance Holden.

S-a lăsat un moment de tăcere la telefon.

— Unde ești?

— E în regulă, tată. E în regulă.

*

I-am povestit tot și el m-a ascultat într-o tăcere totală. I-am spus că mă angajasem la Connie, că-i înșelasem încrederea

dându-mă drept altcineva și că ea mă iertase, pentru a-și ispăși propriile greșeli. N-am pomenit de Shara. Rămânea pentru altă dată – sau poate niciodată. Se întâmplase într-o altă viață, care n-avea legătură cu mine și pe care el o lăsase demult în urmă. Dar i-am spus ceea ce nu știa: cearta finală dintre Connie și Elise, cum îi sugerase Connie să mă dea spre adopție. Cecul pe care-l lăsase pe măsuța de cafea. Cuvintele veninoase.

— Tati? am zis. Mai ești acolo?

— Sunt aici, a răspuns el.

— Știu că nu sună bine. Dar Connie nu e așa cum crezi tu. S-a purtat așa de frumos cu mine. Tu mi-ai dat cărțile ei. Să n-o urăști.

El tăcea în continuare.

— Îmi pare rău, a zis tata într-un târziu. Vorbea cu voce joasă și-mi dădeam seama că încerca să se controleze. Am închis ochii, simțind cum se adună lacrimile.

— Știu că-ți pare rău. Nu-i nimic.

Mi l-am imaginat în vestibulul întunecos din căsuța bretonă a lui Claire, printre mantouri impermeabile și cizme vechi, în timp ce afară urla vântul. Mi se părea imposibil ca tata să fi trăit pe vremuri pe coasta Californiei și să fi făcut surfing pe valuri într-un corp de bărbat tânăr.

— Deci Connie a plătit-o pe Elise ca să plece, a zis el, cu o asprime în voce pe care nu i-o cunoșteam.

— Nu cred că a fost atât de ușor, am zis. Connie a încercat să ajute, după părerea mea. Dar a fost sentimentală și s-a terminat prost. Poate că Elise avea oricum de gând să fugă?

— Așa zice Connie?

Auzeam iritarea din tonul lui. N-am răspuns pentru că, într-adevăr, acelea fuseseră cuvintele lui Connie.

— Yolanda s-a întors în Puerto Rico? a întrebat el.

— Connie nu știe sigur. Dar n-a găsit-o când s-a întors la New York.

— Nu-mi vine să cred.

— Tată. De la tine a pornit chestia asta.

— Știu.

Am respirat adânc.

— Tată. Tu și Connie erați cunoștințe vechi. Ai fi putut să faci rost de numărul ei de telefon. Ai fi putut lua legătura cu ea.

— Rose, m-am întors cu tine în Anglia și pur și simplu am

încercat să te cresc. Connie era ditamai vedeta. Nu mi-a venit să cred cum a vorbit cu mine după ce a dispărut maică-ta. Ai fi zis că e afurisita de regină. A fost mai ușor să nu deschidem subiectul.

— Mai ușor pentru cine? am întrebat.

La telefon a urmat un moment de tăcere.

— Nu voiam să fii nefericită, pur și simplu.

— Nu sunt nefericită, tată. Nu mai sunt.

Am auzit un oftat adânc și m-am întrebat dacă nu cumva plângea.

— Mă bucur să aud asta, a zis el.

— Și, în spiritul unei mai bune comunicări, cred că ar trebui să-ți spun că m-am despărțit de Joe.

— Cum? Pe lângă toate. Ești bine?

— Sunt bine. Sunt foarte bine.

— Sper că n-a făcut el ceva? Altă femeie?

M-am gândit la Shara, iar ipocrizia tatei m-a înfiorat.

— Nu. N-a făcut nimic. Pur și simplu venise momentul să se întâmple.

— Când s-au petrecut toate astea?

— Recent. Am. Lucrat la niște chestii.

Am închis ochii și m-am întors pentru câteva clipe la clinică.

— Suntem prieteni. E în regulă.

— Păi și acum ce faci? Tot pentru ea lucrezi? Pentru Connie? Nici măcar nu-mi vine să cred ce spun.

Am râs, privind pe fereastra dormitorului în grădina cenușie a lui Connie, bătută de vânt, cu copaci fusiformi, golași.

— Am câteva idei, tată. Te anunț. Trebuie să plec. Mă întâlnesc cu Kelly.

— Pup-o din partea mea.

— O pup. Pa, tată.

— Rose…

— Da?

L-am simțit de la atâtea mii de kilometri cum își adună forțele.

— Sigur Connie nu știe unde e mama ta?

— Nu, tată. Nu știe. Elise a plecat.

El a oftat.

— Ai dreptate. Sigur că da. A plecat.

*

Kel era deja în cafenea, mă aștepta. Era și mai masivă; mai avea cel mult o lună.

— Știu, a zis ea când mi-a văzut expresia. Arăt de parcă o să nasc o echipă de fotbal. Cu minge cu tot.

— Te simți bine? am zis.

Ea a zâmbit.

— Foarte bine. Cică a doua oară ești mereu mai grasă pentru că ți-ai futut abdominalii. Dar poți să mă iei în brațe așa? Nu mi-aș mișca curu' de pe scaun.

— Sigur.

Am luat-o în brațe.

— Oh, ce frumos miroși! a zis ea. Un parfum nou?

I-am spus că era Chanel și m-a privit ciudat.

— Asta-i fata care în mod normal se dă cu spray Impulse, a zis ea.

— Mai scutește-mă, Kelly. Asta era în 1995.

— Deci, a zis Kelly. Tăcere totală. Parfum nou. Cum îl cheamă?

— Nu-l cheamă în nici un fel.

— Haide. Ce s-a schimbat?

— Am hotărât să n-o mai caut pe mama, am zis.

Kelly era evident surprinsă.

— Bun, a zis ea. Ei, cred că-i o idee bună, Rosie. E o idee curajoasă. Sunt mândră de tine. Bravo!

— Mulțumesc, Kel.

— Pari... mai senină. Datorită tipei ăleia, nu? Aia pentru care lucrezi?

— Mda, am răspuns. Cred că da. Cred că ți-ar plăcea de ea, Kel. Te-ar interesa mult povestea ei. Ar trebui să stai de vorbă cu ea. O să publice un nou roman. Are o personalitate. Destul de puternică.

Kelly a încuviințat din cap cu un aer meditativ.

— Asta văd și eu. Eu tot cred că e vrăjitoare.

— Joe a vândut dubița, am zis.

— Aoleu, a făcut Kelly, cu ochii mari. Ăsta-i mare lucru.

— Știu. Mi-a dat jumătate din bani, Kel.

— Cât ți-a dat? 3,50 lire?

— Două mii jumate.

— Hai, lasă-mă! Kelly s-a plesnit peste coapsă, zâmbind. E incredibil.

M-am simțit inundată de un fel de veselie.

— Știu.
— Asta da cadou de despărțire. Băiatul mi-a câștigat respectul. Cam târziu, dar orișicât. Ce-o să faci cu ei?
— O să plec o vreme, am răspuns.
— Da? Unde?
— Încă nu știu exact.
Mințeam. Știam foarte bine unde aveam să plec: voiam doar să mai păstrez o vreme secretul pentru mine. Magia, posibilitățile.
— Bine, a zis Kelly. Dar o să fii aici când nasc, nu?
— Păi. Nu știu, Kel.
A urmat o pauză.
— Da – nu, sigur. Tu fă ce-ai de făcut, Rosie. Dar să-mi trimiți o carte poștală. Dacă or avea cărți poștale acolo unde te duci.
Nu mi-a venit să cred cât de mult o tulburasem.
— O să mă întorc, am zis.
— Sigur. Sau poate că nu.
— Mă rog, am zis într-un sfârșit. Există întotdeauna și posibilitatea asta.
Dar mi-ar fi prea dor de tine.
Ea a râs.
— Numai să-mi dai și mie adresa ta când o să știi unde stai, da?
Am promis că aveam să i-o dau. Părea contemplativă.
— E de la hormoni, a zis ea. N-am nimic.
— Știu.
Dintr-un impuls, m-am ridicat iar în picioare și m-am dus la ea, cu brațele larg deschise.
— Te iubesc.
— Și eu te iubesc. Rose, mă strângi de gât.
— O, căcat. Scuze, am zis și i-am dat drumul.

51

M-am dus la bucătărie, i-am pregătit lui Con un gin tonic și l-am adus în living.
— Mersi, a zis ea, primindu-l cu grijă, cu amândouă mâinile. Ochii îi străluceau, spatele îi era drept ca un par. Suntem gata? a zis ea, uitându-se în jos la plicul A4 care stătea pe măsuța de cafea. Hai, deschide-l tu.

Am făcut ce mi-a cerut și am scos din plic coperta cartonată desfăcută a *Mercurialului.* Era sublimă, nu frumoasă. Era colorată pe două treimi în nuanțe de albastru – lapis lazuli, azuriu, albastru regal, albastru prusac și bleu – suprapuse în straturi ca lemnul, iar treimea de jos reprezenta o plajă într-un galben floarea-soarelui care acoperea și cotorul, întinzându-se pe coperta din spate. Literele erau de un roșu de cutie poștală, cu o formă cinetică în stilul anilor ’60. Culorile primare săreau în ochi, ca și cele două femei – care păreau decupate din revistele pentru femei, cu picioarele în nisip, dar cu fustele căzând pieziș față de partea de sus, cu fețele desenate în tuș negru, subțire. Întregul tablou părea însuflețit.

— O, Connie. E incredibil, am zis.

— Așa e, a zis Con. Mult mai drăguț decât porcăriile pe care le făceau pe vremuri.

— Poftim. Ia-o tu, am zis.

Mi-a luat-o cu delicatețe, de parc-ar fi fost Magna Carta în versiune originală. S-a delectat îndelung cu atingerea și culorile ei.

— Îți place? am întrebat-o în șoaptă.

— Îmi place mult. O, Doamne. E incredibil. Rose, seamănă cu locul unde o să pleci tu.

Ne-am uitat amândouă la plaja de hârtie.

— Con, probabil Costa Rica e puțin mai sălbatică.

— Să faci multe poze, da? a zis ea. Vreau o colecție completă de instantanee de vacanță. Să le vedem la proiector, tot tacâmul. Când te întorci acasă. A ridicat ochii la mine.

Am venit și m-am așezat pe brațul fotoliului ei.

— Mă întorc la timp pentru publicare. Stai liniștită, îți promit. Nici nu concep să pierd momentul. Suntem abia în februarie.

Ea a încuviințat din cap.

— Vreau să faci asta, a zis ea. E important pentru tine.

Aerul dintre noi s-a încărcat de cuvinte pe care nu le puteam rosti.

— Știi, nu cred c-am văzut vreodată un palmier în natură, am zis.

Connie a zâmbit. Tăceam amândouă.

— Bun, a zis ea pe un ton aspru și profesional, rupând vraja. Cred că trebuie să plecăm.

*

Connie se oferise să mă conducă la aeroport, insistând când o refuzasem cu argumentul că pot lua transportul în comun. Mă gândeam la siguranța ei – mai ales cu mâinile alea – dar adevărul era că, imediat ce urca la volan, Connie devenea sigură pe ea. Avea o mașină sport mică și veche, cu garda joasă. Înăuntru era loc doar pentru două persoane, plus rucsacul meu în portbagaj. Conducea cu viteză – chiar cu viteză prea mare, dar era limpede că-i făcea plăcere să zburăm spre Heathrow.

— Deborah vrea să începem interviurile ca să-mi angajez o asistentă, a zis Connie când ne-am alăturat traficului de pe autostradă. I-am zis că nici nu mă gândesc.

— Cred c-ar fi bine să ai pe cineva, am zis.

Ar fi fost bine; și eu, și Connie știam asta. Ajunsese să se bazeze pe mine la fel de mult cum mă bazam și eu pe ea.

— S-ar putea să mă oblige să mănânc biscuiți pentru diabetici, a zis ea.

— S-ar putea, dar poți să ascunzi câteva batoane Penguin în dormitor.

Am mers vreo doi kilometri în tăcere.

— O să… locuiască la tine? am întrebat.

Pe chip i-a apărut micul zâmbet atât de familiar.

— Nu. Și va fi un contract temporar.

— Bun.

— Până când te întorci tu. Aia e camera ta, Rose. Când o vrei, o găsești acolo. Bine?

Mi s-a pus un nod în gât. Jurasem să nu plâng.

— Mulțumesc, am zis.

În timp ce ea șofa, eu am scos telefonul ca să-i trimit un mesaj lui Kelly. E Costa Rica, suna mesajul.

Mi-a răspuns imediat. Nuuuuuuu. Urmat de un *emoji* cu steagul Costa Ricăi, o mână care salută, un soare și o inimioară. O să vezi un jaguar! a mai scris. Deci își amintise. I-am dat adresa casei unde urma să locuiesc și i-am zis că-i scriu după ce ajung acolo.

Așa să faci. Să nu fugi cu un salvator de țestoase. De tot.

Am pus telefonul în poală și m-am uitat pe geam la amestecul tulbure de mașini și vegetație verde de pe marginea drumului.

— Nu i-am spus tatei ce fac, am zis.

Connie a înregistrat ce spusesem.

— Dă-mi numărul lui, a zis ea.

— Ce?

— Nu crezi că e momentul? Avem din nou ceva în comun.

M-am gândit că era dinamită pură; Connie sunându-l cu informații despre fiica lui, tata realizând că iar e pe dinafară. Doar că, de data asta, ea avea săi spună ce știa și n-avea să mai fie pe dinafară.

— O să fie bine, promit, a zis Connie. Știu să-mi cer iertare. Acum suntem bătrâni. El te iubește. A tăcut, apoi a continuat: Și eu la fel.

*

Ne apropiam de parcarea pe termen scurt de la terminalul Plecări.

— Crezi că. O să scrii vreodată despre Elise? am întrebat.

Connie a cântărit întrebarea.

— Poate. Ce s-o fi întâmplat. Unde ar putea fi. Ar ieși o poveste bună. Dar nu te gândi la asta acum, Rose.

— Nu mă gândesc.

A parcat mașina.

— Pot să intru și eu?

*

În aeroporturi, oamenii devin anonimi, omogeni. Aerul e greu de suferința distilată a despărțirilor – sau de ușurarea despărțirilor și de bucuria revederilor, amestecate toate într-un vârtej incoerent. Nu poți avea mintea limpede într-un aeroport. Ești deja pe jumătate la destinație. Nimeni n-are vreodată chef să se afle acolo, dar e prețul pe care trebuie să-l plătești ca să ajungi undeva. Am predat rucsacul la *check-in* și m-am dus la Connie, care mă aștepta.

— Să ai grijă pe-acolo, a zis ea.

— Și tu să ai grijă, am răspuns.

— Am. Mai târziu o să vină Deb pe la mine. Pentru cină.

— Foarte bine. Am lăsat o mulțime de cutii în congelator. Toate cu etichete. Doar să le scoți cu o seară înainte și…

— Mulțumesc, Rose, a zis ea. Știu să dezgheț.

Se vedea că e stânjenită și mi-era ciudă pe mine că nu reușeam să spun ceea ce aș fi vrut să spun. În principal *mulțumesc.* Pentru tot – pentru sinceritate, pentru găzduire, pentru încrederea ta. Mulțumesc că mi-ai dat o șansă.

— O să-ți trimit o grămadă de cărți poștale, am zis. Dar probabil că vor ajunge după mine.

Ea a râs.

— Mulțumesc că m-ai lăsat să te conduc până aici. O să te-aștept la întoarcere. Numai să mă anunți când.

— Sigur.

Connie s-a apropiat de mine, m-a luat în brațe și m-a strâns.

— Du-te și caută palmierii ăia, a zis ea. A făcut doi pași înapoi. Du-te.

— Pa, Connie, am zis.

M-am îndreptat spre controlul de securitate. Când m-am întors să-i fac pentru ultima oară cu mâna, ea era tot acolo, așteptând să dispar eu prima.

DUPĂ PLECAREA EI

52

Când îți faci bagajele și pleci, oamenii sunt descumpăniți. Ar vrea să rămâi pe loc, pentru că le vine lor mai ușor să înțeleagă. Au mai puțin de lucru. Dar e timpul să pleci. Poate într-un loc fierbinte cu zone de umbră, unde se aud de departe răgete uluitoare de feline mari. Porți mai puține straturi pe corp, umerii îți sunt expuși la aer. Zilele care devin mai simple, renunțarea.

Ei cred mereu că fugi, că refuzi să privești realitatea în față. Dar realitatea e următoarea: cineva ți-a dat bani. Cumpărarea biletului, zborul, nicăieriul de dinainte de a ajunge undeva.

Dar nu mai ai naivitatea să crezi că e un nou început. Ai intrat în multe case, de unde ai plecat iar. Ți-ai făcut un cămin în altă parte, apoi ți-ai dat seama că-ți vânduseră o poveste. Și niciodată nu fusese chiar așa cum ar fi trebuit – nici atunci, nici acolo, nici cu el, nici cu ea – nu fusese niciodată pe de-a-ntregul povestea ta.

Știi și tu că n-ai ales superficial. Când întinzi mâna cu pașaportul, parcă o târăști printre algele din apa mâloasă a unui lac unde știucile se țin după șoldurile tale, iar picioarele ți se afundă în nămol brun. Poate simți că efortul de a încerca să supraviețuiești, să nu te scufunzi, te apasă zi de zi. Dar tot vrei să continui, pentru că lucrezi la povestea ta. Așa imperfectă cum e ea, atât de greșită și de nefericită uneori.

Și, în sfârșit, atunci când apar perlele de lumină, când prin crăpături se ivesc sfere luminoase ca soarele, când o întreagă planetă de fericire erupe la viață și o simți pe sub coaste – atunci înțelegi. Înțelegi că ai stat atâta timp în întuneric pentru acest moment de iluminare.

Mulțumiri

Le mulțumesc din inimă lui Juliet Mushens, Francesca Main și Kate Green pentru încurajările neabătute, munca susținută și imaginația lor generoasă.

Mulțumesc echipei de la Picador, editura cu care am norocul să lucrez.

Recunoștința mea profundă se îndreaptă spre cititorii, librarii și bibliotecarii acestei lumi.

Și, ca de obicei, mulțumiri pentru mama și tata.

Le mulțumesc în mod deosebit lui Alice O'Reilly, Amy Cudden, Elizabeth Day, Jean Edelstein, Lorna Beckett, Luke Kernaghan, Maura Wilding, Teasel Scott și Zoë Pilger. Margot: nelipsită prietenă, mereu acolo.

Și Sam: lumina mea cea mai strălucitoare și comoara mea cea mai senină. Mulțumirile nu vor fi niciodată suficiente pentru a acoperi drumul parcurs împreună, dar e un început. Te iubesc.